TRACTATVS

DE CHARITATIVO SVBSIDIO, ET Decima beneficiorum per Excellentiss. Iurisconsultum D. Bartholomæum Bellencinum Mutinensem olim Sacri Palatij Auditorem consumatiss. Primum in lucem æditus per Clariss. V. I. Interpretem D. Aurelium Bellencinum eius Germanum; Nuper autem instauratus, & castigatus, ac postea secundo in lucem æditus per R. D. Anto. de Prætis de Conscilice I. V. D.

ET PER EVM SVO PASTORALI Clypeo non immerito annexus; Cum suis Summarijs, Epitho. & Indice alphabetico, per eundem additis ad communem omnium Episcoporũ, ac aliorum Clericorum vtilitatem.

Romæ in Vico Peregrini,
M.D.XLIIII.

Cum Priuilegio Summi Pontificis.

INDEX NOTABILIVM QVE CONTINENTUR in singulis. Quest. Tractatus de charitatiuo subsidio domini Bartholomei Bellencini. I.V. Doctoris clarissimi per eundem dominum Antonium de pretis de consilice. I.V. Doctorem.

A

Index

Index.

Index

G

H

sancti

b

Index.

Index.

Q

Index

Index

FINIS.

Tractatus de charitatiuo

SVBSIDIO, ET DECIMA BENEFIciorum Excel. V. I. D. D. Bartholomæi Bellencini olim Rotæ Auditoris. Nuper cum Summariis, & Repertorio, summa cum diligentia excussus.

Quoniam plerunq; inter prelatos & subditos super exactione charitatiui subsidii contentiones & iurgia oriuntur, ideo ad laudem dei ac gloriosissime virginis matris eius Marie & ad communem vtilitatem, vtq; lites facilius euitari possint, Hunc tractatum de charitatiuo subsidio currente anno domini nostri Iesu christi. M.cccc.lxxvii. regnante Sixto Papa quarto componēdum duxi, quem cuiuslibet correctioni atq; emendationi sublicio, in quo de subsidio quod prælati a clericis suis exposcunt dumtaxat tractare intendo, non autem de collectis & oneribus que principes seculares tam subditis suis laicis q̄ clericis & ecclesiis in eorum dominiis existentibus imponūt quia incassum esset laborare & frustra mēbranas occupare vt. xix. di. c. in memoriam.

¶ Quis possit imponere subsidium charitatiuum.

Epithome.

1 Episcopi, archiepiscopi, patriarchæ, & primates possunt imponere charitatiuum subsidium.
2 Papa pro libito potest charitatiuum subsidium exigere
3 Dominus tēpore necessitatis potest chari. subsi. imponere pro seruitiis personalib. vsq; ad valorem operarum.
4 Reges quomodo imponant huiusmodi subsidium.

Quest.i.

1 Primo quero, qs possit petere subsidium charitatiuum.+ Respondeo episcopi, archiepiscopi, patriarche, seu primates in ciuitatibus & diocesibus suis, tex.est in.c.conquerente.in fi. de offi.ordi.& in.c.cum apostolus,§.prohibemus. de cen-
2 si + De papa non est dubium quia quandocunq; sibi videbitur potest exigere charitatiuum subsidium cum sit dominus omnium vt inquit Hosti.in summa de censi.§ ex quibus causis.ver.& breuiter.allegat .c. nunc vero.&.c.cuncta per mundum.ix.q,iii.bene facit tex.in.c.ii.de preben.li.vi.& in cle.i.in fi.vt lite pēden. ¶ Et dicit Bal.in.l.i.in fine.C,de ope.liber.ꝙ tempore necessi-
3 tatis pro seruitiis personalibus,+ Dominus potest imponere suo subdito charitatiuum subsidium vsq; ad valorem operarum,vel mādare subdito ꝙ seruiat alteri in eisdē operibus vt.l.si libertus artē.ff.de ope.liber. ¶ Si-
4 militer dicit Bal.in.d.c.conquerente.in fi. ꝙ + Reges possunt imponere ista subsidia,sed prius debent imponere sibi postea aliis si mensa regis non sufficit, allegat. l.ab omnibus.§.si titio.& quod ibi notat Dy.de leg.i.

¶ Archiepiscopus,patriarcha,& primas non possunt extra suas dioceses imponere charitatiuum subsidium nisi consuetudo esset in contrarium.

Epithome.

1 Metropolitanus potest subditos suffraga.monere ad sub si.non autem compellere.
2 Quod non reperitur, permissum censetu rprohibitum,
3 Relatio fieri debet ad proxima.
4 Diuersitas facit ꝙ dictū in vno nō cēsel repertū in alio.
5 Primas fere in omnib.est idem quod patriarcha.

6 Tex.in.c.vt preterito de elect. dum dicit de bonis patriarchatus quomodo intelligatur.

7 Consuetudo valeret ꝙ archie.patriarcha.& primas exigerent subsidi.chari. a subditis suffraga.

8 Punitio subditorū suffraganeorū denegātium charita. subsidium archiepiscopis ex consuetu. debitum spectat ad suum episcopum,non ad archiepiscopum.

Q uest,ii.

Secundo quero,an archiepiscopus extra diocesim suam etiam ab ecclesiis prouincie sue possit exigere charitatiuū subsidiū.Hostiē.i.c. vt preterite de elect. cū quo transit ibi Anto.de but.tenet ꝙ patriarcha de iure pōt propter magnas expēsas ꝑ cōmuni vtilitate ecclesie factas exigere charitatiuū subsidiū ab omnibus ecclesiis que sunt de patriarchatu suo ꝑ illum tex.& per regulam quod omnes tāgit.li.vi.Et idē videtur sentire de archiepō quo ad illos de prouincia sua,& cū illo dicto Hostiē.videtur transire etiam Gasp.cal.in suis cōsiliis in titu.de censi.cōsilio.iii. ¶ Sed contrariū credo esse verius de iure,& ꝑ hac parte videt casus in.c.romana in fi.de peni.& remi li.vi.vbi solū permittitur metropolitano ꝙ possit subditos suffraganeorū ad subsidiū charitatiue moneī quasi velit tex. ꝙ nō possit cōpellere,& hoc ibi sentit Hosti.& aptius ibi Domi.i ver.q̄ro quare isti nō pňt cōpellere Itē cū hoc iure nō reperiat Archiepis ꝑmissum, eis censetur inhibitū ꝑ tex.in.c.romana.de supp.neg .prela.li.vi. ibi. Cū id non inueniatur a iure cōcessum.& ꝑ tex. in.c.pastoralis.in prin.de off.ordi.Nec obstat.c.cū apostolus.§ ꝓhibemus.ver.sustinemus aūt.ibi,Moderatū ab eis valeāt auxiliū postulare.de cēsib.qa dico ꝙ ille ver.solū refertur ad principiū.§.prohibemus.aduertendo ei ꝙ dixerat prohibēdo ne epī subditos suos taleis grauare presumant loquendo de solis episcopis, non autē refertur

ille.ver.valeant &c.ad.§. quo circa proxime preceden tem,vbi dicebatur de procurationibus episcoporum
3 & archiepiscoporum prouincias visitantium. ✝ Quia relatio fieri debet ad proxima vt in.c. cū dilecti .de do nat.&.l.si idem cum eodem.§.fi.& ibi no.ff.de iurisdi. om.iudi.Et quia ex quo constitutio est diuersa per. §. clausule apposite in vno non referuntur ad alium vt no tat glo.in.c.vnico.in verbo sic postulatus.de postu.prela.li.vi.& in cle. cupientes.§. fi. de penis. ¶ Diuersitas
4 ✝ Enim capitulorum facit ꝙ dictum in vno non censetur in alio repetitū vt plene nor.Bar.in.l.pretor .§. erat itaq3.ff.vi bon.rap.& in.l.talis scriptura. de leg. primo & Abb.sicu.in.c.secūdo requiris.de ap.Et quia si ista interpretatio fieret ꝙ dictus,ver.sustinemus autem . haberet locum in archiepiscopo quo ad prouinciam suam posset per eam inferri grauamen ecclesiis contra.c.i. de consue.Et idem dico de patriarchis quo ad ecclesias pa
5 triarchatus sui.Et idem de primate ✝ Qui idem est fere in omnibus quod patriarcha, vt est tex.in.c.ii .xcix. di.& habetur in tex.& glo.in.c.cleros.xxi.di.quoniam ad instar archiepiscoporum in prouincia sua patriarche seu primates in patriarchatu suo nihil possunt nisi quatenus de iure eis hoc reperitur permissum tex. est in.c. conquestus .ix.q. iii. & in.c. duo simul. de offi . ordi. ¶ Non obstat dictum.c.vt preterite quia ille tex . dum
6 dicit de bonis patriarchatus.✝ Intelligitur de bonis camere ecclesie patriarchalis,non autem de bonis ecclesiarum que sunt in patriarchatu quod indicant ibi verba sequētia dummodo ecclesie bona non fuerint occupata & ita illum tex . intelligunt ibi Gof. & Abb. siculus ¶ Predicta tamē itelligo vera nisi cōsuetudo eis tribueret hanc facultatem exigendi charitatiuum subsidium etiam a prouincialibus vel existentibus de patriarcha-
7 tu, ✝ Quia talis cōsuetudo bene valeret, vt expresse te-

nent Hostien.& Anto.in dicto.c.vt preterite.de elec. & Gasp.calde.in suis consil.in titu.de censi.consi. iii. Pro quibus est casus expressus in terminis i extrauagan.Bene dicti.xii.que incipit, Vas electionis,§.premissis quoq;. In verbo vel consuetudine,bene facit tex.in dicto.c. cõquesus & in.c. romana.§. primo de foro compe.lib. vi.& in. c.romana.§. primo de appella. li.vi. ¶Dicit tamen Anto.post Inno.& Hosti.ꝙ si subditi suffraganei archiepiscopo metropolitano denegarent charitatiuum subsidium vel hospitiũ ab eis ex gratia petenti, ✝ Non archiepiscopus sed episcopus suus eos punire poterit, quia inhumaniter se habuerunt contra suum archiepiscopum vt ipse Anto.de but,refert in.c.cum ex officii.in prima col.de prescrip.

¶Cardinales ab eccle.subiectis titulis suis possunt exigere charita.subsi,quia habent in eis iurisdict.epalẽ.

Episthome.

1 Cardinalibus cõpetit iurisdictio in ecclesiis subiectis suis titulis
2 In.c.his quæ de malo.& obe.enumerantur ea, que cõperunt Cardinalibus in ecclesiis suis titu.subiectis.
3 Cardinales habent iura episcopalia in dictis ecclesiis.
4 Enumeratio facta in.d.c.his que fuit causa exẽpli, ideo non restringit.

Quest.III.

1 Tertio quero, an cardinales ab ecclesiis seu capellis sub ectis titulis suis i quibus de iure communi eis competit. ✝ Iurisdictio,vt est tex, in.c. querelam.de elec. possint exigere charitatiuũ subsidiũ sicut possunt eas visitare,& ab eis procurationes recipere,vt est tex.in.c.cum apostolus.§.i.de censi. Videtur dicendum ꝙ non quia licet cardinales in ecclesiis titulis

A iii

suis subiectis habeant pinguius ius q̃ alie matrices eccle sie in capellis sibi subiectis vt inquit Innocē. in.c. dilectus.in glo.sua que est super verbo de iure cōmuni de ca pel.monac.& Io.an.in.c.dilecto.quem sequitur ibi dominus Anto.de but.de offi.archi. Tamen istud piguius ius non reperitur in iure specificatum in exactione charitatiui subsidii,vt patet in tex,in.c. his que.de ma.& obe. ✝ Vbi enumerantur illa que competunt cardinalibus in ecclesiis titulis suis subiectis inter que hoc non enumeratur. ¶ Sed tamen contrarium dico esse verum de iure per doctrinam Io.mona.in.c.vnico.de maio.& obe.li.vi. ✝ Vbi dicit ꝙ cardinales in ecclesiis titulis suis subiectis habent iurisdictionem episcopalem & iura episcopalia,& ita refert papam sibi respondisse,& sequuntur ibi Io.and.& Domi. Et idem tenent dominus Anto de butri.Io de Imola & Abbas sicu.in dicto.c.his que,& latius ceteris dominus Cardi.zaba.post Math.in clemen.ne romani.§.irritum.in.ii.q̃ōne de elect. ergo quemadmodum episcopi possunt exigere charitatiuum subsidium ab ecclesiis sibi subiectis,vt dictum est supra in prima q̃ōne,ita & cardinales ab ecclesiis titulis suis subiectis. ¶ Nec obstat.c.his que preallegatum, quia nō sequitur ibi non enumeratur exactio charitatiui, subsidii,ergo non pōt exigi ꝙ patet quia ibi etiam nō enumeratur institutio & destitutio.& tamen illa spectat ad cardinalem vt dicit Inno.in dicto.c.dilectus. & est tex. in preallegato.c.querelā.Illa enim ✝ Enumeratio specierum iurisdictionis quam fecit papa in dicto.c.his q̃. potius facta est causa exempli.& ideo non habet restringere solum ad specificata vt est.tex.in.c.i.ne cle.vel mona.l.damni infecti stipulatio.ff.de damno infec.

¶ Prelati seculares episcopis inferiores non exigunt Cha. subsi.nisi ex priuile.vel consuetu.

Epithome.

1 Dictio vero aduersatur precedentibus.
2 Dictio nullam quid importet.
3 Prelatis inferiorib.episcopis pauca de iure communi competunt.

Quest.iiii.

Quarto quero, An prælati seculares inferiores episcopis, puta archidiaconi, decani, archipresbyteri, prepositi & similes possint exigere charitatiuum subsidium ab ecclesiis prelature vel dignitati sue subiectis glo.in.c.cum apostolus.de censib.in ver bo exactiones.tenet ꝙ sic,& eam sequuntur ibi Gof. & Phili.Et idem tenet Archid.in.c.dictū est.xciiii.distin. ¶ Sed contrariū tenent Pet.& Abb.antiquus in dicto.c. cum apostolus.quorum opinionem sequuntur ibi Hostié.& Anto de butri.dicentes hoc eis non licere nisi ex priuilegio vel consuetudine eis permissum reperiretur. Et ista videtur esse communis opinio quā tenet Archi di.in.c.iuxta sanctionem.xvi.q.i. Et idem sentit Hosti. in summa de offi.ordin.§.quid pertinet.ver.quid si reli giosi talias.Et istam opinionem teneo,pro qua bene facit tex.in dicto.c.dictum,que etiam iudicio meo ꝓba tur ex textu dicti .c.cum apostolus.§. prohibemus qui cum primo permisisset episcopis exigere charitatiuum subsidium postea subiicit.vers. Archidiaconi vero siue decani nullam in presbyteros seu clericos exactionē exer
1 cere presumant.Pondero verbum ✝ Vero, quod venit ad correctionem & moderationem seu aduersantiam precedentium vt est textus cum glo.in.c.statutum.§. cū vero.de rescrip.li.vi.cum similibus.Pondero etiam ver
2 bum ✝ Nullam.quod verbum generale videtur inclu dere et charitatiuū subsidium,& pro hoc facit.c. ad au
3 res.de excessi.prela.& qa talibus prelatis valde pauca ✝ de iure cōmuni competūt nisi plus sibi de cōsuetudine

competere reperiatur vt in.c.cum satis &.c. ad hec. & ibi plene notatur de offic.archidi.quia ratione consuetudinis bene ei hoc liceret vt dixi supra in secunda questione.Et idem si super hoc haberet speciale priuilegium a papa vt est tex.in extrauaganti Benedicti duodecimi que incipit. Vas electionis.§.premissis quoq; . in verbo ex apostolica indulgentia.

¶ Abbates non possunt exigere charita.subsi. nisi ex consuetu, generalis autem potest.

Epithome.

1 Abbates vel priores ab eccle. non pleno iure, subiectis non exigunt charita. subsidium nisi ex consuetu.
2 Generalis totius ordinis pro vtilitate communi potest exigere.
3 Quando ecclesiae sunt pleno iure subiecte quid dicendum sit,

Quest.v.

1 Quinto quero An abbates vel priores possint exigere ✝ Charitatiuum subsidium ab ecclesiis secularibus vel regularibus monasteriis suis non pleno iure subiectis.Dico ꝙ non nisi hoc habeat cõsuetudo per ea que dixi supra proxima questione.& pro hoc facit.c.auaritie de preben.& clemen.quia regulares. §.eadem quoq; auctoritate.de supple.negl. prela. & .c. prohibemus de censi ¶ Consuluit tamen Gasp.calde.in 2 suis consiliis in titu.de censi.consilio tertio, ✝ ꝙ si generalis totius ordinis fecit magnas expensas in promotione pro communi vtilitate religionis poterit propter hoc exigere charitatiuum subsidium a tota religione si non potest soluere de bonis prelature ¶ Si autẽ ecclesie sub3 iecte ✝ Essent monasteriis pleno iure, tunc qd iuris sit.Dicendũ vt plene habetur per glo.& Arch.xvi.q.ii.in sum

ma.&.c.l.& per Inno.in.c.in lateranensi.de preben. & in.c.cum & plantare.§.in ecclesiis. vbi etiá glo. & doc. de priuilegi.& plenius cæteris per Anto.debutri. in.c. de monachis.de preben.

¶Commendatarius perpetuus potest exigere charita.subsidi. ab eccle.sibi subiectis.

Epithome.

1 Commendatarius licet non habeat titulum habet tamen legitimam administrationem.

Quest.vi.

Sexto quero, An commendatarius perpetuus ecclesie cathedralis prout sunt communiter cardinales possit exigere charitatiuum subsidiū ab ecclesiis sibi subiectis ac si haberet ecclesiam in titulum. Respondebo ꝙ sic per ea que notat Archidi.in.c.nemo deinceps.de elec.lib.vi.& in.c.qui plures.xxi.q.i.& Innoc.in.c.si confiteterit.de accusa.& dominus Cardi.zaba.post Zenze.in cle.si.in.xii.questione de procura.vbi dicunt ꝙ licet commendatarius non habeat titulū ecclesie,† Tamen habet legitimam administrationem,& potest exercere iurisdictionē que cōpeteret epō titulato.

¶Capitulum,& collegium cardinalium se. Vacan.in necessitate possunt exigere charita.subsi.

Epithome.

1 Ecclesia quando dicatur quasi vacare.
2 Collegium Cardi.quando possit exigere subsi. charita.
3 Cautela pro cauta solutione sede vacante facienda
4 Lex prouidit administratori pupilli pro eo soluenti.
5 Ecclesia carens rectore tenetur ad solutio.subsidii charitatiui.

6 An dicta ecclesia possit iudicialiter compelli ad dictam solutionem.

Quest. vii.

Septimo quero, An capitulum sede episcopali vacante possit exigere subsidium charitatiuum a clericis diocesanis Respondeo ꝙ sic secundū glo. in. c. cupientes. §. ad hec. in verbo aliunde. vbi etiam hoc firmant Io. mona. Archidi. & Domi. de elec. li. vi. Idem etiam voluit Domi. in. c. vnico. ver. xvii. an possit, de malo. & obedi. lib. vi. Et idem dico si

1 ecclesia non vacaret sed quasi vacaret, ✝ Puta quia episcopus captus esset ab hostibus, vel alias ei esset interdicta administratio nulla alia adhuc facta per papam prouisione de administratore ecclesie per tex. in. c. si episcopus a paganis. de supp. neg. prelat. lib. vi. & per id quod notat glo. in clemen. i. in verbo sede vacante. de hereti.

2 ¶ Similiter dico ꝙ collegium ✝ Cardinaliū sede vacante potest imponere generale subsidium omnibus beneficiatis dummodo immineat grandis & euidens necessitas, & periculum ecclesie immineat nisi imponatur & hoc fiat de consensu omnium cardinalium per tex. in c. vbi periculum. §. idem quoq;. de elec. li. vi. & glo. ordinaria. in. c. ad succidendas. in verbo sede vacante. de scisma. lib. vi. Alias autem cardinales non hoc possent vacante sede per tex. in clemen. ne romani. §. irritum. de

3 elect. Volens autem ✝ Caute soluere vacante sede debet procurare ꝙ iudex iubeat ei ꝙ soluat & eius auctoritate soluat secūdū Hosti, & Do. Ant. in. c. fi. ne sede. vacā.

4 sicut in simili prouidit ✝ Lex soluenti administratori pupilli vt. l. ait pretor. §. permittitur. ff. de mino. ¶ An

5 autem ecclesia vacans ✝ Seu carens rectore teneatur ad solutionem charitatiuā subsidii. Dico ꝙ sic per tex. optimum cum glo. in verbo oneribus. in. c. presenti. §. porro. de offi. ordi. lib. vi. & in. c. charitatem. xii. q. ii. vbi

pater ꝙ ista solutio fiet per iconomum. Et an ecclesia vacans possit tunc iudicialiter + ad hanc solutionem cōpelli. Pendent ex his que habentur in dicto.c.fi. ne sede vacan.

¶ Administrator datus per papam eccle.cathe. potest exigere subsi.charita.

Epithome.

1 Coadiutor simpliciter datus episcopo pōt omnia que potest episcopus.

Quest. viii.

Octauo quero, Vtrum administrator datus ꝑ papam ecclesie cathedrali vacanti possit a subditis illius ecclesie exigere charitatiuum subsidium. Respondeo ꝙ sic per tex.in.c.is cui.de elec. lib. vi.& in.c.vltimo in fi.de supp.negl.prel.li.vi. & in.c.cū nobis oli.in fine.de elect. ¶ Et idē dico de coadiutore episcopo simpliciter dato per ea que notant Ioā.and.& Anto.de butri.in.c.vltimo de cler.egrotan. vbi dicunt 1 ꝙ coadiutor simpliciter datus + Episcopo omnia potest que potest episcopus preter alienationem bonorum sibi inhibitam per.c.vnicum de cle. egro.li.vi.

¶ Electus & confirmatus, potest exigere charita. subsi.

Epithome.

1 Exigere charitati.subsi. est iurisdictionis non ordinis.
2 Electus expediat bullas pro cautela.

Quest. ix.

Nono quero, Vtrum episcopus electus & confirmatus nondum consecratus possit exigere charitatiuum subsidium. Respōdeo ꝙ sic cum

1 hoc sit iurisdictionis + Non ordinis,& hoc probatur per tex.in.c.conquerente.in fi.de offi.ordi.iuncto.c.trāsmissam.de elec.Caueat tamen ꝙ prius expediat + Bullas suas ne incurrat penam extrauagātis Bonifa.viii.que incipit,Iniuncte.

¶ Episcopus cum consilio capituli exigit charitatiuum subsidium.

Quest.x.

Decimo quero Quando episcopus a clero suo exigere vult charitatiuum subsidiū, an requiratur consensus capituli.So. Inno.in.c.cū apostolus.de censi.quem sequuntur ibi.Io.an.& Anto. de but.dicit ꝙ episcopus hoc non debet facere sine consilio capituli sui & etiam ipsorum clericorum per.c.nouit.&.c.quanto.de his que fi.a prela.Cal.tamen in suis con sil.in ti.de censi.consi.iii. tenet ꝙ requiratur consensus capituli sed primum communiter tenetur. Si vero ageretur de imponendo nouo censu ecclesie, quia tunc ageretur de re grauiori.l.de perpetuo preiudicio ecclesie. Dicit Hosti.in.c.significauit.de censi,quem sequitur ibi Anto.de butri.ꝙ eo casu bene requiritur consensus capituli.Et idem repetit Hosti.in.c.cum clerici.de pac. quē sequuntur ibi Ant.de bu.& Abb.sicu.Licet glo. videatur aliter velle in.d.c.significauit.

¶ Vicarius episcopi non potest imponere,nec exigere chari.subsi.nisi ex speciali mandato.

Epithome.

1 Exactio requirit speciale mandatum.
2 Quid non dicatur venire in mandatum generale.

Quest.xi.

Undecimo quero, An vicarius episcopi sine speciali mádato episcopi possit imponere & exigere charitatiuum subsidium. Non reperio,q.hanc specifice tactam,sed Fede. in consil.suo. cccvi.quod incipit,Reuerende pater dicitur in iure vbi multa tractat de potestate vicarii,& videtur sentire ꝙ si episcopus constituit vnum solum vicarium suum generalem ꝙ hoc non poterit,dicit ꝙ enim talis non poterit visitare,quia in visitatione inest inquisitio & correctio,que non veniunt in generali mandato vt est tex.in. c.ii.de offi.vica.li.vi.Sed si esset constitutus vicarius generalis in temporalibus & spiritualibus tunc magis dubitat dicens ꝙ talis prædicta omnia poterit dumtamē non sint nimis ardua & inuerisimilia & incogitata & exigentia speciale mandatum.Ex quibus verbis Fed.credo ꝙ neutro cāu vicarius poterit imponere & exigere charitatiuum subsidium nisi hoc sit sibi specialiter ab 1 episcopo demandatum,quia exactio requirit. + Speciale mandatum vel saltem generale cum libera quod speciali equiparatur.l.procurator cum libera.ff.de procu.Item quia non est verisimile episcopum in generali mandato de tali materia cogitasse,nec forte sibi fuisset 2 hoc in specie concessurus,ergo non dicitur + Venisse in mandato generali arg.c.vltimo de offi.vica.lib.vi.& regule iuris in generali.li.vi.

¶ Legatus delatere potest exigere charitatiuum subsidiū in tota prouincia.

Epithome

1 Iurisdictio legati est ordinaria
2 Iurisdictio legati stricte est intelligenda.
3 Iurisdictio legati est improrogabilis.
4 Legatus pape omnia potest que pōt quilibet ordinarius

5 Legatus papæ habet omnib. maius Imperium in sua prouintia.
6 Legati iurisdictio fauorabilior est q̄ ordinaria episcopi
7 Procurationi legati magis fauetur q̄ procurationi epi.
8 Facilior surreptio fit in literis legati, q̄ episcopi.
9 Iurisdictio ordinaria de iure communi non competit abbati nisi ex priuilegio.
10 Legatus papæ non potest reseruare omnes fructus beneficiorum vacantium.

Quest.xii.

Duodecimo quero, An legatus pape in tota prouintia sua possit exigere charitatiuum subsidium presertim si sit legatus de latere Videtur dicendum ꝙ non, quia licet iurisdictio legati sit ✝ Ordinaria vt est tex.in.c.ii.de offi.lega. li. vi. Tamen est superindicta & ✝ stricto modo intelligēda vt voluit glo.pen.in cle.ii.de offi.ord.pro qua bene facit.c.presenti.de offi. lega. lib. vi. Et est iurisdictio ✝ Improrogabilis secundum Hostiē.in.c.pe. & ibi clarius Anto de but.de offi.lega, Hec autem exactio charitatiui subsidii a iure legatis nō reperitur permissa, ergo non est extendenda eorum facultas. ¶ Tamen contrariū de iure credo esse verum per doctrinam Spe.in ti.de legat.§.nunc ostendendum,in vltima col.ver.legatus.vbi dicit ✝ ꝙ legatus pape cui commissum est plene legationis officiū in sua ꝓuincia omnia libere & immediate poterit que siue de iure siue de cōsuetudine qlibet ordinarius sue legationis exercere posset siue sit abbas siue archieps̄ siue patriarcha siue primas vel alius quicunq;. Nam ipse maius ✝ Imperium omnibus post romanū pontificē in prouincia sua habet.c.si abbatē.de elec. lib.vi.& .l.& ideo.ff.de offi.procon.& lega.& plenissimam habet iurisdictionem vt.l.si inaliā §.fi.ff de offi. procon.& lega.Finge enim ꝙ turcus debellauit terram

In qua residebat legatus pape,& omnia bona legati ab stulit,vel cepit familiam suam quam ab hostibus redimere oportet,vel domus quam inhabitabat cum omnibus suis bonis casu combusta est,vel alia subest causa legittima,de quibus infra.dicã.Certe nõ video quin charitatiuum subsidium imponere & exigere possit a suis prouincialibus, ✝ Quinimmo videtur forte attentari posse ꝙ iurisdictio legati fauorabilior sit ꝗ ordinaria episcopi per tex.in.c.si a sede.in fi.de preben. lib. vi.& in,c.dilectus.de offi.lega.Preterea videmus ꝙ maior fauor a iure tribuit ✝ Exactioni procurationis que debetur legato pape ꝗ illi que debetur episcopo vt est tex.in c.cum instantia. de censi.& in .c. accedentes. de praescrip.iuncto.c.cum ex officii.eod.titu.Non ob.glo.in. d.cle. ii , de offi.ordi.quia fateor quo ad terminos illius cle.s.quo ad inducendam subreptionem inducitur faciliter subreptio,✝ In literis legati vt in.c.fi.de offi.leg.li.vi.quia non presumitur habere notitiam rerum sue ample prouincie sicut & papa que subreptio non cadit in episcopo qui presumitur habere notitiam sue vnice diocesis.Et similiter non ob.c.presenti. de of.leg. quia ille reseruationes bene sunt odiose quoniam per eas ligantur manus inferiorum,& tollitur eis ipsorum potestas per decretũ legati per not. per Io.an.in.c.si apostolice.de preb.li.vi.Similiter non ob.dictum Hosti.in.d. c.pe.de offi.lega.quia Hosti.loquitur multum dubitatiue,& dicit ꝙ equum & rationabile sibi videretur contrarium & contra Hosti. tenet Spe.in titu.de legato.§. nunc dicamus,ver.item potest iudicare in aliena prouincia.&.ver.sed nunquid legatus constitutus quinimmo cõtra Hosti.videtur tex.in.c.significasti de fo.cõpe. tenẽdo illud quod sentiunt ibi Hosti.&.d.Anto.ꝙ iurisdictio ✝ Ordinaria de iure commuui non competat abbati nisi ex cõsuetudine vel priuilegio preterꝗ correctio

In monacos.Et contrarium etiam vult.d. Abb. sicu.in. c.ceterum.iuxta prin.de iudi.qui concludit ꝙ iurisdictio domini feudi,que est ordinaria ex priuilegio iuris speciali potest prorogari dumtamen prorogetur ad diuersum genus causarum.Preterea lex dicit generaliter ꝙ iurisdictio ordinaria potest prorogari non distinguendo an sit ordinaria naturalis vel ex priuilegio.l. est rece ptum.&.l.si conuenerit.ff.de iurisdict,om. iudi,&.l.ii. ff.de iudic.ergo generaliter est intelligenda.l.de p̄dio. ff.de publicia.Nec ob.etiam predictis glo.in.c.si ꝑpter tua debita.in verbo concedimus.de rescrip.li.vi. que se

10 quendo Gof.tenet ꝙ legatus pape ✝ Non potest etiam ad tempus reseruare omnes fructus beneficiorum vacan tium sed hoc potest solus papa:quia illa loquitur quan do omnes fructus reseruantur. hic vero loquimur quan do certa portio pro subsidio petitur sine magna lesione ecclesiarum.

¶Forma exigendi charitatiuum subsidium.

Epithome

1 Sponsa debet succurrere sponso laboranti necessitate

2 Clerici non debent expectare compulsionem sed sponte soluere.

Quest.xiii.

Tertiodecimo quero de forma exigēdi charitatiuum subsidiū.

1 Responeo Hosti.in.c.conquerente.de offi.ord.instruit supe hoc prelatos dicens ꝙ prelatus congregato clero cum charitate & humanitate loquatur clero exprimen do causam sue egentie & hortando ꝙ cū cuilibet proximo in necessitate sit subueniendum fortius sibi subue nire debent narrando ꝙ sponsus est totius ecclesie, & ab

1 surdum esset ꝙ sponsa ✝ Videret sponsum laborantem egestate

egestate ipsa existente diuite sicut in simili dicitur in.l.
2 non tantum.ff.de re iudi.hortando ꝑ non expectet, + compulsionem sed potius sponte soluant allegando id quod dicitur in.c.i.de dona.& ipsum Hosti.sequuntur simpliciter Anto.de but.& Io.de Imo. in.d.c. conquerente.

¶ Quare appellatur subsidium charitatiuum.

Epithome

Charitatiuum subsidium a prin.debet peti cum charitate.
2 Subsidium dicitur ad instar subsidiariae actionis.

Quest.xiiii.

Quartodecimo quero.Quare appelletur charitatiuū subsidium.Respondeo quia a principio cum charitate de-
1 bet peti + & non violenter extorqueri ar.c.ex parte.de censi.secundum Hosti.& doc.in.d.c.conquerētē. Et idē substantialiter dicit Inno.in.c.cum apostolus de censi. & Pau.in cle.ad nostrum.de censi.vt ibi refert.d.Card. in primo notabili Et appellatur subsidium: quia sicut
2 subsidiaria actio + datur quando deficit propria & specialis actio vt in institu.ad.l.acquil.§.fi.& in institu.de interdic.§.fi.cum glo.ita hoc subsidium petitur quando redditus proprie ecclesie non sufficiunt. pro oneribus incumbentibus.

¶ Subditi possunt compelli ad soluen.subsidium charita.existente causa iusta.

Epithome.

1 Subditi denegantes charita.subsi.possunt cogi.
2 Iudex in facto proprio potest esse iudex ratione notorii.

3 Pro exactione subsidii calices non possunt vendi.
Queit.xv.

Quintodecimo quero, Si subditi ab episcopo suo cū charitate requisiti,noluntĺei prestare subsidium an p ipsum episcopum poterunt ad hoc compelli. Archid.in.c.cauēdum.x.q.iii.super hoc varias refert opiniones & nullā approbat.Similiter Bal.in.c.conquerente.de offi.ordi. arguit pro,& contra & non firmat.Sed Inno.in.c.cum apostolus.de censi.super hoc recitat opi ⁊iones,& tādem concludit ꝙ si subsit manifesta & rationabilis causa ipse episcopus + poterit eos ad idcompellere,& ipsum sequuntur ibi Hosti.Io.and.Anto.de butri.& Abbas sicu.Et hoc videtur de mente tex.in.d.c.cum apostolus. § prohibemus,dum dicit moderatum valeant subsidium postulare dummodo eis graues non existant quasi innuat ꝙ dum subditos non grauant bene eos possunt cogere.Et pro hoc est tex.cum glo.in verbo in exigēdo in cle.frequens.de excessi.prelato.& ibi clarius Pau.de leaza.quem sequitur ibi Pet.de anchara.in.ver.viii.nota.Et idem tenet ibi dominus Cardi.in.§.nonnulli.in prima questione.Et idem tenet Lapus allegatione.xx.q̄ incipit.Si vacante dicens ꝙ propter hoc eos poterit excommunicare per tex.in dicta clem.frequens.de excessi. prelato.Quinimmo ponunt pro constanti domini de Rota in nouis decisi.cccccxxv.que incipit,Item extra rotam petebatur consilium,ꝙ episcopus in sua diocesi potest proponere edictum ꝙ quicūq; clericus beneficiatus sue diocesis non soluerit ei charitatiuū subsidium infra tantum tempus sit excommunicatus. ¶ Et ibi plene disputant an illi qui non soluerunt pretendentes ignorantiam edicti euitant penam excommunicationis vt latius dico infra questiōe.ci.Nec obstat ꝙ episcopus videatur esse iudex in causa propria contra .l.i. C.ne quis in sua

causa. ¶ Quia ratione notorii seu manifesti permittit,
2 + Episcopo quod sit iudex in facto proprio saltem concernente commodum & honorem ecclesie sue vbi alias esse non posset tex.est in.c.romana,de penis,& notat Innocen.in.c.ex parte in christo,de verbo.signi.& Anto. de burr.in.c.cum venissent.de iudi. Ratione enim notorii efficitur iudex competens qui alias esset incompetēs. c.romana.§.notoria vero crimina.de cen.si.libro.vi. &. c.solicitudinem.de appel.&,c.i.de offi del ga.libro .vi. ¶ Pro exactione tamen subsidii non poterunt leco pi
3 gnioris + capi vel distrahi calices libri vel alia ornamēta diuinis officiis deputata per tex.in cle. si beneficiorū de decimis,que clemen.solum intelligitur & restringitur quando subsidium exigitur per collectorē pape vel alias iuxta terminos illius cle.sed in subsidio quod iure proprio exigitur per ordinarium non habet locum illa clementina,sed antiqua iura seruabuntur secundum Paul. de leaza.in dicta clementina,quem sequitur ibi Cardinalis zaba.in vltima qōne,Et hec dico latius infra questione.lxxxviii.& quattuor qōnibus sequentibus.

¶ Que sit iusta,cā exigendi subsidium charitatiuum,

Epithome.

1 Que dicatur rationabilis causa exigendi.
2 Contentio inter episcopum , & clerum super exactione subsidii deciditur per superiorem.
3 Statur arbitrio superioris an sit iusta causa.

Quest.xvi.

Sextodecimo quero, Que sit iusta cā exigendi charitatiuū subsidiū.Rūdeo reqrit quod sit manifesta & rōnabilis cā , nec nimis grauentur subditi tex. est in.c.conquerente. in fi. de offi.ordi.& in.c.cum apostolus.§. prohibemus. de

1 censibus.✝ Et dicitur rationabilis causa releuatio oneris debitorum & expense nimis graues & intollerabiles puta propter guerram pro iure ecclesie tuendo exortam secundum Hosti.in summa in titu.vt ecclesiastica benefi.§.i.in.iiii.colum.versi.sed que potest esse iusta causa. & in titu.de censibus.§.ex quibus causis.ver.Itē potest fieri exactio vel quando facit expensas pro aliquibus negotiis communibus totius diocesis secundum Innoc. in.c.i.circa finem de statu mona. Vel quando episcopus fecit magnam expensam in litigando pro iuribus ecclesie sue vel quicunq; fit casus superueniens propter quem supportandum habet necesse talia petere secundum Anto.de butri.& Io.de Imo.in dicto.c.conquerente. circa finem.Pro quo etiam allego optime quod notat Cy.in l.nemineni.in vltima questione.C.de sacro.san.eccle. & Archi.in.c.quia cognouimus.x.q.iii.& Specu.in titu.de feu.§.quoniam.ver.& nota ꝑ vasalli . Et idem dico de expensa facta in promotione sua pro soluenda bullarum annata in camera apostolica, vel pro prosequenda electione sua in curia iuxta.c.cupientes.§. ad hec.&.§.si vero.vbi etiam bona glo.in verbo discreta.de elec.li.vi.¶ Predicta intelligunt vera Anto.de bur.& Ioā. de Imo. in dicto.c.conquerente,nisi episcopus in casum illum incidisset culpa sua,quia si propter suam prodigalitatem sibi imputaretur argumento.c.ex parte.de con sue.¶ Et si oriatur contentio inter episcopum & clerum eo quia clerus dicat non subesse rationabilem causam petendi subsidium episcopo petente & contrarium asse-
2 rente hoc determinari debet ✝ arbitrio superioris secūdum glo.notabilem in verbo rationabilis .in dicto. c. cum apostolus.§.prohibemus.& Hostien.in summa de censi.§.ex quibus causis.versi.quid si subditus dicat.qui ita dicit tenete Gof.pro quo allego quod notat Archi. in .§.iuxta sanctionem,qui.§. alias incipit , nouarum.

3 xvi.q.i.vbi dicit ꝙ statur † arbitrio superioris an sub sit rationabilis causa imponendi aliquod onus ecclesie, & ita dicis tenere Ala.Lau.& Philip.in dicto.c.cū apostolus.& ita sentire Gof.in summa de censi.§.nunc videmus pro quibus est bonus tex.cum glo.in verbo tātam necessitatem in.c.non minus de immu.ec.& glo.in .c. cum olim,in verbo iudici.de verbo.sig.

¶Stante contentione inter episcopum ,& clerū an sub sit causa exigendi subsidi. charitativum , & quis erit iudex.

Epithome.

1 Eligentur arbitri super competentia Iudicis.

2 Episcopus an possit cogere nolentes , eligere arbitros.

Quest.xvii.

Decimoseptimo quero,Quando est contentio inter episcopum & clerum super causa exigendi charitatiuū subsidium quia clerus dicit non subesse causam manifeste rationabilem,quis erit iudex competens super hoc. Hosti.Io.an.& Anto.de butr.in dicto.c.cum apostolus. dicunt ꝙ hoc casu † eligentur arbitri qui hoc terminabunt per.c.si clericus.xi.q.i.& sic dicit Io.an. fuisse de facto obtentum & idem dicit Archi.in.§.iuxta sanctionem.xvi.q.i.per dictum.c.si clericus.Et subdit Archi.in dicto.§.iuxta sanctionem ꝙ si subditi nollent eligere† arbitros episcopus eos compellet per notata in .c .irrefragabili.§,ceterum.de offi.ordi.Hosti.vero in summa de censib.§.ex quibus causis,ver.quid si subditus dicat.dicit ꝙ in hac controuersia si episcopus sit reus recurretur ad metropolitanum,si vero clerus sit reus eligentur arbitri,si vero sit appellatum tunc recurretur ad iudicē ad quem est appellatum.Et idem concludit Pau.de lea

xa.In cle.i.de excessi.prela. quem sequuntur ibi Card. zaba.Pe.de ancha.& Io.de Imo. Nec hoc casu ipse episcopus esset iudex competens stante dubio an causa exigendi subsidium sit rationabilis vt concludit Oldra.cōsili.ccxxxiiii.In secundo dubio.Si vero constaret ꝙ causa esset manifesta & rationabilis,tunc procederēt que dixi supra in xv.questione,

¶In dubio non debet presumi causa rationabilis,

Decimooctauo quero,An iudices de cōtrouersia inter episcopū & clerum super charitatiuo subsidio cognoscentes debeant in dubio presumere causam esse rationabilem.Videtur ꝙ sic attenta dignitate petentis & honestate persone ipsius.argu.c.in nostra.de procura.&.c.ii.de no,ope.nunciatio.& in.c.nisi essent.de preben.& glo.in l.titio fundus.de condi.& demon. In contrarium facit tex.in.c.siquis prepostera.l.di.& in.c.ego solis.ix.dist. Et hoc vltimum credo esse verius,quia tex.in.c. conquerente.in fi.de offi.ordi.& in.c cum apostolus. de cēsib. non solum requirit causam rationabilem,sed ꝙ sit manifeste rationabilis,ergo innuit ꝙ in dubio non debet presumi,rationabilis.

¶Que dicatur causa rationabilis exigendi subsidium charitatiuum.

Epithome.

1 Quæ emptio inducat cām iustā exigēdi.charita.subsi.
2 Expensa pro fabrica idem operatur.
3 Emptio prediorum pro ecclesia non inducit exactionē subsi.charita.
4 Vasalli tenētur cōferre domino pro terra emenda.

Quest.xix.

Decimonono quero, Episcopus fecit magnā emptionē, puta pro fabrica ecclesie sue sumptuosa vel aliam magnā emptionē fecit pro ecclesia sua, an pro satisfaciendo vēditoribus possit a clericis subditis suis exigere charitatiuū subsidium, Hosti. in summa vt ecclesi. benefi. §. i. ver. sed que potest esse iusta causa. & in ti. de censi. §. ex quibus causis. ver. item potest fieri exactio. & Anto. de butri. & Io. de Imo. in. c. conquerente. circa fi. de offi. ordi. tenent ꝙ sic, quod intelligo verum quādo episcopus fecisset magnā
1 emptionem pro ecclesia sua cōtinētē publicā + vtilitatem, puta quia emisset pro ecclesia vnum castrū qđ erat valde necessarium statui ecclesie sue, & sine quo ecclesia non erat bene secura de statu suo, Et hoc est quod ꝓprie determinat Oldra. cōsilio suo. ciiii. quod incipit Circa
2 propositam questionē. + Et idem dico si fecit magnam expensam pro fabrica ecclesie sue necessariam, & episcopus vltra necessaria sibi & familie sue non potest de redditibus ecclesie satisfacere debitis contractus pro fabrica illa, quia tūc licite poterit exigere charitatiuū subsidiū arg. c. i. & c. de his. de eccle. edifi. & c. cōcesso. & c. quattuor. xii. q. ii. ¶ Alias enim si episcopus fecisset magnā
3 emptionē prediorū + pro ecclesia vt ex his ānuos maiores fructus perciperet & sibi imbursaret vel ampliorē statū retinere possit. Nō credo ꝙ epūs pro soluēdo vēditoribus possit exigere charitatiuū subsidiū a clericis suis lōge minores redditus eo habētibus argumēto. c. cū cām de preben. quia hoc non esset rationabile vt exigit. c. cū apostolus. Et ita intelligi & limitari debēt dicta doctorū supra allegat. Et ꝯm predicta etiā limito dictū Spe. in titu. de feud. §. quoniā. in penultima colūna. versi. &
4 nota ꝙ vasalli. + vbi simpliciter dicit ꝙ vasalli comitū vel baronū imperii tenentur domino conferre pro aliqua terra emenda.

¶ An episcopus eundo ad papam possit exigere charita. subsidium pro expensa facienda.
Quest. xx.

Uigesimo quero. Si episcopus habet facere iter ad papam vel imperatorem vel regem, an pro ista expensa possit exigere charitatiuū subsidium. Inno. in .c. i. circa finem de statu mona. tenet ꝙ sic. Idem tenent Hosti. Anto. de butri. & Io. de Imo. in .c. conquerente. in ti. de offi. ordi. & glo. in verbo pro regiis in .c. vnio. x. q. iii. & Bal. in. l. si quis ad declinandam. in. viii. columna. C. de epi. & cleri. & Pau. de leaza. in cle. i. de excessi. prela. quem sequitur ibi dominus Cardi. in. §. non nulli. in. iii. oppo. Et idem tenet ibi dominus Pe. de ancha. in. versi. viii. nota Pro quibus allego optimum tex. in .c. ea que. de censib. ¶ Quod intelligo verum quando episcopus accedit pro necessitate cōmuni vel sue ecclesie. Vel quando visitat limina beati Petri vt impleat iuramentum a se prestitum iuxta formam. c. ego enim in fine de iureiuran. & ita proprie loquitur. c. ea que. prealleg. ¶ Alias enim si accederet pro priuatis negotiis vel causa solatii, non credo ꝙ possit exigere charitatiuum subsidium argumento. c. cum pro causa. cum glo. vltima de procura. & .c. vt preterite. de elec. cum glo. ibi super verbo fecerint. & argumēto. c. statutum. §. insuper. cum glo. in verbo propter causam de rescrip. li. vi. ad hoc tex. in. l. ex parte. in principio. ff. famil. hercis. & glo. vltima in .c. inter cetera. x. q. iii. & ita proprie restringit Abb. siculus in .c. cum apostolus. de censi. dicens etiam ꝙ quando permittitur episcopo exigere charitatiuum subsidium pro predicta itineratione, hoc ita demum ei licebit si talem expensam subire non potest ex redditibus ecclesie sue per illum textū in. §. prohibemus qui ponderat necessitatem dum dicit sustinemus autem pro multis necessitatibus.

¶ Episcopus vocatus ad concilium po test exigere chari.subsi.

Epithome.

1 Episcopus tenetur ire ad concilium generale.
2 Episcopus tenetur ire ad concilium prouintiale.

Quest.xxi.

Uigesimoprimo quero, Si episcopus vocatus est ad consilium † generale ad quod ire tenetur vt est tex. in.c. placuit.xviii.distinc.& notat Innoc.& Io.and.in.c. graue.de preben.vel est vocatus ad concilium prouinciale, † ad quod etiam ire tenetur, vt est textus in .c. episcopus ad sinodum.xviii.distin.& quasi per totam illam distinctionem, An possit propter hanc causam a clero suo exigere charitatiuum subsidium. Dic q sic secundũ Inno.in.c.i.circa fi.de statu mona.quem sequuntur ibi Anto.de butr.& Abbas siculus, qui Abbas pre ceteris bene ibi ponderat illud dictũ Inno.Et idẽ dicit Abb. siculus in.c.conquerente.de. offi.ordi. & in.c. dilectus. eodem titulo.& Bal.in.l.siquis ad declinãdam.in.viii. col.de epi.& cleri.

¶ Quando pro expensa facienda in aduentu regis vel imperatoris episcopus possit exigere charitatiuum subsidium.

Epithome.

1 Vasalli tenentur contribuere in sumptib.quando imperator transit per loca eorum.

Quest.xxii.

Uigesimosecundo quero. Vtrũ episcopus possit, a clericis suis pro expensa facienda pro aduentu regis ve

Imperatoris seu principis charitatiuum subsidium postulare.Dic ꝙ sic presertim si ab eo tenet regalia, sed nõ debet eos grauare vel adhoc cogere secundũ Archi post Hugo.in.c.vnio.x.q.iii.*Sed* credo ꝙ etiam eos possit cogere per textum in.l.neminem.C.de sacr.sanc. eccle. Et hoc clarius dicit Inno.in.c.non minus.de immu.ec. Et pro hoc allego qđ notat Specu.in tit.de feu.§. quoniam in penulti.col.ver.& nota ꝙ vasalli, vbi dicit ꝙ vasalli comitum & baronum,+ tenentur conferre seu cõtribuere in sumptibus quando Imperator transit per loca eorum,aliter tamen ibi loquitur Io. and. in additi. post Ross.e.vbi precise loquitur,an vasalli Imperatoris teneantur ei ministrare expensas dum transit per eorum loca quando vadit Romam pro corona.

¶Existente rationabili causa episcopus potest exigere semel & pluries chari.subsi.

Epithome.

1 Quot vices importet ve bum quoties.

Q ue st.xxiii.

Uigesimotertio quero, Vtrũ episcopus a subditis suis possit semel dumtaxat an vero etiam pluries exigere charitatiuum subsidium.Dic ꝙ põt nõ solũ semel sed etiã pluribus vicibus ipsum exigere dũmodo subsit rõnabilis causa secundũ dñm Abb.siculũ in.c.cũ apostolus,de censi,mouet per illum tex.in.§.prohibemus.dum dicit que aliquotiens supueniũt,& posita opinione Abbatis pro vera,pro qua bene facit .c.visitandi.cũ glo.i. xviii. q.ii.&.c.fi.de censi.li.vi.& c.mãdamus.de offi.archid. &.c.cum venerabilis,de cẽsi.An possit exigere vltra bis vel ter decidi põt ex his q̃ notat Bald.in.l.si duo,per illũ tex.ff.de arbitris.&.in.l.i.C.de his q̃ pene nomine.&

Ange.in.l.oratione.ff.de ferijs.& in.l.si finita.in principio de damno infec.& Archidi.in.c.nunc vero.lx.q.iii.
1 vbi ponunt + quot vices importet verbum quotiens.

¶ Si episcopus non existente causa manifesta excommunicat denegātes subsidiū charita, excommunicatio est nulla.

Epithome.

1 Sententia pastoris siue iusta, siue iniusta ligat.
2 Decretalis cum ad quorundam de excessi. prela. continet ius commune.
3 Intellectus trahētes, decretalis, ad gratiam sunt fugiēdi.
4 Sententia excommunicationis continens intollerabilē iuris errorem est nulla.
5 Dubium probabile non annullat excommunicationē latam per episcopum.

Quest.xxiiii.

Uigesimoquarto quero, Dictū est.supra in.xv.qōne q̄ epus pōt excōicare subditos denegantes ei charitatiuū subsidiū, an si eps petat subsidiū sine manifesta & rōnabili cā, & sic cōtra iura p̄sertim cōtra.c.nullus epus grauamē.x.q.i.& subditis negātibus illud exhibere eos excōmunicat, An sentētia excōicatiōis sit ipso iure nulla.
1 Videtur q̄ nō, quia snia pastoris siue iusta siue + iniusta ligat & timenda est.xi.q.iii.c primo & secūdo. Contrariū credo esse verius, quia potius credo sniam eē nullā per tex.in.c.cū ad quorūdā.de excessi.pre.s̄m intellectū Hosti.& Io.and.ibi, tenētiū q̄ illa decre. contineat
2 ius + cōmune, & p glo.eundē intellectum sequētē in c.pnti.in glo.ii.de sent.excō.li.vi.& per not.p Innoc. in.c.cū apostolus.in glo.sua.l.de cēsi.vbi patet q̄ si episcopus vel p̄latus dū visitat vltra formā iuris grauat subditos in exigendis procurationibus, si propter hoc eos

excommunicat sententia est ipso iure nulla, quod etiam tenet Hosti. in summa de censib. §. fin. in fi. Et pro hoc quod notat Pau. de leaza, in cle. si beneficiorum. de deci. quem sequitur ibi Card. zaba. in. xv. q. vbi dicit ꝙ si subditi resistentes collectoribus pape volentibus occupare calices vel ornamenta ecclesiarum pro exactione decime papalis contra illam cle. ab ipsis collectoribus excommunicantur, illa excommunicatio est nulla per tex. in dicto. c. cum ad quorundam, per quem tex. etiam consuluit Gasp. cal. in suis consiliis in ti. de sent. excom. consilio. ix. quod incipit, Collector papalis. ꝙ si collector pape exigere volens decimam a religiosis exemptis a solutione decime papalis eis priuilegium suum allegātibus ipsos propter denegationem solutionis excommunicat sententia est ipso iure nulla, pro hoc tex. in. c. vltimo de preben. & glo. fi. in. c. manus. de conse. di. v. Et quamuis glo. in dicto. c. cum ad quorundam. & in dicto. c. cum apostolus. in verbo existant. videantur velle ꝙ illa decretalis cum ad quorundam. contineat spetiale priuilegiū ¶ Tamen mihi magis placet ꝙ contineat ius commune videlicet spetiale in excommunicatione lata propter exactionem indebitam. Et si teneremus opi. glo. sequeretur absurdum ꝙ decre. nihil operaretur quia non apparet cui decre. dirigatur, & sic nullus ex ea priuilegiū consequeretur. ✝ Item quia fugiendi sunt intellectus tra-

3 hentes decretales ad gratiam secundum Io. and. in. c. ex parte a de. de testi. & licet decre. cum ad quorundam. loquatur in procuratione a visitāte vltra debitum exacta. tamen quia mens pape ibi principaliter est fundata sup exactione indebita quam faciunt prelati a subditis. Dico ꝙ licet ille casus annullans ipso iure excommunicationem sit exorbitans a regulis iuris communis, tamen propter mentem conditoris decre. & omnimodam idētitatē rōnis decre. & illa locū habet ī excōicatiōe lata in

subditos denegantes charitatiuum subsidium episcopo suo ab eis sine rationabili causa petitum,& in collectore pape indebite solutionem decime exigente, per tex. cum glo.in.c.si postq̄.§.i.in verbo mente.de elec.lib vi. & in.c.i.cum glo.in verbo italie.de temp.ordi. lib.vi. ¶Et predicta sine dubio procederent quando episcopus eos excommunicaret,quia ad nutum & simplicem voluntatem episcopi absq; aliqua rationabili causa non sunt charitatiuum subsidium soluere hoc expresso in sententia, quia tunc clarissime appareret de nullitate sententie excommunicationis eo + φ contineret intollerabilem iuris errorem per.c.per tuas.de sen.exco.&.c.venerabilibus.§.fi.de sen.excom.li.vi.¶Sed si esset probabile dubium an causa exigendi subsidium esset manifesta & rationabilis,+ tunc excommunicatio per episcopum lata nō esset nulla per ea que scribit dominus Card.zaba.in dicta cle.si beneficiorum.in.xv.q.vbi hoc dicit in excommunicatione lata per collectorem pape capientem pro decima calices vel alia ornamenta diuinis officiis deputata contra illam cle.per.l.fiquis ex aliena.ff.de iudi.&.l.ex quacunq;.ff.fiquis in iusvoca.nō ierit. ¶Et an episcopo vel collectori decime in predictis exercetibus possint subditi violēter resistere.Dico.Ifra.q.xc.

¶Pro nullo commodo pecuniario potest poni generale interdictum sine speciali licentia papæ.

Epithome.

1 Prouisio extrauagantis prouide attendentes quo ad interdictum generale.
2 Speciale interdictum episcopus ponere, potest propter denegatum subsidium.
3 Quis dicatur generale,vel speciale interdium.

4 Generale interdictum quando ponit possit per epum
5 Quae sit causa interdicti generalis.
6 Cautela contra dictam extrauagantem.
7 Cautela p extrahēdo dbitore iuito d domo p cā ciuili.
8 Pena adiecta dationi q̃titatis non valet.
9 Cautela pro validitate penæ adiectæ dationi q̃titatis.

Quest.xxv

Uigesimoquinto quero, Eps ex causa manifesta & rōnabili petit charitatiuū subsidium a subditis suis, ipsi vero cōtumaciter recusant illud soluere seu exhibere, An epus pp talem denegationē possit apponere gñale inter dictū in diocesi sua. Dico q nō. Et idē dico in collectore pape exigente decimā bñficiorū nomine pape. qa p nullo pecuniario cōmodo vel alia quāti tāti pecunie pōt apponi gñale interdictum in loco sine speciali licētia pa 1 pe vt est hodie + prouisum p extrauagantē Bonifacii. viii. q̃ incipit, Prouide attēdētes, & idē dicit Io.and. in nouella in.c.pñti.de sen. excō.li.vi. & in addi. Spec. in ti. de rescrip. presen. §. rōne forme ver. nūc dicamus. & Io.cal. in tractatu suo de ecclesiastico inter.d.ver.si q̃rat an vacāre rememorātes dictā extrauagantē, sed speciale 2 interdictū + puta in certa ecclesia bñ poterit episcopus apponere pp denegatū subsidiū, qa extrauagās pdicta nō habet locū in speciali interdicto sed solū in gñali vt declarat Io.cald. in dicto tractatu de ecclesiastico interdicto in ver. itē q̃ro an extrauagās & Io.an. & Domi. i 3 dicto.c.pñti, Quod aūt dicatur + gñale vel speciale interdictū habetur in.c.cū in ptibus. de verb. sig. & plenius per Io.calde. in dicto tractatu. ¶ Predicta tñ limito 4 nisi subditi + denegātes soluere subsidiū prius fuissent pp hoc ab epo excōicati, qm̄ si perseuerāt in contumacia non obstāte excommunicatione, eps poterit apponere gñale interdictū. Nec obstabit dicta extrauagās pui

deattēdētes,q̄ loqtur qñ directe & imediate apponitur gñale iterdictū i loco ꝓ pecuniario cōmodo,hoc aūt ca su apponitur potius pp cōtumaciā,& solutio subsidii nō ē cā imediata sed mediata & remota.Cā vero inter/
5 dicti + gñalis imediata & ꝓpinqua ē cōtēptus excōica/ tiōis,q̄ plus dbet attendi q̄ cā remota vt.in.c.cetero.de homi.& .l.sociū q in eo.ff ꝓ so.io.Ita singulariter con dicit Gas cal i suis cōsiliis i tit.de sentē excō.cōsi.viii. qd incipit,Eps īterdicit.& dicit hoc eē verissimū,& ita
6 debere itelligi illā extrauagātē ꝓuide.+ Et ita erit,cau tela p quā indirecte ꝓ re pecuniaria poterit apponi iter dictū gñale similis ei quā tradit Bar.in.l.cū eo.ff ad.l. iul.pecula.& Ange.in l.plerīq; ff.de in ius vo.& Io.de Imo.i.c.lator d pigno.vbi volūt ꝙ lʒ debitor ꝓ cā ciui li ñ possit iuitus extrahi d domo,vt dicta.l.plerīq;.tñ si
7 ꝓ dbito ciuili prius citatus,+ cōstitutus ē i cōtumacia, poterit iuitus d domo extrahi & carcerari,& postea ibi ꝓ debito ciuili recōmēdari. ¶ Et erit simile ei qd dicit Iaco.but.in.l.cū allegas.C.d vsur.&.i.l.rogasti.§.si tibi & ibi Bar.ff.si cer.peta.quē sequr Ant.d bu.in.c. dile/
8 cti.de arbi.vbi voluit,ꝙ lʒ ñ valeat pena + adiecta da/ tiōi quātitatis qa ꝓsumit adiecta i fraudē vsurarū,tñ si
9 datiōi quātitatis ad dat + oblō facti,vt pñtatio pigno rū vel repñtatio in iudicio,cui facto adiiciatur pena, tunc valebit.

¶ A quibus possit egidii subsidium charitatiuum.

Epithome.

1 A clericis & nō a laicis p epm exigitur charita.subsidiū
2 Laici diocesani nō dñr subditi episcopi ꝓprie.
3 Eps licet visitet clerū & populo nō tñ habere debet pro curationē nisi a clero. Q ueſt.xxvi.

Uigesimosexto q̄ro,A qbus possint epi exigere charitati.subsi/ diū.Rñdeo a clero & ecclesiis sue ciuitatis & diocesis p
1 c.cōq̄rēte.I ff..[illegible]of.ordi.A laicis vero + diocesanis p epi

scopum exigi non poterit per.c.quia cognouimus.x.q.iii. saltem de consuetudine generali,& licet.c.cum apostolus.§.prohibemus de censi. loquatur simpliciter de subditis,tamen intelligendum est de ecclesiasticis vt loquitur .c.conquerente & quia stricte & proprie sumedo 2 laici dioecesani non dicuntur subditi + episcopi licet quo ad quedam foro suo subiiciantur, vt notat glo.in cle.i.in verbo subditos.de foro compe.& habetur in.c. nuper.de sent.excom.Et pro hoc quod notat Archi. in c.cauendum.x.q.iii.vbi videtur concludere ꝙ licet episcopus visitet clerum & populum vt in.c.romana. de cēsi.lib.vi. + Tamen a laicis nō potest exigere procuratio 3 nem nisi hoc dictet consuetudo.Et ad idem est glo.aperta in.d.c,romana.in verbo laicos.tex. tamen in. d.c. cauendum,potest adduci pro & contra,vt plenius tangit Domini.post doc.in.d.c.romana.in si.prin. Et pro predictis allego quod notat Pau.in cle.ad nostram. & ibi Cardi.zaba.in.xvi.notabili de censibus.

¶Capitulum tenetur prestare subsi. charita. episcopo suo.

Quest.xxvii.

Uigesimoseptimo quero,An capitulum seu canonici ecclesie cathedralis teneantur episcopo suo prestare charitatiuum subsidium quādo ab eis petitur ex legitimis causis de quibus dictum est supra. Dic ꝙ sic secundum Hosti.Bal.& Anto.de bu.in.c.vt preterite.de elec,& fortius ipsi debent ei subueneri q̄ ceteri,quia dignius est ꝙ membra subueniant capiti suo q̄ extranei at.c.cum non liceat.de prescrip.&.c.requisisti.de testamen.Et vide q̄d dico infra in lxvi.questione.

Charitatiuū

Uigesimooctauo quero, An exactio charitatiui subsi- dii quam fecit episcopus dicatur esse de lege diocesana, an vero dicatur esse de lege iurisdictionis. Questio est magni effectus propter illa que dicam, infra proxima q̃- stione. Inno. in. c. i. de sta. mo. dicit ꝙ est de lege dioce- sana. Idem tenent Io. an. Anto. de but. & Io. de imo. in c. dilectus. de offi. ordi. & Bald. in. l. si quis ad declinan dam. in. viii. col. de epi. & cler. Hoc idem velle videntur Archi. & Io. and. in. c. i. de prebē. li. vi. Idem sentit glo. magna in. d. c. dilectus, & glo. x. q. i. in summa. Tamen Abb. sicu. in. d. c. dilectus, multum de hoc dubitat, tum quia Inno. in. d. c. i. de statu mona. super cuius dicto om nes predicti doct. se fundant postea in fi. videtur recedere ab illa opinione dum vltimate Inno. dicit, Vel dic ꝙ hec non sunt de lege diocesana sed iurisdictionis, quia de lege iurisdictionis dicitur esse omne illud ad qđ mo nasteria tenentur. Nunq̃ enim in canonibus antiquis ali qua mentio fit de lege iurisdictionis sed noua decre. tā tum facit mentionem &c. Tum pp verba Inno. in illo c. dilectus, qui dicit potius dicēdum esse episcopos vnā 1 + tantum legem habere. s. diocesanam, & sub hac cōpre 2 henditur totum ius episcopale + quod in diocesi habet episcopus & etiam lex iurisdictionis, & sic Inno. non vi detur distinguere legem diocesanam a lege iurisdictio- nis. ¶ Tamen vt ex predictis apparet cōmunis doct. sen- tentia est ꝙ charitatiuum subsidium non sit de lege iu- risdictionis sed de lege diocesana.

¶ Monasteria non tenentur ad subsidium charitatiuū.

Epithome.

1 Monasteria sunt exempta a. l. diocesana.
2 Cle. i, de censi. in quo casu intelligatur.

C

3 Monasteria tenentur ad subsi.charita.pro eccle.sibi subiectis alias prestare solitis.
4 Procuratio debetur a monasteriis episcopo visitanti.
5 Monasteria ratione populi tenentur ad omnia que sunt de lege diocesana.
6. Declaratio generalis super hoc quo ad monasteria.
7 Monasteria monialium etiam exempta quo ad visitatio nem subsunt ordinario.

Quest.xxix.

Uigesimonono quero, An monasteria teneantur prestare episcopo charitatiuum subsidium in hoc communis sentẽtia doct.tenet ꝙ non,& ita firmant in terminis Io.and. Anto.debutri.& Ioan.de Imo.in.c.dilectus de offici. ordi.Inno.in.c.i.de sta.monac.Bal.in.l.siqu's ad declinandam.in.viii.colum. de epis.& cler.& Archi.& Ioã. and.in.c.i.de preben.lib vi.mouentur,quia exactio charitatiui subsidii est de lege diocesana & non iurisdictionis vt dixi supra proxima questione a qua lege diocesana + monasteria sunt exempta vt est tex.in.c.ne pro cuiusiibet.xvi.q.i.& in.c.ꝗ sit.in fin.cum glo.xviii. q. ii. & in.c.i.de sta.mona.Et expresse tenet Hosti.in summa de statu mon.§.si.& in titu.de censi.§.ex quibus causis. ver.item episcopus exigit.& glo.in verbo solutionis. in c.inter cetera.x.q.iii.Sed Abb.sicu.in.d.c.dilectus,& in d.c.i.de statu mona.dubitat de hoc communi dicto.& dicit ꝙ quidam consuluerunt contrarium quibus ipse videtur adherere per tex.in.cle.i.&.ii.de censi.vbi patet ꝙ religiosi tenentur soluere onera & iura episcopalia nisi se tueri valeant speciali priuilegio pape vel consuetudine.Et pro hac opinione allego tex . vbi videtur casus in terminis.in extrauaganti Benedicti.xii. que incipit Vas electionis . §. premissis quoq; , in verbo mona

sterlis & locis aliis. ¶ Sed teneo communem opinionem per predicta. Non obstat dicta clemē.i. quia loqui
2 tur quando monasteria + nolēt soluere episcopo subsidium charitatiuum pro ecclesiis monasterio subiectis que ecclesie anteq̄ essent subiecte monasterio soluebant & soluere tenebantur episcopo charitatiuum subsidium & alia iura episcopalia que ecclesie censentur fuisse subiecte monasterio cum suo onere vt in.c.pastoralis.de deci.& sine preiudicio episcopi vt in.c. quia monasterium.de reli.do. Et ꝙ ita intelligi debeat.d.cle.i.indicat tex. ibi dum dicit, Ac iura episcopalia & alia prestari pro ipsis anteq̄ ad eos peruenissent solita &c. Illud
3 enim + verum est ꝙ monasteria bene tenentur soluere episcopo charitatiuum subsidium pro ecclesiis & capellis monasterio subiectis vt inquit Innoc.in .d.c.i. de statu mona. & Bald. in .d .l .si quis ad declinandam. Et sentit glo. in dicto .c.inter cetera . in verbo solutionis. Pro quibus recte intuenti est casus proprie in.c.conquerente.de offic.ordi. vbi papa vult ꝙ abbas montis casini pro ecclesiis & capellis monasterio suo subiectis teneatur ep̄o assisino soluere subsidium charitatiuum. Bene facit.c. cum capella. & .c. ex ore. de priuileg. & .c. de monachis de prebend. & .c. i. de preben. lib. vi. & clemen .i. de iurepatro. Non obst.tex.in.c.inter cetera .x. q .iii . dum tex . dicit Monasteriorum tamen basilicis ab hac solutionis pensione seiunctis, quia vt dicit Hostien . in summa de statum, monachorum.§.fina.ille tex.exponi debet, basilicis monasteriorum .i. basilicis que sunt monasteria. alias corrigeretur per alia iura, Vel intelligi debet de monasteriis que sunt exempta cum capellis suis, que capelle tunc gaudent eodem priuilegio. Eodem modo potest responderi ad .§. premissis quoꝗ; in extrauaganti vas electionis, ꝙ loquitur quan

do charitatiuum subsidium exigitur a monasteriis pro ecclesiis & capellis sibi subiectis. Vel refertur ad superiora verba, videlicet quando exigitur charitatiuum subsidium a monasteriis ex spetiali priuilegio vel consuetudine dum tex.ibi dicit, Ex apostolica indulgētia vel cōsuetudine, nō ꝙ hoc fieri possit de iure cōi. Et si dicatur cle.i.de censi.loquitur non solū de ecclesiis sed etiā de monasteriis que aliis monasteriis subiiciuntur. Respondeo ꝙ ille tex. non grauat ꝙ soluant nisi iura episcopalia quecunq; eis subiicerentur episcopo erant prestari solita que forte antea episcopo ex spetiali priuilegio tenebantur ad charitatiuum subsidium persoluendum, Vel potest intelligi ille tex.generaliter loquēs de

4 solutione alterius iuris episcopalis + videlicet de solutione procurationis que sine dubio a monasteriis debetur episcopo vel archiepiscopo visitanti vt est tex.in.c. sopite. de censi. & in.c.romana.de censi. li.vi. Et p hoc vltimum etiam respondeo ad cle.ad nostrum, de censi. quia non loquitur in charitatiuo subsidio sed in solutione procurationis facienda ratione visitationis ad quam bene tenentur monasteria vt predixi. ¶Et per hec remanet salua communis opinio a qua non est recedendum in iudicando & consulendo. ¶Predicta intelligo vera

5 + nisi monasterium haberet populum, quoniā cū tūc ratione populi teneatur etiam ad omnia que sunt de lege diocesana vt vult Inno.in dicto.c.i.de sta.mo.& Io. and.in additi. Spe.in rubrica de priuile. etiam tenebitur ad charitatiuum subsidium quod est de lege diocesana, vt dictum est supra proxima questione. Item ꝙ di-

6 xi monasteria teneri + pro ecclesiis & capellis sibi subiectis ad charitatiuum subsidium, intelligi debet de ecclesiis vel capellis habentibus populum, Vel si non habent populum, sunt tamen ecclesie vel capelle seculares, alias enim si sunt regulares ita demum tenebuntur ad

charitatiuum subsidium si monachi ibi resident simpliciter vt monachi non vt cõgregatio.nam si essent ibi vt congregatio non esset pro eis soluendum charitatiuum subsidium cum etiam tales sint exẽpti ab episcopo quo ad legem diocesanã sicut monasteria.Et hoc vult Inn. In.c.in lateranensi.circa fi.de preben.& in.d.c.i. de sta.mo.per.c.i.x.q.i.Et que dixi de monasteriis intelligo non solum si sint monasteria habentia abbatem,sed etiã si sint monasteria non habentia abbatem sed proprium priorem alteri monasterio non subiecta per tex.in. c. ea que.§.fi.de sta.mo.& in.c.cũ in ecclesiis de ma.& obe. Et idem dico de monasteriis monialium per tex. in.d. c.ea que in.fi.& glo.ii.in cle.i.de elec.& per id quod notant Archi.& Io.an.in.c.i.de religi.domi.li.vi.& Lap. abbas in.c.vnico.de excessib.prelã.lib.vi.Licet quo ad 7 visitationem monasteria + monialium etiam exempta subsint ordinario loci vt est tex.in cle. attendentes. de sta.mona.

¶Charitatiuum subsidium non est exigendum a pauperibus.

Episthome.

1 Clericus modicum habens de illo modico soluitur pro rata.
2 Duæ ecclesiæ pauperes iunguntur pro solutione procurationis.
3 Clericus quo casu iudicari debeat pauper.
4 Clericus variis modis dicitur pauper.

Quest.xxx.

Trigesimo quero,An clerici pauperes teneãtur episcopo prestare charitatiuum subsidium.Hosti.Anto.de but.& Io.de imo. in.c.

conquerente.de offi.ord.dicunt ꝙ episcopus hoc non potest exigere a pauperibus & oppressis per.c.licet, de censibus, Pro quibus allego tex.in.c.cum apostolus.in fin.de censib.& in.c.i.de magistrati.& in.c.placuit.i.q.ii.&.d.Car.in clem.i.in,xvi.q.de censi. Quod intelligo verum quando totaliter sunt pauperes per tex.in.c. statutum.§.insuper.de rescrip.lib.vi. dum dicit. Sed & vbi totaliter fuerunt pauperes nil prorsus exigat &c. Et hoc tenet Bald.in.l.etiam in pen.col.C.de execut. rei iudi.& in auten.defuncto.in vlti,col.C.ad tertu. vbi allegat pro hoc notat.in.l.inditiones.C.de anno. & trib.libro.x.

1 ✝ Si autem posset clericus aliquid prestare licet satis modicum crederem ꝙ de illo modico teneatur pro rata prestare charitatiuum subsidium ar.c. procurationes in fine primi responsi de censi. Et quod ibi notat Anto.de but.& eius quod notat Hosti.in summa de censi.§.fi.ver sed & patet ꝙ si aliqua ecclesia, vbi

2 patet ꝙ due ecclesie pauperes ✝ que tamen aliquid prestare possunt iunguntur simul vt soluant integram procurationem visitanti. Et hec maxime procederent quando subsidium imponeretur per episcopum pro negocio tangente totam diocesim per ea que notat Hosti.in summa de offi.archidi.§.quod sit eius officium.ver.sed nunquid plures ecclesias, Et crederem hoc casu iudicari

3 ✝ debere pauperem clericum qui ex redditibus nō percipit vltra decentem victum suum, cum tex.in.c.cū apostolus.§.prohibemus de censib.precipue prohibeat subditos ob hanc causam non grauari qui certe grauarentur si eorum decens victus minueretur, habita etiam consideratione eius quod dicit glo.in.c.i.xxi.q.i.& in. c.conquerente.de cle.non resi.& Cardi.zaba.in clem.i. §.fane.in.ver.notabili de iurepatrona.

4 ¶ ✝ Licet alias pauper varijs modis dicatur vt plene notat Barto.in.l. si constante.in prin.ff.solu.matrim.& in auten.preterea.

& ibi etiam Bal.C.vnde vi. & Bald. in repeti .l. i. in. xvi.col.ver.super quinto.C.de sac.san.eccle,& in.l.si ve ro pro condemnato.§.qui pro rei qualitate. & ibi etiá Ange.ff.qui satisda.cog.

¶ Clericus habens patrimonium & non beneficium an teneatur ad subsidium, sic de æquitate saltem suo episcopo.

Epithome.

1 Clericus tenet de bonis pñmonialibus soluere decimas
2 Exactio charitatiui fit ab ecclesiis.
3 Clerici quo ad bona patrimonialia sunt exempti a collectis laicorum.

Quest.xxxi.

Trigesimoprimo quero, Si clericus nullum habet beneficium habet tamen patrimonium valde amplum an teneatur contribuere ad subsidium charitatiuum episcopo prestandum presertim si est intitulatus ad titulum patrimonii.Tex.in.c. cum apostolus.§.prohibemus, de censi.hoc non aperit sed simpliciter dicit ꝙ a subditis potest peti dum tamen non grauentur.Tamen credo dici posse ꝙ tales ad hoc non teneantur.& hoc colligo ex mente glo.ii.& doc.ibi in.c. tuis de preben. & docto. 1 in.c.nouũ genus de deci.volẽtiũ ꝙ ✝ clericus de bonis suis pñmonialibus teneatur soluere decimas ac si esset laicus,& per ea que notat Inn.in.c.eps.in vltima gl.sua ver.item nõ credimus ꝙ pp hoc.de pbẽ.& qa.c. cõquerente.in fi.de offi.or.vĩ velle ꝙ solũ ista exactio fiat a b 2 ✝ ecclesiis,&.§.prohibemus in.c.cũ apostolus,intelligi debet de subditis.s.bñficiatis.Tñ qõ satis dubia est,qa 3 cum clerici quo ✝ ad bona sua patrimonialia exempti sint a collectis & a muneribus laicorum vt tex. in.c. q̃q̃. de censibus.lib. vi .& in clem.presenti . de cen

sib. & plene notat Specu. in titu. de cleri. coniug. §. I. & Anto. de but. & Imo. in. c. vltimo. de vita & honesta. cle. satis equum videtur ꝙ econuerso ratiōe patrimonii sui prestent saltem charitatiuum subsidiū episcopo suo

¶ Charitatiuum subsidium non exigi tur ab exemptis.

Epithome.

1 Charitatiuum subsidium videtur secundum Bart. mu- nus ordi.
2 Exemptus est liber etiam a munerib. ordina.
3 Episcopus nullam habet potestatem in loco exempto.
4 Sensus a contrario summi non debet vbi est absonus iu ris intellectus
5 Clemen. freqūes de excessi. pla. quomodo intelligatur.
6 Charitatiuum subsidium an sit munus ordinarium.
7 Que requirantur ad munus ordinarium.
8 Quando papa eximit ecclesiam cū plena libertate qd importent verba plena libertate.
9 Quando papa dicit in priuilegio exēptionis, volumus ꝙ ecclesia remaneat in charitate priori cum episcopo suo quid importet.

Quest. xxxii.

Trigesimosecundo quero, Vtrum episcopus possit exigere charitatiuum subsidium ab ecclesiis sue dioce- sis exemptis, Videtur ꝙ sic per tex. in cle. frequens. §. I. de excess. prela. dum tex. dicit in exigendo insuper ab ip sis exemptis ipsorumq; subditis subsidium charitatis excedunt nimium contra eos, quasi velit ille tex. a con- trario ꝙ si non nimium excederent sed esset moderatū ab exemptis posset exigere. Et ita per illum tex. ibi fir- mat Ab. siculus. Et idem videtur velle ipsemet Abb. si-

cu.in.c.dilectus.de offi.ord.Pro quo facit, quia istud
1 videtur ✝ munus ordinarium cum imponatur a lege
seu canone secundum Bar.in.l.omnes.C. de anno. & tri
2 bu.li.x.Sed exemptus intelligitur exemptus ✝ a mune-
ribus extraordinariis tantum non ab ordinariis secun-
dum Bart.in.l.vacuatis.C.de decurio.lib.x.& in.l.i.ꝑ
illum tex.C.de indictionibus.lib.x.& in.l.ii.ff. de iure
immunit.& in.l.vnica.C.de vacatione muneris publi-
ci.li.x.Sed tamen contrarium teneo per tex.in cle.i.in
verbo exemptionis,de censi.& per tex.in.c.luminoso cir
ca medium.xviii.q.ii.vbi patet ꝙ episcopus nullam po
3 testatem ✝ nec facultatem habet in loco exēpto sue dio-
cesis dum tex.ibi dicit,Nec audeat ibi episcopus cathe
dram suam collocare vel quamlibet potestatem exercere
imperandi nec aliquam ordinationem quamuis leuissi
mam faciendi &c.Et hanc partem videlicet ꝙ episcopus
non possit exigere charitatiuum subsidium ab exēptis
in terminis tenet Paulus in dicta clemen.frequens, quē
sequitur ibi Card.zaba.in.§. nonnulli.in.iii.oppo. Et
idem tenet ibi Pe.de ancha.in versi.viii.not.Et hoc idē
etiam satis videtur velle Inno.in.c.i.circa medium de
sta.mona.Non obstat tex.in dicta clemen.frequens.ver.
in exigendo,quia ibi non debet sumi sensus a cōtrario,
4 quoniam ✝ resultaret absonus iuris intellectus per glo.
in clemen.i.de vsur.& ea que notat Io.an.in.c. publica
to.de elec.Resultaret enim absurdum ꝙ exempti vexa-
ri possent ab ordinario contra dictum.c.luminoso. Vel
potest dici ꝙ tex.dicte clemen.dum dicit nimium exce
5 dunt ✝ intelligitur quando episcopus exigit charitati-
uum subsidium a monasteriis vel locis exemptis ratio-
ne ecclesiarum non exemptarum populum habentium
sibi subiectarum quo casu episcopus bene potuisset exi-
gere charitatiuum subsidium si fuisset moderatum . Et
huic intellectui applaudet littera illius clemen.dum di

cit ipsorumq; subditis subsidia &c. Et istum intellectũ tenet Zenze.in dicta clemen.frequens, pro quo facit. c. cum capella &.c.ex ore de priuilegi.Et ꝙ pro talibus capellis vel ecclesiis non exemptis habentibus populum possit exigi charitatiuum subsidium a locis exemptis quibus tales ecclesie seu capelle sunt subiecte tenet Inno. in dicto.c.i.circa medium de statu mona. De quo dixi latius supra in.xxix.q.Nec est verum ꝙ prestatio charitatiui subsidii sit + munus ordinarium quia ad hoc vt sit munus ordinarium non solum requiritur ꝙ imponatur a lege seu canone vel statuto seu senatusċõsul o vt dicta.l.i.cum glo.& ibi Bart.;C.de vaca.mune publici lib.x.sed etiam requiritur ꝙ habeat certam + annuam & regularem prestationẽ ſm Guil.de cun. in.l. neminẽ. C.de sac.san.ec.& Cy.in.l.voluntarie.in prima questione.C.de excus.tuto.& Bar.in.l.i.in vltima colum. C.de mulie.& in quo loco.lib.x. quod non est in prestatione charitatiui subsidii que non est annua nec semper vniformis,sed iuxta indigentiam & contingentem necessitatem,dummodo non excedat taxam extrauag. Benedicti.xii.que incipit,vas electionis.§.premissis quoq;.

¶ Predicta procedunt & vera sunt presertim si priuilegium exemptionis pape diceret ꝙ eximit + ecclesiam cum plena libertate,quoniam illud verbum plena libertate,importat ꝙ concessa intelligatur exemptio tam ab omnibus que sunt de lege iurisdictionis q̃ ab omnibus que sunt de lege diocesana secundum Inno. in.c. veniens,in glo. sua que est super verbo libertate, de verbo. sign.li.vi. Prestatio autem charitatiui subsidii est de lege diocesana vt dictum est supra in. xxviii, questione. Sed si in priuilegio exemptionis apposita esset clausula que interdum apponitur, videlicet volumus autem ꝙ ecclesia huiusmodi exempta in charitate + prio ri cum episcopo suo remaneat,tunc propter exemptio,

nem non excusaretur a prestatione charitatiui subsidii per ea que scribit Abbas sicu. consil.ciii. quod incipit, Omnipotētis dei postulato suffragio. In causa q̄ vertitur inter monasterium sancte crucis. in tertio dubio principali.

¶ An clericus excommunicatus teneatur ad prestationem subsidii charitatiui.

Epithome.

1 Clericus excommunicatus durante excommunicatione non percipit fructus beneficiorum suorum.
2 Clericus excommunicatus sua culpa non excusatur a solutio. charita subsidii.
3 Excommunicatus quo ad subeunda onera & grauamina debet haberi pro non excommunicato.
4 Nobilis priuatus nobilitate propter delictum tenetur tñ ad onera. & collectas.
5 Excommunicatio que debet afferre damnum & incommodum excommunicato, ei non debet prodesse.
6 Bannitus restitutus tenetur ad collectas medio tempore impositas.
7 Suspensus a beneficiis durante suspensionem non percipit fructus beneficiorum suorum.
8 Intellige de excommunicatione, & suspensione predictis dummodo sint iustæ.

Quest.xxxiii.

Trigesimotertio quero, Tenendo q̄ clericus solū teneatur prestare charitatiuum subsidium de redditibus beneficiorum suorum de quo dictum est supra in xxxi. questione. Vtrum clericus excommunicatus te-

neatur ad solutionem charitatiui subsidii. Videtur
1 ꝙ non:quia ✝ clericus excommunicatus durante ex communicatione non percipit fructus beneficiorum. c.pastoralis.in fi.& ibi Innoc.& doct.de appella.& notat glo.vltima in.c.studeat.l.distin.& Archid.in.c. ad hec.xxxii.distin.& Hosti.in summa de sen.excom.§.qs sit effectus,circa prin.Tamen contrariũ & bene iudicio meo tenet Bar.in.l.iter quos.§.damni.ff.de dam.infer.
2 quia exquo excommunicatus ✝ est sua culpa non debet excusari a solutione vt.l.si merces.§.culpe.ff.loca.Excõ
3 municatus enim quoad subeunda ✝ onera & grauamina haberi debet ꝓ non excommunicato,vnde ab eo totum exigi potest quod posset si non esset excommunicatus.tex.est in.c.si vere.de sen.excommu.& in.c.intelleximus.de iudi.& notat Inno.& doct.in.c.veritatis,de dolo & contu.Et pro hoc qd no.Bar.in.l.i.C.de infa.li.x. &.l.i.C.d digni.li.xii.& Dy.& Bal.in.l.siqs solidũ.ff.
4 de here.insti.vbi volũt ꝙ si nobilis ✝ propter delictum priuatur nobilitate,tamen post priuationem tenebitur ad onera & collectas ad quas tenentur nobiles,quia intelligitur priuatus nobilitate quo ad commoda dumtaxat,non autem quo ad onera & incommoda.Nec est
5 equum ꝙ excommunicatio ✝ que excommunicato afferre debet damnum & incommodum, ei afferat commodum & prerogatiuam.c.intelleximus.de iudi. &.l.
6 siue hereditaria.ff.de ne.gest.Sic est in bannito ✝ restituto,quia tenetur ad collectas medio tempore impositas secũdum Alberi.de rosa,in,l.princeps bona.per illũ tex.cum glo.ff.de verbo.sig.¶Et idem dico de clerico
7 suspenso a beneficiis qui durante suspensione ✝ non percipit fructus beneficiorũ suorũ ſm glo.& ibi clarius Anto.de butr.in.c.cum bone.de eta.& qua.& Hostien.in dicto.§.quis sit effectus.versi.sed nunquid ita est de suspenso.& Inno.in.c.sicut,de coha.cle.& mul.& doc.in.

d.c.pastoralis.ex eadem ratione ne reportet commodũ
8 de suo dolo vel delicto.✝Predicta intelligo quando sen tentia excommunicationis vel suspensionis est iusta, secus si esset iniusta, quia tunc nõ esset quid clerico impu tandum, nec culpa posset ei ascribi. Pro hoc quod notat Io.an.in.c.olim el.ii.de resti.spo.&.c.cum dilecti. de his que vi metusue causa fi.& Hostien.in dicto.§.quis sit effectus.ver.hic etiam notabis.in fine. & quod dico infra proxima questione, In predictis tamen aliter loq tur Lud.pont.consilio.lxxiii.quod incipit.In christi no mine amen circa primum nullum videtur dubium.

¶An verus beneficiatus qui non possidet non culpa, sua teneatur ad subsidium charitatiuum.

Epithome.

1 Clericus possidens beneficium si non percipit fructus ꝑpter guerras non tenetur ad subsidium.
2 Clericus qui non percipit fructus non tenetur ad pensionem.
3 Charitatiuum subsidium exigitur ab intruso.
4 Delegatio facta preposito intelligitur si est in possessio. preposituræ.
5 Intrusus non debet esse melioris conditionis iusto possessore.
6 Pendente lite inter duos pretendentes se esse dominos beneficii est in optione episcopi in quo velit subsidium charitatiuum.
7 Pendente lite inter duos pretendentes hereditatem est in optione creditorum a quo velit exigere.
8 Qui soluerit postea succumbat solutum repetet ab aduersario.

Quest.xxxiiii.

Trigesimoquarto quero, Retenta eadem opinione ꝙ clericus non teneatur ad prestationem charitatiui subsidii nisi occasione fructuum beneficiorū suorū si clericus habet beneficia que non possidet quia ab alio occupantur forte per tyranniam vel intrusionem,licet ipse habeat verum & indubitatum titulū an tenebitur ad prestandum charitatiuum subsidium.Dico ꝙ non secū dū Guiel.de cu.in.l.solēnibus.C de rei vendi .quem sequitur ibi Bal.in fi.cōmenti .Et idem tenet Pau.de castro consilio suo.ccxiii.quod incipit. In christi nomine amen,si non interuenisset in finalibus verbis consilii . & Pe.de anch.cōsi.clxx.circa fi.quod incipit,In christi nomine amen,dominus Layzarius fuit inuestitus. Et hoc satis equum videtur quia concilium lateranense.f.c.cum apostolus.§.prohibemus.de censib.vult ꝙ ex solutione charitatiui subsidii subditi non grauentur qui certe grauarentur si cogerentur soluere pro beneficiis que nō

1 possident. ¶ + Et idem eadem ratione dico si clericus possidet beneficia ex quibus fructus non percipit , forte propter guerras vel inundationem aquarum vel aliū casum fortuitum arg.c.propter sterilitatem, de loca.& l. si merces.§.vis maior.ff.loca.Sicut & dicimus de illo

2 qui obligatus est alteri soluere + pensionem annuam ꝑ fructibus beneficii sui quia si non percipit fructus nō tenebitur ad pensionem dato ꝙ possideat beneficium vt expresse consuluit dominus Paulus de ca . consilio suo.li. quod incipit, In christi nomine amen,quia exceptiones.& Ludoui.ponta.consilio suo.ccclxx.quod incipit,Omnipotentis dei postulato suffragio , circa primum proposite consultationis articulum &c.in penul. carta.ver.quo ad sextum in quo queritur. & Abb. sicu. in .c.nisi essent in penultima col.de preben . Predicta tamen intelligo quando fructus non percipit sine culpa

fuas alias secus per.l.pen.in princi . ff. solu. ma . & per
3 ea que dixi supra proxima questione. ¶ + Ab intruso autem seu alio possessore beneficii qui nullum ius habet in beneficio poterit episcopus exigere charitatiuū subsidium per ea que notat Innocē.in.c. nihil est . de elec.quia in talibus attendēdū videtur principaliter qs sit possessor beneficii,quoniam onus collecte, vt plurimum sequitur possessorem vt.l.ii.&.iii.C.sine cen. vel reliquus,pro hoc facit . c. consultationibus.de iurepatronatus,cum olim . de causa posses. & proprie & . c. querelam.de elect. ¶ Ad hoc quod notat Vinc.& Ioan. and,& Anto.de butr.in.c.per venerabilem,qui fi.sint legi.& Archi.in.c.si quisq̄.xi. q. i. vbi dicunt ꝙ delega-
4 tione + facta tali preposito intelligitur commisso facta existenti in possessione prepositure licet nullum habeat ius,non autem illi qui non est possessor licet verum habeat & iustum ipsius titulum.Ad idem quod notat Innoc. in . c . cumana . de elect .& quia non est dignum
5 +; ꝙ intrusus vel iniustus possessor melioris sit conditionis q̄ iustus possessor & canonice intitulatus qui cogeretur ad prestationem subsidii . xvi . q , i . c . legi.c. eum qui de prebend . lib. vi. & , c . contingit de dolo & contuma.Et hic adde que scribo infra in questione.ii.Predicta procedunt quando beneficium nō est litigiosum,sed si pendet lis super beneficio inter duos quorum vterq; pretendit se esse rectorem beneficii, & illud ad se spectare,sed vnus est possessor beneficii & alter non quis eorum cogi debet per episcopum ad prestationem charitatiui subsidii.Dic ꝙ episcopus poterit age-
6 re contra quē ex eis voluerit & hoc erit + in eius optione,secundum quod de creditoribus prelature concludit Innoc. in . c ,quia cunctis . in glo . sua que est supra verbo de capitulo.ver. sed quid si duo sunt, quē sequitur ibi Domi.de contes.preben.li.vi.& idē tenet Butr.

In.l.si post litem.circa fi.ff.de excepti.& domini de Rota in antiquis deci.dccclii.que incipit.Duobus abbatibus contendentibus ad instar creditorum hereditariorum agere volentiū actione personali contra plures contendentes super hereditate,quorum quilibet pretendit hereditatem ad se tantum pertinere,quia est in optione

7 ✝ creditorum agere volentium contra quem ex litigantibus super hereditate volunt siue sit possessor siue non possessor vt.l.fi.§.sinautem ex contractibus.ibi. Contra possessorem vel petitorem.& ibi etiā glo.in verbo cautione.& ibi Bar.C.de peti.here.facit tex.in.l. hec autē.§.si duo.ff.si cui plusq̄ per.l.fal.& quod habetur in.l.

8 controuersia.ff.de transact. ❡ ✝Et si is qui soluerit subsidium postmodum in lite succubuerit ab aduersario solutum repetet vel compensabit vt dicta.l.fi.§.sinautē ex contractibus.C.de peti.heredi.❡Quid autem econtra si lis pendet inter duos super episcopatu,an subditi requisiti a possessore teneātur soluere charitatiuum subsidium.Dicendum vt in.l.litibus.& quod ibi per Bar.C.de agri.& censi.li.xi.& per glo.fi.& ibi Anto.de bu.in.c.querelam.de elec.& Bal.in.l.cum status.C.de ord.cog.& tex.xi.q.i.c.quia res.

❡Rector debet soluere charitatiuum subsidium episcopo vbi sita est ecclesia.

Epithome.

1 Charitatiuum debetur ab ecclesiis vel a personis propter ecclesias.

2 Ecclesia debet attendi tanq̄ caput.

3 Predia sunt ecclesie accessoria.

Quest.xxxv.

Trigesimoquinto quero,Si ecclesia sita in vna diocesi habet

si habet predia vel possessiones in alia diocesi, an ꝑ eis rector teneatur soluere charitatiuum subsidium episcopo in cuius diocesi sita est ecclesia An vero episcopo in cuius diocesi sita sunt predia. Dic ꝙ cum istud subsidi-
1 um + debeatur ab ecclesiis vel a personis propter ecclesias, vt in.c.conquerente.de offi.ordi.non autē sit onus reale ipsi rei seu predio specifice affixum debet solui episcopo vbi sita est ecclesia, non autem vbi sita sunt predia Et idem in similibus puta in procurationibus legatorū vel decima papali persoluenda. Ita concludit Io.and.in c.i.de immu.eccle.libro.vi.quem sequitur ibi Domi. de santo Gem & Pe.de ancha.in repet.regule accessori um in sexta oppo.lib.vi.Idem tenet Fede.multumdiffu se hoc attingens consi.suo.cli.quod incipit, Thema tale est monasterium sancti Galgani.& Pau.in clem.i.de iu repatrona.quem sequitur ibi Cardin.zaba.in.§. sane.in sexta questione. Et idem firmat Pe.de ancha.consi.cxli. quod incipit, In christi nomine amen, ad predicta dubia per ordinem. Et pro hoc bene facit quod notant Inno.Hosti.& Io.and.in.c.pastoralis.de priuileg. & Pau. in clemen.i.de rebus ec.non alie.& Gasp.calder.in suis consiliis in titu.de rebus eccle.non alie.consil.x. Atten-
2 di enim debet + ecclesia tanꝗ caput.arg.l.cum in diuersis.ff.de reli.& sumpti.fun. Non autem predia que sūt
3 ecclesie + accessoria, vt in.c.vnico de cōse.eccle.vel alta. li.vi.& dicta regula iuris accessorium. Secus vero esset in muneribus mere realibus, vt.l. forma.§. si vero quis agrum.& ibi Bar.ff.de censibus. De quibus intelligi ēt debet quod notat Bal.in.l.etiam.in vltima colum. C. de execu.rei iudi. ¶ Aliter tamen in ista materia terminare videtur Bar.in.l.i.in.v.col.ver.sed quero cui possit imponi.& plenius ibidem in.vi. col. ver. aliquis est hic duis.post glo.ibi.C.de mulie.& in quo loco.li.x.

¶ Charitatiuum subsidium exigitur ab episcopo ecclesiæ non monasterii.

Epithome

1 Possessiones nullum habent statum de per se, sed ecclesia est capax iurium.

Quest.xxxvi.

Trigesimosexto quero, Dictum est supra.xxix.q. ꝙ ecclesie & monasteria tenentur soluere charitatiuum subsidium pro ecclesiis & capellis sibi subiectis habentibus populum quid si monasterium est in vna dioecesi & ecclesia sibi subiecta est in alia dioecesi, an debebit charitatiuum subsidium solui episcopo in cuius dioecesi situm est monasterium, an vero episcopo in cuius dioecesi sita est ecclesia subiecta. Pe.de ancha. diffuse tangit istum passum consil.suo.cxli, quod incipit, In christi nomine amen, ad predicta dubia per ordinem respondendo, & post argumenta ad vtranq; partem concludit ꝙ solui debet episcopo in cuius dioecesi est ecclesia subiecta, non autẽ illi vbi est monasterium principale, mouetur potissime per tex.in clemen.i.de censi.& in.c.quia monasterium de relig.do.& dicit ꝙ aliud est quando in alia dioecesi sunt tantum predia & possessiones, quia tunc seruari debet quod dictum est supra proxima.q. Aliud est quando ibi est ecclesia, quia possessiones 1 nullum habẽt statum de per se, sed ecclesia capax est iurium & status & similium, & episcopus loci illius ecclesie habet curã. Idẽ tenet Pau.in cle.i.de iurepatronatus, quem sequitur ibi Pe.de ancha.in.ii.col. Et idem videtur ibi velle Card. zaba.in.§.fiue.in.v.q. Et pro hoc bene facit tex. cum glo.in verbo locorum, in clemen.i.de sup. negli.prela. & in.c.cum seculum.de iurepatrona.& in extrauagan. Io.xxii.que incipit ad apostolatus nostri & quod no

tat Inno.in.c.pastoralis.de priui.

¶ Clericus habens beneficium & pensionarius super eo pro rata tenentur soluere charita.subsidium.

Epithome.

1 Charitatiuũ subsi. exigit̃ ab ecclesiis pp redditus earũ
2 Pẽsio annua ex stilo curiæ semp imponit̃ supfructibus
3 Solutio decime papalis fit ad instar charita.subsidii.
4 Procuratio visitationis tota soluitur a rectore ecclesiæ.
5 Procuratio soluitur intuitu personarum & non rerum
6 Colonus & dñs pro rata soluunt decimam.
7 Rector beneficii dicitur tantum habere in redditibus q̃ tum ei supereſt soluta pensione.
8 In ecclesiasticis æquitas obseruanda est.

Quest.xxxvii.

Trigesimoseptimo quero, Si clericus habet beneficium exquo alteri soluit annuum censum vel pensionem annuam legitime constitutam an teneatur soluere charitatiuũ subsidiũ cũ pro oĩbus reditibus bñficii, ã vero ille qui recipit pensionem teneatur illud soluete pro rata pẽsionis sue quã pcipit. Rñdeo q̃ quilibet eorũ soluere debet pro rata sua, nõ aũt clericus possidẽs bñficiũ tenebit̃ soluere solidum seu pro oĩbus fructibus, qa cũ exactio 1 ✝ charitatiui subsidii fiat ab ecclesiis propter redditus earum vt colligitur ex.c.conquerente.de.offi.or.iũcto. 2 c.cũ apostolus.§.prohibemus de censi. ✝ Pensio vero annua vt ex stilo curie patet semper imponatur sup fructibus, redditibus & pueniribus illius beneficii iustũ est q̃ ille cui soluit̃ pensio pro illis redditibus subeat partem oneris in solutione charitatiui subsidii. Et idem credo 3 quando agitur de solutione decime ✝ papalis. Et hoc formaliter videtur velle Innocen.in.c.dilecto.in fi. de

verb.sig. Secus dicendum, est quando agitur de solutione procurationis ratione visitationis facienda, quo4niam illa + integre soluetur per rectorem beneficii non per pensionarium, quia visitatio propter quam de5betur procuratio fit magis intuitu + personarum q̃ rerum. Ad idem quod notat Innocen. in. c. cum non sit in homine. prope fin. de deci. vbi dicit ꝙ quãdo pensio est constituta super fructibus eiusdem fundi, tũc pensio transit cũ onere suo. Et sic aperte ibi videtur vel le Inno. ꝙ pensionarius teneatur soluere pro rata pensionis, non autem rector beneficii soluat integrũ. Pro hoc bene facit tex. in. c. tua nobis: circa fi. de deci. dum tex. 6 dicit sicut + colonus de parte fructuum que sibi remanet ratione culture, sic & dominus de portione quam ꝑcipit ratione terre decimam reddere sine diminutione tenetur, Ad idem allego quod plenius notat Inno. in. c. a nobis, de deci. cuius dicta sequitur Anto. de bu. in. c. cum sint homines. de deci. ex cuius mente satis colligit ista conclusio. bene facit glo. i. in. c. questi. xvi. q. i. Ratio 7 ne enim oneris incumbentis rectori beneficii in soluenda annua pensione pro eius fructibus dici potest ꝙ + rector ex fructibus illius beneficii tantum habeat dumtaxat in redditibus quantum est id quod ei superest soluta pensione per tex. optimũ in. l. non amplius. in prin. de legat. i. & in. l. sed si hoc. §. i. de condi. & demon. & quod ibi notant Bar. Bal. & Io. de imo. & hoc multum 8 dictat + equitas que presertim in istis ecclesiasticis obseruanda est. c. dilecti. de iudi. & c. i. de dolo & contu. In contrarium tamen videtur facere quod notat Io. an. in addi. Spe. in rubrica de concess preben. in fi. Sed si recte aduertatur ad verba Io. an. non contradicit his que predicta sunt, quia loquitur quando sumus in consideratione valoris beneficii ad finem an beneficium comprehendatur sub gratia. Ad predicta tamen videndum

est quod dico infra.q.lxxxi.

¶Hospitalia non tenentur ad subsi-
dium charitatiuum.

Epithome.

1 Hospitalia large possunt dici beneficia ecclesiastica
2 Hospitalia,& similia loca non tenentur ad solutionem decimæ papalis.
3 Hospitale datur in titulum perpetuum certis casibus.
4 Hospitale regulariter non datur in titulum perpetuum.
5 Quis potest deputare sine alicuius authoritate hospitalitatem in domo propria.
6 Locus hospitalitatis modo predicto deputatus non tenetur ad prestationem charita.subsi.
7 Episcopus habet curã dictorum locorum vt supra,deputatorum.
8 Grangiæ non tenentur ad iura episcopalia seu diocesana.
9 Hospitale fundatum authoritate episcopi an teneatur ad charita.subsi.
10 Ad episcopum spectat ꝙ bona hospitalium conuertantur in vsum pium.
11 Ab hospitali fundato autho.episcopi exigitur charita.subsidium.
12 In beneficiis non fit missio in possessionem ex primo. decreto.
13 Hospitalia fundata authoritate episcopi iuuantur restitutione in integrum.
14 I alienatione rerum hospitalis requiritur ea solemnitas quæ in aliis rebus ecclesiasticis.
15 Loca pia tenentur ad procurationem sicut aliæ ecclesie.
16 Hospitale in dubio quomodo cognoscatur fundatum autho.episcopi.

17 Locus censendus est ecclesiasticus ex facie.
18 Hospitali sine signis predictis etiam sub nomine alicu ius sancti non dicitur eccle.
19 Hospitalia que non tenentur ad solutio. charita. an teneantur ad collectas.

Quest. xxxviii.

Trigesimooctauo quero, An ab hospitalibus xenodochiis vel leprosariis seu rectoribus eorũ exigere possit episcopus charitatiuum subsidium. Videtur ꝙ sic per tex. cum glo. in verbo pia loca. in. c. romana. §. i. de cẽsi. lib. vi. vbi patet ꝙ talia loca visitantur per episcopũ, & ab eis exigitur procuratio. Ad idem tex. in clemen. p
1 litteras, de preben. vbi + videtur probari ꝙ talia loca large sumendo possint dici beneficia ecclesiastica, quia alias ibi frustra dubitaretur, an in expectatiuis ad beneficia vacatura que sunt odiose comprehenderentur hospitalia. Ad idem in terminis videtur tex. in extrauag. Benedicti. xii. que incipit vas electionis. circa fi. §. pmissis quoq;. in verbo locis, & in verbo rectoribus seu personis. vbi aperte videtur probari ꝙ talia loca teneãtur ad prestationem charitatiui subsidii. In cõtrarium facit. c. fi. de censi. & declaratione Clementis quarti Honorii & Bonifacii octaui quos refert glo. in cle. si beneficiorum. de deci. & ibi dominus Card. in. iii. q. vbi per viã declarationis decernitur hospitalia leprosaria & alia similia
2 loca non + teneri ad solutionem decime papalis, quod etiam tenet Lap. in repeti. c. de xenodochiis. in. lii. q. de
3 relgi. domi. Sed sup hoc puto distiguẽdũ. ¶ + Quod aut hospitale datur in titulum perpetuum clerico, quod certis casibus fieri potest vt in clemen. quia contingit. §. vt autem. de relig. dom. Et tunc quia censetur ecclesia & beneficiũ regulatur vt alia beneficia, & ideo tenebitur ad omnia iura epalia persoluenda sicut alie ecclesie. Et

hoc tenet Cardi.zaba.in dicto.§.vt autē.in.xi.qōne.&
4 allegat notata per Inno.in.c.vltimo de censi.℄ ✠ Si ve
ro hospitale non datur in titulum prout hoc est regula
riter vt in dicta clemen.quia contingit,& tunc est aduer
tendum,quia aut hospitale est erectum sine auctoritate
episcopi & sine aliqua consecratione quod fieri potest
5 ✠ nam licite potest quis ex deuotione sine alicuius au
ctoritate deputare partem domus sue ad suscipiendos
pauperes peregrinos & ibi hospitalitatem retinere secū-
dum glo.in dicta clemen.quia contingit.§.fi. in verbo
altaria,& Hostien.in summa de regular.§.i. versi.quid
de rusticis,& in titulo de eccle.edif.§. cuius authorita-
te.ver.quid si episcopus.& Inno.Hosti.Io.an. & Anto.
de bu.in.c.ad hec de rel.do.& Anto.de but. in.c. cum
dicat apostolus.de eccle.edif.& plenius Lap.in repetitio
6 ne.c.de.xenodochiis,i.x.qstiōe de relig.do.℄ ✠ Et nūc
sine dubio talis locus non tenetur ad prestationem cha
ritatiui subsidii,nec ad alia iura episcopalia, quia talis
locus nō est ecclesiasticus,vt dicunt docto. in predictis
locis & posset talis locus iterū ad prophanos vsus redi-
gi,vt dicit Inn.in.c. inter dilectos circa medium. ver.
vel dic ꝙ melius videtur,de dona.& idē vult Bal.in au
tē.hoc ius porrectū.in.ii.col.C.de sa.san.ec.& in.l. oīs
notrosbs.de epi.& cle.allegans Spe.in ti.de sta.mo.§.i.
ver.xxxvi.cuius dicta sequitur.d.Pe.de ancha.in.d. cle.
quia contingit.& in cle.per literas.de prebē.Et idē con-
cludit Pe.de ancha.cōsi.suo.cxxii.qđ incipit,In christi
nomine amen,sup primo dubio prima facie.& Pau.de
ca.cōsi.suo.cccxcv.qđ incipit.In xp̄i noīe amen,presup
posita pro vera.& Ab.sic.in disput.sua que incipit, Sē-
pronius.in.iii.dubio. & hoc expresse tenet Pau.in.d.
cle.quia contingit.quē sequitur ibi.d.Car.in.xii.q. &
Ab.sic.in.c.officii.in fi.de testa.allegans Fe. in cōsi.suo.
7 cxxx.℄ ✠ Talium tū locorū etiā nō ecclesiasticorū curā

& sollicitudinem habet episcopus saltem mortuo funda tore durante adhuc hospitalitate secundum Ab.sic .in d.c.officii.de testa.&.in.c.inter dilectos.in fi.de dona. &.c.xenodochiis,de rel.do.&.c.sopite de censi. semper allegando tex.in.§.si quis edificationem in auten . de eccle.titu.Et de talibus hospitalibus priuatis intelligi tur tex.in.c.patentibus.de priui.& in dicto.c.inter dilectos.de donati.De talibus etiam intelligitur quod dicit Inno.in.c.i.vltra medium de sta.mo.vbi dicit + ꝙ

8 grangie non tenentur episcopo ad ea que sunt de lege

9 diocesana per.c.fi.de censi. ¶ + Si vero hospitale sit fūdatum authoritate episcopi,& ibi sit oratoriū in quo celebrantur misse,tunc est magis dubium an talis locus teneatur episcopo ad prestationem charitatiui subsidii & aliorum iurium episcopalium. Et in hoc dominus Car.in dicta clemen.quia cōtingit.in principio.in. xii. questione tenet ꝙ non.Et idem videtur velle Pe.de perusio in tractatu suo de quarta canonica in.xiii. questione principali.ver.demum queritur de visitatore.& Lap. in repetitione.c.de xenodochiis.in.ii.cv.q. de religio. domi & dicētes post Fede.in suis consiliis.Q uodlicet

10 ad episcopum + diocesanū spectet prouidere ꝙ hospitalium & locorum similium bona conuertantur ad vsū deputatum,& propter hoc possit ea visitare tamen non poterit procurationem nec alia iura episcopalia ab eis exigere,quia talia bona conuerti debent in alimoniam pauperum & sustentationem rectoris hospitalis, & ita dicunt tenere Ioan.de ligna.in dicta clemen.quia contingit. ¶ Sed contrarium credo hoc casu esse verius,qa ex quo hospitale est fundatum auctoritate episcopi , & ibi de eius auctoritate celebratur ab eo exigere possit li

11 cite + episcopus subsidium charitatiuum & alia iura episcopalia sicut ab aliis ecclesiis sue diocesis,per ea que notat Inno.in dicto.c.de xenodochiis.de relig.domi.&

c.vltimo.de censibus.Et de talibus hospitalibus loqui. tur.c.ad hec.de relig.domi.Et in hanc partem inclinare videtur Fede.consilio.cxi.quod incipit, Questio talis est an diocesanus & consilio.cxxx.quod incipit,Factum tale est,quedam domus.& Abbas siculus in dicta dispu tatione que incipit,Sempronius.in.iii. dubio & in.c. sopite.de censib.& in dicto.c.si de censi.quia de tali- bus hospitalibus & similibus piis locis auctoritate epi- scopi fundatis communiter & vt plurimum idem iudi catur & disponitur qđ de ecclesiis vt est tex. & ibi Bar. in.l.omnia priuilegia.de epi. & cler.& est tex.in.c. acce dentibus.de priuile.& in.c.neq; decemnii.xvi.q.iiii iũ cto.c.de quarta.de prescrip.Et pro hoc tex.cum glo. in verbo beneficiis in cle.dispendiosam.de iudic.Pro hoc etiam tex.in.c.sciant cuncti.& .c.generali.de elec. li.vi. & in.c.requisisti.§.secus.&.c.si.de testa.& in.c. ex litte- ris de consuet.& in.c.cum sit generale.quem ibi multũ notat Abbas sicu.de foro cõpe.& in.c.grandi.de supp. neg.prela.libro.vi.Et pro hoc quod notat Lap.de caste. in repetitione.c.de xenodochiis.in.iiii.questione.de re ligio.domi.vbi tenet ꝙ quemadmodum in beneficiis

12 non fit missio + in possessionem ex primo decreto con tra contumacem sed proceditur ad diffinitiuam senten tiam vt in.c.eum qui de eo qui mit.in possess.causa rei seruan.lib.vi.Ita eodem modo fieri debet quando agi- tur de hospitali,& ita dicit disputando tenuisse. Lap. Abb.& illud dictum sequitur Domi.in dicto.c.eum q. & Pe.de ancha.in dicta cle. dispendiosam. ver. quarto nota de iudi.

13 ¶ +Item quia talia hospitalia & similia loca pia auctoritate episcopi fundata iuuantur restitu- tione in integrum sicut ecclesie secundum Io.and.Io.de sant.& Domi.in.c.ii.de resti.in integ.lib.vi.& Bal.in dicta auten.hoc ius porrectum.in.ii. colum. & Pet. de ancha.in dicta clemen.per litteras.de preben.& in. c.i.

de in integ.restitu.libro.vi.¶ Et quia in alienatione re
4 rum talis hospitalis + requiritur eadem solennitas que requiritur in alienatione aliarum rerum ecclesiasticarũ secundum Antonium de butri .in . c .nulli .ad finem post Hostien.& Ioan.and.an.ibi. de reb.ecc.non alie. per tex.in dicta auten . hoc ius porrectum , vbi etiam hoc vult Bald.Et idem videtur concludere Lap.in repe titione dicti.c.de xenodochiis . in. lxx.q . Et de talibus hospitalibus & piis locis auctoritate episcopi fundatis proprie intelligitur tex.in.d.c.romana.§.i.de censi.li.
15 vi.¶ + Dum vult ꝙ pia loca teneantur ad procuratio nem sicut alie ecclesie & per consequens eadem ratione ad alia onera episcopalia a quibus talia loca non reperi untur specialiter exempta.Et hoc satis videtur velle tex. in.c.cum dicat apostolus.de eccle.edifi.dum dicit, Caueant tamen vt iniuriosi veteribus ecclesiis de iure parochiali nequaq̃ existant . Quod enim propietate eis conceditur ad aliorum iniuriam nolumus redundare. De talibus etiam hospitalibus authoritate episcopi fundatis intelligi debet tex .in dicta extrauagan . vas ele
16 ctionis.§.premissis quoq;.¶ + Si vero non apparet ꝙ hospitale fundatum fuerit auctoritate episcopi , & tũc si ibi celebrantur misse publice & habet campanile & campanas publicas,tunc credo idem quod in casu supra proximo,videlicet ꝙ teneatur ad prestationem cha ritatiui subsidii,quia talis locus presumitur fundatus auctoritate episcopi secundum Archi. in.c. nemo. de consecra.distin.i.quem sequitur dominus Anto.de butri.post.doct.in dicto.c.fina.de censi.& Pe.de peru , in tractatu suo de quarta canonica in.xiii.questione principali.ver.demum queritur si appareret.& Lap.in repe tione.d.c.de xenodochiis.in.lviii.questione.& Ludo. pon.in l.sciendum.in.xvi.col.de verbo.oblig. & Abb. siculus in.c. patentibus. de priuile. & in disputatione

sua que incipit, Sempronius in . iii . dubio principali.& in.c.inter dilectos.de dona.& Fede.consil.cxi.
17 quod incipit.✝ Questio talis est an diocesanus.exquo enim locus per talia signa habet faciem loci ecclesiastici talis presumendus & censendus est arg.c.si iudex laicus. de senten.excommu.lib.vi.&.l.stigmata.C.de fabricen si.lib.xi.&.l.sed si accepto.ff.de iure fis.&. l. item apud labeonem.§.siquis virginem.ff.de iniuriis. &.c.si vero el primo,&.in.c.ad audientiā.de sentē.excommu, Et ꝙ talis locus presumatur fundatus auctoritate episcopi expresse tenent domini de Rota in antiquis deci.clx.que incipit datur articulus ꝙ ecclesia.per.l.si filius.C.de peti.here.&.l.qui in aliena.de acqui.hered . & per ea que notat Inno.in.c. innotuit.de eo qui fur.ordi. susce. Licet contrarium & male iudicio meo in hoc tenuerit
18 Pau.de castr.in dicto consil.cccxcv.circa fina.¶ ✝ Si vero hospitale de quo dubitatur an sit fundatum auctoritate episcopi non habeet signa predicta,tunc dico ꝙ licet appellaretur sub vocabulo alicuius sancti etiam si haberet patronos,& ibi esset rector & fratres,licet ibi etiā secrete misse celebrarentur prout communiter fit in domibus principum,quia per talia signa nō probatur oratoria seu hospitalia alia esse publica , sed potius debent dici priuata secundum Innocen . Anton . de butri . & Abba . sicu . in dicto . c . inter dilectos. de dona . A talibus locis non poterit episcopus exigere charitatiuum subsidium , sicut nec ab hospitalibus priuatis sine auctoritate episcopi constructis,vt dictum est su
19 pra.¶ ✝ An autem hospitalia & alia loca pia de quibus dictum est ꝙ non tenentur ad solutionem chariatatiuisubsidii,nec aliorum iurium episcopalium teneantur cōtribuere ad solutionē collectarū & onerū q̄ ꝑ principem secularē vel cōitatē imponūtur populo & cōi seu laicis ,plene examinat Pe.de ancha.in dicto cōsil. cxxii.

& concludit ꝙ non per plura media, cuius contrarium tenet Lap.in repetitione dicti.c.de xenodochiis. in.lx. questione, quod discutere non pertinet ad presentẽ materiam.

¶ Questio de charitatiuo subsidio an possit terminari summarie iuxta cle.saepe.

Epithome.

1 Clemen.saepe non habet locum inter collectorem papae & clericos.

2 Idem iuris est de episcopo, & patre spirituali, quod de patre carnali.

3 Quando pater a filio petit' alimenta causa est summaria.

4 Quando agitur de decenti tractatione, & iure sustẽtationis causa est summaria.

5 Causa criminalis potest agitari diebus feriatis.

Quest.xxxix.

Trigesimonono quero, Quando est contentio inter episcopum & clerum super charitatiuo subsidio, an questio ista debeat agitari & decidi summarie & de plano sine strepitu & figura iudicii iuxta formam cle. saepe. de verbo.sig. Respondeo ꝙ non immo agitari debet plenarie per id quod notat glo.in cle. dispendiosam in verbo decimis, quam sequuntur ibi Pau.Card. zaba.& 1 Ioan.de Imo.de iudi.que vult ꝙ quando est questio inter collectorem pape & clericos super subsidio pape prestando.i.super decima papali non habet locum dispositio illius clemen.sed causa debet agitari plenarie quod etiam latius tenet Cardi.zaba.in clemen. si beneficiorum.in.ii.questione.de deci. Licet Stepha ibi teneat contrarium, ergo idem & fortius dicendum in subsi-

dio episcopi vel alterius prelati.¶ Pro opinione tamē Stepha.vrgere videtur tex.in.l.publicas.C. de feriis. & tex.in.l.ne quisq̄.§.de plano.ff.de offi.procon. & lega. vbi tex.dicit de plano autem cōsul potest expedire hoc vt obsequium parentibus & patronis liberisq; patronorum exhiberi iubeat & c.coniuncto ei.c.qualis.ii. q.vii. &.c.ita diligere.& c.pietatium.xxx.q.iii.in quibus iu
2 ribus patet ꝙ idem iuris + dicendum est de episcopo & patre spirituali quod dicitur de patre carnali. Pro quo etiam facit tex.in.l.iiii.§.pretor ait.ff.de in ius vocan. iuncta.l.gene aliter.eod.titu.& cle.siquis suadente §.episcopi,de penis.Sed potest pro cōcordia dici ꝙ prima opinio que est communis ꝓcedat regulariter. Opinio vero Stepha.procedat quando episcopus peteret a clero charitatiuum subsidium pro sustentatione sua, quo casu causa agitari deberet summarie,quia talis causa censetur causa alimentorum,que debet agitari summarie quando + pater a filio petit alimenta & econtra
3 vt est tex.in.l.siquis a liberis.§.si vel parens.ff.de liber. agno.& notat Spe.in titu.de offi.iudi.§.postremo. versic.tertio dicendum est.& Bar.in extrauaganti ad reprimendum super verbo summarie,circa medium,facit.l. eadem oratione,in verbo alimenta constituantur.ff. de feriis presertim quando alimenta petuntur officio iudicis secundum Spec.in titu.de appellati.§.in quibus.versi.octauo.Et pro hoc quod notat Zenze.in clemen.i.de iurepatro.quem sequitur ibi Cardi.zaba.in.§.si.in.iii. questione.Et sequitur etiam ibi Petr.de ancha. in vltima colum.versi.sed querit zenze.vbi dicunt ꝙ quando
4 agitur de decenti tractatione + & iure sustentationis cū hoc concernat alimenta persone,causa ista debet tractari summarie ad.l.ne quicq̄.§.de plano. posset faciliter responderi ꝙ licet ibi permittatur ꝙ procedatur de plano,per hoc non sequitur ꝙ causa sit summaria iuxta for

mam dicte clemen.sepe quia verbum de plano de p se positum hoc non importat secundum Bar. in dicto. §. de plano.& in dicta extrauaganti ad reprimendum,super verbo de plano.& Car.zaba. in clemen. dispendiosam.in.xli.questione de iudi.& doct.in dicta cle. sepe. Ad.l.publicas potest responderi quod licet causa possit agitari diebus feriatis per hoc non sequitur quod sit causa summaria vt patet in causis + criminalibus que possunt agitari die feriata vt.l.custodias.de publi.iudi.& tamē non sunt summarie.l.sciant cuncti.C.de probat.&.v.q.vi.c.epiphanium.

¶ Legatus de latere non potest concedere prelato inferiori vt exigat charitatiuum subsidium.

Epithome.

1 Indulgentia legati de latere non sufficit vbi requiritur indulgentia apostolica.
2 Quod emanat a legato non dicitur emanare a sede apostolica.
3 Ex predictis fit vnus casus pape reseruatus.

Quest.xl.

Quadragesimo quero,Dictum est supra in quarta questione quod prelati episcopo inferiores non possunt exigere charitatiuum subsidium a subditis suis nisi hoc eis competat ex consuetudine vel priuilegio,An legatus de latere possit hoc priuilegium eis concedere,Respondeo quod nō per tex,in extrauaganti Benedicti.xii.q̄ incipit,vas electionis.§.premissis quoq̧.vbi tex.nō sine ministerio dicit ex apostolica indulgentia.¶ + Vbicunq̧ enim requiritur apostolica indulgentia non sufficit priuilegiū vel indulgentia legati de latere vt est tex.cum glo.in verbo

apostolicis.in cle.per litteras.de preben.& in cle.qa contingit.§.I.in verbo apostolice sedis.de rel. domi. & in c.si postq̃.in princi.in verbo sedē apostolicam.de elect. lib.vi.¶ Vnde dicit Inno.in.c.dilectus.de fil.presb.quē sequitur Archi.in.c.quisquis pulsatus.ii.q.vi.ꝙ non di-
2 citur emanare + a sede apostolica ꝙ ab eius legato emanat nisi ab ipso papa emanet,pro quibus est tex.in.c. hi qui auctoritate.de preben.lib.vi.Et iste est vnus de casi-
3 bus pape reseruatis addendus + ad alios quos enumerat glo.ordi.in.c.quod translationē.de offi.lega.& plenius Spe.in ti.de legato.§.nunc ostendendum.

¶ Quantitas subsidii charitatiui exigendi hodie est determinata.

Epithome.

1 Taxa procurationum quæ dantur visitantibus
2 Taxa procurationum vbi declaratur.
3 Extrauagās vas electionis a princi.non fuit recepta secundum Lapum.
4 Charitatiui subsidii q̃titas pendet ex arbitrio.
5 Hodie episcopi statur determinatiōi extrauag. quo ad charitati.subsi.
6 Ioan.Andr.fuit antiquior lapo.

Quest.xli.

Quadragesimoprimo quero, An sit statuta certa meta seu quantitas vltra quam nō possint prelati a subditis suis exigere ꝓ charitatiuo subsidio. Dico ꝙ sic quia hodie est determinatum ꝙ nō possunt exigere,nec etiā a volentibus recipere nisi tantum quā-
1 tū ascēderent ꝓcurationes + singule si plati p aliū licite visitarēt,& hoc per extrauagātē Bñdicti.xii. q̃ incipit, vas electionis,circa finem.§.premissis quoq; adiiciēdo.

2 4 Que autem si quantitas illarum procurationum, declaratur in superiori parte illius extrauag. Sed Lap. alle ga. sua. xxxvii. que incipit, Stante constitutione. dicit ꝙ
3 cum illa extrauag. ✝ vas electionis, non fuerit a principio recepta nec vsu vtentium comprobata ꝙ episcopus poterit sine peccato a subditis exigere & a volentibus recipere charitatiuum subsidium vltra taxam in. d. extrauag. terminatam per. §. leges. iiii. distin. & per nota. In. c. i. de treu. & pace. dicens ꝙ tamen nō audet hoc asserere, sed vniuscuiusq; iudicio hoc relinquit arg. c. mulieri. de iureiuran. Et pro hoc quod notat Car. zaba. in cle. frequens. §. nonnulli. in. iii. questione. de excessi. prelat.
4 vbi dicit ✝ arbitrarium esse quantum possit per prelatos a subditis exigi pro charitatiuo subsidio & ita dicit se dixisse in. c. cum apostolus. § prohibemus in. vii.
5 q. de censi. ❡ ✝ Sed credo quod hodie standum sit taxe imposite per dictam extrauagantem per ea que notat Io. and. in nouella. in. c. felicis. de censi. libro. vi. vbi Io.
6 and. qui fuit ✝ antiquior Lap. non dicit ꝙ illa extrauagans a principio non fuerit recepta vsu vtentium, quinimmo expresse dicit ꝙ quo ad solutionem charitatiui subsidii hodie standum est determinationi & taxe emanate per dictam extrauagantem vas electionis. & cum eo simpliciter transit Domi. in dicto. c. felicis. Et fateor ꝙ dictum. d. Card. esset verum videlicet ꝙ esset arbitrarium. s. vsq; ad summam extrauagan. & ab illa taxa infra, sed taxam illam non possunt excedere per ṗdicta.

❡ Charitatiuum subsidium non potest exigi vltra taxā positam in. d. extrauaganti. Vas electio. ex consuetudine

8 Epithome.

Consuetudo exigendi charitatiuum subsidium vltra taxam

xam reiicitur apapa.

2 Consuetudo predicta tanq̃ grauosa non valet.

3 Consuetudo archiepiscoporum exigendi a suffraga.iuramentum vltra formam non valet.

4 Consuetudo inueterata habet vim priuilegii.

5 Charitatiuum ex priuilegio papæ potest exigi vltra taxam.

6 Ex consuetudine generali idem fieri potest.

7 Consuetudo generalis quomodo intelligatur quo ad dictum effectum.

8 Consuetudine potest introduci quicquid ex priuilegio concedi potest.

Q uest.lxii.

Quadragesimosecundo quero,

An valeat consuetudo ꝙ episcopi vel alii prelati a subditis suis possint exigere & a volentibus recipere charitatiuum subsidium vltra taxam positam in dicta extrauagan.vas electionis.Dico ꝙ non per tex.illius extrauagantis in.d.§ premissis quoq;.in verbo vel cõsuetudine 1 vbi papa † videtur improbare & reiicere consuetudinem per quam charitatiuum subsidium exigeretur vel etiam a volentibus reciperetur vltra taxam illam. Et hoc satis rationabile videtur quia Benedictus.xii.ex diffinitione sua ibi arbitratus est ꝙ si vltra taxam illam chairtatiuum subsidium exigeretur ecclesie censerentur grauate contra mentem & verba concilii generalis vide 2 licet.c.cum apostolus.§.prohibemus.de censib. † Ideo dici debet ꝙ talis consuetudo non valeat tanq̃ grauosa ecclesiis per tex.in.c.i.de consue.&.c.cum causa.de re iudi.Et pro hoc optimus tex.cum glo.in verbo consuetudinis.in.c.dilecti.& ibi clarius Hostien.& doct.de maio.& obe,vbi patet ꝙ non valet † consuetudo ꝙ archi 3 epi metropolitani a suis suffraganeis exigant iuramẽtũ

vltra formam a iure statuta, Hoc tamen intelligo verum nisi esset cõsuetudo antiqua tãti tẽporis cuius initii non
4 sit memoria in contrarium, quia talis + consuetudo ita inueterata habet vim priuilegii a principe concessi vt In.c.super quibusdam.§.preterea de verbo.sig.&.l. hoc iure.§.ductus aqua.ff.de aqua quot.&estiua.&.l.i.§.fi. ff.de aqua plu.arcen ad hoc.c.i.de prescrip. li. vi. & qđ notat Abb.sic.in clemẽ.si vna.in fine.per glo.ibi in verbo quamuis.de reb.ecclesi.non alie.&.in.d.c.dilecti.de mai.& obe.qui hoc modo limitat dictum glo.& doc.
5 ibi.+ Clarum est autem ꝙ ex priuilegio spetiali pape posset exigi charitatiuum subsidium vltra taxam positã in dicta extrauaganti arg.c propofuit.de conces.preb. &.c.cuncta per mundum.&.c.per principalem.ix.q.iii.
6 +Secundo limito nisi esset consuetudo generalis ꝙ prelati exigerent seu reciperent charitatiuum subsidium a subditis suis vltra taxam.d.extrauag.quoniam tunc id eis liceret,quia per consuetudinem generalem acquiritur id quod non potest acquiri nisi ex solo priuilegio, dummodo vtentes illa generali consuetudine sint capaces possessionis illius iuris quo vtuntur vt est in isto casu. Ad hoc est glo not.in.c.catholica.xi.di. Nec dico hoc casu ad optinenda ea que non possunt haberi nisi so
7 lo ex priuilegio sufficere + generalem consuetudinem vnius prouincie vel nationis per tex.in.c.ex tuarum.de auct.& vsu.pal.vbi dicitur ꝙ generalis consuetudo Hispanie non sufficit ad tollendum ius vel honorem alterius. Sed intelligo de gñali consuetudine vniuersalis ecclesie per tex.in.c.contra morem,ibi, Aut enim mos est omnium metropolitanorum &c.c.distinct.quam papa sciat & tolleret per ea que notat Oldra. consil. ccliiii.
8 quod incipit. + Quia tota decani. vbi dicit ꝙ quicquid potest priuilegio concedi potest consuetudine introduci sciente illo qui posset priuilegium concedere.

Et hanc regulam dicit ponere Innocen .in. c. nouit. de iudi.& in.c.cum contingat.in fine.de foro compe. cuius dicta debent intelligi secundum quod predixi.

¶ Pęna de qua inprima parte extrauagã. vas electi .non habet locum in.ii.pte quo ad charitatiũ subsidiũ.

Epithome.

1 Pœna apposita in prima parte intelligitur repetita in ii.in.c.de multa depræben.

2 Penæ in prima parte extrauagan.vas electio. non intelliguntur repetitæ in.ii.

3 Additio constitutioni qñ fiat p modũ purificationis.

Quest.xliii.

Quadragesimotertio quero, An pene suspensionis & restitutionis dupli & alie pene imposite in prima parte.d.extrauag.vas electionis, prelatis excedentibus taxam ibi positam in exigendis procurationibus ratione visitationis intelligantur repetite in sequẽti.§.premissis quoq;,contra prelatos excedentes taxam ibi positam in exigendo charitatiuo subsidio cum in illo.§.premissis.nulla penitus fiat mentio de pena. Videtur ꝙ sic per id quod notat glo.ordinaria in .c. de multa.§.hoc idem.in verbo in eadem ecclesia. quam sequuntur ibi communiter doct. de prebend.que vult 1 ꝙ pena ibi in prima parte apposita acceptantibus secundum curatum etiam intelligatur repetita in secũda parte que loquitur de dignitatibus & personatibus.vbi nulla fit mentio de pena. Et idem tenet Lap. in clem. statutum. de electio.quem sequitur ibi.Cardi.zaba. in tertia oppo.Idem videtur velle Pe.de ancha. in cle. ne romani.§.porro.ver.quinto nota. de elec. per illũ tex. & per.l.i.§. hec actio.ff. siquis testato.lib. esse iuss. fue.

Sed contrarium in terminis propriis tenet Lap .allega. sua.xxxviii.que incipit,Stante constitutiõe,vbi expresse
2 vult ✝.φ pene apposite in prima parte.d. extrauag . vas. electionis,non intelliguntur repetita in secunda parte,q̃ loquitur de charitatiuo subsidio per regulam in penis. lib.vi.Et hanc partem teneo pro qua allego glo. in clemen.quoniam.§.fi.in verbo sanctioni,de vita & honesta.cleric. & in. c.cupientes.§.ceterum in verbo priuentur. de elec.lib.vi.Nec obstat glo.& communis senten-
3 tia docto.in.d.c.de multa,quia illa doctrina ✝ est vera quando additio fit constitutioni per viam parificationis.& ita fuit in.c.de multa,quod indicant verba tex. ibi dum dicit hoc idem.secus si additio nõ fiat per modũ parificationis, sed per modum continuationis prout fuit in casu dicte extrauagantis.§.premissis. vbi tex. non dixit hoc idem &c.sed dicit premissis quoq; adiiciendo statuimus &c.que dictio quoq; est dictio continuatiua vt notat Archi.in.c.quorundam.de elec.lib.vi. quo casu non intelligitur repetita pena . Et ita proprie loquitur etiam tex.in dicta clemen.quoniam.in fine de vita & honest.cle. Non obstat tex.in dicta clemen.ne romani.§.porro.quia ille tex.potius facit pro hac parte, quia ibi de iure non censebantur repetite pene,nisi papa eas repetiisset expresse in ver.penas in dicta constitutione contentas &c.

¶Pena imponenda exigentibus charitatiuum subsidium vltra taxam.

Epithome.

1 **Clausula siquis attenparte presumpserit,refertur ad quãlibet partem constitut.**

2 **Clausula alioquin indignationem importat comminationem.**

3 Quis priuari non debet suis beneficiis sine graui culpa.
4 Contra episcopos proceditur cum maiori maturitate.
5 Episcopi difficilius cæteris remouentur a suis ecclesiis.
6 Pena priuationis quando imponitur.
7 Pena quando sit arbitraria.
8 Verbum indignationem non importat nisi q̃tum sonat secundum Bar.
9 Contraueniens tali clausulæ peccat mortaliter.
10 Prelati tenentur ad restitutio, illius, quod exegerunt vltra taxam.
11 Indignatio principis inducit infamiam
12 Indignatio principis inducit penam mortis.
13 Indignatio que ponitur in literis summitur in bonam partem.
14 Differentia inter indignationem, & dedignationem.

Quest.xliiii.

Quadragesimoquarto quero Dictũ supra in.xli.q.ꝙ prelati in exigendo vel a volentibus recipiendo caritatiuo subsidio non possunt excedere taxam que emanauit per extrauagantem Benedicti.xli. q̃ incipit, vas electionis. ¶ Et dictũ est supra proxima questione ꝙ pene apposite in prima parte illius extrauag. non intelliguntur repetite in secũda parte que loquitur de charitatiuo subsidio in qua nulla fit mentio de pena si prelati in hoc excedunt recipiendo subsidium vltra taxam dicte extrauagan. qualiter puniri debeant, Forte posset dici ꝙ tenentur ad restitutionem dupli per tex. in.l.vnica.C.de superexactionibus.li.x.& in.c.procurationes.in fine.de censi.&.c.exigit.de censib.lib.vi. Vel tenentur indebitum exactum restituere & tantumdem pauperibus erogare per tex.in.c.quia pleriq;.de immu. eccle.Sed circa hoc dubium facit,quia in fine illius extrauagantis apposita est clausula que cõmuniter in bul-

1 Ils apostolicis apponi consueuit, videlicet. ✝ Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eiusse nouerit incursurum. que verba cum in fine constitutionis posita sint referuntur ad quamlibet partem ipsius constitutionis vt in. c. secundo requiris, &. c. inquisitioni. de appe. & plene notatur in. l. talis scriptura. de leg. i. Ideo restat videndum que pena veniat imponenda excedentibus taxam in exigendo charitatiuo subsidio propter illam clausulam de indignatione apostolorum, Et in hoc Bal. in. c. i. §. porro. in secunda col. in titu. que fuerit prima causa benefi. amit. in vsibus feu.
2 ¶ ✝ Dicit ꝙ illa verba que communiter in litteris apostolicis apponuntur videlicet alioquin indignationem beatorum apostolorum Petri & Pauli se nouerint incursuros importat cominationem priuationis beneficiorum ecclesiasticorum, quod dicit menti tenēdum. ¶ Sed credo illud dictum Bal. non esse verum, quia hoc nullo iure probatur, nec ✝ priuari quis debet beneficiis suis sine graui culpa vt est tex. in. c. inuen tum. xvi. q. vii. & tenent doc. maxime Anto. de butr. in. c. at si clerici. de iudi. presertim episcopi contra quos ✝ cum maiori matu
4 ritate proceditur vt. in. c. quia pontificali. de offi. deleg. lib. vi. &. c. pastoralis. in prin. eod. titu. &. c. quia periculosum. de senten. excom. lib. vi. qui etiam ✝ difficilius
5 ceteris a suis ecclesiis amouentur vt in. c. i. &. ii. de transla, episcopi. &. c. nisi specialis. de offi. lega. & quia pena
6 priuationis ✝ nemini imponitur nisi vbi hoc iure reperitur expressum vt est glo. nota. in. c. vltimo de iurepa. & notat Bald. in autenti. ex testamento. in penulti. colum. C. de secun. nupt. allegans pro hoc tex. in autenti. de non eligendo secundo nub. §. cum igitur. ibi, nec lex
7 est aliquid tale dicēs. ¶ ✝ Vnde dico ꝙ erit hoc casu pena arbitraria arg. c. de causis. in fine, de officio. deleg.

&.l,l.ff.de iure delib.Et ita precise decidit Bald.in repet.l. cunctos populos.circa prin.ver.nota pro litteris apostolicis. C.de summita.tri.& fide catho. Et Ange. in repeti l.si vacantia. in secunda carta per illum text. in verbo non euitat indignationem. C. de bon.vaca. lib.x.Et idem vul. Bald in auten,statuimus. circa medium. C.de episco & cle,allegat.§ super hoc.in auten. de questo.& in auten.vt iliii iurent.§.i. Idem videtur etiam sentire Barto.in extrauagan.quoniam nuper.super verbo + indignationem.vbi dicit ꝙ illius verbi nullum effectum reperit, nisi quatenus verbum sonat, quia princeps ex hoc indignatus non exhibebit se ei gratiosum.Pro quo allego tex.in clemen.ad nostrum.i si. de censi.coniuncta ei glo.in verbo religiosi. in fine. in clemē.i.de sentē excom. Ad hoc bene facit tex.cum glo. penul.in.c.si canonici.§.fina.de offi.ord.lib.vi.Et secundum hoc intelligitur tex.in.c.i.§.conuēticulas,in verbo nostram indignationē subituris, de pace iura.fir.in vsi feudo.& in cle.exiui de paradiso. in fine. de verbo

9 sign.& in clemen.nolentes.§.notarii.de heret. ℂ + Fateor ꝙ ratione talis clausule contrauenien̄s peccat mortaliter,etiam si materia alias de sui natura non esset preceptiua nec ad mortale peccatum obligatiua per ea que notat Ioan.and.in nouella. in. c. romana. §. procurationes, super verbo maledictionem incurrat.& ibi Lap. & Domi. de censibus, lib.vi. & Ioan.mo. Archi.Ioan.andr.& Domin. in. c. i. in princi. de se

10 pul.lib.vi.ad hoc.c. siquis venerit. de maiori.& obe. ℂ + Itē ēt absq; dicta clausula prelati tenerent̄ ad restitutionē eius qd vltra taxā posite in dcā extrauag.fuisset ꝓ charitati. subsidio ꝑceptum per regulam peccatum.

11 lib.vi &.c.cum tu. de vsuris. ℂ + Indignatio tamen principis interdum videtur inducere infamiam, ita vr velle tex.in,l.ii.in prin.ib i non tū si citra indignatio-

nem principis ei successor datus sit .ff. de his qui no/
12 tan.infam.✝ Et aliquando indignatio videtur impor/
tare penam mortis per tex.in.l.nihil interest.in princi.
ibi,quia lex parem in eos qui deprehensi sunt indigna/
13 tionem exigit.ff.de adulter.✝ Illa tamen indignatio,
que apponitur in litteris apostolicis sumitur in bonam
partem & ex bono zelo sicut & indignatio dei,de qua
14 loquitur tex.in.§.sed continuo.de pen.dist.i.¶ ✝Et in
hoc est differentia inter indignationẽ & dedignationẽ,
quia indignatio communiter & proprie assumitur in
bonam partem & ex bono zelo.Dedignatio vero fit ex
malo zelo,vt est tex.& glo.& ibi Archid. & Domi. de
sancto Gem.in.c,vera iustitia.xlv.distin.Pro quo illud
Virgilii ,in secundo libro Eneidos . Et casum insontis
mecum indignabar amici.Aliquando tamen indigna/
tio large & improprie sumitur in malam partem vt est
tex.in.c.indignantur.xxxii.q.vi.& in.c. quantumlibet.d
peni.di.i.Hoc tamen indubitanter verum credo ꝙ si pre
lati a subditis exigunt charitatiuum subsidium vltra ta
xam dicte extrauagan.licite id in quo excedit possunt
ei denegare.Et si propter hoc excommunicantur senten/
tia erit nulla,vt latius dixi supra,in.xxiiii.questione.

¶Capitulum vacante sede episcopali non potest per suum statutum diminuere cha/ritatiuum subsidium.

Epithome.

1 Capitulum sede vacante succedit episcopo in facultate condendi statuta.
2 Capitulum non potest per statutum suum minuere sub sidium charitatiuum.
3 Capitulum non potest in preiudicium episcopi, vel ec/cle.cathedralis condere statutum se.va.

4 Episcopus non potest condere statutum in preiudicium inferiorum sine illorum consensu.
5 Statutum inferioris ius superioris tollere non potest.
6 Iuramentum quando non ligat, neq; astringit ad obseruationem.
7 Iuramentum prestitum a cano. super statuto de non soluendo charitatiuo subsidio an liget.
8 Absolutio ad cautellam a iuramento.
9 Iuramentum prestitum a prelato in preiudicium dignitatis non valet, neq; obligat.

Quest.xlv.

Quadragesimoquinto quero An valeat statutum editum per capitulum vacante sede episcopali per quod statutum diminuitur charitatiuũ subsidium episcopo. 1 + Videtur ꝙ sic, quia capitulum sede vacante succedit episcopo in facultate condendi statuta que durabunt etiam in tempore futurorum episcoporum secundum Ioan.and.in.c.vnico de maio.& obed. lib.vi.& Fede.consil.xvii.quod incipit, Capitulum ecclesie cathedralis, cuius dicta sequitur Pet.de ancha . in repeti.c.canonum statuta.in.xii. carta. versi. sed quero an sede vacante. de constitu. quia capitulum vacante sede regulariter succedit episcopo in his que sunt iurisdictionis vt in.c.his que.&.c.cum olim.de maio. & obe. & condere statuta est iurisdictionis vt.l.omnes populi. & ibi plene per Bar.de iusti.& iur.& notatur in.c. cum omnes.de constitut. Sed contrarium in hoc teneo, quia licet capitulum sede vacante possit cõdere statuta vt dictum est, 2 ℂ + Tamen non potest condere statutum per quod minuatur subsidium charitatiuum episcopo secũdum Lap.expresse hoc tenentem allegatione sua.xx.que incipit, Si vacante. quẽ sequitur Domi.de sancto Gem. in.§.i.qui incipit episcoporum.xviii.distin. quia statu

ta tendentia ad preiuditium episcopi vel ecclesie cathedralis, non potest capitulum condere vacante sede cũ ecclesia careat legitimo defensore argumento. c. dudũ. de rebus ecclesi. non ali. lib. vi. & eius quod notat glo. in. c. siqua de rebus. xii. q. ii. Sicut enim non potest episcopus + condere statuta ad preiudicium inferiorum, nisi illi consentiant tacite vel expresse vt notat Innocen. & Hostien. in. c. vestra. de loca. & Archid. in. c. pronunciandum. de consecra. distin. iii. & Anto. de butri. in c. cum omnes. de constitu. & in. c. que in ecclesiarum. eodem titulo. Ita & fortius dicendum est ꝙ capitulum vacante sede non possit condere statutum per quod minuatur charitatiuum subsidium episcopo vel aliud preiudicium episcopo vel ecclesie sue inferatur. ℂ Plus dicit Lapus in dicta allegatione. xx. ꝙ etiam si statutum capituli super diminutione charitatiui subsidii esset iuratum ꝙ episcopus postea creatus non obstante illo statuto & iuramento. poterit exigere consuetum subsidium, quia + statutum inferioris ius superioris tollere non potest vt in clemen. ne romani. in principio de elect. & in. c. quod super his. de maio. & obed. ℂ Quod intelligo verum etiam si episcopus postea creatus antea erat vnus de canonicis qui condiderunt & iurarunt obseruare illud statutum cum tale iuramentum fuerit temerarium, & in damnum episcopalis dignitatis prestitum per tex. optimum in c. sicut nostris est auribus intimatum. de iureiuran. ℂ Per quem tex. dicit ibi Abbas siculus ꝙ si cardinales ante creationem summi pontificis statuunt aliqua tendentia in preiudicium pontificalis dignitatis & iurant illa seruare, si contingat aliquem eorũ creari pontificem, tale iuramentum + non ligat neꝙ astringit ad obseruationem. ℂ Similiter dicit Lapus allegatione sua. xxi. que incipit, Ad dubium pre

7 cedentis dubii.ꝙ canonici met qui iurarunt + seruare illud statutum eorum super diminutione charitatiui subsidii licite poterunt episcopo postea creato soluere charitatiuum subsidium iuxta priorem formam, non obstante eorum statuto & iuramento temerario, quia sicut episcopus licite potest exigere non obstante dicto statuto & iuramento, ita & per consequens ipsi etiam licite possunt soluere. allegat nota. per Innocen. in. c. dilecto. de preben. & per Pau. in clemen. vt professores de regula. & per Ioanũ. and. in. c. i. de his que

8 fi. a mai. par. cap. ¶ + Dicens ꝙ tamen ad cautelam capitulum posset absolui ab illo iuramento per episcopum vel eius vicarium. Pro hoc quod notat Bald. in l. si ad excludendam, circa finem. C. de rebus credi. vbi dicit ꝙ statuta iurata sapientia monopolium, nõ artant iurantes, & tale iuramentum non ligat ipso iure. & allegat. l. i. C. de monopo. Pro quo etiam allego bonum tex. in. c. constitutionem. §. ceterum. &. §. sequenti. de verbo. signi. libro. vi. & in. c. vbi periculum. §. penultimo de elect. libr. vi. Et quod notat Barto. in. l. fina. vltra medium. ff. de colleg. illi. & Gasp. calde. in suis consiliis in titulo de iureiurando consilio quarto quod incipit, An legatus. Si

9 enim non valet neq; obligat iuramentum + prestitum ab ipso prelato in preiudicium dignitatis & ecclesie sue vt est tex. in. c. peruenit. el primo. & .c. tua nos el primo. & .c. in intellecto. de iureiurando, Fortius nec iuramentum prestitum a capitulo sede vacante prelatum representante.

¶ Subditi possunt denegare charitatiuum subsidium episcopo in eo in quo excedit taxam.

Epithome.

1 Quantitas debita ab indebita facile separatur
2 Vtile per inutile vitiari non debet.
3 Positio de quantitate ratione partis false negari tota nõ potest.
4 Positio que non consistit in q̃titate ratione predicta negari potest, & sic per huiusmodi distinctionem dicta doctorum intelliguntur.

Quest. xlvi.

Quadragesimosexto quero, Dictum est supra in. xli. & xliiii. q. ꝙ episcopus in exigendo charitatiuo subsidio non potest excedere taxam extrauagantis Benedicti que incipit vas electionis. & si excedit licite ei potest denegari. ¶ An si episcopus petat subsidium vltra taxam dicte extrauagantis possint licite subditi ei denegare totum subsidium etiam quod est licitum & infra taxam ipsius extrauagantis Pau. de leaza. in clemen. attendentes, de statu. mona. quem refert ibi Petrus dean cha. in. ver. septimo nota. loquens de numero superfluo accedentium cum episcopo visitante quo ad prestationem procurationis arguit pro & contra & non firmat. ¶ Sed credo ꝙ non possint totum denegare, sed possũt ei tantum denegare in eo quod excedit debitum iuris id est taxam dicte extrauagantis, non autem i ea quantitate que est infra taxam per tex. in. l. i. §. trebatius. ff. de aqua quoti. & estiua. & glo. in. c. inter cetera. in verbo 1 existant de censib. ✝ Cum enim quantitas debita 2 ab indebita sit facile separabilis. ✝ Non debet vtile per inutile vitiari vt habetur in regula vtile libr. vi. Et pro hoc quod notat Barto. in. l. prima. §. si stipulanti. de verbo. obligati. quem sequitur Anto. de butr. in. c. vnico de plus peti. vbi voluit ꝙ si posi- 3 tio consistat ✝ in quantitate ratione partis false non po-

teſt tota poſitio negari,quia in quantitatibus facile poteſt debitum ab indebito ſeparari.Et per hoc reſpondetur ad que notat Spec.in titulo depoſiti.§.ſeptimo.ver. vndecimo.& glo.in verbo rationabili.c.ii.de conſeſ. li. vi.& in.c.preſentium.in verbo ſigillatim.de teſtib.lib. vi.cum concordantiis plurimorum aliorum doctorum 4 volentium ꝙ ratione ✝ patris falſe,poteſt negari poſitio quia dictum eorum intelligitur quando poſitio nō cōſiſtit in quantitate ſed eſt in diem vel ſub conditiōe vel aliter qualificata,vt declarat Barto.in dicto.§.ſi ſtipulā ti.Clerus tamen hoc caſu litigando ſuper toto ſubſidio petito cum epiſcopo.non diceretur eſſe in mora, & haberet iuſtam cauſam litigandi niſi epiſcopus offerret ſe paratum recipere illam partem liquidam charitatiui ſubſidii que eſt infra taxam dicte extrauagantis vas electionis per ea que ſcribit Bar.in.l.qui ſolidum in principio de lega.ii.Et multo fortius excuſaretur clerus, qn̄ epiſcopus recuſaret recipere partem debitam ſibi oblatam ſed vellet totum quod petit,quia tunc ſi non de iure ſaltem de facto debitum ab indebito eſſet inſeparabile ſecundum Anto.de butr.in dicto.c. cum apoſtolus q dicit ita intelligi debere Innocen.& Io. and.ibi.licet ipſi loquantur in procuratione,que petitur ratione viſitationis, ſed eadem eſt ratio in charitatiuo ſubſidio.

¶ Epiſcopus vel alius; prelatus non poteſt ſubditos eximere a ſubſidio charitatiuo.

Epithome.

1 Remiſſio ſeu liberatio gratuita dicitur donatio.
2 Prelatio charitatiui ſubſidii eſt iuris publici
3 Epiſcopus non poteſt remittere charita.ſubſidium.
4 Remiſſio realis charita.ſubſi.facta per epiſcopum non valet nec perſonalis ad ipſius vitam epiſcopi

5 Quando commodum episcopi, est separabile a cõmodo ecclesiæ remitti potest.
6 Commodum charitatiui subsidii non est separabile a commodo ecclesie.
7 Procuratio visitationis quomodo possit remitti.
8 Charitatiuum subsidium non soluitur nisi propter cõmodum ecclesiæ.
9 Episcopus ex gratia potest remittere vni vel duob. amicis charitatiuum subsidium
10 Episcopus de re. eccle. potest facere modicam donationem.
11 Prelatus inquirendis facilius potest preiudicare q̃ inquisitis.

Quest.xlvii.

Quadragesimoseptimo quero,

An episcopus vel alius prelatus cui competit facultas exigendi charitatiuum subsidium possit illud charitatiuum subsidium subditis remittere & eos ab ipsius prestatione eximere. ¶ Videtur ꝙ sic per text. in.c. constitutus, de religio. domi. & in. c. cum venissent. de institu. Et hoc videtur aperte velle Innocen: in. c. pastoralis, per illum text. in verbo omnes prouentus preter cathedraticum.de donati. vbi Innocen. exponit prouẽtus idest moderatum auxilium. De quo in.c.cum apostolus.§.prohibemus,de censibus. Et in eadem glo.etiam refert Innocen. ꝙ quidam dicunt ꝙ si episcopus dat alicui priuilegium ꝙ non soluat moderatum auxilium in illo valet exemptio. Pro hoc quod notat Pet.de ancharano in clemen.presenti.de cẽsibus in fine post Io.and.in.c.peruenit.de immuni. eccl. vbi dicunt ꝙ barones marchiones duces & alii principes his casibus quibus possunt imponere subditis ta-

leas & collectas possunt etiam aliquos eximere a solutio ne illarum collectarum. ¶ Sed contrarium est com munis doctorum opinio vt expresse tenent Hostien. Io.and. Antoni.de butr. & Abbas siculus in.c.cum vene rabilis. de censi. & Paulus in clemen.prima de iurepa trona.quem sequitur ibi Petrus de anchara. in vltima questione,quia vt dicit Apostolus,Charitas nunq̄ exci

1 dit.c.querendum de peni.distin.ii. ¶ + Et hanc opinio nem teneo,quia remissio seu liberatio gratuita dicitur donatio.l.in edibus.in principio.ff.de donatio.& l.nō solum.§.si is qui.ff.de libera lega.&.c veniens.el primo de testi.que donatio regulariter prohibita est prelato.

2 c.ii.de donatio. + Et quia prestatio charitatiui subsidii est iuris publici fundati super naturali equitate quod pactis priuatorum tolli non potest vt.l.ius publicum. ff.de pactis.&.c.si diligenti.de foro competen. Nec ob stat.c.constitutus,de religio.domi. quia ibi exemptio fuit per papam confirmata.c.au em cum venissent, lo quitur de alio iure episcopali,videlicet de institutione & custodia ecclesiarum. Iste autem est vnus de casibus spetialiter enumeratis per Ioan.and. & doctores in di cto.c.cum venerabilis.in quibus non potest episcopus re

3 mittere subditis + ius episcopale,scilicet ꝙ non prestēt charitatiuum subsidium addendus ad alios enumera tos per glo.in.c.visis. in verbo tradite.xvi.q.ii.& in.c. pastoralis de donatio,& in.c. cum ex officii. in verbo penitus.de prescriptio. ¶ Plus sentiunt Io.and.& Ant. de butri.in dicto.c.cum venerabilis,ꝙ nedum nō valet remissio realis charitatiui subsidii facta per episcopum.

4 + sed nec personalis ad vitam ipsius episcopi,licet secus in quarta episcopali seu fructibus canonice portionis te neat Anto.de butr. post doctores in dicto.c. pastora lis. de donatio. & in aliis iuribus episcopalibus re

5 gulariter verum sit ꝙ + quando commodum pre-

lati est separabile a commodo ecclesie, vt quia consistit in honorificentia concernente personam ipsius prelati tantum, potest ad vitam suam, illud ius remittere, presertim si remissio sit firmata iuramento vt concludit Antoni. de butri. post glo. & doctores in dicto. c. cum venissent. & q in. c. siquis presbyterorum. de rebus eccle. nõ alienan. & in. c. peruenit. el primo. de iure iuran. Ad hoc. c. veniens. de transactio. Secus dicens si commodum prelati non esset separabile a commodo ecclesie. Et ita hoc

6 casu forte dicere possumus ꝙ + commodum quod percipitur ex charitatiuo subsidio est ita connexũ ꝙ in eo commodum prelati non est separabile a commodo ecclesie sue bene consideratis causis ex quibus potest exigi charitatiuum subsidium. De quibus dictum est plene supra in decimasexta & decimanona qõnibus ibi sequentibus. Ex quibus concludi potest ꝙ licet vera etiam esset opinio Innoc. Anto. de butr. & Abbatis siculi in. c. cum

7 ex officii. de prescrip. volentium ꝙ + procuratio ratione visitationis debita possit per episcopum remitti saltem pro tempore preterito, presertim si remissio fiat particulariter & in spetie & post visitationem, & non in tẽpus successoris episcopi, quia illa procuratio cõcernit cõmodum priuatum ipsius episcopi dumtaxat, cui renunciari potest vt. vii. q. i. c. ꝙ periculosum. & c. ad apostolicam, de regula. Tamen hoc non haberet forte locum in charitatiuo subsidio, quod non soluitur nec solui de-

8 bet nisi propter + commodum ecclesie principaliter vt patet in questionibus supra allegatis. Nec obstant notata per glo. & Barto. in. l. iiii. C. de anno. & tribu. li. x. quos sequitur Ludo. põta. cõsilio quinquagesimo qđ incipit In christi nomine amen. Idem in prefata consultatione qui volunt ꝙ exactor tributorum communis propter paupertatem potest subditis remittere solutionem tributi, quia vt dictum est plene supra in. xxx. questione

gione quando clericis sunt pauperes de mero iure absq; aliqua remissione non tenentur ad prestationem charitatiui subsidii. ¶ Sed licet predicta sint vera de iure, tamen non credo ꝙ ita rigide intelligendum sit quin episcopus possit eo tempore quo exigit ab aliis charitatiuum subsidium vti gratia vel liberalitate erga vnum + 9 vel duos clericos amicos vel consanguineos suos & forte benemeritos remittendo eis portionem suam charitatiui subsidii pro illa vice, si ex hac remisione non grauatur ecclesia cathedralis presertim si hoc habet consuetudo, quoniam sicut potest + episcopus de rebus eccle- 10 sie sue facere modicam donationem dictante hoc consuetudine vt in. c. ceterum, de donatio. & .c. si quos de seruis. &. c. bone rei. xii. q. ii. & plene notat Hostien. in summa de donati. §. & quicquid, Multo fortius potest 11 facere remissionem moderatam. Et + quia in querēdis facilius prelatus preiudicare potest ecclesie q̄ in quesitis vt habetur in regula delictum. de regu. iur. libro. vi. & in. §. si. xvi. q. vi. & in. c. i. de restitu. in integrum. lib. vi. Et isto modo saluari potest opinio Innocen. in dicto. c. pastoralis, de donatio. Fateor tamen ꝙ facilius presumeretur fraus in remissione q̄ in donatione per. l. si ego. ff. ad velleia. & per id quod notat glo. in. c. statutum. §. notorium. in verbo remissione, de rescriptis lib. vi. Quid autem iuris sit super subsidio quod imponitur per pa- 12 pam seu super decima papali. + Clarum est ꝙ non potest remitti per collectorem pape sine spetiali mandato per. l. filiusfamilias. ff. de dona. & in. l. contra iuris. §. si. ff. de pactis. &. c. si. de offi. vica. lib. vi. Cum remittere sit idem quod donare vt in. c. veniens. el primo. de testib. & l. si fundum. §. titio fundum, de lega. i. & habetur in. l. si quis obligatione, de regu. iuris. que donatio non venit in generali mandato per iura predicta. Sed vtrū & quomodo possit quis ab eius solutione eximi. Dico plene

Infra in questione.lviii.& duabus sequentibus.

¶ Episcopus potest componere cum subditis su per prestatione,& q̃titate subsi. dii chatitatiui.

Epithome.

1 Compositio facta per presidem prouintiæ cum subditis valet super solutio.tributorum.
2 Compositio.valet super decimis soluendis
3 Compositio inter episcopum, & archidiaconum super iurisdictione in subditos valet.
4 Transactio inter patrem, & filium emancipatum tenet
5 Multa permittuntur propter bonum pacis
6 Compositio super charitatiuo subsidio valet dummõ sit minor quantitate taxata.
7 Cõpositio sup charitatiuo d̃bet fieri cũ cõsensu capituli
8 Cõpositio super decima nõ valet si ne speciali mãdato
9 Compositio super decima papali ẽt sine mandato spe. tia.valet si constat esse ad commodum papæ.
10 Princepscui concessa fuit decima super beneficiis potest componere cum clericis.

Quest.xlviii.

Quadragesimooctauo quero An valeat compositio inter episcopum & clerum super modo prestationis,& quantitate charitatiui subsidii.Respondeo q̃ sic per tex.in.l.illud.& ibi Bart.C.de anno & tributi libro.x.vbi patet q̃ valet compositio facta per presidem prouincie cum subditis super quantitate solutionis tributi.Ad idem etiam moueor per tex. cum glo. in verbo legitima.in clemen.I.de censibus,& quod ibi notant Pau.& Guiel.& ibi latius dominus Cardi. in xii.questione & per tex.cum glo.in verbo nec compositiones,in clemen.ad nostrũ.de censi.+Sicut & valet cõ-

positio super decimis soluendis vt in.c.ex multiplici.de deci.& in .c. statuimus.de transactio.Et sicut valet com
3 positio + inter episcopum,& archidiaconum super iurisdictione in subditos vt consuluit Ludo.ponta.consilio cclxxii.quod incipit, Omnipotentis postulato suffra,
4 gio , in prepositę consultationis articulo. + Sicut etiam tenet transactio inter patrem & filium emancipatum facta vt.l.si superstite.C.de dolo.&.l.fina.C.qui aduersus quos.Presertim si talis compositio super charitatiuo subsidio fuit firmata iuramento,argumento.c.quamuis.de pactis.libro.vi.Vel si fiat propter bonum pacis ad euitādas discordias & rācores inter epm & clerū suū, qm̄
5 + pp bonū pacis multa pmittūtur q̄ alias de iure nō p mitterent vt ē tex.in.c.vbi nō est cōsēsus.de despō.ipu.
6 & i.c.nisi eēnt.de pb.& i.c.placuit.xc.di. + Et hoc itelligo verū,dūmō quātitas cōtēta in cōpositione sit minor quātitate taxata a iure sup charitatiuo subsidio p extraua.Būdi.xii.q̄ icipit,vas electiōis.§.pmissis quoq;. qm̄ cū ille tex.nō solū phibeat exigi ab inuitis vltra sūmā ibi taxatā sed ēt phibet a volētibus sponte soluere vltra sūmā illā id recipi,satis aperte ibi papa vr̄ improbare cōpositionē p quā exigi possit vel recipi charitatiuū subsidiū vltra sūmā in illa extraua.taxatā,Sed cōpositio fa p sūma minori q̄ sit illa taxa extraua.valebit,vt supra
7 dixi.¶ + Fateor tn̄ ad hoc vt cōpositio talis sit realis, & ppetua nō aūt psonalis ad vitā plati cōponētis tm̄ requirit φ sit facta cū cōsensu capituli sui p.c.tua &.c. pastoralis.de his q̄ fi.a prela.sine cōsen.capi.&.c.pastoralis in fi.de dona.In collectore aūt pape ad exigēdū subsidiū vel decimā papalē noīe pape p ipm papam deputato.
8 + Clarū est φ nō posset cōponere nisi ei specialiter eēt hoc demādatū,vel hēret gnāle mādatū cū libera p tex.i c.q ad agēdū.in fi.de pcu.li.vi.& in.l.mādato gnāli. ff.de pcu.& qd no.Bar,in.l.q rome.§.calimacus.d ver:

bo.obli. ¶ Nisi haberet gnale mādatū ad exigēdū subsi diū vbicūq; locorū,vel saltē alicuius magne prouincie. Quā forte tūc talis collector possit cōponere p tex in.l. nā & nocere.ff.de pac.facit tex.i.l.solutū.§.fi.cū.l. seq.q incipit,Vel vniuersorū ff.de pignora.acti.& in.l.ius iu rādū qd ex cōuētiōe.§.fina.ff.de iureiu.& in.l.ediles la. 1.§.pcuratoris.ff.de edili.edicto. ¶ Et idē fortius dicē dū ē in camerario pape qui est ppositus administrationi nium bonorum temporalium pape. Pro quo est optimus tex.in.l.i.in prin.ff.de offi.procu.cesa.Licet in con trariū vrgeat tex.in eadē.l.i.§.deniq;.sed ille.§.deniq; sm gl.ibi intelligitur qn constaret aperte q cōpositio

9 fieret ad damnum fisci seu principis.+ Si autem mani feste constaret q compositio fieret ad commodum pape, Credo q tunc quilibet collector pape etiam sine speciali mandato vel libera posset talem compositionem facere per tex.in.l.cum hi.§.eam transactionem.ff. de transa. & in.l.non eo minus.C.de procura.& glo. in.c.i.in ver

10 bo vacante.ne sede vacan. ¶ +Princeps autem secularis cui per papam ad tempus concessum est q percipiat deci mam fructuū beneficiorum forte sui domini iuxta cle. fi beneficiorum.de deci.cum glo.in verbo cui vis licite potest cōponere super decima cū beneficiatis sm Pau.i d.cle.fi būficiorū. quē sequitur ibi Card.zaba.in.v.q.

¶ Episcopo etiam habenti magnum patrimonium charitatiuum subsidium denegari non potest.

Epithome

1 Quando pater tenetur alere filium.
2 Bona patrimonialia prelati sunt obligata ad subueniendum indigenti.
3 Prelatus est alligatus vinculo matrimoniali ecclesie
4 Prelato restituitur quicquid exposuit de suo pro vtilita

te ecclesiæ.

5 Si episcopus fecit expensas in curia de suo proprio pro ecclesia subsidiũ charitati. debebitur heredibus epi.

Quest. xlix.

Quadragesimonono quero, Si episcopus habet valde magnum patrimonium ex quo posset subuenire indigentie & necessitati imminenti ecclesie sue, sed tamẽ reseruato patrimonio vult imponere clero suo subsidium charitatiuum, An possint eo casu subditi licite denegare subsidium dicendo ei ꝙ subueniat suis & ecclesie necessitatibus de proprio patrimonio postq̃ habet amplum patrimonium. ¶ Videtur ꝙ sic per.l. si quis

1 a liberis.§.sed si filius.ff.de liber.agnosc.vbi patet + ꝙ pater ita demum tenetur alere filium & econtra si non

2 habet aliunde vnde se alat. + Preterea bona patrimonialia prelati videntur obligata ad subueniendum indigẽtie & necessitati ecclesie vt videtur velle glosa in.c.cõstitutus.lo vltimo in verbo impotẽtiam.& ibi clarius sentiunt Hostien.& doct.de appel.Pro hoc quod notat gl. in.c.ex litteris.de pigno.& in.c. similiter.xvi.q.i, que volunt ꝙ bona patrimonialia prelati sunt tacite obligata ecclesie sicut bona mariti vxori. Sicut enim maritus subueniri debet vxori presertim necessitatem patienti vt.l.si cum dotem.§.si maritus.&.§.sinautem in seuissimo.ff.solu.matri.&.l.quod in vxorem.de nego.gest.Ita equum est ꝙ prelatus subueniat sponse.l.ecclesie sue necessitatem patienti argumento.c.sicut vir.&.c. sicut alte

3 rius.vii.q.i.cum ei sit matrimoniali vinculo alligatus vt est tex.in.c.requisisti.ad finem de testa.& in.c. ii.de translatio.episcopi vel electi. Pro ista opinione etiam adduci potest tex.in.c.episcopus.in fine de preben.dum tex.dicit nisi talis ordinatus de sua vel paterna hereditate subsidium vite possit habere,& in.c.tuis.eod. titul.

In contrarium videlicet ꝙ subditi non possint episcopo denegare subsidium charitatiuum pretextu bonorũ patrimonialium ipsius episcopi vrgere videtur tex. in .c. quicunq̃,xii.q.iiii. vbi patet ꝙ si prelatus aliquid de
4 proprio ✝ exposuit pro vtilitate vel negociis ecclesie, hoc ei debet restitui & resarciri ab ecclesia, quod expresse etiam tenent Ioan.and.in.c.ex parte,de constitutio.& Dy.& Nico.de Neapoli in.l.a tutela.per illum tex.ff.de contrario iudi.tute.Plus dicunt Ioan.de ligna. Anto.de butri.& communiter docto.in.c.de multa .de preb.ꝙ si habens beneficium curatum pro ecclesia sua fecit expensas de propriis bonis si contingat postmodum eum adipisci secundum beneficium curatum cum pacifica possessione licite poterit retinere possessionem prioris beneficii donec ei satisfiat ab ecclesia priori de expositis per eum de propriis bonis pro illa ecclesia,nec incurret penam extrauag.Ioan.xxii.que incipit, Execrabilis. §.qui vero,nec aliquam aliam penam.Si ergo potest exposita repetere,sequitur ꝙ non tenetur prelatus de proprio patrimonio subuenire necessitati ecclesie.Et per cõsequens non videtur ꝙ subditi hoc pretextu se a prestatione charitatiui subsidii excusare valeant . Et hec pars forte est verior.Pro qua faciunt notata per Inn.in dicto. c.episcopus.de prebẽ. Et idem in terminis propriis videtur velle Oldra.consi.suo .ccxlix.quod incipit . Queritur vtrum mortuo. Vbi plus dixit ꝙ si episcopus de suo
5 ✝ proprio fecit expensas in curia vel alibi pro vtilitate ecclesie sue,& propter hanc expensam imposuit charitatiuum subsidium subditis,sed ante solutionem subsidii mortuus est episcopus heredibus episcopi debebitur illud subsidium & ipsi habebunt percipere illam subuentionem argu.l.vsufructu.ff.soluto . matrim.Sed verum est ꝙ in casu quo consuluit Oldra.dicit ꝙ papa concesserat episcopo facultatem exigendi subsidium . Sed non

credo ꝙ priuilegium pape ibi fuisset necessarium, sed forte fuit obtentum ob cautelam ratione dubii euitandi vt.l. testamenta. C. de testa. vel forte subsidium ꝙ petebatur erat immoderatum & per ipsius exactionem grauabantur subditi contra.c. cum apostolus. de censib. ideo fuit necessarium priuilegium seu indultum pape.

Subditi an possint prescribere charitatiuum subsidium episcopo.

Epithome.

1 Petere subsidium charitatiuum pendet a facultate superioris.
2 Prescriptio non currit in his que sunt facultatis.
3 Prescriptio non currit in tributis.
4 Prescriptio valet ꝙ ecclesia particularis non teneatur contribuere cum aliis eccle.in oner.communibus.
5 Clemen.i.de censibus quomodo intelligatur.
6 Quarta decimarum, & mortuariorum est prescriptibilis.
7 Charitatiuum subsidium non est prescriptibile.
8 Charitatiuum subsidium prescribitur contra alias ecclesias.
9 Ecclesia particularis non prescribit contra legatum se. apo. sed contra ecclesias diocesis.
10 Charitatiuum subsidium indirecte prescribi non potest.
11 Prescriptio, vel consuetudo quomodo valeret contra charitatiuum subsidium.

Quest.l.

Quinquagesimo quero, An subditi prescribere possint ꝙ nõ

prestent charitatiuum subsidium episcopo. Respondeo ꝙ non, quia hoc esset prescribere contra charitatem, & sic prescriptio non posset habere iustam causam seu iu-
1 stum fomentum. ✝ Item quia petere tale subsidium pendet a facultate superioris causa rationabili subsistente,
2 ideo ibi non currit ꝑscriptio que non currit ✝ in his que sunt facultatis iuxta notata per Innocen. in .c. cum ecclesia sutrina, de causa poss. & proprie. & in. c. bone. el secundo. de postu. prelat. Et ita per istas rationes ꝙ non currat prescriptio contra prestationem charitatiui subsidii tenent Hosti. Anto. de butr. & Abbas siculus in. c. cũ apostolus, de censib. & domini de Rota in antiquis decio. sexcentesima septuagesimasexta que incipit Dic ꝙ subsidium Idẽ videtur velle Pet. de anchara. post Pau. in clemen. i. in fine. de iure patro. Et pro hoc facit quia
3 in tributis non ✝ currit prescriptio vt. l. comperit, C. de prescrip. xxx. anno. &. §. porro publice functiones. xvi. q. iii. Et notat glo. magna. in. c. cum non liceat. de prescrip. & in. c. tua. el secundo in verbo tributa. de decimis. & in. c. decime. in glo. prima. xvi. q. i. & .c. clerici. xvi. q. iii. Contrarium tamen videtur velle Abbas siculus in. c. dilectus, de offi. ordina. vbi dicit ꝙ valet pre-
4 scriptio ✝ ꝙ ecclesia particularis non teneatur cõtribuere in oneribus communibus cum aliis ecclesiis per tex.
5 cum glo. in clemen. i. de censibus. ✝ Sed respondeo ꝙ clemen. i. de censi. intelligitur de iuribus episcopalibus & oneribus prescriptibilibus prout est quarta decimarũ
6 & mortuariorum ✝ que est prescriptibilis etiam contra episcopum vt in. c. de quarta. de prescrip. non autem de
7 imprescriptibilibus vt est charitatiuum ✝ subsidium & quedã alia iura episcopalia, de quibus per doctores in. c. cum venerabilis de censib. Fateor tamen ꝙ licet particularis ecclesia non possit prescribere charitatiuum subsi-
8 dium contra episcopum, tamen ✝ poterit illud prescri-

bere contra alias ecclesias diocesis, videlicet vt relique ecclesie teneantur episcopo ad prestationem integri subsidii etiam pro rata que alias competeret huic particulari ecclesie prescribenti. Ita concludit Abb. sicu. cõsillo suo. xcv. quod incipit Iesu christi saluatoris eiusq; piissime genitricis. per ea que notat Ioan. de ligna. in. c. acce

9 dentes. de prescrip. vbi voluit q; licet particularis + ecclesia non possit prescribere contra legatum vel nunciũ sedis apostolice q; non teneatur ad contributionẽ procurationis legatorum, potest tamen contra alias ecclesias diocesis prescribere q; relique ecclesie teneantur ad integram procurationem legatorum. Et hoc dictum intelligo verum nisi tot essent prescribentes cõtra reliquas

10 ecclesias q; indirecte ex prescriptione + minueretur charitatiuum subsidium episcopo, forte quia relique ecclesie essent non soluendo vel nimis grauarentur ex solutione integri subsidii, pro se & ecclesiis que prescripserunt soluendo secundum dominum Cardi. zaba. in dicto. c. accedentes, qui ita intelligit & declarat dictum Ioã. de

11 ligna. ibi. + Forte tamen valeret prescriptio vel consuetudo q; non prestaretur per clerum integrum subsidium episcopo, sed certa portio tantum seu quantitas minor loco subsidii per ea que scribit. d. Card. zaba. in clemẽ. i. in prin. in. iii. q. de iure. pa. & in. c. cum venerabilis. de censi. sicut de procuratore ratione visitatiõis debita etiã tenet glo. in. c. quicunq; recognouerit. xvi. q. vii. & Inn. in quadam extrauaganti que incipit, venerabilibus. & in. c. cum ex officii quem sequitur ibi Anto. de but. de prescrip. & Archid. in. c. relata. x. q. i. Pro quibus est bonus tex. in. c. olim. de censi. Et quod notat Barto. in. l. si prius. in prin. ff. de aqua plu. arcen. ¶ Presertim si esset prescriptio vel consuetudo tanti temporis cuius non est memoria in contrarium per. c. i. de prescrip. li. vi. &. c. super quibusdam. §. preterea. de verbo. signi. ¶ Licet ali

ter firmare videantur Ioan.and.in.c.vltimo.de censib. lib.vi.& Abb.sicu.in dicto.c.cum ex officii.Predicta tamen credo intelligenda & declaranda secundū ea que scribit dominus Cardi.zaba.in cle.i.in.xiii.questione.de censi.

¶ Successor an qui percepit fructus teneatur ad subsidium charitatiuum.

Epithome.

1 Possessor beneficii tenetur ad onera realia etiam pro tēpore preteri o.
2 Decimæ prediales debent solui per modernum possessorem.
3 Possessor beneficii tenetur soluere iura episcopalia presentia & preterita.
4 Est in optione episcopi an velit agere contra possessorem vel eum qui percepit fructus.
5 Episcopus de equitate debet compellere quemlibet de predictis pro rata.

¶ Quest.li.

Quinquagesimoprimo quero Episcopus ex causa manifesta & rationabili imposuit charitatiuum subsidium subditis suis,& prefixit eis certum terminum ad soluendum,contingit ꝙ quidam beneficiatus in sua diocesi post impositionem subsidii,& ante solutionem,& ante lapsum temporis soluendi perceptis iā fructibus illius anni,renunciauit beneficio,vel mortuus est,vel translatus est ad aliam ecclesiam seu permutauit beneficium,vel alias dimisit beneficium. ¶ An successor in beneficio qui nullos fructus illo anno percepit ex beneficio teneatur ad solutionem charitatiui subsidii, an vero teneatur ille qui dimisit beneficium fructibus iā

perceptis.Dñicus in.c.pñti.§.porro.circa principiū per illum tex.de offi.ordi.lib.vi.concludit ꝙ tenebitur sol uere ille,qui percepit fructus illius anni,non autem suc cessor in beneficio:qui fructus non percepit. Et ita dicit se pluries determinasse.Pro quo facit qa hoc onus videtur reale,& soluitur respectu fructuū,ideo debet solui p illū qui fructus percepit vt in.l.quero.ff.de vsufruc.leg. &.l.gnāli.§.fi.eod.titu.&.l.neq; stipendiū.ff.de impen sis.&.l.hactenus.ff.de vsufruc.&.l.si pendētes.§.si quid cloacarii.eodē titu.Et pro hoc qđ notat Anto.de but. consi.lx.quod incipit,In noīe Iesu christi videtur primo aspectu.¶ Sed contrariū teneo,quia cū talia sint onera

1 realia,& principaliter + imponantur dignitati seu beneficio ad ea tenetur possessor beneficii etiā pro preterito tpe vt.l.imperatores.ff.de publica.& habetur in.l.fi. in glo.in verbo pensitationes.C.sine censu.vel reliquis, ad hoc tex.in.c.i.de solut.¶ Et istam partē in decima papali imposita post Io.de monte Murlo disputādo te net Io.and.in regula iuris non est in mora,in mercurialibus.lib.vi.quē sequitur Fed.consi.cclx.qđ incipit,Ca

2 pitulum,vacante sede.+ Hoc idem in decimis predialibus preteritis non solutis ab auctore qui percepit fructus ꝙ debeant solui per modernum possessorem predii cō suluit Feder.consilio.lxxxi.qđ incipit, Laicus de ꝑdio. Et hoc tenent Io.and.Anto.de butr.& Abbas siculus in c.cum homines.de decimis.& Hostien.Io.and.& Abbas siculus in.c.pastoralis.eodem titulo. Ad idem qđ notat Zenze.in clemen.prima de censibus, vbi sub du

3 bio tamen forte dicit ꝙ+ possessor beneficii tenetur sol uere iura episcopalia non solum pro presenti tempore sed etiam pro preteritis temporibus quibus auctor suus qui percepit fructus iura episcopalia non soluit, & licet de hoc ibi multum dubitet Petrus de anchara . qui non audet firmare . Tamen dominus

Cardina.zaba.in dicta clemen.prima in.xi.q. tenet istā opinionem,videlicet ꝙ possessor beneficii possit conueniri etiam pro preteritis iuribus episcopalibus non solutis ab auctoribus ,In contrarium tamen multum vrget tex.in.l.apud eum.in prin,C.de censitoribus & per equatoribus.li.xi.presertim si collatio beneficii est facta nouo possessori beneficii per eum qui petit nunc subsidiū & debitum pro preterito tempore, vt pulchre ad propositum declarat Archi.in.c.siquis laicus. xvi. q. i. Sed propter hoc non audere recedere a priori opinione que est communis .Fateor tamen ꝙ si episcopus vellet agere contra illum qui dimisit beneficium iam perceptis fructibus illius anni imposito charitatiuo subsidio sed nō dum soluto ꝙ posset eum compellere ad solutionem,qa in eius + est optione vtrum velit agere contra possessorē beneficii,an vero contra illum qui percepit fructus. Et idem est in aliis iuribus episcopalibus secundū.d.Card. in.d.clemen.i.in.xi.q.Et hoc idem in decimis predialibus ante eum firmauit Ioan.and.in.d.c.cū homines. de deci.& Fed.in.d.consil.lxxxi.& Tho.in secunda secū de.q.lxxxvii.arti.ii.in fi.& glo.fi.in.c.pleriqꝫ,de pact. Pro hoc tamen facit quod notat glo.magna in.c. siquis presbyterorum.de rebus.ec.non alie.& in.c. monemus. xii.q.ii. & in.c.ex presentium,de pigno.& in.c. abbas de his que vi metusue causa fi.& in.c.cum venissent. in glo.penul.de resti.in integ.Fatetur tamen Ioā.and.in. d.mercu.non est in mora ꝙ si possessor compellatur ad soluendum subsidium eo soluto si ille qui dimisit beneficium perceptis fructibus & eis asportatis erat talis qui non faciebat fructus suos,vel malo modo eos consumpsisset conueniri poterit per possessorem beneficii, qui coactus fuit soluere subsidium repetendo solutum . Pro quo bene facit tex.cum glo.in verbo preteritum. in .l. apud iulianum,§.heres.de lega.i.Et idem dicit Fede.in

dicto consi.ccix.Et respondet Io.and.in dicta regula nõ est in mora.ad contraria ꝙ loquuntur in mero vsufructuario qui facit fructus suos in vita,& in morte, & ad onera tenetur suo proprio nomine quod non est) in beneficiato,presertim habente dignitatem seu administrationem vt notat glo.ordinaria in.d.c.presenti. qui per dimissionem beneficii sui quo ad illud beneficium habetur pro mortuo vt.vii.q.i.§.ecce.Et ꝓdicta multo fortius procederent quando quilibet eorum percepisset partem fructuum illius anni,Licet quidam voluerint quẽlibet teneri pro rata fructuum perceptorum arg.l.diuortio.in prin.& in.l.de diuisione.ff.de solu.matr.Equum tamen & magis honestum esset ꝙ episcopus vel collector subsidii cui datur ✝ optio conueniendi quem velit ex predictis vt supra dixi compelleret quemlibet ad solutionem pro rata fructuum perceptorum. Et si ille ꝗ dimisit beneficium percepisset omnes fructus illius anni,ipsum solum compelleret ad solutionem subsidii ꝑ regulam qui sentit,de reg.iur.li.vi.quia vt dicit tex.in l.vnica.§.pro secundo.C.de cadu.tol. non est ferendus is qui lucrum quidem amplectitur onus autem annexũ contemnit.Et hic adde que scripsi supra in.xxxiiii.questione.

¶ Quando ecclesia est sita in confinibus duorum episcoporum cui debeat solui charitatiuum subsidium.

Epithoma.

1 Monstrum esset ꝙ ecclesia duo capita haberet eque principalia,
2 Tota ecclesia vna est & indiuisibilis
3 Delictum,& culpa prelati non debent nocere ecclesie.
4 Archieps metropo.põt cogere episcopos ad concordiã.

Queft.lii.

Quinquagesimosecūdo quero,

Si ecclesia est sita in cōfinibus duarum diocesum cui episcopo soluet ecclesia illa charitatiuū subsidiū. Rn̄deo nō esse hoc casu attendēdum in cuius diocesi sint predia illius ecclesie per ea que dixi supra in.xxxv. questione. Sed in hoc qd à dicūt ꝙ vterqꝫ eps̄ poterit exigere subsidiū charitatiuū & alia iura epālia ꝓ dimidia p.l.adeo. §.insula.&.§.si.ff.d re.diui.& i.i.arbor.cōi diuid.& in c.cū quis.§.i.de sepult.lib.vi.&.c.relatum.el secūdo in fine de testam.& in.§.insula.institu.de rerum diui. Et istam opinionem sequi videtur Abbas siculus de parrochi.c.super eo. Alii tenent ꝙ quilibet insolidum habebit iura episcopalia. Et hoc in terminis tenet glo. in.c.licet in regulis.in verbo conuenit.xvi.q.iiii. Sed hec opinio non placet, quia ex duplici onere faciliter contingere posset ꝙ ecclesia grauaretur cōtra.c.cum apostolus.§. prohibemus.de censib.& quia quodammodo mōstrū 1 ✝ videretur ꝙ ecclesia haberet duo capita eque principalia cōtra.c.quoniam in plerisqꝫ.de offi.ordina. &.c. in apibus.vii.q.i. Alii tenent ꝙ illius censeri debet ecclesia vbi est caput arg.l.cum in diuersis.ff.de reli.& sump. fune. Et in hoc videtur residere Inno.in.d.c.super eo.de parrochi.post varias opiniones recitatas. Aliis videtur ꝙ illius debeat censeri ecclesia in cuius diocesi est porta ecclesie per.l.prediis.§.qui domum.& quod ibi notat Bartho.de lega.iii.& Bar.in.l.quod conclaue.ff.de dā. infec.& Bald.in addi.in.l.si tertius,de aqua plu.arcen. Sed hec opinio non placet, quia vbi est paries porta ibi existens non habet alterare dispositionē iuris vt est tex. in.c.vnico.in fine, & ibi Domi.de conse.eccle. vel alta. 2 li.vi. ✝ Nec placet precedens opinio, quia tota ecclesia, vna est, & indiuisibilis.c.nouitianus.vii.q.i. & cleme.

frequens.§.penul.de excessi.prela, Vnde concludo ꝙ ratione dubii poterunt ambo episcopi inuicem concordare ꝙ alternis vicibus exigant charitatiuum subsidiū & alia iura episcopalia argu.clemen.plures de iurepatrona.&.l.quotiens.in prin. ff. de vsufruc. & .l. via.ff. de seruitu.ritu.generali,&.l. communi diuidundo. §. cum de vsufructu ff.communi diuidun.Nec in hac concordia erit necessarius consensus rectoris illius ecclesie per tex.in clemen.si vna.de reb.eccle.non alie. Licet in contrarium faciat.c.dudum.de rebus eccle. non alien. libro.vi, quod loquitur quando agitur de totali alienatione particularis rei immobilis ecclesie rectore carentis. Si vero nolent concordare super alterna perceptione charitatiui subsidii,& aliorū iuriū episcopalium, quibusdam videtur ꝙ per concursum se impediant,& sic vterqꝫ excludatur per tex in l.ii. § .fina .ff. qui.mod. vsufruc.amit.& in.d.l.quotiens.in prin. ff. de vsufru.

5 ✝ *Sed hoc non credo verum isto casu*, quia delictum,& culpa prelati non debet nocere ecclesie.xvi. q.vi.c.si episcopum,& regula delictum.de regu. iur. li. vi.

4 ✝ Sed credo ꝙ hoc casu archiepiscopus metropolitanus ipsorum eos cogere poterit vt concordent super perceptiōe charitatiui subsidii & aliorū iuriū episcopalium, ex quo discordia episcoporum vertitur in preiudicium ecclesie in confinibus constitute per tex.in.l.huiusmodi.§.fina.& quod ibi notat Barto.de lega.i.& in l.fine.in prin.vbi etiam Bald.C.communia delega.precipue si diuturna fuerit discordia illa inter episcopos per tex.notabilem in.c. placuit.xc. distin. ¶ Poterit etiam metropolitanus ordinare ꝙ alternis vicibus ab illa ecclesia subsidium charitatiuum & alia iura episcopalia percipiantur. Et sic alternis vicibus ipsa ecclesia conferatur vt tenet glosa. nota, in dicto. c. licet in regulis. xvi.q.iii. Et idem recitat Innocen.in.d.

c.super eo.de parrochi. licet ibi vltimate non resideat in hac opinione.Sed hanc opinionem amplecti videtur ibi Anto.de but.& istam tenet etiam Abbas sicu. in.c. vltimo de re iudica,Et hec opinio mihi placet presertim si metropolitanus videret imminere periculum,ne episcopi propter contentionem huius ecclesie in cōfinibus posite venirent ad rixas & arma per .l. equissimum. ff. de vsufruc.& per ea que notat Spe.in ti.de peti. & pos. §.i.ver.in summa.& in titu.de sequestra.poss.& fruc.§. i.ver.sed nunquid vbi agitur.& Ioan.and.in regula locupletari in mercur.li.vi.& Ang.in auten.vt liti.iurēt. §.i,Sed si ageretur de oneribus mere personalibus,tunc procedere possent dicta Ioan.and,Domi. & aliorum in d.c. cū quis.§.i.de sepul.li.vi.Et hic adde quod scribo infra,in.lxiii.questione.

¶Compensatio admittitur in charitatiuo subsidio,& decima papali.

Epithome.

1 Vnius officialis non debet se intromittere de officio alterius.
2 Compensatio non admittitur quando charitatiuum petitur causa alimentorum episcopi.
3 Compensatio non admittitur in solutione tributi,

Quest.liiii.

Quinquagesimotertio quero Si episcopus nomine sue ecclesie petit subsidium charitatiuū a subditis,an subditus possit petere ꝙ fiat compensatio eius quod sibi debet episcopus nomine & intuitu ecclesie episcopalis.¶Et eodem modo si collector pape petit subsidium, An possit obiici exceptio compensationis de eo quod habenti soluere subsidiū debet camera apostolica

stolica, ¶ Respondeo ꝙ sic per tex.in.l.idem iuris,&.l. fi.ff.de compensa. ¶ Quod est verum dummodo debitum sit ex eadem statione, secus si esset debitum ex diuersa statione quia tunc non fieret compensatio vt est tex. in.l.i.C.de compen. + Quia vnus officialis non debet se intromittere de officio alterius,vt.l.in prouincijs.& ibi Barto.C.de numerarijs & actuarijs li.xii.&.l.quicũ ꝗ C.de executoribus & exactoribus.& ibi Barto.li.xii. ¶ Et de tali debito quod petitur cum fisco episcopi vel pape compensari debet fieri fides infra duos menses vt.l.aufertur.§.qui compensationem.ff.de iure fisc.&.l.fi. cum glo.in verbo Indaginem.C de compensa, nisi iudex statueret breuiorem terminum ad hoc probandum quod facere posset secundum Bal.in.l.in ea.C.de cõpẽ. ¶ Predicta limito vera nisi charitatiuum subsidium legitime peteretur ob causam alimentorum ipsius episcopi, + quoniam tunc non admitteretur compensatio,vt est casus in.d.l.ea.C.de compen. Et idem dico quando peteretur propter exercitum missum pro defensione status ecclesie per tex.in.l.ob negotium.ff.de compen. Vel quando collector pape peteret subsidium seu decimam impositam propter fauorem fidei christiane vt sentit gl. in.d.l.ob negocium. ¶ Et idem dico si episcopo petenti charitatiuum subsidium obijceretur compensatio de eo quod episcopus debet nomine suo proprio ex persona sua non tanꝙ episcopus,quia talis compensatio admitti non debet secundum Archid.in.c.sacerdotes.xii. q.iiii.per tex.optimum in.l.penul.ff.de compen. Pro quo est quod notat Bald.in.l. eius.ver. extra queritur. C.de compen. + Si autem ageretur de solutione tributi clarum esset ꝙ tunc non admitteretur compensatio vt est casus in.d.l.in ea.& in dicta.l.aufertur.§.vt debitoribus,& glo.l.in.c.decime tributa.xvi.q.i.

¶ Colectores decimae.vel subsidii charitatiui sunt exempti a solutione.

Epithome.

1 Exactores sunt exempti a solutione.
2 Exactores in onere mixto non excusantur.

Quest.LIIII.

Quinquagesimoquarto quero,

An collectores, vel alii officiales deputati ad colligēdū seu exigendum subsidium charitatiuum in certo loco si ibi sunt beneficiati teneantur ipsi etiam pro rata sua cōtribuere ad solutionem subsidii. Videtur ꝙ sic per tex. & glo.in.l.actores.C.de exactio.tribu.li.x.Sed tenendo ꝙ charitatiuum subsidiū non sit munus ordinariū sed potius extraordinarium prout conclusi supra in.xxxii.
1 q.predicti officiales ✝ sunt exempti a tali solutione sm Bar.in.l.i.in fi.C.de immunita.nemi.conce.li.x.per tex.
2 in.l.honorem.ff.de muner.& hono. ✝ Nisi teneremus ꝙ tale onus soluendi subsidium esset mixtum, quia tūc a tali onere officiales non excusarentur secundū Barto. in.d.l.honorem. Ad.l.actores responderi potest ꝙ loquitur in muneribus ordinariis,& mere realibus, ad que subeunda officiales tenentur.

¶ In causa charitatiui subsidii potest appellari.

Epithome.

1 In causa decimarum potest appellari.
2 In causis spiritualibus appellari potest.
3 Appellari non potest quando imponitur charitatiuum subsidium propter necessitatem episcopi.
4 Appellari non potest in causa studii.
5 Appellari non potest in causa cadaueris ne sepeliatur.
6 Sepultura hominis non recipit dilationem.

7 Q si appellatur in cã subsidii ad quem sit appellandũ.
8 Appellatur ad papã qñ appelletur a collectore,decimæ.

Quest.lv.

Quinquagesimoquinto quero,

An a sententia lata in causa charitatiui subsidii possit appellari.Hostien.in summa de cẽsibus.§.ex quibus cau sis.ver.quid si subditus dicat. ponit pro constanti ꝙ sic vt dixi supra,in.xvii.q.Quod credo verum regulariter per.l.& in maioribus.C.de appel.&.c.de appellationi
1 bus.de app.sicut & appellari potest + in causa decima rum vt notat glo.in.c.tua.el secundo de deci.& in aliis
2 + causis piis etiam spiritualibus vt est tex.in cle.dispen diosam.in fine.de iudi.Sed hoc intelligo verũ nisi sub
3 sidium + charitatiuum imponeretur propter necessita tem alimentorum episcopi,quo casu cum alimenta pe tantur ex officio propter inopiam a sententia in tali cau sa subsidii lata non posset appellari ſm Spe.in ti.de ap pella.§.in quibus.ver.sed nunquid quando iudex decer nit,& Bar.in.l.mella.in prin.ff.de alimen.& cib.lega. & in.l.si.circa pri.ff.de appel.reci.& Bal.in.l.nemo.C. de sum.trini.& fide catho.Et idẽ dico si subsidiũ ipone ret ꝑ aliqua alia cã dilationẽ nõ recipiẽte,puta qa op primẽtibus hostibus iminet ruina & piculũ status eccle sie,nisi p subsidiũ cito subueniat.Hoc em̃ casu cũ res'sit pitura nõ dbet dici ꝙ appellatio sit pmissa p tex.i .l.si. ff.de appel.reci.& in.l.qsqs.C.quorũ appel. nõ reci.& i §.sũt quorũ .ver.si qs ẽt ausus.ii.q.vi.Et hoc vult Spe.i d.§.in qbus.ver.octauo qñ res.& Hosti.in sũma in ti.d sen.& re iud.§.quo remedio.ver.quĩto qñ res.& Io.an. in.c.romana.de appell.li.vi.Et iõ dicit Bal.i.l. vnica i pe.col.ver.quid si vnus scholaris.C.si de momẽta. poss. fue.app.ꝙ a sententia lata in cã studii non põt appella
4 ri,+ puta vtrum turbans studium possit,expelli,qa stu

dium non patitur dilationem. ¶ Sicut nec etiam appel
5 lari potest ne cadauer seu corpus humanum tradatur + sepulture secundum glo.& Io.and.in.c.ex parte.el primo de sepul.& Archi.in dicto.§.siquis etiam ausus, & Spe.in dicto.§.in quibus.ver.octauo quando res. p tex. in.§.penul.in auten.vt cum de appel.cog.quia sepultu
6 ra + hominis non recipit dilationem vt.l. ne corpora. ff.de relig.& sump.fune.&.l.si.& autē.item qui domū C.de sepulc.vio. Quando autem appellatur licite a sen
7 tentia lata in causa subsidii ad + quem sit appellandū. Dic ꝙ si arbitri pronunciarunt secundum, ea que dixi supra in.xvii.q.appellabitur ad papam per tex.cum gl. in verbo iudicem.in.c ab arbitris.de offi.dele.libro.vi.
8 + Si vero appelletur a collectore pape imponenti subsidium appellabitur ad papam tanꝗ a pape delegato vt in.c.super questionum.de offi. delega.

¶ Imperator, & principes tenentur ad subsidiū charitatiuum impositum per papam pro defensione rei xpianæ.

Epithome

1 Imperator est vassallus papæ, & ei iurat fidelitatem.
2 Papa tenetur domare rebelles Imperatoris.
3 Duo gladii debent seinuicem iuuare.
4 Ecclesia inuocat auxilium seculare.

Quest.lvi.

Quinquagesimosexto quero, Descende ido modo ad subsidium quod imponitur per papam quod tex.in clemen.ii.de deci.appellat decimam beneficiorum, sed proprie decima non est, quia frequenter variatur secundum glo.in clemen.dispendiosam in verbo decimis de iudi. An Imperator & principes seculares

teneantur contribuere ad subsidium impositum per papam pro expeditione contra turcum in defensionem fidei christiane. Respondeo ꝙ sic per tex.in. c. maximianus,&.c.ab imperatoribus.&.c.ostendit.xxiii.q.iii. & in.c.regum.&.c.princeps.xxiii.q.v.& in.c.quoniam.x.
1 di.& in.c.cum ad verum.xcvi.di.Presertim Impator ✚ qui est vasallus pape,& ei iurat fidelitatem vt in cle.i. de iureiuran.Sicut econuerso cum Imperator nō' potest
2 cohercere suos subditos inobedientes, papa ✚ tenetur sua potentia domare rebellionem ipsorum secundū Innocen.in.c.licet ex suscepto.de fo. compe. Pro quo est bonus tex.in.c.i.de forma fideli.in vsi.feu.& in.c.de for
3 ma.in fi.xxii.q.v.✚ Et quia hi duo gladii debent se inuicem iuuare.c.dilecto.in fi.de sen.ex com.li.vi. &.d.c.
4 cum ad verum.✚ Et sepe videmus ꝙ ecclesia inuocat auxilium seculare.c.tanta.in fi.de excess.prela.c.i.&.c.quoniam in plerisq;.de offi.ordi.xvii.di.c.nec licuit.c. postulasti.de homic.c.petimus.xi.q.i.cum multis similibus ꝙ auxilium Imperator mandat sibi exhiberi vt est tex.in.§.siquis contra aliquē clericum.in auten.de san. epi.qui tex.est canonizatus. xi.q .i. c. siquis contra aliquem clericum.

¶ Principes seculares possunt per censuram compelli quando denegant subsidium pro defensione christiane religionis.

Epithome.

1 Adrianus papa precibus induxit Carolum regem ad bellum.
2 Ecclesia excommunicat ratione peccati non solum iudices seculares, sed etiam imperatorem,& reges.
3 Papa potest acrius q̄ per excommunicationē punire Imperatorem denegantem subsidium.

4 Contra Imperatorem ratione peccati papa potest indicere bellum, vel eum priuare.
5 Hortatus papæ habetur pro mandato.
6 Ecclesia quando non potest sibi subuenire potest cogere principes seculares ad subsidium.
7 Duo gladii exigente necessitate inuicem consueuerunt sibi suffragari.
8 Iudex ecclesiasticus habens carceres habiles non potest arctare iudicē secularē ad detinēdos clericos ꝑ debitis.
9 Imperator vel principes seculares tenentur suis sumptibus pro subsidio predicto prestare exercitum papæ.
10 Principes a quibus papa petit subsidium an possint refricare in dubium ꝙ bellum non sit iustum.
11 Stante dubio an bellū sit licitū tenent̄ ꝓstare subsidiū
12 Quando bellum esset iniustum etiam vassalli licite denegant subsidium.

Quest.lvii.

Quinquagesimoseptimo quero

Si papa imponat subsidiū vel implorat auxiliū a principibus secularibus vel a laicis presertim ꝑ auxilio fidei & defēsione religionis xp̄iane ab oppssione turci. Principes vero seculares ei subsidiū ihumaniter denegāt vel id prestare negligūt, an possint ad id p papā cōpelli vel censura ecclesiastica coartari. Videtur ꝙ nō p tex.i.c.hortatus xxiii.q.viii.vbi ✝ Adrianus papa solo hortatu & precibus induxit regē Carolū ad bellū cōtra longobardos antea p Pipinū eius patrē susceptū Ad idē tex.in.c. ꝑterea deuotiōis.ea.cā,&.q.Pro hoc qd notat Inno.in.c.inqsitiōi.in fi.de sen.excō.vbi dicit ꝙ si papa ꝑcipiat laico qui nō est de iurisdictiōe sua nec rōne ꝑsone sue nec alia rōne nō videt quare debeat obedire. Sed cōtrariū credo quia et p cēsuras ecclesiasticas cōpelli poterūt. Et hoc expresse tenēt Io.an.Ant.de but.& Abbas sicu.in.c. expo-

sust.de dila.per illum tex.in verbo pro ecclesie romane subsidio,& per tex.in.c.administratores. xxiii.q.v. Pro quibus etiam allego tex.in.c.excõicamus.el.i.§.moneã tur.de heret.& in.c.statuimus.de cleri. maledi. & in.c. adrianus.el.ii.coniuncta glo.i.lxiii.di. Ad idem allego glo.Inno.& doc.in.c.i.de offi.ord.& in.c.iudei siue sa raceni.cum glo.in verbo excõicationis.de iude. Idẽ sen tit Inno.in.c.quod super his.de voto.Pro hoc facit.c.de cernimus.de senten.excom.li.vi.c.seculares.de fo.cõpe. eod.li.c.ii.de except.eo.li.&.c.licet.de iureiu.eo.li. Ra

2 tione + enim peccati & inobediẽtie ecclesia nõ solũ ex communicat iudices seculares vt' in dictis iuribus, sed etiam Imperatorem reges, & alios principes seculares. c. nouit.de iudi.c.duo sunt.xcvi.distin.c.valentinianus

3 lxiii.di.c.si.autem.xi.q.iii.¶ +Plus dicit Abbas sicu lus in.d.c.exposuit.ꝙ papa potest acrius q̃ per excõmu nicationem punire presertim Imperatorem ei denegan tem subsidium allegat.c.venerabilem,de elect.&.c.ali us.xv.q.vi.&.c.ad abolendam.§.statuimus. de heredi. Sed melius facit clemen.i.de iureiu.&.c.vt officium.§.

4 fi.de heret.lib.vi. + Et sic sentit ꝙ forte propter hoc con tra eum posset iuste indicere bellum vel procedere ad penam priuationis. quod forte non esset absonum di cere,quia cum agatur de sustentatione fidei & religio nis christiane subsidio non potest negari quin inhuma niter auxilium ecclesie denegando grauissimum deli ctum committat,& claues ecclesie contemnere videatur & periurium incurrit contraueniendo fidelitatis iura mento per eum prestito secundum formam dicte clem. i.de iureiur.&.c.tibi domino.lxiii.di.Et ideo deponẽ dus merito censeatur per tex.cum glo. in verbo grauis sima.in.c.ad apostolice de re iudi.lib.vi.& glo.in.d.c. alius.¶ Vt etiã pulchre ad propositũ determinat Hosti. in summa de elect.§.qs eligat.ver.cõsultus apud lugdu

num, presertim si Imperator sepius ab ecclesia requisitus vt auxilium impartiatur subsidium non exhibet p glo. magnam in fi. in. c. si papa. xl di. Ad. c. hortatu. &. c. pre terea deuotionis, potest faciliter responderi ꝙ ibi Adria nus papa ex vrbanitate curialiter fuit locutus hortādo cum tamen posset mandare, & compellere, quia horta-
5 tus + pape habetur pro mandato cle. i. cum glo. in ver- bo exhortamur. de testi. &. c. s. & ibi docto. de testa. Ad hoc. c. rogo. xi. q. iii. & quod plene notat Anto. de but. in. c. nam concupiscentiam. de consti. Predicta intelligo vera nisi papa seu sedes apostolica ex redditibus vel bo- nis romane ecclesie se iuuare posset ab oppressione turci quoniam cum istud sit remedium subsidiarium ita de
6 mum cogi + debent ad hoc subsidium principes secu- lares quando ecclesia non potest sibi subuenire. Hoc sa- tis colligitur ex his que scribit Anto. de but. in. c. cū non ab homine. in prima col. ver. & no. ꝙ cessantibus, per illum tex. de iudi. Pro quo bene facit tex. in. c. ii. in fi. de cle. excom. min. & in. c. cum ad verum. xcvi. di. & in c. quoniam. x. di. & in. c. dilecto. in fi. de senten. excom. li. vi. dum tex. dicit quia hi duo gladii consueuerūt ext
7 gente + necessitate sibi inuicem suffragari, & in iuua- men alterius subuentione mutua frequentius exerceri. Ex quo infert Anto. de but. in. d. c. cum non ab homi- ne, ꝙ quando iudex ecclesiasticus habet potestatem car
8 cerandi, & habet carceres habiles + ad clericos detinen- dos, non potest artare iudicem secularem ad carceran- dos clericos pro debitis, quod dictum refert etiam & se quitur Abbas siculus in. d. c. cum non ab homine. Et pro hoc facit tex. in. c. illi autem. &. c. si priuatum. xii. q. i. & c. clericos. &. c. pastor. i. q. ii. & in. l. si quis a liberis. §. sed si filius. ff. de liber. agn. &. c. quoniam quicquid. xvi. q. i.
¶ Nec credo ꝙ ecclesia teneatur prius vēdere bona sua presertim sacra anteq̄ compellat principes ad prestatio

nē subsidii,quia iura q̃ loquunt̃ de taliū rerū alienatio ne ponderant necessitatem vt in.c.aurum habet ecclesia &.c.sicut omnino.xii.q.ii.& signanter tex.in auten.hoc ius.C.de sa.san.ec.canonizata.x.q.ii.c.hoc ius dū tex. 9 dicit nec aliunde soluere valet, ✝ An autem Imperator vel principes seculares teneantur pape seu pontifici pro subsidio predicto prestare exercitum sumptibus suis ip sorum principum. Videtur ꝙ sic.per tex.in.l.suo victu. ff.de ob.lib.Sed hoc pendet ex hisque scribit Spe.in ti. de feu. §.quoniā.ver.xxii.&.ver.seq.& Oldra. consili. cccxxxiii.quod incipit,Factum tale est quidā miles.& Bar.in.l.si non sortem.§.libertus.ff.de condi .inde .& in.l.meuia.§.i.ff.de annu.leg.& Bal.in.c.i.in vltima co lum.de capita.qui curiam ven.& in.l.liberti libertęq;. C.de ope.liber.&.l.quoniam liberi.post glo. ibi.C.de de testi.& Anto.de but.& doc. in.c. in quibusdam de 10 penis,& glo.in.c.vos autem.xvi.q.i. ✝ Et an principes a quibus papa exigit subsidium refricare possint in du bium,an bellum quod indicitur per papam sit iustum vel iniustum,forte dicendo ꝙ hoc casu non licet ecclesię pugnare contra infideles reuocando in dubiū dicta cō traria Inno.& Hostien.in.c.quod super his,de voto. & Archi.in.c.si de rebus.xxiii.q.vii.& Oldr.consil.lxxii. quod incipit,An contra saracenos & Pe.de anchar. in repetitione regule peccatum.in tertia questione.lib.vi. vel aliter allegando ꝙ bellum non sit iustum . ¶ Ita ꝙ ipsi possint cognoscere de veritate huius exceptionis pē det ex his.que plene scribunt Innocen.Ioan.and. Anto. de but.& docto.in.d.c.i.de offic.ordi.& Gulel.de cū. Barto.Bald.& moderni in.l.magistratibus.ff.de iurisd. om.iud.& Barto.in.l.diuus.&.l.non est dubium.ff. de custo.reo. ¶ Sed in principibus secularibus qui sunt va salli pape prout est Imperator per dictam clemen .i.de iureiuran.& multi alii clarius dicendum est ꝙ stāte du

1 blo, + an bellum sit iustum teneantur prestare subsidium pape secundum glo.notabilem in verbo offendere in.c. i.de noua forma fide.pro qua est optimus tex.formalis in.c.i. in prin in titu. hic finitur lex deinde consue. regni.& in.c.quid culpatur.in si.xxii.q.i.nec eorum est cognitio an bellum sit iustum vel iniustum secundum Bal.hoc plene attingente in dicto.c.i.in .ii.col. in titu. hic finitur lex deinde consue.regni.& Anto.de butr.in c.olim,cl.i.versi.ad secundum ad quos spectet cogno- 12 scere,de rest.spoliato. ¶ + Si tamen bellum esset iniustum etiam vasalli pape ei licite denegarent subsidium secundum glo.in.c.de forma.in glo.i.xxii.q.v.& in.d. c.i.de noua forma fideli.& in.c.breui.& ibi latius doc- cto.de iureiuran.& est satis de mente tex.in d.c.i.de noua forma fidel.dum dicit,Si contingat te rem aliquam iniuste vel fortuito casu &c.& dum dicit, Si sciuero te velle iuste offendere aliquem &c.¶ Quando iniusticia belli est notoria,& est bellum ad offendendum, secus si ad defendendam ecclesiam vt est tex apertus in dicto.c. i.in prin.hic finitur lex deinde consuetudines &c.&ibi clarius Bald.de quo dicendum vt ibi latius per eum & per eundem Bald.in.c.i.in prima col.in titulo quibus modis feud.amit.vbi plene loquitur super hac materia.

¶ Priuilegium papae generale non eximit quem a subsidio imposito per papam.

Epithome.

1 Nullus potest se tueri priuilegio quod non teneatur ad eum venire,
2 Priuilegium generale eximens ei muneribus non liberat a charita.subsi.
3 Priuilegium speciale eximit.
4 Priuilegium eximens ab obedientia non valet quia qui

efficeretur acephalus.

Quest.lviii.

Quinquagesimooctauo quero,

Vtrum aliquis subditus possit priuilegio pape se tueri ꝙ non teneatur ad solutionem subsidii per papam impositi. Oldra.consil.clili.quod incipit, Circa propositã questionem circa fi.concludit ꝙ non per.l.i.C.de in dictionibus.lib.x.Et pro hoc quod notat Ioan. and. in.c.

1 cum instantia.de censi.vbi dicit ꝙ nullus + potest se priuilegio pape tueri ꝙ non teneatur ad eum venire vel ꝙ non possit per eum excommunicari. Sed dictũ Oldra.

2 intelligo verum quando priuilegium esset generale + eximens a muneribus,quia tunc iste casus non comprehenderetur per tex.in.l.neminem.C.de sacr.san. ecclesi.

3 ¶ + Sed si esset speciale priuilegium concessum a papa precise de non soluendo subsidium impositum vel imponendum per papam vel sedem apostolicam vel de nõ soluenda decima papali. Non video quin tale priuilegium sit seruandum donec per papã reuocetur per regulam decet.de regu.iur.li.vi.&.c.i.&.ii.xxv.q.ii. Nõ est tamen credendum ꝙ per papam tale priuilegium cõcedatur.Et pro hoc tex.in.d.c.cum instantia.dum dicit ni si forte per speciale priuilegium sedis apostolice ꝙ non credimus sit exempta. Ad idem tex.in.c. accedentes . in verbo nisi per speciale priuilegium de prescrip.Nec obstat dictum Io,and.in dicto.c.cum instantia.supra relatum quod ibi sequuntur Anto.de butr.& Abba. sicu.

4 quia ideo non valeret tale priuilegium,+ quia ibi eximeretur ab obedientia pape & efficeretur acephalus quod esse non potest.c.nulla.xcili.di.quod nõ est in casu isto.Et pro predictis allego quod notat Ioan.and.& Ant.de bu.in.c.peruenit.de imu.ec.licet aliter loq videatur Pe.de anch.cõsil.cclili.quod incipit.In xpi nomie

amen, in questione que vertitur inter dominum federicum.per.l.vacuatis.C.de decuri.li.x.Et per multa alia, quibus faciliter responderi potest.

¶ Subsidium charitatiuum non minuitur propter aliquem exemptum.

Epithome.

1 Onus deficientium nullus tenetur subire.
2 Exemptio singulorum non prodest vniuersitati.
3 Priuilegium exemptionis a charita. debet reuocari quãdo propter illud cęteri nimium grauarentur.
4 Nõ est verisimile ꝙ papa voluerit eximere in graue preiudicium aliorũ.
5 Motus proprius non tollit defectum intentionis papæ.
6 Portio exempti quando detrahi debeat.
7 Quomodo debeant inter se diuidere illi qui composuerunt onus decimæ.

Quest. lix.

Quinquagesimonono quero, Facta e conuentio inter papam seu cameram apostolicam & clerum certe diocesis, ꝙ clerus nomine subsidii seu decime papalis teneatur tantam summam soluere pape quãdo contingerit per papam imponi decimã, deinde cõtigit ꝙ papa specialiter exemit quendam beneficiatum illius diocesis a solutione subsidii seu decime papalis, que ritur an clerus teneatur ad solutionem integri subsidii sicut prius an vero detrahi debeat portio que contingeret illum beneficiatum exemptum si nõ fuisset exẽptus Videtur dicendum ꝙ tanto minus debeat solui propter exemptionem illius per tex.in.l.vnica.C.vt nullus ex vicariis pro alienis vicariorum debitis teneatur li.x. & in regula non debet.de regu.li.vi.& in.l.si fundum sub cõ

ditione.§.si libertus.de leg.i.Et hoc videtur tenere Spe in ti.de censi.§.nunc dicendum.ver.quid si vniuersitas alicuius loci quem sequuntur Io.and.& Anto. de but. in.c.peruenit.de immu.ec.& Pe.de ancha.consil. cclili. quod incipit In christi nomine amen,in questione que vertitur.& Stepha.in clemen.presenti.de censi. & Ang. in.l.si vnus.§.item si pactus.ff.de pactis.Ita dicens ibi te nere Guiel.de cu.& Ray.Pro quo dicit esse glo. ordinariam in.l.vacuatis.C.de decurio.li.x.Pro quo etiã allego Bald.in.l.etiam in vltima col.C.de execu.rei iudi. Ad idem quod notat Barto.in.l.munerum.§.fina.ff.de

1 mune.& hono.vbi dicit ꝙ de iure communi onus ✝ deficientium nullus tenetur subire allegat.l.i.C.de omni agro deserto.li.xi.¶ Sed cõtrarium teneo per ea que notat Barto.post Ia.de are.in.l.ab omnibus.in prin. ꝑ illum tex.de lega.i.vbi dicit ꝙ si dictat statutum ꝙ comitatenses teneantur soluere salarium potestati postea eximitur aliqua villa ceteri tenebuntur ad integrũ salarium potestatis.& sequitur Per.de ancha.in dicta clem. presenti.Sed melius ad propositum adduco quod scribit Cardi.zaba.in dicta clemen.presenti.in fi. vbi dicit ꝙ si collecte debentur ab vniuersitate alicui tanq̃ superiori si iure superioritatis eximit aliquos a solutione sicut est papa hoc casu exemptio ✝ singulorum non pro-

2 derit vniuersitati,& ideo infert ꝙ si papa specialiter eximit aliquos a solutione procurationis legati per hoc reliqui non minus tenentur ad integram procurationem legati.Dictum autem Spe.in.d.§.nunc dicendum.intelligitur secundum eum in collectis que debentur ex contractu non autem de iure communi,& ratione superioritatis prout est prestatio subsidii charitatiui & procurationis legatorum sedis apostolice.Et idem substãtialiter concludit Abbas sicu.plene hoc attingens in.c.accedentes.de prescrip.Pro hoc quod notat Barto.in.l.actores

per illum tex.C.de exac.tribu.li.x.Nec obstat quod di/ xi supra de conuentione inter clerum & papam seu ca/ meram apostolicam per quam videtur ꝙ hic sumus in debito ex contractu quia conuentio illa est dumtaxat super quota,quoniam ipsa prestatio subsidii seu deci/ me papalis est debita de iure communi ad omnem req. sitionem pape per. c.ii.de preben.li.vi.& clemen.i. in

3 fi,vt lite pēden.✝ Si tamen tot eximerētur ꝙ ceteri gra uarentur in prestando integrum subsidium reuocari de bet tale priuilegium exemptionis per. c.suggestum. de deci.secundum Cardi.zaba.in dicta clemen. presenti. in fi.¶Immo possunt reliqui integrum subsidium denega re,& ad papam appellare secundum Cardi.zaba.in.d.c.

4 accedentes, quia ✝ non est verisimile ꝙ papa voluerit eximere cum graui preiudicio aliorum argu .l.ii.,§. si/ quis a principe.ff.ne quid in loco pub.&.c.super eo.de offi.deleg.Licet Abbas sicu.in.d.c.accedentes.in vltima col.super hoc vltimo distinguat An,priuilegium exem ptionis sit per papam concessum motu proprio, An ve/ ro ad supplicationem alicuius,cuius distinctio non pla

5 cet,quia ✝ motus proprius non tollit defectum intētio nis pape vt sentit Io.an.in.c.si motu proprio. de prebē. lib.vi.& domini de Rota in nouis decisione.cviii.que incipit Item licet motus proprius & expresse Egi.de bel lame.deci.ccccxxv.que incipit Premisse tres.Que intē tio pape est per sua rescripta non velle alios grauare vt dictum est. Super ista etiam materia quando ex pluri/ bus grauatis vno vel aliquibus exemptis ceteri tenean/ tur ad integram prestationem,& quando detrahi de/

7 beat portio ✝ exempti videndum erit quod scribit An ge.& Ioan.de imo.in dicta.l.ab omnibus.in princi.&

c Ludo.ponta.plene in.l.iiii.§.actor.versic.quarto.dubi/ atur.ff.de re iudic.¶✝Et quando est facta predicta cō/ positio qualiter debeant illi qui composuerunt inter se

onus decime sic composite diuidere, declarat Bar. in di cto. §. actor. & melius Bal. in. l. etiam. in penul. col. & melius ibidem in vltima col. ver. or modo pone dominus mediolani. C. de execu. rei iudi. & Bar. in. l. ne quid. ff. d incend. rui. & naufra. & in. l. i. in. v. col. versi. quero qualiter imponatur. & versi. sequenti. C. de mulie. & in. quo loco. lib. x. & Bald. in auten. defuncto. in vltima colũ. C. ad tertu. Innocen. in. c. graue. de sen. excom. glo. in. c. cupientes. §. ad hec. in verbo discreta. de elect. li. vi.

¶ Episcopus & clerus concedendo priuilegia exemptionis non possunt preiudicare papæ vel cameræ apostolicæ in solutio. decimæ seu subsidii.

Epithome.

Pactum liberatorium a procuratione legati aposto. nõ nocet legato.

Quest. lx.

Sexagesimo quero, Vtrum episcopus cum clero ex cã priuilegiare possint aliquem beneficiatum ibidem forte nobilem vel aduocatum quo ad hoc ꝙ nõ teneatur soluere subsidium impositũ per papã seu decimã papalẽ. Vr ꝙ non p tex. in. l. vacuatis. C. de decurio. li. x. & alia que diffuse adducit Pe. de ancha. consi. cclii. quod incipit. In christi noie in qõne q̃ vertitur. Pro hoc tex. in. l. ius emphiteoticũ, sm vnã lec. quã approbat ibi Bar. C. de fune patrimo. li. xi. Sed dic ꝙ ex quo eps & clerus hoc faciũt ex cã valet priuilegiũ ẽt subditro cõcessũ sm Spe. in ti. de cẽsi. §. nũc dicendum, versi. quid si vniuersitas fecit pactum. ¶ Q d intelligo verum quo ad preiudicium ipsius cleri & cõcedentiũ priuilegium dumtaxat non aũt quo ad preiudiciũ pape vel camere apostolice exigentis decimã seu

subsidium, cui per hoc nullum infertur preiudicium secundum glo. & Bar.in dicta.l.vacuatis.& Ludo.ponta. consilio.cclііі.quod incipit In christi nomine amen, pro decisione proposite consultationis. Pro hoc, bonus tex.in.l.inter debitorem.ff.de pactis,& in.l.iii.in prin. ff.de transac.& in.l.ii.&.iii.C.sine censu vel reliquis. Et ad idem optime quod notat Anto.de but.post glo. in
1 c.plerique de pact.vbi dicit ꝙ pactum + per quod clericus liberatur a solutione procurationis legatorum apostolicorum tenet in preiudicium paciscentium sed non in preiudicium legatorum. Pro hoc etiã allego tex.in.l. debitorum.&.l.sequenti.C.de pactis.& quod notat Archid.in.c.si quis laicus,xvi.q.i. Quid autem sit in subsidio charitatiuo quod episcopus exigit a subditis suis nomine proprio. Dixi plene supra.in.xlvii.q.

¶ Facta solutione subsidii a priuilegiato protestatio de non sibi preiudicando iuuat ipsum.

Epithome.

1 Compulsus soluere etiam sine protestatione non perdit priuilegium.
2 Priuilegiatus sponte solues an per illum actum perdat priuilegium.

Quest.lxi.

Sexagesimoprimo quero, Dixi supra, quest. lviii. ꝙ papa potest priuilegiare aliquos ꝙ non teneantur ad solutionem subsidii seu decime papalis, Pone ꝙ quidã priuilegiatus instante collectore pape soluit subsidium cum protestatione ꝙ per talem solutionem non preiudicetur priuilegio suo, an protestatio eum iuuet: ita ꝙ remaneat sibi saluum priuilegium in solutione aliorum subsidiorũ

subsidiorum. Dic ꝙ sic per tex. in. l. i. & quod ibi notat Bar. C. de his qui sponte ciuilia munera suscep. lib. x. Et per id quod notat Cy. in. l. voluntarie, in. v. questiõe. C. de excusa. tuto. Et idem tenet Ludo. ponta. consil. cclii. quod incipit In christi nomine amen pro decisione proposite consultationis, in vltimo dubio. ¶ Et idem dico
1 si nulla emanasset protestatio si per vim compulsus est ✝ soluere per tex. in. l. cura extruendi. circa prin. ve. si. nec si per vim ex tortum. ff. de mune. & hono. ¶ Si autem spõte, & sine protestatione soluisset, tunc pēderet ab illa vulgari questione, an per vnicum actum contrarium videatur quis renunciasse priuilegio suo, de qua late per Cy. in dicta. l. voluntarie. & per Inno. in. c. accedentibus. de priuile. & per glo. & omnes doctores in. c. cum accessissent. de constitutio. An autem protestatio predicta vitiet illam solutionem subsidii factam pro tempore protestationis Cy. sentit ꝙ non in. d. l. voluntarie in. v. qõne.

¶ Episcopus vel collector concurrentes cum creditore preferruntur creditori.

Epithome.

1 Ante omnia census debet solui superiori.
2 Dominus prius deducit sibi debitum a seruo.
3 Actio funeraria prefertur creditoribus.
4 Actio fiscalis prefertur creditoribus.

Quest. lxii.

Sexagesimosecundo quero, Si episcopus nomine proprio vel collector nomine pape exigat subsidium charitatiuum a subditis beneficiatis, & eodem tēpore concurrāt creditores clerici a quo petitur subsidiū, an debeat preferri creditoribus petens charitatiuum subsidium. ✝ Dico ꝙ sic, quia ante omnia solui debet cen-
1

sus superiori secundum Io.and.& Anto.de but.in.c. eā te.de eta.& quali.& Archi.in.c.cum singula, circa me-
2 dium de prebend.li.vi.Sicut dominus + prius deducit quod sibi a seruo debetur vt.l.sed si damnum.§.pecu-
3 lium.&.§.preterea.ff.de peculio.+ Nec mirum quia si funeraria actio & multe alie de quibus in.l.ii.cū seque ti.ff.de priuileg.credi.habent priuilegium vt preferātur
4 aliis creditoribus multo fortius hec que + est fiscalis, & valde pia, vt probatur ex tex.in.c.cum apostolus.§. pro hibemus.de censi.Hoc tamen intelligunt verum Io.an. & Ant.de but.in.d.c.eam te.Si debitum fuit contractū cum clerico ignorante vel contradicente prelato nunc subsidium exigente, secus si illo sciente, quia tunc prela- tus concurreret cū aliis creditoribus per.l.i.ff.de tribu.

¶ Episcopus concurrens cum collectore papæ in petendo subsidium charitatiuum, vterq; potest exigere,

Epithome

1 Duo visitantes eodem tempore concurrentes habebunt duas visitationes,
2 Vnus visitans vice duorum duas habebit procurat.
3 Subditi si non possunt soluere nisi vnum subsidium col lector papæ preferretur, & aliud cessabit,
4 Procuratio semper prestabitur maiori quando omnibus prestari non potest,

Quest.lxiii.

Sexagesimotertio quero, Si episco pus petit chari- tatiuum subsidium a subditis, & eodem tempore col- lector pape ab eisdem petit subsidium, & vterq; petit ex legitima causa, an vtriq; sit prestandum. Respondeo q sic si vtriq; pōt prestari per id quod scribit Ant. de bu.

1 post doct in.c.cum nuper.de censi.vbi dicit ✝ꝙ si eodē tempore concurrant duo visitantes ecclesiam habebunt
2 duas procurationes.✝ Et idem erit ſm eos,si vnus tantū
3 visitat vice duorum quibus cōpetit visitatio.¶ ✝ Si vero subditi non possent soluere nisi vnicum subsidiū,debet illud solui collectori pape,& cessabit subsidium impositum per episcopum arg.in.c.qui resistit.xi. q.iii. & c.si a sede.de preben.li.vi.¶ Et pro hoc allego quod notant Archi.Io.an.& Domi.in.c.romana.de censi.lib.vi. vbi dicunt ꝙ si archiepiscopus & metropolitanus & episcopus diocesanus visitant ecclesiam,& ecclesia non pōt
4 prestare nisi vnicam procurationem,✝illa prestabitur archiepiscopo tanq̄ maiori non autem episcopo.Similiter dicentes ꝙ si archidiaconus cui ex consuetudine competit visitatio & episcopus visitant ecclesiam que non pōt prestare nisi vnicam procurationem,illa prestabitur episcopo nō autem archidiacono.Pro hoc etiam quod notat Inno.in.c.in lateranensi.vltra medium de preb end. & in.c.cum ex officii.in gl.sua penul.de prescrip.quem sequitur Archi.ix.q.iii.in.§.fi.Et pro hoc facit.l.contra pupillum.§.is qui ad maius.ff.de re iudi. & quod notat Hostien. in summa de ma.& obe.§.& ad quid.versi.quid si duo sunt.& glo.in.c.cum parati.de appellat. ¶ Si autem exigentes subsidia diuersa essent paris conditionis, tunc recurrendum esset ad glo.magistram in .l. ciues.C.de incolis.li.x.Et ad ea que plene scribit Spe.in titulo de feu.§.quoniam . versi.xii.&.versi. sequenti. & Ludo.ponta.consilio.xlvii.quod incipit.In Christi nomine amen,visis necessariis,vbi plurima adducit, hoc tamen difficile esset reperire per.c.quoniam in plerisq;. de offi.ordi.& sicut in vnaquaq;.xxi.q.ii. Nisi forte ex dispensatione pape prout fuit in Augustino vt in.c. non autem. vii .qōne.i. Et hic adde quod scripsi supra questione.iii.

¶ Exactio charitatiui subsidii facta pendente locatione cadit lucro conductoris.

Epithome.

1 Illa que non renascuntur non censentur in fructu.
2 Lucrum quod percipitur ex prothocollis notarii non dicuntur in fructu.
3 Lucrum capsoldi prouenions ex renouationibus cedit conductori.
4 Lucrum prouenions ex iurisdictione castri dati in dotem mariti cedit marito.
5 Quod semel natum est non idem renascitur, sed aliud eiusdem generis.
6 Subsidium charitatiuum quomodo dicatur fructus.
7 Subsidium charitatiuum ꝙ non cedat conductori q̃litas precii,& aliæ coniecture considerantur.

Quest.lxiiii.

Sexagesimoquarto quero, Episcopus locauit cuidam omnia bona,& fructus episcopatus sui, contingit postea ꝙ durante locatione episcopus exigit charitatiuum subsidium a subditis, Utrum illud quod percipitur ex solutione subsidii cedere debeat lucro ipsius 1 conductoris.✝ Videtur ꝙ non quia illa non censentur in fructu que non renascuntur vt.l.diuortio.§.si vir in fundo.ff.soluto mat.Et ideo dicit ibi Bar. & in.l. quedam.§.nihil.ff.de edendo.ꝙ illud quod nõ percipitur 2 nisi semel vt est lucrum quod percipitur ✝ ex prothocollis notarii non dicitur esse in fructu. Contrarium credo esse verius ꝙ immo cedat lucro conductoris per tex. in l.vsufructu legato.§.i.ff.de vsufruc.& in.l.item si fundi in prin.eo.titu.& in.l.pretor ait.§.quod de fructibus. ff.de bo.auc.iudi.poss.& in clemen.statutum . de elec. Et pro hoc allego quod plene notat Ioan.and.in addi.

Spe.in titu.de loca.§.nūc aliqua.ver.xclII.vbi post mul ta videtur concludere ꝙ nisi de mente contrahentiū vel ex coniecturis aliter presumatur conductori fructuum ecclesie cedit ✝ lucrum capsoldi prouueniens ex renouationibus vel inuestituris quas facit prelatus. Ad idē qđ notat Bart.in.l.si ff.so.mat.quem sequitur ibi Ioan. de imo.vbi tenet pro si mulier dedit castrum in dotē mari to,etiam lucrum quod prouenit ✝ ex iurisdictione vt condemnationes & mulcte seu pene que exiguntur pro pter delicta dicuntur esse in fructu,& cedunt lucro mari ti.Et respondet ibi Bar.ad illud quod dicitur ꝙ non di cuntur fructus nisi renascantur,dicens ✝ ꝙ nunꝗ ex aliqua re illud idem quod semel natum est postea renascitur sed aliud eiusdem generis,& ita est in iurisdictione, quia sepe,& sepius contingit ꝙ committuntur delicta propter que pene multe & condemnationes bonorum imponuntur que dicuntur renasci licet non in eodē numero & specie bonorum. Et eodem modo dico ꝙ cum subsidium ✝ charitatiuum possit vltra semel imponi vt conclusi supra questione.xxiii.Cū pluries occurrere possint legitime cause ex quibus rationabiliter possit exigi subsidium satis dici posit,ꝙ hic fructus renascatur, & per hoc remanet responsum ad.§.si vir in fundo. Et pro predictis bene facit quod notat Bald.in.l.i. C.de fruc. & lit.expen.& in.l.i.in fi.C.si propter pub.pensita.& in c.i.§.sciendum.in ti.de feudi cogni.& Bar.in.l.in prouinciali.§. si ego.de no.ope.nun.per.l.creditor.in prī. & quod ibi notat Cy.in additi.ff.de actio.ēpti. ¶ ✝ Fateor tamen ꝙ si ex quantitate precii vel aliis probabilibus coniecturis considerata rerum & personarum quali tate constare posset ꝙ episcopus in generali locatione nō intendebat ꝙ hoc commodum quod percipitur ex sub sidio obueniret conductori,tunc non veniet per.c.intel ligentia.&.c.preterea.de verbo.sig.prout etiam conclu

dit Io. an. post Pileum in addit. in. d. ver. xciii, allegat. l. sed & si susceperit. §. i. ff. de iudi. Et pro hoc bene facit quod notat glo. in. l. i. §. i. in verbo agendo. ff. de superfi. cie. & Barto. in. l. cotem. §. qui maximos. ff. de publi- ca. & in. l. aristo. in prin. ff. de dona.

¶ Datis duobus conductoribus, altero tempo- re impositi subsidii, altero exactionis tempore, subsidium debe- tur primo.

Quest. lxv.

Sexagesimoquinto quero, Stan- te opinione quam tenui proxima qõne, q commodum quod per- cipitur ex subsidio charitatiuo debeatur vniuersali con ductori bonorũ seu redditũ epatus, Quid si tempore impositi subsidii erat vnus cõductor, sed tpe quo solui- tur subsidium forte sequenti anno reperitur alius condu ctor, cui conductori cedet lucrum subsidii. Dico q pri- mo cõductori debetur, quia debitum est contractum tempore quo erat conductor, & fructus percepti quorũ intuitu sequenti anno postea fit solutio per tex. in. l. de- functa. ff. de vsufruc. & in. l. iulianus. §. si fructibus fm vnum intellectum glo. ff. de actio. emp. Pro quo bene fa cit quod no. Bal. post Cy. in. l. fi. ff. de iurisdi. om. iudi. & in. l. diuortio. in prin. ff. soluto matr. & in rubrica. C. de rerum pmu. in fi. Veritas tñ huius pendet ex his que magistraliter tradit Barto. in. l. fi. ff. de iure fisc.

¶ Subsidium impositum in subsidium fidei christiane debetur etiam a cardinali bus ratione suorũ bñficiorũ.

Episthome.

1 Senatores exempti sunt a muneribus
2 Cardinales senatoribus æquiperantur
3 Cardinales non comprehenduntur in materia penali, seu reuocatoria priuilegiorum,
4 Cardinales nunq̃ comprehenduntur sub censuris in constitutione appositis nisi de eis fiat mentio specialis,
5 Cardinales sunt pars corporis papæ
6 In gñali sermone intelligitur exclusa psona loquẽtis
7 Cardinalatus est maior quacunq; dignitate ecclesiastica preter papatum,
8 Mixtum non continetur appellatione simplicis
9 Nullus potest esse maior fauor, q̃ fauor fidei
10 Cardinales dicuntur a Cardine,
11 Cardinales tenent locum apostolorum
12 Episcopi minores sunt Cardinalibus
13 Cardinales dicuntur columnæ ecclesiæ,
14 Inferiores imitantur ipsorum vestigia
15 Cardinales sunt tanq̃ signa ad sagittam
16 Dispositio decretalis loquentis fauore animarum ne ipsarum cura non idoneo cõmendatur comprehendit etiam cardinalem
17 Constitutio generaliter loquens comprehendit cardinales ratione proportionis
18 Constitutio loquens de principibus et prelatis fauore animarum cõprehendit principes maximi gradus
19 Regula cãcellariæ de idiomate cõprehẽdit Cardinales
20 Residentes in Romana curia excusantur a residentia in suis beneficiis
21 Lex vt communiter ligat debet adaptari ad ea que cõmuniter accidunt,
22 Constitutio generaliter loquens in materia odiosa, vel penali non comprehendit cardinales,
23 Cardinales dicuntur summi patricii,
24 Pena extrauagã, execrabilis. §. qui vero nõ habet locũ;

In cardinalibus.

25 Regula cancellariæ de vero valore exprimẽdo nõ comprehendit gratias cardinalibus factas.

26 Dispositio extrauagan. Bonifacii. viii. in iũcte. non comprehendit Cardinales.

27 Electus, & confirmatus potest administrare.

28 A sordidis muneribus non solum Cardinales sunt exẽpti, sed omnes clerici.

29 Papa habet omnia iura in scrinio pectoris sui.

30 Papa dicitur habere iura in pectore quo ad iurium interpretationem.

31 Episcopus, & canonici faciunt vnum, & idem corpus, episcopus vt caput canonici vt mẽbra.

32 Differentia debet esse inter dantem, & accipientem.

33 In mandatis procuratorum fieri debet stricta interpretatio.

34 In literis papæ ad beneficia non comprehenditur beneficium curatum, vel dignitas.

35 Personæ Cardinalium ratione beneficiorum que obtinet alio non docto debent subiacere illis in quorum dioecesi obtinent beneficia.

Quest. lxvi.

Sexagesimosexto quero, Papa imponit gñale subsidium quibuscunq; beneficiatis pro expeditione contra infideles vtrum cardinales ratione beneficiorum suorũ teneantur contribuere ad prestationem huiusmodi subsidii. Dominus Ludo. ponta. consilio suo. cccxcviii. quod incipit, Omnipotentis dei postulato suffragio, in casu quo q̃rit nunquid, consuluit expresse ꝙ non teneãtur ad prestationẽ talis subsidii mouetur pluribus mediis, Primo per. l. senatorũ. & . l. nemo. C. d dignit. li. xii. 1 vbi dicitur ꝙ senatores + exempti sunt a muneribus, q 2 bus senatoribus cardinales + equiperantur vt in. c. eccle-

ſta habet ſenatum.xvi.q.i.& in.c.conſtantinus.xcvi. di. & notat Inno.in.c.cum te.de re iudi.& habetur in.l.i. §.de qua re.ff.de poſtulan.Facit tex.in.l.ius ſenatorum C.de dignit.li.xii. vbi Imperator ſeipſum connumerat inter ſenatores.Secundo per ea que notant Hoſti. & Io. an.in.c.ad liberandam.de iudeis,vbi referunt quanda3 extrauagantem Inno.tertii per quam in ſubſidium terre ſancte impoſuit ſubſidium omnibus ſubditis & prelatis,in qua ſubiungit,nos autem, & fratres noſtri ſancte romane eccleſie cardinales plenariam decimam perſoluemus &c.Per que verba colligitur ꝙ ideo papa ſe cũ cardinalibus obtulit ſoluturum:quia alias in generali impoſitione cardinales non comprehendebantur. Tertio p ea que notant Io.mo.& Io.an.in.c.vnico de ſciſma .li. vi.vbi dicunt ꝙ in materia penali ſeu reuocatoria ✝ pri
3 uilegiorum diſpoſitio loquens per verba quantuncunq; generalia non comprehendit cardinales, niſi de eis fiat ſpetialis mentio per illum tex. & propterea dicunt ibi olim fuiſſe declaratum declaratoriam Bonifacii octaui de qua in.c.fi.de conceſſ.preben.lib.vi.non comprehendere cardinales.Pro quo etiam allegat notata per Ioã. and.in.c.quia periculoſum.de ſen.exco.lib.vi. vbi vult
4 ꝙ cardinales ✝ nunq̃ comprehendantur ſub cenſuris ap
5 poſitis in conſtitutione niſi de eis expreſſe fiat mẽtio.✝ Quarto quia cardinales ſunt pars corporis pape vi.q. i.§.verum.ver.ſiquis.&.l.quiſquis.C.ad.l. iul. maie. & ipſius ſpeciales fratres.c.fundamenta.§.decet.de elec.li. vi.&.c.i.de offi.lega.li.vi.vnde ſicut non preſumitur papam contra perſonam ſuam ſcripſiſſe ſeu mandaſſe vt in.c.cum inſtantia.& ibi no.de cenſib.quia in generali
6 ſermone ✝ intelligitur excluſa perſona loquentis.c.petitio.de iureiuran.&.l.inquiſitio.C.de ſolut.ita etiam intelliguntur excluſi cardinales qui ſunt pars corporis pape & eius mẽbra.Quinto per.c.ſedes,de reſcrip. & cle.

non potest,de procu.&.c.qui ad agendum eō.ti.li.vi. & per.l.fi.§.cui dulcia.de vino tri.& oleo lega. &.l. nā ꝙ liquide.§.fi.de penu.lega.cum cardinalatus + sit maior quacunq; dignitate ecclesiastica preter papatum secundum Hostien.& Io.an.in.c.dilectus.el.i.de preben. Et pro hoc etiam allegat.c.per venerabilem.§.rationibus.qui fil.sint leg.Sexto & vltimo dicit non posse dici ꝙ cardinales ratione beneficiorum suorum teneantur tanq̄ administratores seu commendatarii.quia eo ꝙ ista qualitas cardinalatus reperitur adiecta administrationi non potest dici ꝙ,vt administrator teneatur cum appellatione simplicis + non contineatur mixtum vt.l. titie rextores.de lega.i.&.l.legatis.de lega.ii.&.l. hoc legatum.de lega.iii.&.l.vim passam,§ .prescriptione .ff. de adult.& allegat no.per.d.Anto.de butr.in.c.at si clerici.§.de adulteriis.de iudi.Sed salua reuerētia tāti doc. credo ꝙ.d.Ludo.pont.potius in predicto consilio locutus fuerit studio complacendi q̄ animo veritatis exprimende,& opinor ꝙ veritas sit in contrarium,videlicet ꝙ cardinales teneantur ad prestationem subsidii quod imponitur per papam in subsidium fidei christiane. Quod probabo ratione,& auctoritate. Et presuppono ante omnia ꝙ impositio subsidii ex tali causa est fauorabilissima,quia nullus potest esse se maior + fauor q̄ fauor fidei christiane propter quem sepe receditur a terminis iuris.c.ii.de conuer.in fide.&.c.iudei.xxviii .q. i.&.c.ex multa.ver.in tāta quoq; necessitate populi christiani.c.in fidei fauorem.&.c.accusatus.§.licet. & quasi per totum.de heret.li.vi.Hoc sic presupposito dico ꝙ ratio naturalis dictat ꝙ ipsi teneātur ad prestationem huius subsidii. ¶ + Cum enim dicantur cardinales a cardine, quia sicut a cardine regitur,& sustinetur hostium ita per cardinales regitur,& sustinetur vniuersalis ecclesia secundum glo,in.c.ii.de offic.archipresby.& Archi.

in.c.sacrosancta.per illum tex. in fine.xxii.disti.& in.c.
11 vbi periculum.de elect.lib.vi.✝ Preterea cum ipsi tene
ant locum apostolorum ratione maioris dignitatis quã
obtinent post papam per .c. per venerabilem.§.ratio-
nibus . qui fil.sint leg.iuncto. c.videntes.cum glo . xii.
q.i.Sicut de episcopis etiã dicit tex.in.c.in.nouo. xxi.
12 disti.& in.c.quorum vices.lxviii.di.qui minores✝ sũt
cardinalibus vt in.c.q̃q̃.ii.q.vii.vt plenius ipse. d .Lu-
do.ponta.hoc concludit consilio suo.cccxciii.quod in-
13 cipit,Vos estis lux mundi.¶✝ Item cum dicantur esse
columne ecclesie.c.accusatio.ii.q.vii.ibi.Columne san-
cte dei ecclesie que apostoli.& eorum successores non im
merito dicuntur.& cle.siquis suadente.§.penul.de penis
ergo sicut hostium sustinetur, & adiuuatur a cardini-
bus sicut domus sustinetur a columnis,sicut apostoli om
nia fecerunt ꝑ glorificando & ampliando Xp̃i nomine
etiam se morti subiiciendo,ita conueniens est, & ratio
ni consonum ꝙ cardinales cõtribuant ad solutionẽ sub-
sidii in fauorem fidei,& religionis xp̃iane impositi.Itẽ
cum vt supra dictum est sint pars corporis pape qui vica
rius est Christi vt.in.c.quanto.de transla.prela. &.c. ita
dominus.xix.distin.Imitatores esse debent Iesu christi,
qui vt legitur in actibus apostolorum, Cepit primo fa-
cere postea docere vt alios verbo pariter instrueret,& exẽ
plo, Cum enim ipsi cardinales prestiterint subsidia
14 & stipendia pro auxilio fidei christiane facile ✝ infe-
riores eorum exemplo proniores erunt ad talia exhi
benda subsidia.c.magne de voto. c. cum in iuuentute.
15 de purg.cano.&.c.precipue.xi.q.iii.quia cardinales ✝
sunt tanq̃ signum ad sagittam positum in quos om
nes oculos coniiciunt.c. qualiter,& quando el secun.
de accusã.Q đ aũt ista sit vera conclusio ꝑbaẽ pluribus
auctoritatibus ex q̃bus patebit ꝙ dispositi o fauorabilis

prout est hec generaliter loquens comprehendit cardinales. Primo ex auctoritate Archi. & Io.an.in.c.nemo de
16 inceps de elec.li.vi.vbi volunt ꝙ dispositio ✝ illius decre.generaliter loquentis que introducta est in fauorem animarum, ne cura animarum commendetur non idoneo comprehendit etiam cardinalem. Secundo ex doctrina Io.mo.in extrauag.Bonifacii que incipit, Excommunicamus.quem sequitur Domi.de san.Gem.in.c.ad
17 succidendas.de scisma.lib.vi.vbi dicit ꝙ constitutio ✝ generaliter loquens comprehendit etiā cardinales quādo est pariter proportionabilis cardinalibus, & ideo cōcludit ꝙ etiam anteꝗ emanaret.c.felicis.de penis.li.vi. dispositio.c.siquis suadente.xvii.q.iiii.que est fauorabilis & introducta in fauorem totius ordinis clericalis vt est tex.in.c.contingit.el.i.de sen.exco.comprehendebat cardinalem, & quasi reuocat que dixerat in.d.c.ad succidendas, dicens sibi tunc non fuisse credendum quasi loqueretur in causa propria tanꝗ cardinalis. Tertio ꝑ id quod notat Hosti.in.c.pro humani.de homi.li.vi. quē sequitur ibi Io.and.& Domi.in.§.sacri.vbi dicit ꝙ ille tex.generaliter loquens de principibus & prelatis, cū
18 sic editus in fauorem ✝ animarum comprehendit principes etiam maximi gradus, & ita dicit se audiuisse ab auctore illius decret. talem fuisse ipsius intentionem Quarto per id quod notat Cardi.zaba.post Pau.in clemen.in plerisq;.in prin.in.xvi.q.de elec.vbi tenet ꝙ dispositio illius cle.generaliter loquens que inducta est in fauorem cultus diuini, & dignitatis pontificalis non solum comprehendit archiepiscopos & patriarchas prout dixerat ibi glo.in verbo quantacunq;, sed etiam generaliter comprehendit quoscunq; alios citra papam. Et propterea alias inter dominos meos de Rota me ꝓsente fuit
19 determinatum ꝙ regula ✝ cancellarie generaliter disponens ꝙ nullus extra nationem suam vigere gratie expe-

statiue assequi possit parrochialem ecclesiam nisi intelligat,& sciat intelligibiliter,& loqui illud idioma cõprehendat cardinales,cum regula illa edita fuerit in fauorem animarũ. ¶ Quod sine dubio procedit in cardinalibus non residentibus in curia,quia illi non excusantur a residentia vt est tex.in.c. ex gestis.de cle. non re
20 sid.Sed in residentibus in curia ✝ romana & assistentibus pape dubium facit,quia tales de iure communi excusantur a residentia in beneficiis suis secundum Ioan. and.in addi.Spe.in titu.de cler.non residen.§.1.in fine. & in titulo de legato.§.sequitur.Sed hoc non obstante credo ꝙ bene fuerit iudicatum quia cum hoc priuilegium cessare possit non residendo in curia, non haberi debet in consideratione,quia alias sequeretur ꝙ regula illa de idiomate nullos officiales assistentes pape qui excusantur a residentia in beneficiis suis.per.c. cum dilectus.de cle.non resi.Nec alios priuilegiatos super residẽtia comprehenderet ꝙ esset absurdum. Ad hoc enim vt
21 lex ✝ communiter omnes liget per.c.1.de consti. sufficit ꝙ adaptetur ad ea quę cõmuniter accidunt vt. l. nã ad ea.ff.de legi.&.c.1.de cler.non residen.quod est communiter verum,quia vt plurimum curati residẽt in parrochiis suis,& curam animarum per se exercẽt. Illud au
22 tem ✝ de plano fateor ꝙ in materia odiosa vel penali constitutio generaliter loquens per quecunqȝ verba non comprehendit cardinales nisi de eis fiat specialis mẽtio
23 quia summi ✝ sunt patricii vt in.§.filiusfamillas. instl. quibus mo.ius patr.potesta.sol.De quibus nisi specialiter dicatur cum speciali nota digni sint neglectum intelligitur vt.l.item apud labeonem.§.hoc edictum .ff. de iniur.Et ita proprie intelligitur, & restringitur dictum Io.mo.in.d.c.ad succedendas,volentis ꝙ nunꝗ constitutio comprehendat Cardinales,nisi de eis fiat specialis mentio, quia intelligitur quando constitutio est pena

lis vel aliter odiosa.Et ita declarat Abb.sicu.in cle.i.circa.prin.de excess.prela.Et per hoc dicit Hostien.in.c. ex gestis. de cleri.non resi.quem sequitur Io.and.in addi. Spe.in titu.de legato.§.sequitur. ¶ Quot constitutio continens censuras contra quemcunq; non comprehendit cardinales nisi de eis fiat specialis mentio argu. c.
24 quia periculosum.de senten.excommu.li.vi. + Et per hoc dicimus ꝙ pena extrauagantis execrabilis.§. qui vero imposita retinentibus beneficia incompatibilia sine dispensatione non habet locum in cardinalibus, vt est tex.in dicta extrauaganti execrabilis.§.nos itaq;. & tenet Io.and.in addi.Spec.in dicto.§.sequitur in fi.quicquid dixerit Abbas sicul.in.c.bone.el.i.de postu. prela. & in.c.ecclesia.el.ii.de elec. Et propter hoc recte etiam consuluit Pe.de ancha.consil.suo.cclxxxviii.quod incipit,In christi nomine amen. Pro clariori euidentia.
25 ¶ + ꝙ regula cancellarie anullans gratias etiam motu proprio factas nisi in eis exprimatur verus valor beneficii,non comprehendit gratias cardinalibus factas, quia talis regula est exorbitans,& restringenda.Et per multa alia motiua que ipse ponit ibi.Et propterea alias fuit determinatum per dominos meos de Rota me presente ꝙ dispositio extrauagantis Bonifacii octaui que incipit,
26 + Iniuncte que punit prouisos in curia per papam de ecclesia cathedrali si administrant anteq̄ redimerint bullas de camera apostolica non comprehendit cardinales quibus per papam prouisum est vel commendata ecclesia cathedralis, quia dispositio illius extrauagantis est penalis,& odiosa,& contra iura,videlicet contra.c.trāsmissam.&.c.nostis.de elec.&.c.auaricie.eod.titu.li.vi,
27 cum ibi notatis,vbi habetur ꝙ + electus, & confirmatus potest administrare quorum amborum loco succedit prouisio apostolica vt notat glo.,in verbo prouisionem.in.c.i.de elec.lib.vi.& in.c.vt circa.in glo.ii.eod.

titu.& lib.Restat modo respondere ad motiua domi ni Ludo.ponta.adducta pro parte contraria in dicto cō silio. Et primo ad.l. senatorum.C. de dignitati.libro.xii. Respondeo ꝙ illa lex intelligitur de sordidis muneribus, licet ibi sit, verbum generale a ceteris prestationibus quas iudices describunt a quibusmuneribus sordidis de iure sunt exempti omnes illustres, vt.l.fin,C. de excusa. munerum. libr. x. & omnes habentes culmina maximarum dignitatum, vt est tex,in.l.maximarum.in prin. C. de excu.mune.lib.x.

28 ✝ A quibus muneribus sordidis etiam exempti sunt non solum cardinales sed etiam omnes clerici ratione suarum ecclesiarum & beneficiorum vt.l. placet. C. de sac.san.eccle.& in.§.nouarū.&.c.placet.xvi.q.i. Quod autem d.l.senatorum.intelligatur solum de muneribus sordidis sentit ibi glo. in verbo nec nondum dicit in culcatio. Et hoc apertius ibi tenet Barto.ita summādo illum tex.& pro hoc tex.in.l. quoniam diuersi. C. de dignita.lib. xii. Ad.l. nemo. C. de dignit.lib.xii. Respondeo hoc verum esse ꝙ senatoribus non potest indici munus nisi ex certa scientia principis, & probatur in.l.precipimus.eo.ti. Sed impositio subsidii ob fauorē fidei christiane de qua dictum est facta est auctoritate pape, & de eius certa scientia qui scit eam impositionem comprehendere cardinales. Ad secundum in quo dicebatur de extrauaganti Innocen.tertii relata per Hostien.& Ioan.and.in.c.ad liberandam.de iudeis,videlicet ꝙ dicit nos autem,& fratres nostri cardinales plenariam decimam persoluemus. Respondeo ꝙ ibi non fuerunt apposita illa verba eo quia cardinales non comprehenderentur sub gñali impositiōe subsidii,sed ꝑ ipsum papā qui non comprehendebatur, quia in gñali sermone non intelligitur ꝑsona loquētis vt.l. si mercedē §.fi.ff.de ac. emp.&.c.petitio.de iuiuran. Et semper in

telligitur excepta persona principis vt in.c.venientes,de
iureiuran.&.l.Imperatores.ff.ad municip. Vel fuit ideo
de cardinalibus expressum ibi ad cautelā vt facilius alii
inuitarentur ad solutionem non ꝙ non comprehende-
rentur in generali impositione,habundans enim caute-
la non habet nocere vt.l.testamenta.C.de testa.&.l. qui
mutuam.§.non ideo.ff.manda. Vel potest dici ꝙ illa ex
trauagans sit reuocata per tex.in prohemio sexti.§. fin.
Ad tertium dum adducebat dictum Io.mo.in.c.ad suc
cidendas.de scisma.li.vi.volentis ꝙ in generali disposi-
tione nunq̄ comprehendantur cardinales nisi specifice de
eis fiat mentio,satis plene fuit responsum,supra, qa illa
doctrina procedit in penalibus & odiosis,hic autem su
mus in fauorabilibus.Ad quartum dum dicebat Lud.
ꝙ cardinales sunt pars corporis pape & eius mēbra.Rñ-
deo ꝙ hoc non est simpliciter verū sed intelligitur.quo
ad assistendum pape,& prestanda ei salubria consilia,vt
in.c.fundamenta.§.decet.de elec.li.vi.non autē ꝙ car-
dinales tanq̄ pars corporis pape gaudeant omnibus pri
uilegiis,& prerogatiuis quibus gaudet papa,vt de se pa
29 ter,sicut dicimus ꝙ papa habet +omnia iura in scrinio
pectoris sui,vt in.c.i.de cōsti.li. vi. Nam illud non est
simpliciter verum sed intelligitur habere in scrinio pe-
ctoris p viros desertissimos,& doctores clarissimos quos
semper in curia sua habere presumitur vt dicit Cy.in.l.
30 omnium.C.de testa.+ Vel intelligitur habere iura in
scrinio pectoris quo ad iurium interpretationem secun
dum gl.in.c.preterea.xxiii.di. Alias enim si diceremus
ꝙ ex hoc ꝙ cardinales sunt membra,& pars corporis pa
pe non tenerentur ad prestationem subsidii, sequeretur
eodem modo ꝙ capitulum seu canonici non tenerentur
contribuere ad prestationem subsidii impositi p suum
episcopum,quia ipsi sunt vnum,& idem corpus cū eo,
31 quoniam + episcopus est caput,& ipsi membra, vt est
tex.in

tex.in.c.nouit.de his que fi.a prela.fine consen.cap.&.c. cum clerici.de verbo.sig.Et quia debet esse differentia.
32 + inter dantem, & recipientem vt in.c.fi.de institu.& c.per vestras.de iurepatrona.&.c.debitum.de baptism. quod tamen est falsum,quia immo ipsi tenentur ad prestationem subsidii charitatiui impositi per episcopum, quoniam ipsi magis tenentur subuenire episcopo suo q̃ alii vt concludunt Hostien.& Anto.de bu.in.c. vt pretérite.de elec.& dixi supra in.xxvii.q.Ad quintum dum adducebat Ludo.c.sedes.de rescrip.& cle.non potest.de procura.Respondeo ꝙ.c.sedes,loquitur in rescriptis ad lites que sunt odiose vt in.c.ad hec. &.c.fi.de rescrip.Et
33 + similiter cle.non potest.loquitur in mandatis procuratoriis in quibus debet fieri stricta interpretatio,vt est tex.in.c.cum olim.el.i.de offi.deleg. hic autem sumus in materia fauorabili in qua fieri debet larga, & ampla interpretatio.Sicut enim dicimus in litteris pape ad be
34 neficia + ꝙ non comprehenditur beneficium curatum vel dignitas nisi de eo fiat mentio in litteris, quoniam emanant littere odiose vt est tex.in.c.vltimo.de prebē. & in.c.cum in illis in prin.eod.titu.lib.vi.Tamen talia beneficia comprehenduntur sub generali vocabulobene ficiorum quando littere pape emanant in materia fauorabili vt est tex.in.c.si tibi concesso.de preben.lib.vi. & in.c.tua de verbo.sig.& habetur per gl ordinariā in.c. beneficium.de reg.iur.lib.vi.Ita dicendum est ꝙ in ista generali,& fauorabili dispositione comprehendantur cardinales.Ad.l.fi.§.cui.dulcia.de vi.tri. & oleo legat. &.l.nam ꝙ liquide.§.fi.de penu.lega.Respondeo ꝙ illa iura loquuntur in rebus non in personis vt hic.Vel loquuntur quando precessit enumeratio specierum sub q̄bus id de quo queritur nullo modo comprehendebat & secuta est clausula generalis quod non est in casu nostro,Ad sextum,& vltimum dum dicebat Ludo. ꝙ ap
I

pellatione simplicis non venit mixtum, dico q illud p cedit in materia odiosa, vt est tex. in. c. licet canon. de elec. li. vi, iuncto. c. statutum. eod. titu. & li. Sed secus est in materia fauorabili prout est hic, vt est tex. in. c. si. de simo. & in. c. cum tibi. de verbo. sig, & plene per Barto. & doct. in. l. ii. in prin. de verbo. obl. Preterea quamuis persona cardinalium in multis sit priuilegiata, tamē ra
35 tione beneficiorum que obtinent + alio non docto sub iacere debent illis in quorum diocesibus obtinent bene ficia sicut de exemptis dicit tex. in. c. cum capella. &. c. ex ore. de priuileg. Sicut etiam de patriarcha habente commendam in diocesi episcopi determinant Anto. d̄ bu. & Io de imo. post Boatinum in. c. ad supplicationē de renuntia. Pro hoc facit quod notat glo. ordina, in. c. l. iii. q. vi. Et per hec credo responsum motiuis domini Ludouici.

¶ Iudei possunt compelli ad subsidium impositum per papam protuitione fidei christianæ.

Epithome.

1 Iudei tenentur ad decimas personales.
2 Christiani laici nō debēt eē deterioris cōditiōis q̄ iudei.
3 Infideles habitantes in terris christianorum possunt cō pelli ad subsidium pro auxilio fidei christianæ.

Quest. lxvii.

Sexagesimoseptimo quero, An iudei compelli possint ad solutionem subsidii impositi per papā pro tuitione, & defensione fidei christiane. Respondeo q sic, quia sicut ex prediis, & domibus suis coguntur sol uere decimas, & oblationes, de qbus soluerent xp̄iani si ea possiderent vt est tex. in. c. quanto. in si. de vsuris. &

in.c.nimis.el.ii.de excess.prela.& in.c.de terris de decimis, & tenet Innocen. in. c.in aliquibus.de deci. & Lap. allega .lxiii.que incipit In dei nomine amen, dubitatiuus articulus.& Bal.in ꝓhemio Grego. in.iii. colum. Ne ecclesia per possessiones eorum deterioris sit conditionis q̃ si possiderentur a christianis a quibus ꝑciperet decimas. Immo secundum magis communem

1 doct. sententiam iudei teneantur + etiam ad decimas personales, vt tenet glo.in.c.decime.in verbo negocio. xvi.q.i.& in.c.tua.el.ii.in verbo nequicie.de dec.& Hostien.Pe.de ancha.d.Car.zaba,& cõiter doc.in.d.c. quáto.& Anto.de bu.post doc.in.d.c.de terris. Indignum enim esset ꝙ christiani laici qui per papam possunt cõpelli ad solutionem talis subsidii, vt plene dixi, supra

2 in.ivi.q.& sequenti deterioris essent + conditionis q̃ iudei.xxviii.q.i.c.omnes.Et eodem modo dico ꝙ saraceni,& alii infideles habitantes in terris christianorum vel existentes sub dñio christianorum compelli possunt

3 + ad prestationem subsidii impositi pro fauore,& auxilio fidei christiane per ea que scribit Io.an.in addi.Spe. in rubrica de iudeis.ver est sciendum ꝙ licet de iudeis. & Oldra .consi.suo.xci.quod incipit, Venit in dubium an saraceni.& Abbas sicu.in.d.c.de terris.& pro vtroqꝫ dicto bene facit qđ notat Inn.in,c.qđ sup his.de voto,

¶ Decima papalis,vel subsidiũ non exigitur ab hospitalibus leprosorum,vel infirmorum.

Epithome

1 Decima papalis non soluitur de his que conuertuntur in vsus deseruientium pauperibus.

2 Rectores hospitalium soluunt decimam papalem de his que percipiunt in studio.

3 Hospitalia non soluuut decimam papalem,de residuo, sed debet expendi in vsus pauperum.

Quest.lxviii.

Sexagesimooctauo quero, An decima papalis seu subsidium quod imponitur per papam debeat solui de bonis hospitalium leprosariorum, vel xenodochiorum. Glo. ordinaria cum qua omnes transeūt in cle. si beneficiorum. in glo. i. de deci. dicit ꝙ tempore Clementis quarti, & Honorii emanarunt super hoc declarationes que repetite fuerunt tempore. Bonifacii octaui quas dicit Ioan. and. se vidisse sub bulla continentes ꝙ de redditibus talium locorum qui in vsus infirmorum & pauperum conuertuntur decima papalis non debet solui. Et idem tenet ibi Pau. de leaza. dicens hoc fuisse tempore quo Bonifacius octauus imposuit decimam ꝑ guerra, & negociis regni Sicilie. Et hoc tenet etiam Lap. in repetitione. c. de xenodochiis. in. iii. questione. de relig. do. Et Fede. consil. cxi. quod incipit, Questio talis est an diocesanus. & Pe. de peru. in tractatu de quarta canonica in. xiii. questione pricipali. ver. demum queritur de visitatore. Et aliquid tetigi supra in. xxxviii. qōne ¶ Sed quia predicte declarationes loquuntur de hisque conuertuntur in vsus infirmorum, & pauperum. Dubiū est an decima papalis solui debeat de his que conuertun-
1 tur in vsus illorum ✝ qui presunt hospitalibus & pauperibus deseruiunt Ioan. and. in addi. Spe. in rubrica de deci. ver. item ad intellectum hoc difuse attingit, & ꝑ plurima iura, & rationes concludit ꝙ etiam de talibus non debebit solui decima papalis, Subdit tamē ibi Io. and. ꝙ si hospitale esset datum in beneficium prout interdum fit iuxta cle. quia contingit. §. vt autē. de relig. do. Vel si rectores hospitalium hospitalitati non deseruiunt licet alimenta ministrorum suorum qui deseruiunt
2 possint de decima papali soluenda deduci. ✝ Ea tamen que in studio vel alibi rectores predicti percipiunt

veniunt decimanda. Pro quo vltimo bene facit. l. qui sub pretextu. C. de sa. san. eccle. & . l. generaliter. C. de epi. & cle. canoniza. xvi. q. i. c. generaliter. ¶ Quid autē de eo quod superest vltra vsum infirmorum, & pauperum an de eo soluetur subsidium seu decima papalis Lap. in dicta cle. si beneficiorum. cum quo transit Io. de imo. ibi dicit se consuluisse cum Io. and. ꝙ de talibus solui debet decima papalis, cum declarationes predicte solum loquantur de his que exponuntur in vsus infirmorum. Sed Car. zaba. in. d. cle. si beneficiorum. in. iii. q. tenet cōtrarium dicens ꝙ immo non soluetur decima papalis, 3 de illo residuo, + sed debet expendi in vsus aliorū pauperum, vel conseruari ad superuenientiam maioris numeri pauperum exquo ad hoc fuerunt redditus deputati vt dicta cle. quia contingit, & hoc magis placet, tum quia declarationes predicte sunt fauorabiles, & introducte in fauorem alimonie pauperum, & ideo large interpretande vt dicit Io. and. in addi. Spe. in dicta rubrica, tum, quia vna, & eadem res non debet diuerso iure censeri. c. cum in tua. de deci. & . c. cognouimus. xii. q. ii.

¶ In solutione decimæ papalis ante omnia expense sunt deducēde pro fructibus colligendis factæ.

Epithome.

1 Decimæ spūales soluuntur non deductis expensis
2 Decima papalis proprie, & stricte non est decima.
3 Decima papalis non regulatur vt aliæ decimæ
4 Decima papalis succedit loco decimarum, que olim soluebantur sacerdotibus a leuitis s̄m Tho.
5 Quarta que hodie soluitur episcopo successit loco decimarum leuiti,

Quest. lxix.

Sexagesimonono quero, An in solutione subsidii per papã impositi seu decime papalis deduci ante omnia debeant expense pro fructibus colligendis facte, & sine quibus fructus percipi non potuerunt. Respondeo ꝙ sic secundum glo. in cle. si beneficiorum, in verbo taxationem. de deci. que dici ita contineri in quibusdã declarationibus pontificum. Et idem tenet ibi Car. zaba. s. v. q. Et sequitur ibi Io. de imo. Idem dicit Anto. de bu. post doc. in. c. cum homines. de deci. Pro hoc facit tex. in. l. i. C. de fruc. & lit. expen. & in. l. domum. C. de rei ven. & in. l. fructus. ff. solu. mat. Licet contrarium in hoc & male dicat Anto. de but. post doct. in. c. fin. de voto. vbi dicit ꝙ vigesima reddituum ecclesiarum que impo nitur per papam pro succursu terre sancte solui debet nõ deductis expensis. Nec obstat si dicatur ꝙ alie decime, 1 + communes, & spirituales soluuntur non deductis expensis vt in. c. cum homines. &. c. non est. &. c. tua nobis 2 de deci. ¶ + Quia ista decima papalis non est proprie, & stricte decima secundum Car. in. d. cle. si beneficiorũ. in. ii. &. iiii. questione sed potius subsidium per ipsum papam impositum, & variabile, quia interdum imponitur vigesima, vt in. c. si. de voto. & in. c. ad liberandã, in antiqua compilatione de iudeis, vt supra sepius di- 3 ctum est nec + regulatur, vt alie decime spirituales secũdum glo. in cle. dispendiosam. in verbo decimis de iudi. licet ista decima papalis, vt refert Stepha. in dicta cle. si beneficiorum. Et Tho. in secunda secunde. q. lxxxvii. 4 arti. vltimo circa fi. hodie succedat loco + decimarum quas olim leuite. i. inferiorum ministrorum gradus dabant sacerdotibus superioribus suis de quibus loquitur tex. in. c. i. ver. & rursus ex ipsis. de deci. Sed credo ꝙ ma 5 le dicant, quia loco, illius + decime hodie successit quarta decimarum, & aliorum que debetur episcopo

de qua in.c.de quarta.de prescrip.& in.c. conquerente de offi.ordi.vt declarat Abb.sicu.in.d.c.i.de decimis.

¶De priuilegio concesso hospitalariis pro subsidio terræ sanctæ vt quisque ipsorum percipiat legata ad pios vsus facta.
Quest.lxx.

Septuagesimo quero, Papa concessit priuilegium hospitalariis, & templariis que pro subsidio terre sancte quisque eorum per prouincias suas percipiat legata indistincte relicta ad pios vsus. Contingit que iure legati vel hereditario relinquitur indistincte pauperibus vel pro anima mobile vel immobile executor deputatus in testamento verbo distribuerat que tale hospitale habeat tantum, & tale tantum vel tale habeat talem rem, & alius aliam rem, veniunt hospitalarii vel templarii priuilegiati, & petunt ista bona dicentes que distributio non potuit fieri per executorem quia bona illa spectant ad eos dicentes sibi deberi non solum post priuilegium sic relicta sed etiam relicta prius que tamen non erant disposita tempore date priuilegii executore contrariu asserente. ¶Queritur an valeat dicta distributio facta per executorem. Io.an.in addi. Spe.in ti.de instru.edi.§.nunc aliqua.ver. sed coram quo. post Nico.de mattha.format hanc questionem, & post multa concludit que si executor admonitus fuerit. & distribuere cessauerit, tunc priuilegiati licite petunt Et similiter si priuilegiati petierunt, & obtinuerunt heredes sibi condenari, & consecuti sunt bona, hoc postea non retractabit. Sed executore non monito, nec sua pro priuilegiatis lata nec solutione eis facta valebit distributio facta per executorem Sed vbi testator non reliquisset executorem, vel si reliquisset mortuus esset distributione non facta, tunc priuilegia-

ri predicti venirent ad tale relictum. Et ista dicta simpli citer sequitur Lap. in repeti. c. de xenodochiis. in. lxiiii. q. de reli. do. Sed super hoc, videndum est quod notat glo. in cle. i. in verbo deputatis. de testa. & Fede. consili. cccvii. quod incipit Factum tale est ante cõstitutionẽ.

¶ Subsidium non potest imponi per concilium generale sine speciali cõmissione papæ non vrgente magna necessitate, & sine presentia papæ,

Epithome.

1 Concilium generale non potest expedire aliqua de reseruatis papæ,
2 Concilium non deponit, nec restituit episcopum,
3 Depositio: & restitutio episcopi sunt de reseruatis papæ
4 Concilium generale non transfert episcopum,
5 Translationes episcoporum sunt papæ reseruatæ.

Q uest. lxxi.

Septuagesimoprimo quero, An concilium generale legitime, & canonice congregatum in quo papa personaliter non intereſt possit imponere generale, subsidium omnibus beneficiatis forte pro subsidio fidei christiane vel pro alia causa. Respondeo q cum hec sit ardua, & grauis res concernens, vniuersã christianitatẽ censetur de reseruatis pape, dato q non reperiatur ius hoc specialiter pape reseruans per. c. maiores. de baptis. & per id quod notat Spe. in titu. de lega. §. nunc ostendendum. circa fi. ver. legatus, & glo. in. c. quod translationem. de offi. le. ¶ Dicendum est q concilium generale sine speciali commissione pape non posit hoc, vniuersale subsidium imponere nisi vrgeat magna necessi-

tas,& periculum sit imminens in mora. ¶ Per ea que late scribit Abbas sicu.in disputatione sua que incipit, Episcopus,& quidam rector parmensis.in penul.car. vbi tandem post multa hincinde adducta concludit ꝙ con
1 cilium + generale non potest expedire aliqua de reseruatis pape nisi magna necessitas, & imminens periculũ ecclesie contrarium suadeat. Et pro hoc bene facit quod notat glo.in.c.episcopus presbyter.xi.q.iii.que dicit ꝙ
2 concilium non deponit + episcopum nec restituit epi
3 scopum depositum, quia ista sunt + pape reseruata vide primo est tex.in,c.i.&.ii.de transla.episcopi. De secundo est tex.ii.q.vi.c.ideo.& habetur in.c.ex tue.de cle. nõ resi.& in.c.clerici d cle.excõ.mi. Similiter nec cõciliũ
4 generale + transfert episcopum nisi ad hoc habeat speciale mandatum a papa secundum Hugo.& Archid.in.c. episcopus de loco.vii.q.i. Ita intelligentes, & restringentes tex.ibi dum dicit, In presentia synodi transferatur
5 cum translationes + episcoporum pape sint reseruate vt d.c.quod translationem.&.c.mutuationes.vii.q.i.cum similibus. Nec obstat predictis.c. ad liberandam in antiqua compilatione de iudeis, vbi patet ꝙ in concilio generali fuit imposita vigesima reddituum omniũ ecclesiarum pro succursu terre sancte, vt etiam tenet glos. in verbo vicesimam.in.c.vltimo de voto. Quia respondeo ꝙ in illo concilio, tunc intererat,& presidebat personaliter Innocentius papa tertius, vt apparet ex suprascriptione dicte decre.ad liberandam, quo casu non est dubium ꝙ papa in illo concilio potuit imponere vigesimam & decimam prout sibi placuit.

¶ Papa potest concedere laico, seu principi secu-
lari decimam fructuum beneficiorũ
certæ prouinciæ.
Epithome.

1 Papa potest habilitare laicum ad mere spiritualia.
2 Decimæ meræ spirituales olim fuerunt concessæ laicis propter oppressiones hereticorum.
3 Concessiones decimarum fiũt ad tempus
4 Si papa concederet in perpetuum concessio teneret

Quest.lxxii.

Septuagesimosecundo quero

Vtrum papa possit concedere laico seu principi seculari decimã fructuum beneficiorũ certe prouincie vel dñii. Glo.in verbo cui vis.in cle.si beneficiorum.de decimis dicit ꝙ sic,& dicit ꝙ hoc sepe praticatur in Frãcia.& sequitur ibi Pau.de leaza.dicens ꝙ potest esse causa iusta quia cõceditur in subsidium terre sancte de voto.c.si.de iudeis.c.ad liberandam.Et idem tenet Car.zaba.in dicta cle.si beneficiorum.in.iiii.qõne. ¶ 1 Pro quo facit quia si papa laicum habilitare potest ad mere spiritualia vt habetur per glo.ordinariam in.§.verũ. xxxii. di. & in.c.decernimus,& ibi omnes doctores de iudi.Et per Spe.in ti.de lega.§.nunc ostendendum. ver. lx. ¶ Et si propter oppressiones hereticorum pre multitudine quorum ecclesie grauabantur licite fuerunt 2 olim ante cõcilium lateranense concesse laicis decime mere spirituales vt notat Io.an.& doctores in.c.cũ apostolica. de his que fi.a prela.sine consen.cap.Multo fortius licitum est pape laico concedere istam perceptionem decime papalis.Curia tamen romana non fecit per tempora, nec facere intendit tales concessiones 3 perpetuas sed solum ad tempus ßm glo.in dicta cle.si beneficiorũ.in verbo ad tempus.Et propterea papa non sine ministerio in.d.cle. posuit verbum illud concedatur ad tempus, quasi significaret ꝙ talis concessio non solet nec debet per sedem 4 apostolicam fieri in perpetuum. ¶ Si tamen hanc perceptionem papa concederet laico vel principi seculari in

perpetuum teneret concessio secundum Car.zaba.in dicta cle.si beneficiorum.in.iiii.q. dicentem ꝙ licet quidam dicant ꝙ hoc casu quando conceditur in perpetuũ solutio debeat fieri non ẜm taxationem sed ẜm veram decimam fructuum qui percipiuntur,quia tunc non habet locum illa cle.que loquitur quando concessio fit ad tempus tamen sibi videtur ꝙ etiam si concessio fiat in ꝑpetuum solutio debet fieri secundum taxationem, quia illa cle.posuit verbum ad tempus non ad finem diuersificandi modum soluendi decimam sed ad finem significandi tantummodo ꝙ ista concessio nõ sit in perpetuũ Item cum ista decima sit extraordinaria,& non certificata de iure per taxationem consuetam certificabitur secũdum eum.

¶Decima papalis soluitur de quibuscunqȝ beneficiis regulariter.

Epithome.

1 Beneficium in casu solutionis decimæ papalis sumitur large.
2 Capellanie soluunt decimam papalem.
3 Clerici seculares,quorum prouentus non excedunt summã annuam septem flore.non tenentur ad decimã.
4 Cathedrales metropo.& patriarchales tenentur ad decimã papalẽ,licet impositio de his non faciat mẽtionẽ

Quest.lxxiii.

Septuagesimotertio quero,An decima papalis solui debeat de quibuscunqȝ beneficiis, Rñdeo ꝙ sic regulariter ẜm Cardi.in cle.si beneficiorũ. in prima. q.de deci.quia 1 verbum beneficium hoc casu large debet sumi,vt in.c.si tibi cõcesso de preben.li.vi.&.c.tua. de verbo.signi.& quod notat gl.in.c.i.de regu. iur.li.

vi.Et propterea dicit glo.i.in fi.in dicta cle.si beneficio
2 rum, q de capellanils + & beneficiis altarium solui de
bet decima papalis. ¶ Refert tamen Pau.de leaza.in di
3 cta cle. q Bonifacius papa octauus declarauit q clerici +
seculares quorum ecclesiastici redditus,& prouentus sū
mam annuam septem florenorum auri non excedunt nō
tenerentur ad solutionem decime papalis nisi vna perso
na haberet plura beneficia que simul collecta summam
predictam excederent in quantocunq; modico licetnul
lum beneficium de per se summam septem florenorum
attingat.Et per premissa infero q etiam de ecclesiis cathe
4 dralibus + metropolitanis,& patriarchalibus solui de
bet decima papalis quamuis impositio expresse de tali
bus non loqueretur.

¶ De redditibus eccle.deputatis ad fabricam sol
uitur decima,non de oblationibus.

Quest.lxxiiii.

Septuagesimoquarto quero, An deci
ma papalis solui debeat de deputatis ad fabricam eccle
sie.Respondeo q de redditibus ecclesiasticis deputatis
ad fabricam ecclesiarum solui debet, sed de oblationi
bus,& elimosynis,que dantur ad opus fabrice non soluū
tur decima papalis secundum Io.and.in clemen.si bene
ficiorum.in glo.i.de decimis.qui ita dicit contineri in
declarationibus pontificum quas innouauit Bonifacius
octauus,& cum glo.simpliciter transit Io.de imo.in di
cta clemen.

¶ Habentes prioratus grangias,& pensiones te
nentur ad decimam papa.secus in ha
bentibus ex contractu.

Q uest.lxxv.

Septuagesimoquinto quero, An habentes prioratus domos granglas pensiones vel redditus a monasteriis vel ecclesiis teneantur ad solutionem decime papalis. Respondeo ꝙ si habentes predicta habent illa in beneficium vel ex mera gratia tenentur ad solutionem decime papalis. ¶ Secus si habeant ex contractu conductionis ad firmam vel emptionis fructuum vel pro mercede, & remuneratione sui laboris, quia tūc illi quorum est proprietas, illa decimare debebunt secūdum glo. primam in dicta clemen. si beneficiorum. de decimis, que dicit ita contineri in declarationibus pontificum, & sequitur Ioā. de Imola ibi, Et vide quod scripsi supra in. xxxvii. questione.

¶ Decima papalis an solui debeat ex distributionibus que dantur ratione interessentiæ.

Epithome.

1 Distributiones quottidianæ non computantur in redditibus beneficii.

2 Mortuaria, & oblationes que fiunt ecclesiæ non computantur in redditibus.

Q uest. lxxvi.

Septuagesimosexto quero, An subsidiū pape seu decima papalis solui debeat de distributionibus, que dantur ratione interessentie vel de minutis oblationibus, que fiunt ecclesiasticis personis ratione ecclesiarū pro sepulturis, & dandis penitentiis. Respondeo ꝙ sic secundum glo. primam in dicta clemen. si beneficiorum, quā sequitur ibi Io. de Imola. & ita dicit glo. cōtineri

In predictis declarationibus pontificū, & innouatione Bonifacii octaui. Sed nisi essent declarationes ille hoc determinantes precise in isto casu contrarium dicerem,
1 Quia regulariter + distributiones quotidiane non computantur in redditibus beneficii nec in eius valore secundum dominos de Rota in nouis decis.cxxx.que incipit.Item quod quando impetratur.per tex.in.c.licet.de preben.&.c. vltimo.§.in illis.de concessio.prebend. libro.vi.quod etiā tenent domini de Rota in antiquis decisio.ccccvii. que incipit Nota quod non sufficit.& decisione septingentesima sexagesima sexta que incipit,Queritur an quotidiane.& Oldrad.consilio.cxviii.quod incipit,Ex virtute gratie.Et Io.and.in additio.Specu.in rubrica de cōcessio.preben.ver.demum querebatur. Et Petrus de anchara.in repetitione clemen.i.ver. quinto principaliter quero.de concessio.preben. ¶ Et idē nisi essent predicte speciales declarationes dicerem de mortuariis quia regulariter mortuaria.+ & oblationes seu in certe elimosyne que fiunt ecclesie vel rectori non computantur in redditibus seu valore beneficii secundum Io.andr.in additio,Specu.in dicta rubrica de concessio.preben.ver. demum querebatur.& Oldra.consilio suo.ccxvi. quod incipit,An obitus in mense facultatibus computetur.Et satis probatur per textum optimum in.c.vnico in fine de cler.non residen.libro.vi.vbi deciditur idem iudicandum de eo quod obuenit ex mortuariis vel anniuersariis quod iudicatur de distributionibus quotidianis, quod tamen esset intelligendum,& limitandū, vt pulchre declarat Petrus de ancha. in repetitione dicte clemen.prime in vltima carta de concessio. prebend. Sed postq̄ in hoc casu specialiter aliter declaratum est decla tioni,vt dixi stādum est.l.prospexit.ff.qui,& a quibus manu.liber. non fi.&.c. in memoriam. decimanona distinctione.

¶ De bonis monasteriorum, & religiosorum decima papali solui non debet.

Epithome.

1 Agris nostris sitientibus alios irrigare non debemus.
2 Decime spirituales solui debent etiam de exiguis redditibus.

Quest.lxxvii.

Septuagesimoseptimo quero An de bonis monasteriorum, & religiosorum solui debeat decima papalis. Refert Paulus in clementi. si beneficiorum. de decimis per Bonifacium octauum fuisse declaratum ꝙ monasteria monialium, & aliorum regularium, quorum redditus, & prouentus sunt adeo tenues, & exiles ꝙ de illis sustentari non possunt, sed pro habenda vite sue sustentatione habent publice mendicare non teneantur ad solutionem decime papalis. Et hanc declarationem etiam refert, & sequitur Gasp. calde. in titulo de senten. excom. consilio. ix. Et certe fuit satis equa illa decisio, quia agris ✝ nostris sitiētibus alios irrigare non debemus, vt dicit tex. in. l. prefes. C. de seruitu. Ad hoc c. non satis. lxxxvi. di &. c. non mediocriter de conse. distinc. v. ¶ ✝ Licet aliter dicamus in decimis cōmunibus, & spūalibus quoniā ille solui debent, quāuis soluens non habeat tantū in redditibus ꝙ possit se, & familiam suam sustentare, quia ille nō tantū debētur ecclesie sed ēt deo, & soluuntur in honorē dei, vt declarant Io. and. Anto. de butri. & doctores in. c. cum homines. de decimis. & est gl. in. c. qa tua. xii. q. i. & in. c. qcūꝗ recognouerit. xvi. q. vii. Et tenet Raymū. in sūma de decimis vltra mediū versi. quid si aliquis lōgo tēpore, & Hosti. in summa de decimis. §. vtrū prescribantur. versi. octauo queritur de his qui longo tempore.

¶De pictantiis monachorū, vel aliarū persona rum ecclesiasticarum decima papa lis solui non debet.

Q uest.lxxviii.

Septuagesimooctauo quero, An de pictantiis monachorum vel aliarum personarum ecclesiasticarum ab extraneis liberaliter factis solui debeat decima papalis. Dic ꝙ non, vt continetur in dicta declaratione Bonifacii octaui, vt refert Paulus in clemen. si beneficiorum, de decimis, vbi etiam continetur ꝙ de relictis a Christi fidelibus vt de eis ecclesie emantur perpetui redditus non debet solui decima papalis sed emptione reddituum facta de fructibus postea annuatim perceptis soluetur decima papalis. Ibi etiam continetur ꝙ de syluis & nemoribus que non consueuerunt vendi nihil soluetur nisi durante decima contingerit veros dominos aliquid de eis percipere, quia tunc de percepto soluetur decima papalis. Ibi etiam continetur an decima papalis solui debeat de procurationibus que soluuntur visitantibus, vel nō visitātibus, & de obuenientibus ex iurisdictione imperio regalia vel regalibus, vel de his que obueniunt ex pascuis herbagiis vel piscariis.

¶Beneficiatus ex fructibus horti quos vendit non tenetur soluere decimā papalem.

Epithome.

1 [Q uod percipitur ex venditione fructuum horti nō est redditus, neq; prouentus,

2 Decimæ communes, & spirituales soluuntur de fructibus horti, & omnibus aliis, que percipiuntur.

¶Q uest.lxxix,

Septuagesimo

Septuagesimonono quero, An beneficiatus habens ortum ex quo percipit fructus, quos interdum vendit teneatur ex eo quod percipitur ex venditione illorum fructuum soluere decimam papalem. Credo quod nõ per id quod notat Cardi.zaba.in clemen.exiui.§.licet. versi.tertio nota, de verbo. signi per illum tex. in verbo ad naturam, & formam prouentuum appropinquat. 1 † vbi probatur quod illud quod percipitur ex venditione fructuum horti non est redditus neque prouentus, sed appropinquat nature prouentuum secundum Cardin. ibi. 2 † In decimis tamen cõmunibus, & spiritualibus aliter dicẽdum est, quia tales decime de his, & omnibus aliis que percipiuntur sunt soluende, vt est tex. in. c. ex parte. el. ii. & c. non est deci. ad hoc. c. peruenit, & c. nuncios. eodem. titu.

¶ Decima solui debet secundum taxationem, & si nulla est fieri debet de nouo, & quomodo fiet.

Epithome.

1 Soluturus decimam iurabit super valore fructuũ illius anni,
2 Stabitur iuramento illius super valore.
3 Iuramentum precedet taxationem.
4 Iuramentum ideo precedit quia iurat, vt testis secundum zaba.
5 Quare iuramentum precedere debeat.
6 Creditur iuramenti super valore fructuum ex priuilegio iuris.

Quest. lxxx.

Octuagesimo quero, Dicitur in clemẽ. si beneficiorum. de deci.

ꝙ quando habet solui decima beneficiorum debet solui secundum taxationem, si nulla in loco reperitur taxatio sed habet fieri de nouo. ¶ Quomodo fiet taxatio. Dicit Guiel de monte laud. in. d. cle. si beneficiorum. ꝙ fiet hoc modo, quia ille ad quem spectat fructuum beneficii perceptio, & qui habet + decimam soluere iurabit quantū poterunt valere fructus illius anni, & stabitur + iuramento suo nisi probari possit maior valor redditu um, & postea fiet taxatio, & sic hoc casu iuramentū precedet + taxationem, licet alibi taxatio precedat iuramentum, vt in. c. super eo. de his que vi metusue causa fi. Et sequitur simpliciter Io. de imo. in dicta. clem. & idem tenet ibi Cardi. zaba. in. ix. q. dicens ꝙ ideo in casu isto iuramentum + precedit taxationem, quia hic iurat vt testis, sed in. c. super eo. iurat vt principalis. ¶ Sed certe nō video ꝙ isto casu dici possit ꝙ iuramentum precedere debeat taxationem. ¶ Quoniam communis doctrina doctorum habet ꝙ quando non est prestandum iuramentum affectionis sed veritatis prout hic super veritate quantitatis fructuum annuorum. semper iuramētum + debet precedere taxationem quia alias detegeretur verecundia iurantis, cuius iuramento lex voluit stari alio non apparente, quod non esset in iuramento affectionis sm glo. in verbo docuerit. in. c. i. de elec. lib. vi. Et hoc vult Barto. expresse in auten. hodie. per illum tex. C. de iudi. & in. l. videamus. §. iurare. ff. de in litem iuran. & Ang. post glo. in. §. oportet. in auten. de iudicibus. & Pet. de ancha. in repeti. c. finem litibus. in vltima carta. ver. subsequenter iuxta predicta, & ver. seq. de dolo, & contu. & Abbas sicu. in dicto. c. super eod. de his que vi metusue causa. Et isto modo debet intelligi. c. olim. de iniuriis. c. constitutus. de procu. &. §. oportet. prealleg. Et omnia alia iura que loquuntur de taxatione cum iuramento. ¶ Nec videtur verum quod dicit. d. Cardi.

ꝙ iste iuret, vt testis, quia si iuraret, vt testis non crederetur sibi soli super quantitate reddituum beneficii sui, vt.l.iuris iurandi.C.de testi.&.c.licet vniuersis.de testi. Et quia cum pro tali causa agatur contra possessorē beneficii vt.l.ii.&.iii.C.sine censu.vel reli.Et dixi plene supra in.xxxiiii.q.& ipse sit qui habet respondere,& cogi non est recipiendum eius testimonium, vt in.c.insuper. in fi.de testi.Presertim cum agatur de suo particulari commodo, quia tanto plus percipiet quanto minus pro decima soluet iuxta notat.per Anto.de but.& doc.in.c. cum nuncius.de testib.Vnde non videtur verum dictū d.Cardi.ꝙ deponat, vt testis, sed potius, vt pars cui creditur ex priuilegio ✝ iuris quando alia probatio nō habetur, vt occurrit interdum, vt.l.si quando.C.vnde vi. Presertim in his que consistunt in animo.c.si vero.el.ii. de sen.excom.c.significasti.el.i.de homi.c.nulli.de ele. lib.vi.cum similibus.Ideo videtur ꝙ communis doctrina doctorum in dicta cle.dum volūt ꝙ taxatio decime sequi possit iuramentum non sit vera nisi forte communis doctrina saluaretur ex his que diffuse tangit Egi. de bellame.deci.sua septingentesima xxii.que incipit. Ad estimationem iniurie.dicendo ꝙ fiat duplex taxatio, ita ꝙ vna precedat iuramentum,& alia sequatur prout ibi ipse ibi nititur conformare stilum palatii apostolici sup taxatione expensarum dispositioni iuris communis.

6

¶ Taxatio fieri debet cum illo, qui colligit fructus, nisi consuetudo aliud inducat,

Epithome.

1 Ad taxationem vocantur omnes, quos taxatio tangit.
2 Regula quod omnes tangit.

3 Taxatio est quedam allibratio.

Quest.lxxxi.

Octuagesimoprimo quero, Si sunt duo prelati in vna ecclesia parrochiali, puta patronus clericus, & vicarius qui ex antiqua ordinatione ecclesie colligit omnes fructus de quibus annuatim soluuntur patrono centum residuum remanet vicario Ipse vero patronus habet soluere decimam pro tota ecclesia cum quo istorum fiet taxatio. Guiel.de monte.lau.in cle.si beneficiorum. de deci.quem sequitur ibi Io.de imo.dicit ꝙ nisi consuetudo aliud inducat fieri debet taxatio.cum illo qui colligit fructus vocato eo qui habet soluere decimam, vt sic
1 vocentur omnes ✝ quos hec taxatio contingit arg.c.si.
2 de his que fi.a prelato sine consen.cap.& regule ✝ quod omnes tangit. de reg.iur.li.vi.Et idem tenet etiā Car.zaba.in dicta cle.in.x.q.Et pro hoc allego quod notat Io.an.in addi.Spe.in rubrica de concess.preben.in vltima.q.& Oldra.consil.clxvii.quod incipit, Ad primam questionem in vltimo dubio.Predicta loquuntur in ta-
3 xatione que est quedam ✝allibratio cui debeat fieri, sed an integra solutio decime pro omnibus fructibus hoc casu fieri debeat per vicarium tantum, dixi supra in.xxxvii.questione.

¶Decima beneficiorum solui debet secundum taxationem consuetam.cle.beneficiorum de deci.

Epithome.

1 Taxatio consueta dicitur ex consuetudine prescripta per anni.xl.
2 Taxatio consueta dicitur vbi est consuetudo ꝙ de anno

in annum mutetur.
3 Consuetudo soluẽdi nõ dicitur contra ius, sed preter ius
4 Beneficia de iure non habent certam taxam.
5 Consuetudo preter ius commune in ducitur spacio.x. annorum.
6 Consuetudo que tangit ius canonicum requirit .xl. ãn
7 Quare dicta consuetudo requirat spacium.xl.annorum
8 Consuetudo vtilis, vel damnosa ecclesie, vel in dubio quot annorum spacio prescribatur,
9 Decima solui debet habito respecta ad veram q̃litatem fructuum.
10 Beneficium semel taxatum per habentes authoritatem dicitur taxatum.
11 Quando est in optione beneficiatorum quã summam velint soluere.
12 Salarium consuetum promissum officiali intelligitur quod vlti.solutum fuit.
13 Soluere debentes certam summam tueri debeat in possessione soluendi in qua reperiuntur.
14 In solutione censusattenditur vlti.prestatio.

Quest.lxxxii.

Octuagesimosecundo quero, Dicitur in cle.si beneficiorum.de deci. ꝙ decima beneficiorum debet solui secundum taxationem decime consuetam quam dicemus taxam consuetam.Guiel.de monte lau. ibi post glo.in verbo taxationem dicit ꝙ illa dicitur
1 taxatio + consueta quando est consuetudo prescripta, vt quia per.xl.annos sic fuit obseruatum.Tũc enim quã tumcunq; redditus beneficii sint augumentati non mutabitur taxatio.Et ita secundum eum sit quasi in omnibus partibus Francie.Vel secundum eum potest intelli-
2 gi taxatio consueta,+ vbi est consuetudo ꝙ de annois

K iii

annum mutetur prout plus vel minus valent beneficia. Et ita dicit fieri in Catelonia, vbi a tempore Clementis quinti fuit introducta talis decima in magnum detrimentum beneficiorum, dicens ꝙ quidam collectores in primo anno officii sui faciunt beneficiatos iurare super communi, & iusta taxatione: & illam postea non immutant nisi contingat ꝙ beneficium fiat maioris summe. Sed dicit hoc esse periculosum propter censuras que feruntur per processus. Sed si collector inuenit beneficiũ taxatum a.xl.annis citra non stabit taxationi illi, quia non potest dici consueta ex quo adhuc non sunt.xl. anni ꝙ taxatio illa fuit facta per.c.cum de beneficio.de ꝑ ben.li.vi.nisi in partibus illis esset consuetudo ꝙ staretur taxationi etiam pauciorum annorum q̃.xl. Quo casu poterit collector stare illi taxe si volet alias poterit taxare prout fructus erunt vberes vel tenues Sed si per.xl. annos fuisset obseruata, tunc ab illa taxa non recederet. Et sequitur Io.de imo.in.d.cle. Et idem dicit ibi Card. zaba.in.vii.&.viii.q. Sed aduertendum est quia predicti doctores videntur male loqui, dum dicunt ꝙ adhoc vt stari debeat taxe consuete requiritur ꝙ taxa illa obseruata fuerit per.xl.annos.nam istud videtur falsum, quia
3 cum ista consuetudo ✝ soluendi sub certa taxa nõ sit cõ
4 tra ius sed preter ius, quia de iure beneficia ✝ non habẽt certam taxam, sed variantur reditus eorũ cõiter ƒm ꝙ anni sunt fertiles vel steriles. Videtur sufficere ꝙ taxatio
5 fuerit obseruata.x.annis. ¶ ✝ Cum consuetudo que non est contra ius commune sed preter ius etiam de iure canonico introducatur spacio.x.annorum secundum glo. in.c.consuetudo.xii.distin.& in.c.vt litigantes. in verbo statuimus.de offi.ordi.lib.vi.& in.c.vltimo in verbo consuetudo.de consuetu.lib.vi.& Archi.in.c.cõsuetudinis.xi.di. Et domini de Rota deci.xxxiii.in nouis que incipit, Item fuit dubitatum.quibus adherere vi-

detur Domi.in.c.cum de beneficio.de preben d. libro. vi. ¶ Sed nihilominus credo ꝙ communis opinio quo ad terminos huius questionis sit verior, quia ex quo 6 ista consuetudo + tangit ius ecclesiarum, & bona earum dato ꝙ sit preter ius requirit spacium.xl.annorum secundum Innocen.in.c.cum dilectus.ad fin.de consuetu.quem sequuntur ibi Hostien.& Ioan.and.& Collectarius in .c. ex parte. eod.titu.& domini de Rota in nouis deci.ccccxli,que incipit.Item queritur quanti tēporis plenissime hoc attingentes,qui mouentur potissime per tex.in.c.cum ecclesia sutrina.de causa poss.& proprie.& in.c.cumana,de elec.Iura autem in contrarium allegata loquuntur de consuetudine preter ius que non tangit ecclesias.Nec obstat si diceretur ꝙ.c.cum ecclesia &.c.cumana loquuntur in prescriptione que tendit ad tollendum particulare ius vnius ecclesie que semper est vniformis.xl.annorum.non autem in consuetudine que tangit vniuersum.s.omnes ecclesias regni prouincie vel ciuitatis,quo casu secundum quosdam etiam contra ecclesias in his que non sunt contra ius sed preter ius inducitur consuetudo spacio.x.annorum. ¶ Quia dico ꝙ etiam dato ꝙ hoc esset verum illud procederet quādo 7 consuetudo + vniformiter induceretur contra omnes ecclesias ciuitatis vel prouincie tanq̄ contra aliquod vniuersum. Sed si inducitur difformiter consuetudo contra quamlibet ecclesiam prout est hic, quia quodlibet beneficium habet suam taxam separatam, & taxa vnius beneficii est difformis a taxa alterius, tunc quia agitur de particulari interesse particulariter considerato cuiuslibet ecclesie non debet iudicari,& censeri consuetudo introducta contra vniuersitatem ecclesiarum, sed potius regulari debet, vt prescriptio tangens ius particulare singularum ecclesiarum .l. in tantum.§.vniuersitatis.de rerum diui. &.c. qui ma-

numittitur.xii.q.ii.Ideo requiritur ꝙ sit itroducta spacio.xl.annorum,vt dicebant domini de Rota in prealleg.deci.cccclxii.licet ipsi loquantur principaliter in consuetudine de optando.Et ista proprie videtur mens Anto.de bu.istum passum diffuse attingentis in repeti.c.fi. in.vi.&.vii.carta de consuet.quem sequitur Domin.de san.Gem.in.c.mos est,i.di.& in,c.frustra.in fi.viii.di.& in.d.c.consuetudinis.xi.di.& in.d.c. consuetudo.xii. di.Pro quo allego etiam quod notat Cardi.zaba. post Guiel.zenze.& Pau.in cle. quia regulares.in prin.in.xx. q.de supp.neg.prela.& in ea.cle.§.premissa.in.iii. q.& Bal.in auten.quas actiones in penul.col.ver.extra queritur circa primam partem.C.de sa.san.ec. Verum tamen quia omnia predicta loquuntur quando consuetudo introducitur contra ecclesias,& ista taxatio consueta posset esse ꝙ sit vtilis ecclesiis, quia forte communiter minus continet q̃ esset vera decima fructuum. ❡ ✝ Vel saltem
8 posset esse dubium,an consuetudo huius taxe esset vtilis vel damnosa ecclesiis, forte posset hoc casu recurri ad distin.Bal.in.c.i.in prin.ver.quero quanto tempore prescribatur.in titulo qui feu.dar.poss.vbi dicit ꝙ si cõsuetudo que inducitur est manifeste vtilis ecclesie prescribitur spacio.xxx.annorum.Si autem est expresse damnosa ecclesie requiritur spacium tanti temporis,cuius contrarii non sit memoria.Si vero est dubium, an sit vtilis vel damnosa ecclesie requiritur tempus.xl.annorũ. Vel potest forte dici ꝙ vera sit communis opinio ꝙ requiratur tempus.xl.annorum,quia cum de iure sit ꝙ quando papa exigit decimam beneficiorum,decima solui ✝ de
9 beat habito respectu ad veram quantitatem fructuum consuetudo ꝙ stetur taxationi precise non attento vero valore fructuum,& eorum quantitate, satis potest dici consuetudo contra ius commune,Et ideo in ea requiratur tempus.xl.annorum,vt in,c.fi.cum glo.de consuetu.

Vbi vero taxatio non fuisset obseruata spacio.xl. annorum.dicũt doc.in illa cle.si beneficiorũ.ꝙ collector non teneretur stare illi taxe sed posset exigere decimam ſm verum valorem beneficiorum,vt predixi,Sed contrariũ in hoc velle videntur domini de Rota in antiquis deci.
10 lxvi.que incipit Notat.ꝙ vbi beneficium, ✝ vbi dicũt ꝙ si beneficium est semel taxatum per illos qui tunc habuerunt potestatem taxandi ex tali vnica taxatione beneficium videtur taxatum, nisi aliquis actus contrarius taxationi interuenerit etiã si per multos annos decima pro illo beneficio non fuerit soluta nisi pro illa vice pro qua fuit taxatum,nec ideo minus vires habet taxatio semel facta,quia si papa non indiguit interim decimis, non propter hoc videtur remisisse quin taxatio prius facta valeat arg.l.in filiis.C.de decurio.secũdum eos. Vbi vero a.xl.annis citra solutio decime vario modo fuisset
11 facta,tunc videtur potius esse in ✝ optione beneficiatorum secũdum quam summam velint soluere exquo nulla taxa reperitur prescripta spacio.xl.annorum. vel possunt omissis taxationibus soluere decimam secundũ verum valorem fructuum per id quod notat glo.in cle.attendentes.in verbo solite.de sta.mona.Pro hoc tex.in.c. ex parte de censi.& facit .l.plerumq̃.in.fi.ff.de iur.doc. &.l.siquis seruum.C.de condi.inde,Vel forte obseruari debet in solutione decime id quod vltimo loco obseruatũ est p tex.in.l.mella.§.sed si alimenta.ff.de ali.& ci ba.lega.❡Et pro hoc quod notat Bal.in.l.binos .versi. sed ponamus olim.C.de aduo.diuer.iudi. vbi dicit ꝙ
12 si officiali ✝ promissum fuit salarium consuetum,& reperitur ꝙ vario modo preteritis temporibus fuit solutũ salarium intelligetur promissio de salario quod vltimo loco fuit officiale solutum,facit.c.is qui.§.i. de sepul. libro.vi. &.l. si mulier . in princi.ff.de relig.& sump. fune.Et hoc satis videretur equum,vt ratione possessio

nis soluendi secundum certam summam in qua repe-
13 riuntur tuerentur + in sua possessione argu.c.consulta
tionibus.de iurepatrona.&.c.cum olim.de causa poss.
& propr.Pro communi tamen opinione doctorum in
dicta cle.si beneficiorum.vrgere multum videtur tex.in
14 c.olim.de censi.vbi in solutione + census non attendi-
tur vltima prestatio sed quod fuit obseruatum spacio.
xl.annorum, ideo non auderem recedere a communi
doctorum sententia licet satis videatur dubia per predi
cta, Videndum tamen est ad predicta quod notat Bart.
in.l.si prius.in princi.ff.de aqua plu.arcen.& Ludo.pō-
ta consilio.cxc.quod incipit. In christi nomine non est
dubium hec onera.

¶ Decima papalis solui debet
in pecunia.
Quest.lxxxiii.

Octuagesimotertio quero, An de cima papalis
solui possit in rebus beneficii puta in grano,& vino pre
sertim in locis in quibus non est taxatio. Respondeo q
non sed debet solui in pecunia secundum glo.in cle. si
beneficiorum, in verbo monetam de deci.que ita dicit
contineri in declarationibus pontificum.Et hoc satis vi
detur tacite velle ille tex.in dicta cle.

¶ In taxatione, & valore monete attendi
debet locus beneficii non autem
locus vbi papa facit gratiam
de tali beneficio.

Episthome.

1 Estimatio monetæ s'm vsum cambii,& non iuxta casua
lem caristiam fieri debet.

1 Taxatio beneficii variata attenditur iuxta tempus vacationis non tempus datæ.
3 Que taxatio obseruari debeat in gratiis expectatiuis, vbi de valore fit mentio.
4 Quando in litteris papæ non sunt illa verba ẽm taxationem decimæ,
5 Duplicatio valoris expressi in gratia quando beneficium non reperitur taxatum procedit de æquitate.
6 Palatium apostolicum vt plurimum adheret æquitati
7 Beneficium quando non reperitur taxatum de rigore iuris quid attendatur cum distinctione aut in forma cõmuni, aut in forma pauperum,

Quest.lxxxiiii.

Octuagesimoquarto quero, Papa mãdat alicui prouideri de beneficio, cuius fructus redditus, & prouentus centũ librarũ turonẽsiũ paruorũ ẽm taxationẽ decime nõ excedãt, an tã in taxatione q̃ in valore monete cõsiderãdo attendi debeat locus curie romane vbi papa facit grãm. Dic ꝙ nõ sed attẽdi debet locus vbi est bñficiũ de quo q̃rit, & si ibi non currũt turonenses fiet 1 ✝ estimatio monete ibi currentis ad rõnem turonensium, & fiet cõparatio iuxta pondus, & consuetudinẽ cãbii que cõiter ibi esse solent nõ iuxta casualẽ caristiã vel vtilitatẽ q̃ ꝓpter casum accideret ẽm glo. in verbo cõsuetã. in cle. si bñficiorũ. de deci. & dñi de Rota in antiqs deci. ccxxxiii. q̃ incipit. Nota ꝙ vbi est fcã gr̃a. ꝑ hoc, c. cũ canonicis. in fi. de censi. Et idem dicit Ioã. and. in ad di. Spe. in rubrica de cõcess. prebẽ. in pen. col. ver. ad aliã qõnẽ. p. l. iii. ff. de bo. auct. iu. poss. & l. heres abs̃s. §. fi. ff. de iudi. & l. contraxisse. ff. de act. & obl. Et idẽ tenet Old. cõsi. clxviii, quod incipit, Ad primam questionẽ. ꝑ l. vinũ. in fine. ff. si certũ pet. quem sequitur Petrus de ancha. in repeti. cle. i. in vltima colum. de concess. preben.

Sed si in loco beneficii esset variata taxatio decime,pu-ta quia tempore date gratie erat vna taxa, & tempore vacationis beneficii reperitur alia taxa diuersa,tunc at-
2 tendetur taxa que est tempore + vacationis non autem que erat tēpore date,vt p plurima motiua cōcludit Ol dra.consilio suo.lviii.quod incipit,Quidam impetra-uit primum beneficium,quem sequūtur domini de Ro ta in antiquis deci.octingentesima quinquagesima septi ma,que incipit,Vrbanus papa quintus respōdentes suf-ficienter ad iura communia volentia ꝙ attendi debeat initium, & tempus date.de quo etiam ponit Io. and. In addi. i.d. rubrica.ver.i.ii.&.iii.q.Et pro hoc qđ scri psi infra.q.lxxxvii.Rota tamen,& curia romana obser-
3 uat ꝙ vbicunq; papa in gratiis + expectatiuis scribit ꝑ aliquo,vt sibi prouideatur de beneficio non excedente certum valorem puta.xl.si sine cura &.lx.si cum cura se-cundum taxationem decime,vt communiter fit propter istud verbum secundum taxationem decime poterit il-le expectans acceptare,& sibi facere prouideri de benefi-cio valoris in duplicata quantitate q̃ sit expressum, Vn de si beneficium erit sine cura poterit acceptare, & sibi prouideri de beneficio secundum verum valorem fru ctuum valoris octuaginta,& si sit cum cura poterit acce ptare,& sibi facere prouideri de beneficio valoris cētū viginti secundum verum valorem fructuum illius loci vbi est beneficium,& hoc verum quando ibi non est fa-cta taxatio decime Et iste stilus fundatus est super extra uaganti Ioan.xxii.que incipit Suscepti. ¶ Sed si benefi cium esset taxatum, tunc propter clausulam appositam in gratia secundum taxationem decime inspiceretur ta xa beneficii non verus valor secundum dominos de Ro ta in antiquis deci.cclxxvii.que incipit.Notat ꝙ vbi pa
4 pa confert.¶ + Sed si in litteris pape non essent illa ver ba secundum taxationem decime,tunc non sit duplica-

tio sed solum potest acceptari, & prouideri de beneficio non excedente valorem in gratia pape expressum iuxta veram estimationem valoris fructuum, & reddituum illius loci vbi est beneficium secundum dominos de Rota in predicta decis.cclxxvii. Et ita quottidie obseruatur in palacio apostolico. ¶ Quod tamen dixi quod quando scribitur per papam pro aliquo beneficiando cum clausula secundum taxationem decime si beneficium non reperitur taxatum valorem expressum in gratia duplicari de stilo palacii apostolici + procedit de equitate cui 6 vt plurimum + inheret palacium apostolicum que equitas sumpta est ex dicta extrauaganti Ioan.xxii. que incipit. Suscepti. Et ita tenet Io.and. in addi. Spe. in dicta rubrica de concess. preben. in nona col. ver. in prima. q. arguitur potest post argumenta ad vtramque partem quem sequitur Pe. de ancha. in repeti. cle. i. in penul. carta de concess. prebend. Secus dicens esse de rigore iuris quo non eli dendo propter hoc gratiam quasi cum non sit beneficium taxatum, vt videtur exigere gratia non comprehendat sub gratia, + sed immo non obstante quod non sit taxatum 7 attendetur factis debitis deductionibus verus valor fructuum beneficii, quibus consideratis estimabitur si iuxta valorem expressum in gratia, & verum valorem fructuum & reddituum beneficii beneficium contineatur sub gratia arg. l. in testamento. de condi. & demo. l. si plura. ff. de edi. edic. quod vltimum omissa equitate indistincte tenet Oldra. consi. ccxxxv. quod incipit, Factum tale est. S. de sancto. vbi Oldra. etiam dicit quod valor verus ecclesiarum vnitarum computabitur in vero valore beneficii cui facta est vnio quod reperitur non taxatum. Sed si capelle vel ecclesie habent taxationem decime licet principalem beneficium taxatum non sit, capelle vnite quantum ad taxationem decime retinent causam suam & naturam, & qualitatem vt. l. rerum mixtura. in si. ff. de vsu.

capi.sm eum.Et predicta procedunt quando papa scri-bit pro aliquo beneficiando in forma communi. Quã do vero scribit in forma pauperum cum illa clausula se cundũ taxationem decime,vel alias amplius ꝑ decima per solutum.Quid hoc tunc significet declarat Io.and. in addi.Spe.in.d.rubrica de concess.preben.Et quali ter fieri debeat taxatio decime declarat Io. andr.in addi. Spe.in.d.rubrica de concess.preben.in vltima colũ.ver. ad taxationem autem veniri poterit.

¶Collector sine speciali mandato potest taxa-re beneficia que non repe-rit taxata.

Epithome

1 Taxatio beneficiorum est quoddam preparatorium ad exequutionem faciendam.
2 Habentes arbitrium super aliquo possunt disponere cir ca preambula ad finem illius.
3 Arbitrator potest pronunciare etiam super non de du-ctis dummodo non sint omnino extranea.
4 Procurator facere potest ea que sunt vicina mandato li-cet in ipso non contineantur.
5 Procurator datus ad eligendum potest postulare
6 Procurator datus ad prosequendum appellationem po test impetrare litteras.

Quest.lxxxv.

Octuagesimoquinto quero, An collector d putatus per papã ad colligẽdã decimã possit sine spãli mãdato pape taxare bñficia in prouincia vel locis sibi deputatis constituta que nõ reperit taxata ad finẽ vt faci lius,& cõmodius decima exigi possit. Guiel. de monte a u.in cle.si beneficiorũ.de deci.sentit ꝙ sic, & hoc vero

1 do verum,quia istud est quoddam preparatcrium + ad executionem eius quod sibi demandatum est per.l. ad rem mobilem &.l.ad legatū.ff.de procu.&.c.i.&.c. preterea.de offi.deleg.&.l.i.in fi.ff.de offi.eius cui mā. est iuris,&.l.ii.ff.de iuris.om.iu.¶ Et ideo dicit Ant.de bu.in.c.cum infirmitas.in prima col.de peni.& remis.

2 ꝙ habentes arbitrium + super statu ciuitatis possunt disponere circa preambula ad finem status etiam alias nō supposita,& allegat Bar.in.l.ambitiosa.ff. de decre. ab or.fac Et pro hoc quod notat Bar.in.l.cum acquiliana. ff.de transac.vbi tenet ꝙ arbitrator possit pronunciare,

3 etiam super non deductis in compromisso, dummodo non sint omnino extranea sed contigua deductis in conꝓmisso quē sequitur Ant.de bu.in.c.quintauallis. ver. xxii.differētia.de iureiu.& in.c.cōstitutus.ad fi.de reli.

4 do.& in.c.nisi essent.de preben.+ Sicut, & procurator facere pōt ea q̄ vicina sunt mādato licet in mandato nō cōtineātur vt.l.iā tū.§.in hac stipulatione ff.iudi.solui.

5 Et ideo procurator datus ad eligēdū prelatū + pōt postulare,vt est tex.& ibi glo.in verbo postulatio in causis de ele.& in.c.post trāslationē.de renū.& gl.in.c. licet ergo.viii.q.i.& in.c.innocēs.xxii.q.iiii.& in.c.si cōpromissarius.in verbo eligēdi.de elec.li.vi.& in.c.nullus.in

6 gl.magna.lxi.di.+ Sicut,& ꝓcurator cōstitutus ad ꝓsequendā appellationē pōt impetrare literas sup ipsa appellatiōe vbi cā non est in curia ſm Spe.in tit.de rescri. presen.§.ratione aūt impetrātis.circa prin.ver.sed nū qd constitutus.dicens ita fuisse obtentū, quia impetrādo dr̄ prosequi,& sequitur Ant.de but.in.c.nonnulli .§.i. in prima col.de rescrip.allegans pro hoc tex.in.c.ex pre S.de rescript.&.c.dilectus filius.I. saracenus.eod. titu.

¶ Decimæ solutio fieri debet de pecunia vsitatata in loco bñficii.

Epithome.

1 Quando plures monetæ currunt est in optione soluentiũ de qua moneta soluere velint data paritate vsus.
2 In paritate vsus fit solutio de minori moneta.
3 Solutio.fit de vsitatiori moneta
4 Solutio fieri debet de moneta quam papa verisimiliter intendit.
5 Procurator datus ad eligendum potest postulare
6 Procurator datus ad prosequendum appellationẽ potest impetrare litteras.

Quest.lxxxvi.

Octuagesimosexto quero,Dictum est supra qõne. lxxxiii.ꝙ decima papalis solui debet in pecunia non in bonis,de qua pecunia fiet solutio decime.Respondeo ꝙ pecunia currenti,& vsitata in loco vbi sunt beneficia ꝓ quibus soluitur decima,vt est tex.in cle.si beneficiorum de deci.pro quo bene facit tex.in.c.ii.in fi.de cle.ma.& in.c.olim de iniuriis & dam.dato.¶ Et si plures monete currerent in illo loco erit in optione soluentium ✝ de qua moneta velint soluere,nec poterit collector eos cogere ad soluendum de alia moneta ex quo soluere volunt de moneta ibi currenti secundum glo.in dicta cle.si beneficiorum.in verbo currentem.¶ Quod est verum si ille monete in loco illo pariter sunt vsitate,quia tunc ✝ de minori intelligit vt.l.nummis.de legat.iii. &.c.ex parte.de censi.& regula in obscuris.de regu.iur.lib.vi. Et in terminis Spe.in ti.de obliga.& solu.§.nũc aliqua versi.pone in statuto.Et per consequens tũc erit in optione soluentis qui semper soluet quod est minus secundũ Goff.in.d.c.ii.de cle.male.& Hostien.in summa de cle.male.§.fi.versi.quid si diuersa.¶ ✝ Sed si in loco illo currerent plures monete quarũ vna esset vsitatior altera

tunc

tunc solutio debet fieri de vsitatiori secundum Hostie. in.d.c.ii.de cle.male.quem sequitur ibi Abbas sicu. Et ita etiam tenent Paulus de leaza.Guiel. de monte lau. Stepha.zenze, Pe. de ancha, Cardi.zaba.& Io.de Imo. in.d.cle.si beneficiorum.per.l.si seruus plurium.§. fina. de lega.i.&.l.semper in stipulationibus,de regu .iur.& regulam inspicimus.de reg,iur.li.vi. ¶ Predicta intelligo vera nisi ex verisimilibus coniecturis presumeretur aliter esse de mente,& intentione pape qui imposuit decimam quo casu non procederent predicta, sed potius 4 fieri debet solutio secundum + quod verisimiliter intendit papa p ea que plene scribit Dy. in.d.c. inspicimus p illum tex.& per ea que notat Barto.in.l. paulus . circa. prin.ff.de solutio.& Anto de bu.in.c.quanto.ver, quero quid si in ciuitate sunt due monete. de iureiurādo.

¶ In solutione decime papalis attenditur tempus solutionis quo ad cursum monetæ.

Epithome.

1 In solutione facienda ex lege vel statuto superioris attenditur tempus solutionis non ædite legis.
2 Mutata pecunia intelligitur mutata constitutio
3 Mutata pecunia que debetur ex contractu an attenditur tempus contractus vel solutio.
4 Tempus soluti. attenditur in soluti. decimæ dummodo soluens non fuerit in mora.
5 Soluitur de rigore iuris post morā estimatio pecuniæ q̄ti plurimi.
6 Solutio decimæ post morā fit de equitate modo predicto.

Quest.lxxxvii.

Octuagesimoseptimo q̄ro, Dicitur in 1.

cle.si beneficiorum.de deci.℘ decima beneficiorum debet solui iuxta taxationem decime,& de moneta currēti in loco vbi sunt beneficia, quid si beneficia vno modo erant taxata tempore quo fuit imposita decima, & alio mō erāt taxata tpe quo fieri debet solutio decime vel tpe quo fuit imposita decima ibi currebat vna moneta,modo tpe solutiōis currit alia,vel si currit eadem moneta variatus est,& alteratus valor monete,an attendi debeat in solutione huius decime tp̄s quo fuit imposita decima,an vero tēpus solutiōis. Ioan.and.in addi. Spe.in rubrica de concess.p̄ben.ver.in ea vero pte mouet.q.sed non decidit Sed Pau.de leaza.in.d.cle.si bn̄ficiorū arguit pro,& contra,tandē quo ad terminos huius q̄ōnis cōcludit ℘ attendi debet tp̄s solutionis p illū tex.qui ponderat currentiā monete:& sic videtur cōsiderare tp̄s solutionis.Et eū sequitur ibi Pet.de ancha.Il cet Car.zaba.ibi in.xiii.q.&q Io.de imo.nō firment presertim,quia ad illū tex.posset respōderi ℘ licet papa pōderet currentiam tamen intelligitur de moneta curren ti tpe impositionis nō aūt tpe solutiōis. Sed nō recedo ab opinione Pau.quā sentit Io.and.ibi in glo. sua sup verbo currentē.Et pro hoc allego quia qū solutio ꝑ habet fieri ex lege vel statuto supioris in solutiōe facienda nō attēditur moneta currēs tpe edite legis vel statuti sed tpe solutionis faciende,vt notat Spe.in titu. de obliga. & solut.§.nunc aliqua ad fi.versi.pone in statuto .per.l. penul.C.qui admit.&.l.ii.C.de cōstitu.pecu. quem sequitur Anto.de butr.in.c.quanto.in.ii.carta de iureiuran.& Bald.in.l.illud.in fin.C.de sacr.san.ecle.Et idem dicit Bald.in.l.fin.in prin.C.communia deleg. Et plenius ceteri s hoc idem firmat Ludoui.ponta.cōsi. cxxv. qd incipit,In xp̄i noie amē,circa primū dubiū,qa cum lex semp loquatur,vt.l.ariani.C.de hereti. contingente mutatione pecunie post eandem de illa etiam ipso cōsti

tutio loqui videtur,& quia mutata pecunia intelligitur
2 ✝ ad nouam mutationem mutata constitutio vt.d.l.pe nul.C.q.i admit .&.l. vnica. § .i. C. de rei vxor.actio. ¶ Et idem dicit Ludoui. ponta.in dicto consili. esse in pecunia que debetur ex rescripto vel precepto superioris, quia in ea non attenditur moneta currens tempore quo emanauit rescriptum vel preceptum, sed attenditur tempore solutionis faciende. Ex quo specialiter infert ad terminos.d.clem.si beneficiorum ꝙ solutio decime fieri debeat secundum monetam currentem tempore solutionis, non autem tempore impositionis decime. Et in hoc omnes videntur cócordare. Et pro hoc est quod scripsi supra.q.lxxxiiii. ¶ ✝ Licet pecunia que debet ex con
3 tractu multa,& varia dicantur per doc. an attendi debeat tempus contractus vel solutionis quando mutata est moneta vel eius valor, vt patet ex his que scribit Cy. in.l. minorum.in.ix.qō. C.in quib.cau in inte.restitu. non est necess. & Spe. in dicto.§.nunc aliqua.& ibi Ioan.andr. in addi.& Barto.in .l.,Paulus.ff. de solutio. & in.l.cum quid.ff.si certum.pen. & Bald. in.l siquis argentum in.iii.colum.C.de dona. & in .l. acceptam. in.xvii.q.C.de vsufru.& in.l.quicunq;. in vlti. colum. C.de ser.fugi.& Anto.de butr.,& doct. in.d. c. quanto. & in tex. & glos.in.c.olim,&.c.cum canonicis.de cē si.& Oldra.consi.xiii.& consi.xxxviii.& consi. clxviii. & consilio.cc.l.& Albri.in opere suo statutorum in prima parte.q.cxlii.& Ioan.de imo.post Barto.in.l.penu. §. mancipia .ff. soluto matri.& Paulus in.d.cle.si beneficiorum,& ibi latius ceteris Petrus de anchara. que hic attingere non esse pertinens existimo quoniam in presenti non loquimur de pecunia debita ex contractu vel testamento sed que debetur ex mandato superioris. ¶ Predicta tamen intelligenda sunt vera quando solutio decime facta est tempore debi-

to. Sed si soluentes fuisse nt in mora, quia non sol-
4 uissent †¦ tempore prefixo si mutata ex post mone-
ta vel eius valore vellent soluere de moneta cur-
renti tempore quo soluunt, & ad valorem monete tem-
pore solutionis existentem non audirentur propter mo-
ram suam, sed tenentur soluere ad monetam que tempo
re illo currebat quo soluere tenebantur, & secundum va
lorem qui tunc erat Licet Pau.de leaza. & Pe.de ancha.
In.d.cle.si beneficiorum. Pro quibus bene faciunt queno
tat Cy.in.d.l.in minorum.in.sx.q.& quod habetur in.l.
quod te.& in.l.vinum.ff.si cer.pe. ¶ † Et licet de rigo-
5 re iuris post moram habentium soluere deberet solui ex
timatio pecunie quanti plurimi fuit a tempore more
etiam si moneta tempore quo fieri debebat solutio erat
minoris valoris q̃ sit in presenti iuxta notat per Cy.in.d.
l.in minorum.& Bar.in.d.l.Paulus.& doc.in.d.c. quã
to.quia mora debet semper esse nociua moroso vt.l.
6 mora.ff.de vsur.& regul.mora de reg.iur.li.vi. ¶ † Ta
men de equitate ex quo sumus inter personas ecclesiasti
cas, & solutio decime fit de redditibus beneficiorum,
credo ꝙ sufficiat moroso soluere decimam ad monetã
currentem tempore quo soluere tenebatur, & eius valo-
rem qui tunc erat, ita ꝙ papa vel ille cui solui debet de-
cima ex mora debitoris non damnificetur neq; locuple
tetur arg.c.fraternitas.in.ver.absit, vt ecclesia &c.xii.q.
ii.&.c.suam.de penis, & eius quod notat glo.in.l.semp
in conuentionibus.ff.de regu.iur.& in.c.hoc ius porre-
ctum.in verbo at plus.x.q.ii.

¶ Collectores decime beneficiorum possunt loco pi
gnoris vel distractionis capere vasa argentea, li-
bros, & similia, dummodo non sint de-
putata diuinis officiis, vel
ecclesie affixe.

1 Muri ciuitatis vel castri non possunt capi in tenutam.
2 Quæ non sunt affixa, licet parata, vt affigerētur possunt capi per collectores loco pignoris.
3 Iura multum fauent fabricæ ecclesiæ.
4 Que dicantur diuinis officiis deputata.
5 Que alias fuerunt affixa eccle. licet de presenti non sint per collectores non possunt capi loco pignoris.

Quest. lxxxviii.

Octuagesimooctauo quero, Dicitur in cle. si beneficiorum de deci. ꝙ per collectores seu leuatores decime beneficiorum non possunt pro exactiōe decime calices libri, & alia ornamenta ecclesiarum diuinis officiis deputata ex causa pignoris vel distractionis capi, vt dixi supra. q. xv. Pro quo bene facit tex. in. c. i. de pign. & c. ligna. & c. altaris. cū. iiii. capitulis ibi sequētibus de cōse. di. i. Sed nūquid sciphi argētei libri iuris vel artiū vel ornamenta mensalia lectisternia vel similia loco pignoris vel distractionis capi poterunt pro exactione decime. Respondeo ꝙ sic secundum glo. in. d. cle. si beneficiorum, super verbo deputati. Et idem tenet ibi Pau. de leaza. ¶ Idem, & fortius dico dispositionē illius cle. procedere quando collector pignoris vel distractionis vellēt recipere hostia vel columnas vel regulas vel lapides marmoreos ecclesie affixos vel similia, nam hoc nō poterit arg. c. ligna. & quod ibi notat Archi. de conseq. di. i. quia hoc prohibetur etiam in prophanis vt est tex. & ibi Barto. in. l. cetera. §. hoc senatus. el. ii. de lega. i. & in. l. nutu. §. fi. de leg. iii. Et ideo dicit Bald. in. l. etiā. in v. col. C. de exec. rei iudi. ꝙ muri ciuitatis ✝ vel castri 1 nō possunt in tenutam capi vt. l. sanctum. ff. de re. diui.
2 ¶ ✝ Si vero talia nunq̄ affixa fuissent ecclesie sed addu-

cta,& parata,vt affigerentur,puta quia adducte sunt co
lumne vel marmora vel similia, vt reparetur ecclesia,
sed nondum sunt affixa ecclesie,credo ꝙ talia p collecto
rem decime possint capi loco pignoris vel distractionis
per tex.in.l.fundi.§.fi.ff.de act.empt. & in.l.granaria.
eod.titul.nisi largo modo dicamus talia etiam appella
ri posse diuinis officiis deputata,& sic contineri sub ꝓ
hibitione.d.cle.quod satis esset equum,ne per hoc im
3 pediretur fabrica ecclesie,✝ cui iura multum fauent, vt
patet in.c.vltimo.de testa.& in.c.fi.de ecclesi.edifican.
Et pro hoc facit tex.in.l.ii.ff.de sepul.vio. ¶ Sed de ri
gore iuris credo verum quod prius dixi per id quod no
4 tat Archidia.in.c.altaris.de consecra.dist.i.vbi dicit ✝
ꝙ illa solum dicuntur diuinis officiis deputata que cū
effectu sunt in vsu altaris vel diuinorum officiorum se
cus dicens esse in his que non sunt in actuali vsu, licet
hac intentione oblata fuerint ꝙ essent in vsu altaris quo
niam talia licite sumuntur in communes vsus clericorū
& etiam laicorum,& talia licite venduntur etiam lai
cis,& donantur secundum eum,& sic dicta cle.non vi
5 detur habere locum in eis.✝ Si autem fuissent alias ec
clesie,affixa,licet modo de presenti sint separata nō pos
sunt capi loco pignoris per collectorem arg.regule se
mel deo libr.vi.&.l.ede.sacra.ff.de contrahen.empt.Et
pro hoc allego glos.in.c.que semel.xix.q.iii. Presertim
si sunt remota,vt iterum ecclesie affigantur per tex.in.d.
l.cetera.§.fin.& in.d.l.fundi.§.fina.& dicta.l.granaria.
Sed si constaret ꝙ auctoritate episcopi essent remota ad
finem,vt amplius nulli ecclesie vel loco sacro affigeren
tur,tunc crederem talia posse capi per collectorem deci
me nec contineri sub prohibitione cle.si beneficiorum
per id quod notat glo.in verbo distructa in.c.& hoc di
ximus.xvi.q.vii.& Innocen.in.c.cum ex iniuncto.in gl.
sua super verbo reuocatis.de no.ope.nun.& glos.in re

gula priuilegium.de reg.iuris.libr.vi.& in.c.statutum de elec.libr.vi.arguendo de toto ad partem quod lex fa cile permittit,vt.l.que de tota.ff.de rei vendi.&.c.pasto ralis.§.item cum totum.de offi.deleg.Et vide quod di co infra questione.xcii.

¶Collector non potest etiam a volentibus, & spõte dantibus recipere calices vel similia.

Quest.lxxxix.

Octuagesimonono quero,An col lector decime possit a beneficiatis volentibus,& sponte dantibus reci pere calices vel alia ornamenta diuinis officiis deputa ta loco pignoris vel distractionis pro decima Respõdeo ꝙ non secundum Pau.de leaza.in.d.cle.si beneficiorum de deci.per illum tex.in verbo recipi,quasi ille tex.dum primo dicit capi intelligatur ab inuitis,& postea subli ciendo recipi intelligatur etiam a volentibus, quia ſm solutio fieri debet de quantitate fructuum,licet secus sit tributis fisci ob quorum defectum potest fiscus res ven dere,vt.l.i.C.si propter publi.pensita.

¶Collectori volenti capere Calices, & alia hu iusmodi diuinis deputata loco pigno ris potest resisti violenter quã do non est dubium an sit deputata.

Epithome.

1. Facultas collectoris suspenditur per appellationem.
2. Quando grauamen non est reparabile per appellatio nem tunc violenter potest iudici resisti.
3. In dubio violentia non est inferrenda iudici exequẽti.
4. Ratione dubii valet processus collectoris

¶ Quest.xc.

Nonagesimo quero, Collector decime contra prohibitionē de.si beneficiorum.de decimis vult pro solutione decime papalis capere calices vel alia ornamenta diuinis officiis deputata loco pignoris vel distractionis, an ei posit violenter resisti Pau.in.d.de.si beneficiorum . de decimis, tenet ꝙ sic, quem sequitur ibi Cardin.zaba.in.xv.q.pro hoc allegans.l.prohibitum.C.de iure fis.lib.x.& gl.penultima in.c.ex litteris,de offi. delega. Pro quibus etiā allego glo.in.c.non deber.xi.q.iii.& Innocen.in.c. dilecto.de sen.excom.lib.vi.Archi.& Io.and.in.c.si eo tēpore de rescrip.lib.vi.Barto.in dicta.l. prohibitum. & Bal.in.c.i.in vltima colum.de offi.delega.facit tex.in.l.i.§.offilius.cum.l.sequenti.ff.ne quis eū qui in ius voc. est vi eximat.Sed hoc intelligo verum quando collector procedit extraiudicialiter. ¶ Vel si procedit iudicialiter notorium est illas res quas capit esse diuinis officiis deputatas secundum Abbatem siculum in.c.si quando. de offi.delega.Alias autem cum grauamen sit reparabile per appellationem,debebit possidēs appellare,& post appellationem poterit ei violenter resistere tanꝗ fiat a

1 non iudice cum facultas collectoris iā sit ✝ suspensa per appellationem secundum Innocen.in.d.c.si quādo.quē sequuntur ibi Anto.de butr.& Ioan.de imo.arg.c. bone.de ap.& sequitur etiā Bald.in.l.additos.in vlti.col. C.de epi.audi.¶ Quia tunc solum ante appellationem potest iudici violenter resisti quando grauamen quod

2 infertur non est ✝ reparabile per appellationē puta quia infertur pena corporalis secundum Cy.post Dy.in.l.i.in fi.C.vnde vi.quos sequitur ibi Bald.in repe.ver.xii.queritur.& Pe.Cy.& Bal.in.l.ab executione.C.quo.ap.non reci.& Pe.de anch.in repe.regule ea que fiunt a iudice. libr.vi.in.l.oppo,Pro quibus est tex,cum glo.vlti.in.c.

non inferenda.xxiii.q.iii.& in.c.reos.xxiii.q.v.& in.c. si qui.xiiii.q.vi.Et expresse sanctus Tho.dicẽs hoc posse fieri sine peccato,nisi forte propter scandalum euitãdũ cum ex hoc aliqua perturbatio timeretur in secunda secunde.q.lxix.arti.vlti.Pro hoc quod notat glo. vlti.in l.quoniam iudices.C.de ap. ¶ Et eadem ratione,& multo fortius non posset resisti violenter collectori quando

3 dubium + esset,an calices,& alia ornamenta que capere vult vel destrahere pro solutione decime essent diuinis officiis deputata,sed debent clerici vel rectores si pre

4 tendunt se grauatos appellare,quia + tunc ratione dubii valerent processus collectoris secundũ Pau.in.d .cle. si beneficiorum.per.l.siquis ex aliena.ff.de iudi. &. l.ii. ff.siquis in ius vo.non ie.quem sequitur Cardi.zaba .in d.cle.si beneficiorum.in.xv.q.quia non licet iudici violenter resistere,quando dubium est an iudex iniuste faciat sed debet appellari secundum Archi.in.d.c.nõ debet .xi.q.iii.Et ita intelligi debet glos.in.l.vt vim. de iust.& iur. vbi de hoc per Bald.An autem censure late p collectorem decime contra sacerdotes ei denegantes exhibere calices,& alia ornamenta diuinis officiis deputata pro solutione decime sint nulle ipso iure dixi suprà in.xxiiii.q.

¶ De iure communi ordinarius in notoriis excessibus potest punire delegatum.

Epithome.

1 Delegatus in negotio sibi commisso est maior quocunq; ordinario.

2 Delegati delicta non possunt puniri per ordinarium.

3 Ratione delicti non subditus efficitur subditus,

4 Reatus omnem honorem excludit

5 Ordinarius punit delegatum excedentẽ in exigendis

im

moderaris,sportulis.

6 In notariis ordinarius prouidet ne partes grauentur a delegato.

7 Ratione notorii efficitur iudex competens, qui alias non erat.

8 Ordinario non permittitur cognoscere de iustitia, vel iniustitia delegati.

9 Ordinarius non supplet negligentiam delegati.

10 Eugeniana constitutio eximit ab ordinario officiales papæ.

Quest.xci.

Nonagesimoprimo quero.Tenendo ꝙ collector papæ deputatus ad colligendum decimã habeat iurisdictionem delegatã,de quo dicetur infra Si collector pape capit calices missalia vel alia ornamenta diuinis officiis deputata pro exactione decime cõtra prohibitionem cõcilii vienẽsis.i.de.si beneficiorũ.de deci.an possit puniri per epm ordinariũ loci,in quo realẽ excessum facit .Videtur ꝙ nõ cum in negocio sibi cõmisso ✝ maior sit quocunq; ordinario.c.sane.ii.de offi.deleg. etiã legato,vt in.c.studuisti,de offi.lega.Et ideo eius delicta non debẽt ✝ posse puniri per ordinariũ loci per.c. cum inferior.de ma.& ob.Et hanc partem tenere vr̃ Spe.in titu.de inquisitio.§.i.ver.sed pone ꝙ inquisitores .Et clarius Fede consi.cxv.quod incipit Casus talis est quidam delegatus.Idem tenet Io.an.maxime si pẽder adhuc iurisdictio delegati,presertim si per hoc impediretur executio mãdati apostolici vt ipse Io.an.notat in.c.si.de rescrip.cũ quo simpliciter transit Io.cal.in cõmẽto. c.i.in vltima.q.de rapto.Et hãc opi.tenet Pe.de anch.in repeti.c.postulasti.in.vi.oppo.de fo.competẽ.¶ Sed magis placet mihi cõtraria opi.quã tenẽt Pe.Cy.& Bal. in autẽ.qua in ꝓuin.C.vbi de cri.agi oportet.& gl.vlt.in.d.

c.fi.de rescrip.vbi Anto.de but.& Abb.sicu.hanc opin.
3 amplecti videntur,quia ratione + delicti non subditus
efficitur subditus,vt est tex.in.d.auten. qua in prouin
4 cia.& in.c.fi.de fo.compe.Et quia reatus + oēm honorē
excludit.l.i.In fi.C.vbi sena.vel.claris. ¶ Et quia vide
mus ꝙ ordinarius punit delegatum excedentē in exigē
5 dis immoderatis + sportulis,vt est tex.& ibi Ang.in.§.
volumus.in auten.vt iudi.sine quoquo suffrag. ¶ Et hoc
presertim puto verum si notorium est illos calices,& or
namenta que capiuntur per collectorem esse diuinis of
ficiis deputata per ea que ipse met Ioā.and.notat in.c.
sta.de rescrip.li.vi.quē refert,& seqtur ibi Domi.i.§.si
6 vbi vult ꝙ si delegatus grauat + ptes cōtra formā illius
c.stat.& de hoc notorio ordinariusē īformatus,hēbit
ordinarius prouidere ne partes grauētur,ꝓ quo bñ facit
c.romana.§.i.de penis libr.vi.Rōne enim notorii sepe
7 efficitur iudex + competens qui alias esset incompetēs.
c.sollicitudinem.de ap.c.i.de offi.deleg.libr.vi.&.c.ro
mana.§.notoria.de censi.lib.vi.Opinionem autem cō
trariam videlicet Ioan.and.in.d.c.fi.Spe.& Fede.& ali
orum intelligo veram quando ordinarius vellet cogno
8 scere de iustitia + vel iniustitia sententie delegati pape,
forte ad finē vtrum fecisset litem suam iniuste iudicādo
vel quando per talem punitionem impedirentur ꝓces
sus,& iurisdictio delegati pape,ꝙ tūc non esset permis
9 sum ordinario.Vel quando vellet ordinarius supplere +
negligentiam delegati pape negligentiis in exequēdo
mandatum apostolicum,quod est prohibitum ordina
rio nisi vbi vertitur periculum anime,puta in causis ma
trimonialibus vel similibus,vt in.c.significauit.de of
fi.or.& plene tradit Archi.in.§.spacium. iii .q.iii .que
cessant in casu presenti, quoniam licet ordinarius pu
niat collectorem delinquentem in capiendo cali ces,&
ornamenta , non per hoc impeditur neq; turbatur

Ipse collector in exigendo decimam debito modo iux-
10 ta mandatum apostolicum. ✝ Predicta procedunt de
iure communi, sed constitutio eugeniana eximit officia
les pape a iurisdictione ordinaria, quibus forte hoc casu
extrauag. illa non suffragaretur per. c. volentes. de priui.
libr. vi.

¶ Collector rapiens ab inuitis Calices, & similia
deputata diuinis officiis punitur ar-
bitraria pena.

Epithome.

1 Sacrilegium quomodo cõmittatur in rebus
2 Sacrilegus efficitur infamis,
3 Sacrilegus non fit excommunicatus ipso iure nisi effran
gat rapiendo, sed poterit excommunicari.
4 Sacrilegus punitur pena arbitraria
5 Iudex quomodo arbitrabitur penam collectoris reci-
pientis.
6 Sacrilegium etiam militat in ecclesia non consecrata,
7 Minor pena imponitur aufferenti rem non sacram nec
benedictam deputatam diuinis officiis.
8 Collector non committit sacrilegium si non capit rẽ di
uinis deputatam de ecclesia.
9 Distinctio inter ornamenta ecclesia circa deputationẽ,
consecrationem, & benedictionem.

¶ Quest. xci.

Nonagesimosecundo quero, Si collector
rapit ab inuitis calices vel alia ornamenta diuinis offi
ciis deputatã pro solutione decime qua pena sit punien
dus. Respondeo si capit de ecclesia videt posse dici sacri
legus. Et idem si non capit de ecclesia dummodo illa or
namenta sint consecrata seu benedicta per ea que notat

glo.ordi.in.c.sacrilegium.xvii.q.iiii. & Innocen.in.c. cum pro causa.de sen.exc.& Bar.in.l.diuus.ff.ad.l.iul. pecu.& Bal.in.l.si nondum.C.de furt.& Sali.in rubrica.C.de cri.sacrile.& Car.zab.in cle.i.in prin.in.i.q. de penis.Pro hoc tex.in.c.que multotiens.de reg.iu. &.c. quisquis.in fi.xvii.q.iiii. vbi patet ꝙ de iure canonico

1 committitur sacrilegium † in rebus siue auferatur sacrũ de sacro,siue sacrum de non sacro,siue non sacrum de sacro.Et hoc modo declarantur multa iura presertim.c.q rapit.&.c.siquis domũ.xvii.q.iiii.&.c.predia.xii.q. ii.

2 ¶ †Ex quo inferri potest,ꝙ talis delinquens efficitur infamis per tex.in.c.infames.vi.q.i.& in.c.attendendum.

3 xvii.q.iiii,non tamen erit excommunicatus † ipso iure per tex.in.c.vult.de furt.nisi capiat predicta cum effractione vel incendio, sed poterit excommunicari secundum glo.Ioan.and.& communiter doc.in.c. conq̃stus. de fo.compe.& Matthe.in cle.siquis suadente.de penis. quem refert,& sequitur ibi Cardi.zaba.in prin. in.ii.q. Et ita intelligi debet glo.Ioan.in.c.canonica. xi.q. iii. & in.c.omnes &.c.sacrilegium.xvii.q.iiii.& in.c.cleri-

4 ci.xiii.q.ii.Et credo ꝙ †erit puniendus etiam pena arbitraria secundum quod notat Innocen.in.d.c.cum pro causa.& Sali.in rubrica.C.de cri.sacrile.Et ita videt vel

5 le Tho.in secũda secunde.q.xcix.arti.vlt.¶ †Et arbitrabitur iudex istam penam considerata qualitate persone & conditione rei,& temporis,vt est tex.l.sacrilegii penam.in prin.ff.ad.l.iul.pecu.Ad hoc facit.c.sicut dignũ in prin.de homi.&.l.aut facta.ff.de penis. ¶Et iudex debebit potius arbitrari ꝙ hoc sit quasi sacrilegiũ q̃ sacrilegium,& minuere penam attento ꝙ licet iste delinquat excedendo metas sue facultatis,tamen hoc facit tã q̃ collector pape,& commissarius apostolicus, & sic non caret primordio veritatis argu.l.cũ filius.§.heres meus de leg.ii.& eius quod notat Cy.in.l.nullus.in.i.oppo.

C.de sũ.tri.& Bal.in repe.l.data opa i.xix.colũ.C. qui accu.non pos.vbi allegat notat.in auten.de non alie.§. quia vero verisimile ¶ Et quod dixi de incursu sacrilegii in capiente de ecclesia intelligo non solum si capiat de ecclesia consecrata sed si capiat ✠ de ecclesia nondũ consecrata ſm Archi.in.c.i.x.q.i.per.c.precepta.de con se.dist.i.& idẽ sentit Archi.in.c.frater noster.in fi.xvii. q.iiii.Licet aliter dixerit ipse met Archi.in.c.siquis domum.xvii.q.iiii.presertim si in tali ecclesia nondũ consecrata diuina officia celebrantur per tex.in.c.pen.& qđ ibi notat Hosti.de immu.ec,Licet aliter dicant glos. & Innocen.in,d.c.pe.¶ ✠ Minor tñ pena imponeretꝰ hoc casu sacrilego qui abstulisset rem non sacram nec benedicta deputatã diuinis officiis de ecclesia non cõsecrata q̃ de ecclesia cõsecrata,quia minus delictum cõmittit q̃ violando ecclesiam consecratã,vt est tex.cũ glo.in.c.vltimo de consec.eccle.vel altar.& glos.in.l.si statuta patris.ff.de iniuriis.cum pene cõmensurari debeant delicto.xxiiii.q.i.c.nõ afferamus.&.c.quesiuit,de his q̃ fiũt a maio.parte cap.¶ ✠ Si vero collector caperet ornamẽta diuinis officis deputata nondũ cõsecrata nec benedicta,nec caperet de ecclesia sed aliunde,tunc non credo ꝙ proprie cõmittatur sacrilegiũ sed bene delinquit veniẽdo contra formã concilii vienensis,videlicet contra cle. si beneficiorũ,que simpliciter loquitur de deputatis pro ornamentis diuinorũ officiorũ ex quo sunt in tali vsu actualiter,vt dixi supra qõne.lxxxviii.Sed de ornamentis cõsecratis vel bñdictis non precise loquitur illa clem. a cuius verbis non est recedendũ.vt.l.i.§.si is qui nauẽ. ff.de exercit.&.l.non aliter.de leg.iii.Et hoc casu credo etiã ꝙ cõtrauenienis in talibus peccat mortaliter.c.ii.đ maior.& obediẽ.& punietur extraordinarie arbitraria pena cũ non sit determinata pena per illud concilũ,vt l.i.ff.de iure deliber.&.c.de causis.in fine de offici.dele

ga. ¶ Licet tex.in.c.sacrilegiũ.xvii.q.iiii.videatur velle ꝙ talis etiam censeri debeat sacrilegus,& ibi apertius Archid.super verbo retinere dicens post Hugo. per illũ tex.ꝙ retinens rem ecclesie etiã nõ datã sed ecclesie relictã,& debitã cõmittit sacrilegium.Pro quo est optimus tex.in.c.indigne.circa mediũ.ver.valde enim iniquũ & ingens sacrilegiũ &c.xii.q.ii.Sed illa iura intelligũtur de sacrilegio improprie,& largissime sumpto, non autẽ de proprio,& stricto sacrilegio.Et pro hoc facit quia diruens statuas deputatas sepulchro nondum tamẽ aplumbatas neq; affixas non tenetur propria actione sepulchri violati sed interdicto quod vi aut clam,vt est tex.in.l.ii.ff.de sepul.viola.quem ita intelligit gl.in.l.si statuta.ff. de iniuriis. ¶ ✝Et nõ immerito distinxi supra ĩter ornamẽta diuinis officiis deputata cõsecrata seu bñdicta & nõ bñdicta,quia q̃dã sunt q̃ bñdicuntur, vt calix, vt est tex.in.c.l.§.vngitur.de sac.vnct.& Hosti.in summa de sac.vnc.§.qui,& quo.in fi.Et similiter bñdicuntur patena,& vestimẽta sacerdotalia que satis possunt p hoc appellari cõsecrata.Sed libri diuinis officiis deputati non bñdicuntur preter missale qđ cõsueuit bñdici , & habet orones suas proprias in libro põtificali,vt hec notãt Io. an.Ant.de bu.& Io.de imo.in.c.i.de pigno.licet glo.i. ibi super hoc aliter loquatur.

9

¶ Pro solutione decimæ papalis non possunt capi etiam illa que sunt promiscuo vsui deputata,

Episthome.

1 Minus dignum assumit naturam dignioris.

Quest.xciii.

Nonagesimotertio quero, Dicitur in.c.le . si

beneficiorum.de decimis ꝙ solutione decime beneficio rum non possunt capi calices libri vel alia ornamenta diuinis officiis deputata,quid si sunt aliqua que sunt deputata promiscuo vsui.puta quia sunt tales libri quibus sacerdos vtitur in camera studendo,& quibus etiam vtitur in diuinis officiis,an talia possint capi per collectores seu leuatores decime.Pro & contra adduci possunt tex.in.l.hoc legatum,de lega.iii.& in.l.quintus.la.i.ff. de auro & argen.lega.Sed credo ꝙ talia non possint capi per tex.in.l.si communem.in prin.ff. quemadmodũ serui.amit.& in.c.sacris.de sepult.& per id quod notat glo.vltima in.c.vnico de iurepat.libro.vi. quia qua ratione dicimus in rebus ꝙ magis dignũ trahit ad se minus dignum,ita ꝙ minus dignum assumit naturam dignioris cui adiungitur vt in.c.quod in dubiis.de consecra.eccle.vel alta.&.c.vnico.eod.titu.libro.vi.Eadem ratione dicere debemus ꝙ vsus rei dignior trahere debet ad se vsum minus dignum,c.translato.de constit.facit.l.que religiosis.ff.de relig.& sump.fune.

¶Collectores papæ,& subcollectores sunt iudices,& habent iurisdictionem.

Epithome.

1 Collectores ex stylo curiæ deputantur cum facultate exercendi censuras
2 Stylus curiæ est attendendus
3 Procurator fisci vtitur iurisdictione, & officio iudicandi
4 Collector potest appellari delegatus ad vniuersitatem causarum.

Quest.xciiii.

Nonagesimoquarto q̃ro, Vtru꞉ collector vel sub-

vel subcollector pape sit nudus administrator vel negociorum gestor,an vero potius habent iurisdictionē, Domini de Rota decisione.cclvi.in nouis que incipit Item collector habens,volunt ꝙ sit negociorum gestor,sed cōpilator decisionum magis adheret opinioni ꝙ sint iudices quod vltimum etiam sentiunt domini de Rota in nouis deci.ccii.que incipit Item licet iuxta in nouis.Et hoc credo verius videlicet ꝙ sint iudices,& habeant iurisdictionem,quod satis videtur probari per tex.in cle, si beneficiorum.de deci.vbi patet ꝙ captio pignorum sit per ipsos collectores quod non fieret si essent simplices negociorum gestores sed fieret auctoritate ordinarii iudicis, ¶ Presertim quia communis stilus curie habet

1 ꝙ ipsi deputentur cum facultate + exercēdi censuras vel ꝙ habeāt cohertionem absq; additione alicuius iudicis

2 qui in hoc multum est attendendus.c. quod translationem.de offi.delega.Et quia papa Bonifacius octauus nō declarasset ꝙ collectores non possint inuocare auxilium brachii secularis quando hoc sibi spetialiter non est cōmissum nisi quia in violentis exactionibus collectoresex cedebant,quia sibi super hoc,& aliis id concernentibus iurisdictio competebat,nec inhibuit alias penas,vt dicit glo si,in dicta clemen.si beneficiorum Item videmus ꝙ

3 + procurator fisci vtitur iurisdictione,& officio iudicandi , vt.l.f.&.ii.&.l.cum vendente.C.vbi cause fisca.

4 &,l.si ea questio.C.de his qui.vt indig. Et forte talis + appellari poterit delegatus ad vniuersitatem causarum concernentium exactionem decime beneficiorum p ea que notat Barto.in.l.i.in si.ff.quis,& a quo appelletur post Innocen.in.c.romana.de offi.ordi.libro.vi, & gl. in clemen.& si principalis,in verbo foraneo.de rescrip. & Io.de imola post doc.in.c.quoniam abbas.in finede offi.deleg . ¶ Nec credo eos posse appellari ordinarios iuxta.c.ii.de offi.leg.libro.vi.Cum iurisdictio eorū nō

concurrat in omnibus cum ordinariis locorum ,prout in omnibus concurrit iurisdictio aliorum legatorum, vt notat Spe.in titu.de lega.§.nunc ostendendum .ver. legatus,sed limitata sit ad istud negocium decimarum & vt plurimum non coherens territorio.Opinio autem dominorum de Rota procederet forte quando collectores deputarentur per papam sine aliqua facultate coher- cendi vel exercendi censuras prout hodie nullus deputatur . Et similiter quando subcollector deputaretur,vt nudus,& merus exactor.

¶ Collector pape potest excommunicare,suspē- dere , & interdicere non soluen- tes decimam.

Epithome.

1 In coactiōibus īferēdis deferri dbet dignitati,& psone
2 Delegatus pape pōtimponere alias penas: q̄ censuras.
3 Collector potest ponere interdictum spāle.
4 Collector non p otest sine speciali mandato ponere interdictum generale.

Quest.xcv.

Nonagesimoquinto quero , Retento pro vero quod dixi supra proxima.q. videlicet ꝙ collector pape habeat iurisdictionem cum sit delegatus pape vtrū possit excommunicare suspendere,& interdicere nō soluentes decimam,& alia debita camere apostolice . Respondeo ꝙ sic per tex.in.c.i.&.c.preterea.&.c.ex literis. de offi.deleg.Et hoc tenet Spe.in titu.de leg.§.sequitur vēr.item ad eius officium,& Bald.in.l.nulli. C. de sen. & interlo.o.iu.dicens ꝙ hodie ex stilo curie ex superabundanti in literis pape apponitur clausula contradictores per censuram ecclesiasticam compescendo quoad ipsos litigantes sed quo ad extraneos secundum eū ope

ratur,& allegat Inno.in.c.i.&.c.in literis.de offi. dele. ¶ In personis tamen episcoporum compellendis serua re debet modestiam de qua in.c.quia pontificali.eod.ti

1 tu.li.vi.✝ Quoniam in coactionibus inferendis digni tati deferre debet & persone.c.pastoralis.in prin.de of. dele.¶ Quinimmo dicit Anto.de butr.in.c.querenti, de versi.sig.ꝙ delegatus pape potest imponere etiã alias

2 ✝ penas ꝙ censure licet in litteris suis apposita sit clausu la illa.contradictores per cen.ec.&c.Et poterit etiam cõ tumacia exigente rebelles beneficiis priuare secundũ In no.in.c.quia diuersitatem,per illum tex.de concess.pre ben.Licet contrarium teneat Hosti.in.c.pro humani,de

3 homi .li.vi.Et quod dixi de interdicto intelligo de ✝ interdicto speciali quia collector pape interdictum ✝ ge

4 nerale propter non solutionem decime vel pecuniarum camere apostolice sine speciali cõmissiõe pape apponere non posset nisi ꝑ,vt dixi supra i.xxv.q.vbi hoc discussi.

¶ Collector pape potest recusantes soluere mulctare.

Epithome.

1 Delegatus pape potest mulctare
2 Subdelegatus nõ põt iponere tm̃ mulctã sicut dlegatus.

Quest.xcvi.

Nonagesimosexto quero, An col lector pape pos sit mulctare recusantes soluere vel non soluentes decimã

1 impositam per papam,✝ Respondeo ꝙ sic, quia delega tus pape potest mulctare,vt notat glos. in verbo puniat & ibi Innocen in .c. pastoralis.§.fina .de offic. delega. Innocen.Hostien.& Anto.de butr.in.c. i.de offi.deleg. & Spe.in ti.de deleg.§.sequitur.ver.Item ad eius offi ciũ.&in ti.de sentẽtie prola.§.spẽs.ver.est,& quarta.&

Archi.ii.q.vi.§.diffinitiua.ver.item cum certa Ant.de bu.Io.de imo.& Abb.siculus in.c.de causis.de offi.de leg.vbi idem dicunt de subdelegato, qui tamen secūdū
2 predictos doctores non poterit + imponere tantā mulctam sicut collector siue delegatus Et hec est communis sententia canonistarum,licet aliter super hoc dixerit Hostien.in summa de sententia,& re iudica,sub rubrica de mulcta.§.quis possit mulctare.& in.c. pro humani . de homi.lib.vi.Et glo.Barto.& legiste &.l.ii.C.de sportu. & in.l.i.in prin.ff,siquis ius dist.non obtem. & glos.& Barto.in.l.siqua pena.de verbo.signi.& Ange.in.l.ii.§. si,per illum tex.ff.de iudi.

¶Collector papæ ꝓ exactione decimæ potest contra non soluentes inuocare auxiliū brachii secularis absq; speciali commissione.

Epithome.

1 Quare Bonifacius.viii.prouidit ꝙ non soluentes decimam cogi non debeant per inuocationē brachii secularis sine speciali mandato.
2 Laici clericis sunt infesti.

Quest.xcvii.

Nonagesimoseptimo qro, An collector pape possit pro exactione decime contra non soluentes decimam inuocare auxilium brachii secularis, Dicendū videtur ꝙ de iure communi hoc posit sicut delegatus pape qui potest inuocare brachium seculare, absq; speciali commissione secundum Inno.Ioan.and.Ant. de bu. Io.de Imo.& Abba.siculum in.c.significasti.de offi.de leg.& idem tenet Hosti.in.c.i.eo.titu.& Spec.in tit. de delega.§.sequitur.ver.sed nunquid seculare Archidi.in

c.administratores.xxiii.q.v.Io.an.& Anto.de bu.in.c. quoniam in plerisq;.de offi.ord.Bernar,in,c. statuimus de offi.delega.libro.vi.& Fed.consilio.clxiii. quod incipit,In christi nomine amen,super inuocatione, & Domi.post Io.an.Zenze.& Lap.in.c,vt officium.§.denicq;. de heret.libr.vi.& Abbas sicu.in.c.siquis contra clericũ in penultima colum.de foro competen. Pro quibus est tex.in,c.tantam si. quem ibi ad hoc notat Abbas sicu. de exces.prela.dummodo faciat quando opus est,vt dicit tex.in dicto.c.tanta,& ordine debito seruato,videlicet ꝙ a tali auxilio non incipiat,vt.l.i.&.l. ordo.C.de execu.rei iudic.vt declarat Fede.consilio.ccli.in fine,qđ incipit,Casus talis est Iacobus de cremona.Licet Archi. in.d.c.vt officium,& Abbas antiquus in dicto.c.significasti,& Bald.in rubrica de offi.delega.in.viii.colum.teneant simpliciter ꝙ delegatus pape non possit inuocare brachium seculare,& super hoc distinxerit Guiel.de mõte laud.in cle.vnica de offi.delega.cum quo simpliciter ibi transit Cardi.zaba.in.x.qõne.❡ Dicit tamen glo.vltima in cleme.si beneficiorum,de deci.& Paul.ibi in fi, ꝙ in declarationibus Bonifacii octaui continetur ꝙ nõ soluentes decimam beneficiorum per secularem potestatem cogi non debent nisi non soluentis tanta fuerit rebellio ꝙ propter ecclesiastice censure contentum inuocãdum sit contra ipsum brachium seculare.Et dicit Car. zaba.in.d.clem.si beneficiorum in.xvi.q.ꝙ Bonifacius octauus + in dictis declarationibus simpliciter prohibuit per collectores decime inuocare brachium seculare sine speciali mandato quod forte credo Bonifacium fecisse non ꝙ hoc esset alias eis prohibitum de iure cõmuni per predicta.Sed quia forte collectores in violentiis inferendis cum auxilio brachii secularis sepe modum excedebant in damnum,& detrimentum ecclesiarum, quibus talia enormia fiebant per laicos + clericis infestos vt

In.c. clericis laicos. de immu. ecc. li. vi. Ideo Bonifacius super hoc specialiter, vt predictum est, prouidit a cuius declaratiōe seu determinatiōe recedēdū nō eē arbitror.

¶ Rectores beneficiorum non soluentes decimā possunt capi personaliter per collectorē.

Episthome.

1 Captus pro debito fiscali non debet poni in carceribus,
2 Discussio bonorum an fieri debeat ante capturam.
3 Delegatus inferioris non potest capere, neq; carcerare
4 Collector papę est delegatus principis, & ei permittūtur maiora.
5 Excommunicatio est meri imperii
6 Captura, & carceratio que non fiūt ad penam, sed ad custodiam non sunt meri imperii.
7 Doctores beneficiati actu legentes non possunt capi personaliter.
8 Abbatissa, vel priorissa pro debito monasterii capi non possunt.

Q uest. xcviii.

Nonagesimooctauo quero, An rectores beneficiorum nō soluentes decimam possint psonaliter capi per collectorē vel de eius mandato. Rńdeo ꝙ sic cum hoc sit debitum fiscale, vt. l. cū eo. ff. ad. l. iul. peculatus, & ibi Bar. quē sequitur Io. de imo. in. c. lator. de pigno. Ad idem allego. Bar. in. l. consentaneum. in. iiii. col. C. qūo, & qñ iud. Dicit tamen Bar. in. d. l. cū eo. ꝙ talis ca-1 ptus ✝ pro debito fiscali non debet poni in carceribus nisi persistat in contumacia, vt. l. nemo carcerem. C, de exac. tribu. li. x. vbi etiam hoc notat Bar. & pro hoc qđ notat Barto. in. l. iiii. §. actor. ver. quero an pro tali debi-2 to. ff. de re iudi. ¶ Et an hoc casu requiratur ꝙ ✝ prius

facta sit bonorum discussio.Glo.& Barto.in.l.iii.§.tutores.ff.de suspec.tuto.tenent ꝙ sic.Sed contrarium tenet Io.de imo.in.l.si filio.la.ii.ff.solu.ma.per tex. in.§. qui autem.ver.sed hec quidem.iuncta glo.in verbo cedere in auten.de fideiusso.Et an hoc casu admitti debeat cessio bonorum bene declarat Cy.in.l.i.in prima, q.C.qui bo.cede.poss.Nec obstat predictis si dicatur ꝙ collector pape non habet facultatem capiendi neq; incar
3 cerandi,quia + delegatus non potest capere neq; carcerare,vt est tex.in.§.si vero.in auten.de exhiben.rei.&notat Barto.in.d.l.consentaneum,& per tex . a speciali in cle.i.in prin.de hereti.quia respondeo ꝙ ille.§. si vero. loquitur in delegato inferioris a principe, sed collector
4 + pape est delegatus principis cui permittuntur maiora nam permittitur sibi excommunicatio, vt est tex. in.c.
5 ex literis .de offi.dele.+que excommunicatio est meri imperii ſm Inno.in.c.transmissam in si.de elect. & in. c.de causis.ver.item dicunt quidam.de offic.delega..& Spe.in ti.de iurisdic.om.iudi.§.i.ver.ſm canones aūt. & Ioan.de lig.post Hostien.in.c.pastoralis.in princ.de
6 offi.or.Multo fortius ei permissa est captura + & carceratio que non sunt meri imperii quando carceratio nō fit ad penam sed ad custodiam,vt est in casu isto vt dicit Barto.in.l.imperium.in.iiii.colum. versi.sed iuxta hoc quero.ff.de iuris.om.iud.Nec in clemē.i.de heret. ibi est specialitas in causa heresis quo ad capturam,quia etiam aliis casibus captura permissa est delegato pape vt est tex.in.c,super eo in fi,de crimi.falsi.¶ Et predicta in
7 telligo vera nisi beneficiati essent doctores + actu legentes quoniam tales non possunt capi personaliter secundum Bartol . in .l. medicos . per illum textum.C. de professo . & medicis,libro .x . ¶ Vel nisi esset mulier per .l. i. C.de offic.diuersi. iudi. & autenti. nouo iu
8 re . C, de custod . reo . puta + abbatissa vel prio

rissa que non potest capi pro debito monasterii sui se/cundum Bald.in.l.etiam.in.v.col.ver.sed nunquid ab batissa.C,de execu.rei iudi.

¶Representantes vniuersitatem, vel capita col/legii cessantes soluere decimam possunt personaliter capi a collectore decime sicut consules ciuitatis,qui totũ populum representant.

Quest.xcix.

Nonagesimonono quero, Quando collector de cime exigere vult decimam ab vniuersitate collegio vel conuentu an possit pro hoc eis cessantibus soluere cape/re personaliter regentes seu representantes vniuersitatem vel capita collegii puta priorem vel rectorem. Respõdeo ꝙ sic per tex.in.l.i.in prin.ff.de mune. & hono. ꝑ quẽ ita determinat Bar.in.l.iiii.§.actor.ff. qđ cuiusꝙ vni. no. Quemadmodum enim possunt consules ciuitatis qui representant totum populum.vt notat glos.in.l.sed ex dolo.§.i.ff,de dolo.& in rubrica.C.que sit lon.con/sue.& Barto.in.l.non ambigitur.ff.de legi.& probatur in.c,fi.de procur.pro debito populi seu ciuitatis perso naliter capi,vt determinat Bal.in.l.etiam.in.v. colum. ver.modo ergo queritur qualiter.C. de execu .rei iudi. Ita dicendum ꝙ representantes collegium vel vniuersita tem possint capi.pro solutione decime papalis.¶Tu au tem singulares persone de vniuersitate vel eorum parti/cularia bona possint pro huius decime solutione capi. Declarat Barto.in dicto.§.actor.& Bald.in dicta.l. etiá in.vi.colum.& in,l.i. §. quibus .ff, quod cuiusꝙ vni/uer.nomi.

¶Quomodo facienda sit monitio clero, vel collegio quando collector vult exigere decimam ab eo.

Epithome.

1 Congregatio est quedam persona pollitica.
2 Edictum vbi debeat poni.
3 Citatur, vel monatur ille, ad quam spectat conuocatio collegii.
4 Monitio per arengam quando fieri debeat
5 Quando non sufficiat monitio sindici vniuersitatis.
6 Subsidium exigitur a communitate seculari ex causa.
7 Vniuersitas secularis quomodo sit monēda pro subsidio exigendo
8 Contumacia vniuersitatis per citationem in personam rectoris.

Quest.100.

Centesimo quero, Quando collector pape vult exigere decimam a clero collegio vel vniuersitate qualiter monere eos debeat & eis intimare impositionem decime. Respondet Bald. in.l.etiam.in.vi.colum.ver.sed quero quomodo citabitur.C.de execu.rei iudi.ꝙ si sunt congregati citabuntur personaliter, quia ista † congregatio est quedam persona politica, vt.l.mortuo.ff.de fideiuss.&.l. metum.§. animaduertendum.ff.quod me.causa.¶ Si autem non sunt congregati dicit ꝙ ponetur edictum † in loco vbi consueuit congregari, vt notat in.l.non potest videri dolo.ff.de regu.iur.¶ Sed verius credo esse ꝙ quando nō sunt congregati debeat moneri † ille ad quem spectat conuocatio cleri collegii vel vniuersitatis, vt congreget eos pro ista admonitione quod si non fecerit sufficit ad moneri prelatum seu maiorem ipsorum secundum glo. ordinariam in.c.si capitulo.in verbo factam de concess.

preben.libro.vi.& in.c.bone.el.i.in verbo singulares.de elec.& Archi.& Domi.de san.Gem.in.c. commessatio-nes.per illum tex.xliiii.di.& Bar.in.l.si.ff.quod cuius-q; vniuer.no.& in.l.i.C.de iure reipublice.libro .xi. & Bal.in.c.i.in.iii.colu.de mili.vasal.qui cotu.est,& Barto.in extrauaganti ad reprimendu,super verbo citatu.

4 Quod si fieri non posset sufficiet monitio per + arenga sm glo.in dicta.l.non potest videri dolo .vel proclama sm Bar.in dicta extrauaganti sup verbo citatum.& sup

5 verbo per edictum.Nec sufficeret hoc casu + moneri sin dicum cleri vel vniuersitatis seu collegii sm Bar.in.dicta.l.i.C.de iure reipublice.li.xi.per notat per glo.in dicta.l.non potest videri.vbi etiam de hoc ponit Bart. & Ange.in.l.i.§.quibus.ff.quod cuiusq; vniuer.no.Et hec procedunt in vniuersitate ecclesiastica. Si aute collector

6 pape vellet exigere subsidium + a coitate seu vniuersitate secular quod ex causa fieri potest, vt dixi supra qo

7 ne.lvi.& sequenti.+ Qualiter tunc vniuersitas secularis sit monenda ponit Inno.in.c.cum ex iniuncto .circa fine.de ope.no.nun.quem sequitur Archi.in.c.si plures. in si.xvi.q.vii.& Domi.de san.Gem.in.c.lex est.ii. Dicit tamen Barto. notanter in dicta extrauaganti ad reprimendum,super verbo citatum,in fin . q; vniuersitas

8 vel collegium + per citationem vel monitionem de ipso in personam rectoris seu maioris eorum factam nunq; constituit,in vera cotumacia sed dicet fictus cotumax.

¶ Censuras incurrunt non parentes monitioni collectoris factæ per proclama,

Epithome.

1 Delegatus papæ potest ferre illas generales sententias censurarum in comprehensos sub sua iurisdictione.

2 Sententia excommunicationis requirit monitionē personalem.

3 Allegantes se ignorasse proclama audiri non debent.

Quest.ci.

Centesimoprimo quero, An non parentes in termino monitioni collectoris incursum censurarum continenti in personam maioris vel rectoris loci facte, vel facte per arengam proclama vel edictum lapso termino inuoluantur censuris eis aliter personaliter non monitis, Domini de Rota deci.ccccxxv.in nouis que incipit, Item extra rotam concludunt ꝙ sic in subsidio charitatiuo quod imponitur per episcopum, vt dixi supra in.xv.q.p tex. in.c.si sacerdos.de offi.ord.in.c.romana.§. caueant de sen.excom.libro.vi.&.c.quidam.vi.q.i.Sed idem dico in collectore pape, quia etiam delegatus pape potest ferre illas generales sententias censurarum, dummodo ferat eas inter comprehensos sub sua iurisdictione, vt probatur per tex.in.c.a nobis el.i.in fin.de sen. excom. Et pro hoc est optimus tex.a speciali cum glo.sua in verbo nominatim.in.c.constitutionem.de sen.ex.libr.vi. Nec obstant predicte alique deci.Rote in nouis videlicet decisi.ccxl.que incipit, Item si de speciali mandato, & deci.ccclii.que incipit, Item si committatur causa tempore feriarum, & in antiquis decisione.cccxiiii.que incipit Nota ꝙ lite contestata, & decisione sequenti.& Egid. de bellame.decisione centesima.lxxxviii.que incipit, Vt citatus excommunicetur. que post Inno. in.c. si aduersarius, de eo qui mit in poss. & in.c.ad petitionem, de accusa.vt plurimum volunt ꝙ ad hoc, vt ferri possit excommunicatio requiratur monitio personalis nisi constet citationē seu monitionem alias ad eius notitiā peruenisse, quia ille auctoritates intelliguntur qñ excōicatio fertur in spē, & cōtra certā psonā, nō aūt in gñe & cōtra incer

tam personam prout est hic contra non soluentes quo ca su sufficit ꝙ sint moniti per proclama vel edictũ. ¶ Et 3 an hoc casu ad euitationem pene vel censurarum + alle gantes se ignorasse proclama vel edictum, audiri debeãt Videtur ꝙ non per tex.in.l.sed si pupillus.§.proscribe re.ff.de instito.& in.c.i.de postu.prela.& in.c.quod di citis.xvi.di.& in.c.cum in tua.qui mat.accu.poss.quod plene,& solemniter discutiunt domini de Rota in pre alle.deci.cccc.xxv.In nouis que incipit, Item extra Ro tam vbi referunt super hoc consilia duorum fratrum in uicem contraria, videlicet Bald.& Pet.de perusio.& An to.de bu.& Abb.sicu.in.c.cognoscentes.de constitu.

¶ Collector affiget edictum in portis ciuitatis vel castri si clausas contra ipsum inue niet,& in loco vel ecclesia vi ciniori si non patet tutus accessus.

Quest.cii.

Centesimosecundo quero, Colle ctor pape va dit ad ciuitatem vel oppidum, vt imponat,& exigat de cimam beneficiati loci hoc presentiẽtes claudũt sibi por tas quid faciet tunc collector. Respondet Bald.in.l.etiã in.vi.col.versi.quero quid si rustici.C.de execu.rei iud. ꝙ affiget edictum in portis ciuitatis vel castri. Et si non est ibi tutus accessus ponetur edictum in loco viciniori vel in ecclesia magis vicina, quia ecclesia est locus publi cus,& omnibus patens,& allegat tex.in cle.causam.§. verum.de elec.Pro quo etiam benefacit tex.in cle.dudũ de iudi.& in cle.quãuis.§.si.vero dicti episcopi.de fo. compe.& in.c.quoniam frequenter,§.porro.vt lite non contest.

¶ Collector tenetur facere instrumentum solutionis decime.

Epithome.

1 Instrumentum liberationis potest fieri facta solutione decimæ per collectorem absq; speciali facultate.
2 Mandatum ad recipiendum tacite includit mandatum ad quietandum soluentem de recepto.
3 Instrumentum fit ad faciliorem probationem liberationis, seu quietationis.

Quest.ciii.

Centesimotertio quero, An beneficiatus qui soluit decimam collectori possit instare ꝙ faciat sibi instrumentum liberationis,& solutionis decime. Et an collector ad hoc teneatur. Respondeo ꝙ sic per tex.in.l.sicut datã C.de libe.causa,quam legem licet loquatur in libertate Bald.ibi extendit ad omnem solutionem. Idem tenet. Spe.in titu.de instru.edi.§.postq̃.versi.quid si debitor. & versi.quid si solui.& ibi clarius Ioan.and.in addi.& glo.in.c.significauit.de testi.& Barto.in.l. plures apochis.per illum tex.C.de fide instru.& in.l.si finita.§ .eleganter.ff.de dam.infec.& in.l.ex ea parte.in prin.de verbo.obli.& Ioan.de imo.in.l.huiusmodi.§.si ita cui legatum.de leg.I.Pro quo bene facit tex .in.l. siquis fundum.§.si.cum.l.sequenti que incipit,Et ego ex conducto.ff.loca.& in.l.colono.ff.de vsufru.lega.& in.c.longinquitate.&.c.sepe.xii.q.ii.De quo etiam ponũt glo. Bar.& Ioan.de imo.in.l.ii.in prin.ff.solu.mat.& in.l. si pupillus.in prin.ff.de noua. ¶ Et poterit collector decime liberare eos qui soluerunt decimam, & eis instru-
1 mentum liberationis de hoc conficere absq; ✠ eo ꝙ sibi commissa sint specialiter facultas liberandi vel quietandi, quia ex quo habet mandatum ad recipiendam

1 solutionem,& illi integre soluerunt, tacite satis ✝ censetur habere mandatum ad eos liberandum tex. est & ibi Bald.in.l.non abstulit.C.de noua.& in.l. si debitorem.
2 ff.de nouat.cum instrumentũ ✝ non fiat nisi ad facilliorem probationem liberationis,que liberatio fit eo ipso ꝙ soluitur debitum,vt insti.qui.mo,tol.oblig.in prin.

¶ Collector papæ potest de decimis non solutis confitendo sibi solutum quietare dũmodo sit ipse soluendo.

Epithome.

1 Verba facultatis collectoris sunt aduertenda.
2 Procurator fiscalis potest quietare de non receptis.
3 Collector vt possit quietare de non receptis debet esse soluendo.

Quest.ciiii.

Centesimoquarto quero, An collector pape possit quietare beneficiatos de decimis non solutis confitẽdo sibi esse satisfactum,& solutum. ✝ In hoc est aduer-
1 tendum ad verba facultatis sue iuxta.c. porro, & si de terra,de priuileg.Quia si habet mandatum ad recipiẽdum solutionem,& confitendum &c.tũc licet verba ista ponantur copulatiue,tamen secundum cõmunẽ sentẽtiã doc.poterit liberare,& quietare etiam de nõ solutis cõfitendo sibi satisfactũ ſm Ange.& Io.de Imo.in.l.a diuo pio.§.sed si emptor.ff.de re iudi.& in.l.si debitorẽ.ff.de noua.& Ang.in.l.nõ abstulit.C.de noua.& in.l.si cõsensit.ff.qui.mo,pig. vel ipo.sol.& Bal.Sali. Raph.& Pau.de cast.in.l.ii.§.fi.ff.si cer.peta.& Ludo, ponta.in l.predia.ff.de acqui.poss.Licet Bar.expresse tenuerit cõtrariũ in.d.l.ii.§.fi.ff.si cer.pe.¶ Si vero i mãdato seu facultate sua nõ est appositũ verbũ,& ad cõfitendũ sed

solū ad solutionem recipiendū, & quietandū, tūc licet in aliis procuratoribus sint varie opiniones inter docto res in locis proxime allegatis, vt etiam patet ex his que notat Io.an.in addi.Spe.in ti.de teste.§.i.ver.sed pone Egid.& Fede.consi.liii.& Abbas sicu.in.c.cū olim.el.i. de offi.deleg.¶ 2 † Tamen in procuratore fiscali qualis est collector pape vel recipiente functiones publicas,certū est ꝙ potest cōfiteri se recepisse,& quietare, ēt de his que soluta non apparent,& confessio statim preiudicat, vt est tex.coniuncta glo.in.l.fi.C.de apoc.publi.li .x.& in.l.in contractibus.§.sed qm̄ coniuncta.glo.ibi in verbo functionum,& ibi etiā Bal.C.de non nu.pec. & hoc tenent Ange.& Ioan.de imo.in.d.l.a diuo pio.§.sed si emptor.¶ Ex quibus concludo ꝙ licet collector papenō habeat expresse mandatum ad cōfitendū,tamē confiteri poterit,& quietare etiam de his de quibus non apparet facta solutio,quod est verum non solum si confessio collectoris emanet super solutione decime,sed etiam si ema naret confessio eius super receptione precii rerum vendi tarum propter solutionem decime secundum gl.in.d.l. in contractibus.§.sed quoniam.in verbo penitus p tex. optimum in.l.omnes.§.fi.C.de quadri. prescript. ¶ Et est ratio quia procurator fisci non presumitur habuisse fidem de precio quam habere non potest,vt.l.si procura tor.de iure fis.vt refert Bald.in.d.§.sed quoniam. ¶ Pre dicta tamen intelligo vera quando collector est soluendo, 3 † ita ꝙ ipse de suo potest satisfacere pape seu came re apostolice, alias enim confessio illa collectoris nō pre iudicaret fisco seu camere apostolice secundum glo.& Bald.in.d.§.sed quoniam.in verbo penitus, & Angel. & Ioan.de imol.in .d.§. sed si emptor . & in .l. si debi torem.ff.de noua. quia alias secundum Bald .in.d .§. sed quoniam,daretur materia fraudulenter colludēdi cum inopi collectore in preiudiciū fisci,& camere apo-

stollce, quod esset absurdum. Et pro hoc bonus tex.in l.fi.in prin.ff.de eo per quem fac.erit. & in.l. properan dum.§.fi.C.de iudi.

¶ Laicus non potest esse collector decimæ papa lis cum ei competat cohertio ecclesia stica,& idē de subcollectore.

Epithome.

1 Sub rogatum sapit naturam illius in cuius locum sur rogatur.
2 Collector,seu subcollector nudus nullam habens iurisdi ctionem potest esse laicus.
3 Papa ex certa scientia potest deputare laicum collectorē decime etiam cum iurisdictione.

Quest.cv.

Centesimoquinto quero, An laicus possit esse collector decime papalis. Respondeo ꝙ non cum ei competat iurisdictio,& cohertio ecclesiastica,vt dixi supra.q. xciiii.& sequenti,& quia istud ius exigendi est radica tum in eius persona ex commissione apostolica,vnde nō videtur cadere posse in laicum,vt firmare videtur Ant. de but.in c.decernimus.in penul.col.de iudi.per ea que notat Hostien.in.c ex ratione.de eta.& quali. Et idem firmat Archi.in.c.in noua.circa prin.xvi.q.vii.quem se quitur Ludo.ponta.consil.cclxviii.quod incipit,In chri sti nomine amen,iste petrus.Pro quo bene facit tex.in c.quoniam in quibusdam.& in.c.in noua.xvi.q.vii. Et idem credo in subcollectore quando deputaretur cum eadem iurisdictione seu facultate que competit ipsi col lectori per tex.in.c.statutum.§.in nullo.de rescrip. lib. vi. Ad hoc cle.vnica de offi.vica. Cum subrogatum sa
1 piat ✝ naturam illius in cuius locum subrogatur.l.si cum.§.

eum.§.qui iniuriarum.ff.siquis cau.&.c.ecclesia, vt lite pen. Secus si esset nudus, & merus subcollector nullam
2 habens iurisdictionem + neq; cohertionem sed solū deputatus ad recipiendum illam meram decimarum solutionem, quia hoc laico bene demandari potest secūdū Archidi.in.d.c.in noua.& Anto.de butr.in.d.c.decernimus.& Ludo.ponta.in preallegato consil.per text.in c.vestra.de loca.& in.c.querelam.ne prela.vi.suas. Et licet predicti doc.loquantur in deputato ad colligendas decimas,& obuentiones spirituales,tamen idem credo dicendum de collectore huius decime papalis per ea q̄ dixi in.d.q.xciiii.& sequenti.& per tex.in.c. quoniā in
3 quibusdam.&.c.indicatum.lxxxix.di. ¶ + Fateor bene q̄ si papa vult potest merum laicum ex certa scientia deputare collectorem decime etiam cum iurisdictione, & cohertione per id quod notat glo.in.§.verum.in verbo ducibus.xxxii.dist.& in.c.bene quidem in verbo p̄ter romanum pontificem.xcvi.di.& in.c.quanto.& ibi doctores de consuetu.& in.d.c.decernimus.

¶ Collector pape deputatus ad decimas colligendas potest subcollectorem deputare sine speciali cōmissione dummodo in sua facultate non appareat electa industria personæ.

Epithome.

1 Collectio decimarum non dicitur arduum negotium.
2 Iudex arbitratur quod dicatur arduum negotium
3 Stipendium publicum non potest recipi per procuratorem,
4 Episcopus vel archiepiscopus potest subsidium charitatiuum petere per procuratorem
5 Verba illa,de tua prudentia,vel de tua circunspectione plenius cōfidentes denotant industria persone electā.

Verba de fide,& legalitate tua confidentes idem im-
portant.

Quest.cvi.

Centesimosexto quero, An collector pape deputatus ad decimas beneficiorum colligendas vel debita camere apostolice possit absq; speciali commissione subcollectorem deputare. Respo ideo q sic secundum dominos de Rota in nouis deci.cclvi.que incipit,Item collector,& quia siue dicamus q sit delegatus prout tenui supra.q.xciiii. & hoc potest,vt.l.a iudice.C.de iudi.&.c.super qonum §.i.&.ii.de offi.delega.&.c.cum causam de appel.cu si Siue dicamus q sit procurator ad negocia,Et idem erit dicendum siue dicatur generalis procurator ad negocia vt.l.i.§.magistrum.ff.de exercito.&.c.i.in fi.de procu. lib.vi.&.l.quicunq;.§.fi.ff.de instito.&.l.si procuratore §.si quis mandauerit.ff.manda.Siue etiam dicamus q sit procurator specialis ad negocium, quia ex quo habet mandatum limitatum ad leuandum, & recipiendum decimam beneficiorum non censetur electa industria p sone,& poterit alium substituere secundum Barto.in.l. si.in fi.ff.de diuer.& tepo.prescrip.& Bal.in.l.quod qs. C.de procura.per tex.in.c.is cui.primo responso de offi.deleg.lib.vi.Pro hoc quod notat glo.in verbo decreta.in.c.si quis iusto.de elec.libro vi.& tex.in.c si.secundo responso.de procu.li.vi.Nec credo dici posse q hoc
1 sit magnum + negocium in quo videatur electa industria persone iuxta doctrina Inno.in.c.fina.de offi.delega.& Bal.in.l.liberti liberteq;.in.x.colum.ver.quero denuo imperator.C.de ope.liber.quia,vt subdit Innocentius.in.d.c.fin.quem sequitur ibi Anto.de bu.statur ar-
2 bitrio iudicis + q dicatur arduum negocium ex quo videatur electa industria persone q non credo aliquem equum iudicem hoc casu arbitraturu,quia leuare decima

nõ est magne industrie,& põt facile per quécunq; fidelẽ
3 fieri. Nec obstat predictis si dicatur ꝙ stipendium ✝ publicum nõ põt recipi nec solui per procuratorẽ: sed debet recipi,& solui in propriis manibus, vt est casus nota.quẽ ibi ad hoc ponderat Bar.in.l.per hãc.C.de erog. mili.anno.li.xii.de quo facit festũ Lud.põta. in.l.i.§.si quis ita.de ver.ob.quia rñdeo ꝙ hoc non est stipendiũ ꝙ soluatur ꝑ laboribus,sed est potius collecta imposita per papam ad eius beneplacitũ. Vel dato ꝙ esset stipendium etiã potest a persona illustri recipi,& ꝓcuratorem arg.l.nullus qui nexu.& quod ibi notat Bal C.de decu. li.x.Pro quo bene facit tex.in.l.fi.C.de iniur.& institu. de iniur.§.in summa.& in.l.ii.C.de sent.ex pericu.reci.& in.c.fi.de re iudi.li.vi.& in auten.qđ ius,C.de pecu.& in.c.qa epi.v.q.iii.Ex quo infero iuncto.d.c.vlti.
4 de re iudi.li.vi.ꝙ quilibet ✝ eps seu archieps põt petere charitatiuum subsidium,& quodlibet stipẽdiũ ꝑ procuratorẽ,nec astringitur dispositione.d.l.per hãc,Quin immo dicit deci.Rote.cclvi.preal.ꝙ si potestas collectoris fuisset per papã limitata hoc modo videlicet ꝙ non possit nisi vnicum subcollectorem in singulis ciuitate, & diocesi deputare poterit tamen successiue plures diuersis temporibus subcollectores deputare, ita ꝙ semp nisi vnus remaneat in qualibet ciuitate, & diocesi.Predicta tamen intelligo vera nisi in deputatione collecto-
5 ris papa apponeret ista verba,de ✝ tua prudentia,vel đ tua circunspectione plenius confidentes vel similia quoniam tunc non posset collector subcollectorem deputare,quia per illa verba videtur fuisse electa industria ꝑsone,ita notanter decidit Innocen.in.d.c.fi.de offi.deleg. quem sequitur ibi Ioan.de Imo.Et idem dico si papa di
6 ceret,de fide ✝ & legalitate tua confidentes, quia tunc etiam videtur elegisse industriam eius,vt expresse cõclu dit Anto,de bu.consil.suo.xlviii.in fi.quod incipit, In

nomine Iesu christi, & matris eius gloriose virginis absq; diffusione. Et ideo nec tunc poterit subcollectorem deputare.

¶ Collectores apostolici in beneficiis reseruatis loco iconomi succedunt in conseruando fructus tempore vacationis ipsorum.

Quest. cvii.

Centesimoseptimo quero, An collectores apostolici possint se intromittere de fructibus beneficioru; vacantium. Respondeo secundum Egi. de belleme. deci. septingentesima. lv. que incipit. Si rector parrochialis q; hodie in beneficiis reseruatis collectores camere apostolice loco iconomi succedunt, & fructus recipiunt, & conseruant ad vtilitatem camere apostolice. Et dicit q; hodie in beneficiis reseruatis non habet locum. c. cum vos. de offi. or. &. c. cum venissent. de institutio. Nec alia iura que loquuntur de custodia ecclesiarum vacantium. Tamen non memini, vidisse hoc dictum Egid. seruari in practica.

¶ Collector decimæ papalis debet transcendisse xviii. annum, & idem de subcollectore data paritate iurisdictiõis.

Epithome.

1 Collectoris persona debet esse qualificata
2 Exequutores cum clausula vocatis vocandis dati dicuntur iudices delegati.
3 Religiosus professus non potest esse collector nisi sit qualificatus.

Quest.cviii.

Centesimooctauo quero, Cuius etatis esse dbeat collector decime papalis. Respondeo ꝙ debet transcendisse.xviii.sue etatis annum, nisi papa ex certa scientia deputaret existentem in inferiori etate, Alias deputatio esset subreptitia.hoc probatur a contrario per tex.in.c. cū vigesi.de of.deleg.vbi hoc clarius volūt Abb.sicu.& Io.de imo. & ipemet Io.d Imo.i.l.qdā cōsulebat.ff.de re iudi.ita declarantes tex.in.d.c.cum vigesimum, cum collector pape delegatus sit, vt dixi supra presertim.q. xciiii.Nec obstat.c.qui generaliter,in fi.de procu.li.vi. &.l.si collactaneus.ff.de manu.vindi.&.§.iuste.institu. quibus ex cau.manu.non possunt,& quod plene notat Bald.post Ia.bu.in.l.exigendi.in.ii. colū.C.de procur. quia illa iura loquuntur in procuratore ad negocia qui penitus caret iurisdictione qua non caret collector, vt dixi in.d.q.xciiii.& pluribus sequentibus. ¶ 1 Ex quo infero ꝙ persona collectoris pape debet esse qualificata iuxta tenorem.c.statutum.§.i.de rescrip.libro.vi.videlicet quia debet esse constitutus in dignitate vel personatu ecclesiastico,vel exigitur ꝙ sit canonicus ecclesie cathedralis. 2 Sicut etiam dicimus de executoribus gratiarū pape datis cum clausula vocatis vocandis,cum tales censeantur veri iudices delegati,vt concludunt domini de Ro.in nouis deci.cccliiii.que incipit,Item si in cōmuni forma,& in antiquis deci.cccxciii.que incipit, Nota ex hoc.& Cardi.zaba.post Guiel.de monte lau.in cle.i. in.xv.q.de rescrip. ¶ Et idem dico de subcollectoribus eorum quando eis esset commissa tota facultas competens ipsis collectoribus per tex.in.d.c.statutum.§.in nullo.Et per id quod notant domini de Rota in antiquis deci.xcix.que incipit Nota ꝙ executor datus. Secus si subcollector esset deputatus ad certum nudum mysteriū

tantum per ea que de subexecutoribus gratiarū scribunt domini de Rota in predicta decis. cccliiii. & in antiqs decisio.cccxcii.que incipit, Nota ꝙ si in forma, & Archi.& Domi.in.d.§.in nullo. ¶ Ex predictis etiam infe
3 ro ꝙ + religiosus professus non potest esse collector vel subcollector pape. Pro quo bene facit.c. de presentium. xvi.q.i.nisi sit qualificatus, puta prior conuentualis vel abbas iuxta cle.& si principalis.de rescrip.etiā si deputaretur, vt nudus minister sine iurisdictione per textum in c.ii.de postulando.&.c.monachi.el.ii.xvi.q.i.& in cle. religiosus.cum glo.in verbo licentia.de procu.vbi duo exiguntur que hic non concurrerent.

¶ Subcollector deputatus a collectore cum iurisdictione, in .ii. deputatione de primo non facta mentione non dicitur reuocatus, Et quomodo intelligatur reuocari.

Epithome.

1 Subcollectores dati sine iurisdictione dicuntur meri procuratores.
2 Iurisdictio ordinarii, est magis firma q̄ legati.
3 Subcollector deputatus in totum qui iam cepit vti iurisdictione nec expresse potest reuocari.
4 Deputatio specialis reuocat generalem.

Quest.cix.

Centesimonono quero, An collector pape qui deputauit subcollectorē, si postea in eodē loco deputat aliū subcollectorē nō faciēdo mentionē de primo videat prius dputatū subcollectorē reuocare, & reuocatus censeri debeat. Dñi de Rota deci.cclvi.in nouis q̄ incipit, Itē collector habens tenent ꝙ sic per.c.nō iniuste.de ꝑcu, &.c.si quē

co.ti.li.vi.&.l.ſiquis cum procuratorio.§.fi.ff. de pro-
cur. Pro quibus bene facit quod notat Io.cal.in addit.
in,c.ſua de officio vica. quem ſequitur Petrus de an-
cha,in cle.vnica circa fin.de offici. vica.quod eſt verum
1 quando ſubcollectores + dati ſunt ad nudũ miſterium
exigendi ſine aliqua penitus iuriſdictione,quia tales sũt
meri procuratores. Sed ſecus forte dici poſſet quando da
ti eſſent ſubcollectores cum iuriſdictione,& cohercendi
poteſtate collectoribus ipſis competente per.c. volentes,
& quod ibi ſcribunt omnes docto.de offi. lega. & per
id quod notat glo.in.c.in galiarum.xxv.q.ii.& Spe.in
titu.de lega.§.finitur.ver.In ſumma notandum Ad que
ſura tamen poſſet reſponderi ꝙ loquunrur in duobus
2 ordinariis non in delegatis,quorum + iuriſdictio non
eſt ita firma, & fauorabilis ſicut ordinaria. Sed pro pre
dictis facit tex.in.l.ii.C,de teſta,tu. pro, & contra ad-
duci poteſt text,in.c. paſtoralis.§. preterea. de offic.
delega. Et hoc vltimum procederet preſertim quan
do collector in ſubdelegatione ſiu primi ſubcollecto
ris deputatione omnia commiſiſſet nihil ſibi reſeruã
3 do,& ipſe primus ſubcollector + iam cepiſſet vti iuriſ
dictione,quoniam cum talis non poſſit reuocari expreſ-
ſe, vt eſt tex. in.c.quamuis.de offic.delega. libro,vi. Et
clarius hoc dicit Innocen.in.c. in cauſis. in vltima co-
lum.de elect.quia.l iudicium ſoluitur.ff. de iudi. non
habet locum in delegato qui in totum ſubdelegauit
quando ſubdelegatus iam cepit vti iuriſdictione,vt no
tat Anton.de butr. poſt gloſ. in.c. ſuper queſtionum
in.iiii.quarta de offi.delega.& Pau. de caſtro. in dicta
l. iudicium ſoluitur. Multo fortius non poterit reuoca-
re tacite per deputationem alterius ſubcollectoris ſe-
cundum Archi.& Ioan. andr. in dicto.c.quamuis.de
officio delegati. libro. vi. Sed ſi primo deputatus
eſſet ſubcollector generalis, poſtea ſecundo loco de-

putaretur spetialis,tunc clarum esset q per deputationē
4 spetialem † esset reuocatus primus subcollector quo ad illam spetiem per regulā generi per spetiē de reg.iur li. vi. Siue dicamus quando subcollectores deputati sunt cum iurisdictione dummodo generalis non cepisset vti iurisdictione in illa spetie per tex.in.c.pastoralis.§. quoniam.de rescrip. Siue loquamur quando sunt deputati subcollectores,vt nudi ministri, & sine aliqua iurisdictione per dictum.c.non iniuste.& dictam.l.siquis cum procuratorio.Pro quo vltimo recte intuenti videtur casus in.l,maritus.vbi etiam Bar.C.de procura. & tex.in l.si longius.§. primo ibi ,si non sit qui nomine patris agat.& ibi Ange.ff.de iudi.Et probatur per tex,a spetiali in.l.si hominem.ff.manda.Nec obstat tex.in.l ,quotiens.§.si.ff.de admini.tutor.quia ibi loquitur in pluribus tutoribus in quibus diuersa est ratio,vt patet ex his que notat glos.in dicta.l.ii.C,de testamen, tuto. & Cy. ibi in secunda oppo.Et idem dico si primo esset constitutus spetialis,& postea constitueretur generalis,quia p constitutionem generalis subcollectoris secundo loco factam,non intelligeretur reuocatus primus spetialis quo ad illam spetiem,vt volunt domini de Rota in nouis decisio.cclxxxvi.que incipit.Item siquis constituit. per c.l,de rescriptis.&.c.dudum.de preben.libro.vi.

¶Collectoris facultas probanda est per literas.

Epithome.

1 Literæ probant potestatem collectoris.
2 Casus in quo testes non probant.
3 Creditur honestæ,& notæ persone sine literis
4 Cardinali creditur de commissione sibi facta sine literis
5 Ex stillo curie non creditur sine literis.
6 Glo.in.c.cum olim de priuile.habet locum quando agi

tur de modico preiudicio.

7 Graue preiudicium est exactio decimarum, & pecuniarum.

8 Pecunia dicitur vita hominis

9 Obseruantia palacii apostolici in probanda facultate collectoris,

10 Collectoris deputatio in vrbe presente papa probatur per testes.

11 Cōmissiones causarum quomodo probentur variæ sūt opiniones.

Quest. cx.

Centesimodecimo quero. Qualiter probetur ꝙ quis sit vel fuerit collector apostolicus. Domini de Rota in nouis decisio. cclvi. que incipit. Item collector hñs 1 concludunt ꝙ eius facultas seu potestas probanda ✝ est per literas per tex. in. l. vnica. C. de manda. princip. & in c. cum iure, de offi. deleg. & in extrauaganti Bonifacii octaui que incipit, Iniunctę, pro quibus allego optimū tex. & ibi Bar. in. l. prohibitum. circa finem ibi, Cū literis nostris cognouerit. C. de iure fis. libro. x. & in. l. i. C. ď super indicto. libro. x. facit. l. si qua per calumniā. in fine de epi. & cler. Pro hoc glo. ordinaria in. c. romana. sup verbo in scriptis, ver. vigesimusquintus. de censib. li. vi. & in. c. institutionis. xxv. q. ii. & Spe. in titulo de instru. edi. §. restat. ver. sed si alii ibi. xix. in legatione. & quod notat Bald. in. l. fi. in penultima colum. C. de re iudi.

2 ✝ Et sic iste erit vnus casus in quo non poterit fieri probatio per testes, hoc forte tamen limitari posset nisi is ꝙ 3 dicitur collector esset valde honesta, & nota ✝ persona, quia tunc ei crederetur ꝙ esset collector apostolicus absꝙ literis pape per glo. notabilem in. c. cum olim. el. i. in glo. magna. de priuile. que extendens. c. nobilissimus 4 xcvii. distin. dicit ꝙ non solum creditur ✝ cardinali de

commissione sibi facta absq; aliis literis, sed etiam alii honesto, & noto viro, quod etiam tenet Spe. in titulo delegato, §. superest, vir. quid si delegati iurisdictione, & in titu. de deleg. §. excipi. ver. item excipitur quod nō ostendit. & Barto. in dicta. l. prohibitum. & Ludo. pon/ta. consilio suo. lix. quod incipit, In christi nomine amē ad discutiendum. ver. quarto videndum. Et Abbas sicu/lus in. c. quod super his, de fide instrumen. vbi Abbas

5 subdit ꝙ stilus curie + seruat ꝙ non credatur eis sine li/teris a quo stilo recedendum non est. c. q̄ graui. decrimi. fal. Predicta procedere videntur presertim quando esset perdita littera commissionis secundum Innocen. In dic/to. c. cum olim, quia tunc sm eum si persona est nota & honesta commissio vel littera potest probari per te/stes, quia eius vbi crederetur. Sed circunscripto etiam sti lo curie mihi magis placet opinio dominorum de Ro/

6 ta per iura preallegata Et ad glo. in dicto + . c. cū olim, & alia iura que volunt ꝙ credatur honesto, & noto vi/ro sine litteris commissionis, respondeo ꝙ intelligūtur quando non agitur de preiudicio vel saltem leui ; & modico alterius preiudicio. Secus enim esset si age/

7 retur de graui alterius + preiudicio per id quod no/tat glos. in. c. sicut, de senten. excommu. & Archidi. in dicto. c. nobilissimus prout est hic, cū agatur de exi gendis pecuniis, & decimis bñficiorū, & cōpellendis, &

8 cohercendis clericis cum pecunia dicatur + vita hoīs vt inquit Bald. post glos. in. l. aduocati. C. de aduo cati. diuersi. iudi. & in. l. recepticia. C. de constitu. pecuni. quo casu non creditur ei sine litteris apostoli cis, etiam si sit honesta, & nota persona. Et hoc est qđ formaliter voluit Bartolus in. l. palatinos. C. de col latione fundorum fiscalium libro vndecimo. Et ita etiam firmat Abbas siculus in dicto. c. cum olim. hoc modo restringens glos. ibi. ¶ Concludo ergo ꝙ

per testes non poterit probari ꝙ quis sit vel fuerit collector apostolicus sed solum per litteras deputatio
9 nis. Et ita obseruat palacium + apostolicum quod non admitteret probationem per testes etiam probata amissione literarum, quia semper ex registris papę potest fieri probatio per litteras de nouo expediendo literas. Hoc tamen est limitandum nisi colle
10 ctor esset + deputatus a papa ad colligendas decimas in curia romana seu ab ecclesiis vrbis romanę papa existente in vrbe, quia talis deputatio forte poterit probari per testes per id quod notat Spe.in titulo de probat. §. videndum. versicu. quid de auditoribus palatii, & Archi.in .d.c. nobilissimus. ¶ Et predicta sunt vera presertim hoc casu quo committitur
11 administratio licet varie sint opiniones in + cōmissionibus cāuū an possint probari per testes, quas plenissime vltra omnes refert Ioan. de Imo. in.d c. cum in iure, referens opi.Gof. Innocen.Spe. Ioan. and. Archi. Anto.de bu. & legistarum, vt Pet. de bella per. & Guiel.de cu. in.l. ne quicq̄ .§. vbi decretum.ff. de offi.procon. & lega.

¶ Subcollectoria potest per testes probari videlicet an quis sit vel fuerit collector.

Epithome.

1 Subdelegationes probantur per sola sigilla subdelegantium.
2 Testes,& instrumenta parem vim habent.
3 Commissio facta per inferiorem probatur per testes.

4 Commissio episcopi extra mandatum generale probatur per testes.

5 Officialis in his,quæ ipsi competunt iure ordinario ꝓbatur per cōmunem nominationem.

6 Mandatum procuratorium potest probari per testes

7 Reuocatio procuratoris potest probari per testes,

8 Mandatum procuratoris ad solutionem recipiendā non sufficit probari per testes.

9 Soluenti debet fieri plena securitas per instrumentum.

10 Creditor recipiens solutionem debet facere quietātiam debitori.

11 Facultas subcollectoris orta questiōe inter ipsum, & habentem soluere quomodo debent probari.

Quest.cxi.

Centesimoundecimo quero,An subcollectoria vel ꝙ qs sit vel fuerit subcollector pape ꝓbari possit ꝑ testes,an vero sit necesse ꝙ ꝓbetur ꝑ literas seu ꝑscripturam. Videtur dicendum ꝙ debeat probari, per scripturam per ea que notat Inno.in,c,quoniam contra.de proba.quem sequuntur Archi.& Io.an.in.c.si a subdelegato,de offi.delega.li.vi.vbi dicit 1 ꝙ subdelegatiōes probantur per sola sigilla subdelegantium. Tamen contrarium credo verius,quia subcollectoria etiam poterit probari per testes Cum enim iste casus non sit de enumeratis per glo.ordinariam in.c.romana.de cen.si. lib. vi. in quibus requiritur scriptura stabimus regule 2 volenti ꝙ parem vim habent testes,& instrumēta,vt.l.in exercendis.C.de fi.instru.Et istam opi.in terminis tenent.d. de Rota in nouis deci.cclvi.que incipit, Item collector habens, dicentes ꝙ commissio subcollectoris, & eius potestas ac exercitium poterit probari per testes qui fuerunt presentes tempore commissionis sibi facte Licet collector ibi teneat contrarium.Et pro opi. dominorū de

3 Rota bene facit. ¶ Quia commissio facta ✝ per inferio rem a principe probari potest per testes secundum Bal. in.l.vnica.C.de manda.prin. allegantem.c. institutiōis xxv.q.ii.quod iudicio meo optime probatur per tex.in c.sicut de re iudi.dum tex.dicit ex quorum depositiōe constitit ꝙ magister A.auctoritate episcopi lu.dunen- sis ipsum absoluit .Et hoc tenet Spe.in ti.de proba.§.vi dendum circa prin.ver.sed nunquid delegatus.& Ioan. de imo.post doc.in.c.cum in iure.de offi.delega.Et idē sentit.Io.an.in addi. Spe.in titu.de lega.§.excipi.versi. Item excipitur quod non ostendit.Et pro hoc quod no- tant domini de Rota.in nouis deci.cccixxx.que incipit. Item si episcopus dat,& committit. ¶ Vbi volunt ꝙ si episcopus committat vicario suo aliquid quod non ve niat in generali mandato,puta q recipiat resignationē

4 alicuius beneficii,& illud conferat, illa ✝ commissio eque bene poterit probari per testes sicut per scripturam vt in.c.cum ioannes.de fi.instru.quia secundum eos.l. vnica.C.de man.prin. habet solum locum in delegato pape & imperatoris non autem inferiorum. In his vero que de iure communi,& ordinario competunt vicario

5 seu officiali, ✝ si negaretur officialis sufficit probare cō munem nominationem ac reputationem , & habitio- nem secundum.d.de Ro.in nouis deci.xlv.per.l. barba rius.ff.de offi.preto.& per ea que notat Innocen .in. c. nihil est.de elec.Et predicta procedunt quando subcol- lector datus est cum iurisdictione,& cohercendi faculta te. Si autem subcollector esset deputatus ad nudum my sterium exigendi sine aliqua iurisdictione,quia talis cē- setur procurator ad negocia .Tunc etiam idem videtur dicendū.s.ꝙ facultas sua probari poterit p testes, Q m̄ licet varie sint opiniones inter doct.an mandatum pro-

6 curatorium ✝ probari possit per testes . Tamen glo. & magis communis opinio cano,in ,c. l. de procura . &

Guiel. de monte lau. & communiter doc. in clemē. i. de procu. & Bar. & communiter legiste in. l. i. C. de procu. & Spe. in ti. de procu. §. ratione autem ferme circa prin. ver. porro, vbi quis, & ibi Io. an. in addi. & Bald. in. l. fi. C. de re iudi. volunt ꝙ mandatum procuratoriū probari possit per testes, & videtur satis probari per tex in. c. 7 ex insinuatione. de procu. vbi patet ꝙ reuocatio ✝ procuratoris potest probari per testes, & etiam per vnum testem cum iuramento in supplementum probationis. Sed contra predicta in terminis nostris vrgere vr. quod scribit Bal. in. l. falsus in penul. col. ver. vtrum autem mādatum. C. de furt. qui limitās predictam cōem doc. opi 8 nionem dicit ꝙ procuratori ad recipiendā solutionē ✝ non sufficit probare mandatum per testes, quia soluenti 9 debet fieri plena securitas ✝ per instrumentum publicum, vt. l. plures apochis. C. de fide instru. Sed si de mandato non apparet per instrumentum non potest facere securitatem debitam per instrumentum sicut debet, vt. l. sicut datam. C. de libe. causa. Subcollector autem talis est quia deputatus est ad recipiendam solutionem, ergo in eo procedere videtur doctrina Bal. Sed posset dici ꝙ dictum Bald. non sit verum quia nullo iure probatur quoniam iura allegata per eum non dicunt hoc sed di 10 cunt ꝙ creditor ✝ recipiens solutionem a debitore tenetur ei facere instrumentum solutionis recepte. Item dato ꝙ debitori non constaret de mandato procuratoris ad recipiendam solutionem per instrumentum. Satis ei possit consuli ad plenam securitatem solutionis si faceret examinari ad eternam rei memoriam testes per quos probatur de mandato procuratoris ad recipiendam solutionem iuxta. c. significauit. & c. albricus. de testi. 11 Sed saluando dictum Bald. posset distingui, ✝ ꝙ aut est questio inter subcollectorem, & habentem soluere decimam vel debitum, qui non vult soluere ni

si sibi constet de facultate subcollectoris per instrumentum,& tunc verum sit dictum Bald ꝙ tunc non sufficiat probare mandatum per testes. Aut est questio de preterito. videlicet vtrum ille cuius beneficium dicitur modo reseruatum fuerit alias vnicus subcollector pape, & tunc talis deputatio poterit probari non solum per scripturam sed etiam per testes qui interfuerunt deputationi prout dicit deci. Rote supra allegata quam obseruat paladium apostolicum. Et hanc distinctionem sumo ex verbis Ioan.andr.in addi, in dicto. §.ratione autem forme,versi.porro vbi quis. in addi. que incipit. Videtur auctor presupponere, in fine.vbi dicit ꝙ etiam quando esset vera opinio tenentiũ ꝙ mãdatum procuratorium non posset probari per testes, illud procederet solum quo ad lites prosequendas, quoniam si ageretur de preterito an talis fuerit procurator rationes eorum non vrgerent, & merito probatio per testes admitteretur siue questio sit inter procuratorem, & dominum siue inter alterum eorum, & tertium, siue inter duos tertios.

¶ Lex Barbarius de offi.preto.an habeat locum in collectore,& subcollectore papæ.

Epithome.

1 Tollerantia,& communis error operatur validitatem gestarum in delegato iuxta.l.barbarius
2 Priuari non possunt dare iurisdictionem.
3 Quando non constat de deputatione collectoris communis error nihil operat secundum innocentium.

Quest.cxii.

Centesimoduodecimo queto, An.I.

barbarius.ff.de offi.preto.habeat locum in collectore, & subcollectore pape,ita ꝙ sufficiat probare ꝙ cōmuniter sic habebatur,& reputabatur collector, & subcollector.& vt talis publice exercebat non docto alias de deputatione sua. Videtur ꝙ sic per tex.in. l.si arbiter. C.de sen.& interlo.o.iu.& in.§.tria.versi.verum.iii. q. 1 vii.vbi patet ꝙ tollerantia,& communis error habet ✝ locum,& operatur validitatem gestorum etiam in delegato,& est tex.a contraria quem ibi ponderat Anto.de but.in.c.ad probandum.de re iudic. & ideo Guiel.de cu.in.d.l.barbarius,tenuit ꝙ tollerantia,& communis error seu opinio haberet operare validitatem gestorum in delegato ad vniuersitatem causarum qualis videtur esse collector , & subcollector,vt dixi supra.q.xciiii.Secus dicit Guiel.de cu.in delegato ad vnam causam ,qa cum ille solum habeat iudicare inter duos ibi non po 2 test cadere communis error,nec priuati ✝ possunt dare iurisdictionem,vt.l.priuatorum.C.de iurisdi. om. iudi. ¶ Sed Innocen.in.c.cum dilecta.de rescrip . & in.c. scisci tatus.eodem tit.tenet indistincte ꝙ tollerantia,& communis error nihil habet operari in delegato. Cre 3 do quo ad terminos nostros ꝙ exquo non apparet ✝ de deputatione collectoris vel subcollectoris modis de quibus dixi in duabus questionibus precedentibus ꝙ verior sit opinio Innocen.videlicet ꝙ tollerantia, & communis error hoc casu nihil operetur. Et hanc conclusionem colligo ex his que diffuse scribit Anto. de butr.in repe.c.consultationibus.in.viii.carta.ver.secundo principaliter,de iurepatrona.& in.d.c.cum dilecta,& in.d. c.scisci tatus.vbi approbat opi.Inno.quando non apparet aliqua deputatio seu auctoritas superioris. Et ad.§. verum

verum.&.l.si arbiter.allegata in contrarium respondet ꝙ ibi non deerat deputatio nec auctoritas superioris, sed aderat vitium,& inhabilitas in persona delegati qđ vitium delegans tempore deputationis ignorauit quo casu tollerantia,& communis error bene habet operari in delegato propter deputationem superioris accedentē que etiam non defuit in casu.l.barbarius.preal.Concludo ergo ꝙ tollerantia,& communis error nō habet operari in collectore pape nec in subcollectore non apparente deputatione superioris,presertim si non agatur de validitate gestorum sed ad effectum ꝙ beneficia sua sint reseruata ex eo ꝙ fuerit collector vel vnicus subcollector pape.

¶ Facultas collectoris, vel subcollectoris pape per transumptum non probatur.

Epithome.

1 Exemplaria non sufficiunt nisi originalia non exhibeantur.
2 Exemplum non doceri de mandato procuratorio
3 Transumpto ab originali solemniter creditur.
4 Obseruantia palatii apostolici quo ad iura extracta seu transumptata.
5 Commissa causa in curia per papam ligatæ sunt manus ordinariorum.
6 Transumpto facultatis collectoris ex registris bullarum papæ creditur.
7 Obseruantia palatii apostolici quo ad transumpta.
8 Sumpto de registris bullarum litis penden. extra curiā non creditur sine bulla plumbata.
9 Sumpto de registro supplicationum papæ non creditur ex stylo curiæ.

Centesimodecimotertio q̃ro

An sufficiat docere de facultate seu deputatione collecto tis vel subcollectoris pape p trãsũptũ.Ludo.põta.cõsi. cccxxxviii. qd incipit, Oipotentis dei postulato suffragio,circa propositã consultationẽ,in secundo dubio cõcludit ꝙ non per.c.i.de fide instrumen.&.l.sancimus.C. de diuer.rescrip.canonizatam .xxv.q.ii.c. sancimus.& auten.siquis in aliquo.C.de eden. que iura dicunt ꝙ

1 non sufficit exhiberi + exemplaria nisi exhibeantur originalia.Pro hoc quod notat Egi.de belleme. decis.cccclvi.que incipit,Si per appellationem vbi vult ꝙ non suf

2 ficiat regulariter doceri de mandato + procuratorio p exemplum nisi in casu illo ad effectum deuolutiõis quã do mandatum procuratoris appellantis fuit exemplatũ de consensu procuratoris appellati.Si tamen fuisset trã

3 sumpta tum ab originali solemniter + iuxta formam c.si.& quod ibi notat Innocen.& doct.de fide instr.tũc ei adhiberetur eadem fides que adhiberet̃ originali,vt volunt doc.in d.c.si.& Ang.& alii in.d.auten.siquis in aliquo.¶ Quod intelligo verum quando tempore trãsumptationis nulla adhuc lis pendebat. Sed si lis pende

4 bat in curia ,+ tunc palatium apostolicum obstruat ꝙ etiam si transumptaretur cum solemnitate, de qua in d.c.si.ei non adhibeatur fides nisi iura sint extracta seu transumptata in vim compulsorie decrere ab auditore coram quo pendet lis. Et hec pratica forte fuit fundata per.c.si.& per totum , vt lite penden . ¶ Et quia postq̃

5 per papam cõmissa + est causa in curia ligate sunt manus ordinariorum totaliter secundum dominos de Rota in nouis deci.cccxciiii.que incipit. Item si lite pendente.per tex.in.c.vt nostrum.de appel.&.c.si eo tempore de elec.libro.vi.¶ Si tamen produceretur sumptum

6 facultatis collectoris de registris + bullarum pape, tunc ei adhibei debet fides sicut litteris originalibus secundum dominos de Rota in antiquis deci. sexcentesima. xxi. que incipit, Non sumptum de registro, & deci. sexcentesima .lxxxi. que incipit Nota ꝙ sumptum. Et ita ho
7 die obseruat palatium + apostolicum, quia postq̄ talia sumpta clausa, & sigillata sunt producta coram auditore cause in curia recognito sigillo tali sumpto adhibetur plena fides. Secus tamen esset in causis pendentibus
8 extra curiam, quia tali sumpto + de registro bullarum cum solo sigillo non adhiberetur fides nisi produceretur bulla plumbata. ¶ Et hec forte pratica admissa est, vt sine litteris credatur sumpto cum solo signeto in curia romana, quia si de viribus sumpti dubitaretur facilliter haberi posset in curia recursus ad papam per ea que in simili notat Spe. in titu. de proba. §. videndum. vers. quid de auditoribus quod non posset faciliter fieri si sumpta producerentur extra curiam. Dicunt tamen domini de Rota in antiquis in prealle. decisio. sexcētesima.
9 xxi. & decisio. sexcētesima. lxxxi. ꝙ stilus curie + obseruat ꝙ non credatur sumpto producto de registro supplicationum pape. Sed forte ille stilus fuit olim, Sed hodie curia obseruat ꝙ eque credatur sumpto registri supplicationum pape sicut sumpto registri bullarum dūmodo manus officialis, & sigilla recognoscant.

¶ Subcollectoris nudi facultas seu deputatio sine manu notarii, & testium subscriptione per l**ra**s collectoris cū suo sigillo probat.

Episthome.

1 **Subdelegationes probantur per sola sigilla subdelegantium.**

2 **Litterae iudicum, vt probent habeāt adminiculū testiū.**

Centesimodecimoquarto quero,

An per litteras collectoris cum sigillo suo sine manu notarii,& subscriptione testium probetur facultas seu deputatio subcollectoris.Respondeo ꝙ sic per ea que notat Innocen.in.c.quoniam contra.de proba: vltra medium.ver.alii dicunt,& sic etiam vbi tenet ꝙ subdelegationes probantur + per sola sigilla subdelegantium,
1 & sic dicit papam iudicasse quod dictum sequuntur Archi.Ioan.and.& Domi.in.c.si a subdelegato.de offi.de leg.libro.vi.& Anto.de butr.in.c.post cessionem.in.ii.carta de proba.,& domini de Rota in antiquis deci. septingentesimaprima que incipit Nota ꝙ non creditur, & hoc satis velle videtur etiam Spe.in titu.de remissio. §.vtile.ver.sed nunquid remissio.& in titul.de probat. §.videndum.ver.decimo per litteras, Et pro hoc bene facit quod notant domini de Rota in antiquis decisi. quingentesima.lxxiiii,que incipit,vtrum credatur executori.Nec obstat tex.in.c.quoniam contra. de proba. & in.c.cum a nobis.de testi.vbi videtur requiri ꝙ littere iudicum ad sui + validitatem habeant adminiculũ
2 testium,quia respondeo ꝙ.c.quoniam contra. loquitur in actis cause grauis preiudicii,nõ autem in his que sũt leuis preiudicii prout est nuda subdelegatio.Item.c.cũ a nobis non dicit ꝙ litere iudicum nõ probent sine subscriptione testium sed dicit ꝙ non tantum probant quin per duos testes possit probari contrarium. Et hec contraria isto modo soluit Anto.de but.in.d.c.cum a nobis. ¶Et predicta procedunt quando subcollector deputatur cum iurisdictione. Si autem deputaretur, vt nudus exactor tunc clarum esset ꝙ per litteras collectoris cum sigillo suo probaretur deputatio subcollectoris per tex. in.l.i.ff.de procur.& in cle.i.de procura. ¶Dum tamẽ

literas receperit anteq̃ exerceat officium subcollectoris secundum Barto.cõsi.lxxiii.quod incipit. Queritur vtrũ procurator,sicut & de instrumento mandati procuratorii dicunt Spe.in titu.de procur.§.i.ver.sed quid si procuratorium.& Archidi.Ioan.and.& Domi.in.c.is qui. de procu.libro.vi.& Bald.in.l.licet .C. de procura. & in.l.qui in domini.ff.de testa.& sentit glo.in clem.i.in verbo receptis.& ibi doc.de procura.& in plurimis aliis locis facit tex.in.l.quero.ff.de eo qui pro tuto.

¶Beneficia collectorum,& subcollectorum apostolicorum sunt reseruata qualitercunq; vocent.

Quest.cxv.

Cẽtesimodecimoquinto questio,

An beneficia collectorum,& subcollectorum apostolicorum sint reseruata.Respondeo q; per constitutionem Benedicti.xii.que incipit Ad regimen beneficia quorumcunq; collectorum apostolicorum sunt reseruata vbicunq; collectores ipsos mori contigerit anteq̃ ad romanam curiam redierint seu venerint.que reseruatio cum aliis ibi contentis est innouata per successores pontifices, & presertim per pontificem modernum Sixtum quartum in prima sua regula cancellarie que incipit,In primis reseruationes,sed postea per spetialem aliam regulam que incipit.Item reseruauit generaliter idem põtifex Sixtus ampliando constitutionem Benedicti inherendo quasi formaliter regulis proximorum predecessorum pontificum reseruauit generaliter omnia beneficia ecclesiastica quorumcunq; collectorum,& vnicorum in quacunq; ciuitate vel diocesi qui suo tempore eorum officia exercuerint subcollectorum fructuum,& prouentuum came

re apostolice debitorum illa dumtaxat que durante eorum officio, obtinuerunt, & in quibus seu ad que vis tunc eis competierit,& sic non solum erunt reseruata si vacent per obitum,vt dicebat extrauagans ad regimen. sed etiam qualitercunq; vacent.

¶Beneficia collectorum,& subcollectorum que obtinebant tempore collectorie,& subcollectoriæ, & in quibus ius tunc eis competebat cēsentur affecta etiam post finitum officiū.

Epithome.

1 Reseruatio vel affectio non cessat donec de eis fuerit per papam prouisum,& sic purgata fuerit reseruatio, & hoc ratione cuiuscunq; officii papę dummodo sint siue temporis prefinitione.

2 Omnis dispositio limitata limitatum producit effectum.

Quest.cxvi.

Centesimodecimosexto quero, An beneficia collectorum,& vnicorum subcollectorum pape que habebant tempore quo fuerunt collectores vel vnici subcollectores seu in quibus ius tunc eis competebat cēseantur reseruata vel saltem affecta etiam postq̄ desierint esse collectores vel subcollectores.Respondeo ꝙ sic,ita ꝙ 1 reseruatio vel affectio non cessabit donec de eis postea vacantibus fuerit per papam prouisum ſm dños de Rota in nouis decisione.clxxvi. que incipit. Item ꝙ beneficia collectorum.& deci.ccii.que incipit. Item licet iuxta ordinationem,& in antiquis deci.ccccx.que incipit,Nota ꝙ bñficia.& deci.cccccxii.que incipit. Nota licet secundum ordinationem.& deci.sexcentesima.xvii. que incipit Si beneficia alicuius sunt reseruata per.c.vt

nostrum.de appel.&.c.si eo tempore de elec.li.vi.Et super hoc spetialiter emanauit extrauagans Pauli pape secundi que incipit.ad ,ro.pon. prouidentiam declarans ꝙ beneficia semel reseruata seu affecta semper remaneant reseruata,& affecta donec per prouisionem pape purgata fuerit reseruatio seu affectio.+ Et idem de reseruatis ex capi te capellaniatus vel familiaritatis vel alterius officii pape post argumenta ad vtramq; partem concludere videntur domini de Rota in antiquis deci. quingentesima.liii.que incipit,Papa reseruauit omnia beneficia.Et pro hoc facit tex.in.l.pretor.§.is etiā.ff.de ed ē. & in.l.palam.§,non solum.ff.de ritu nupti. Et nisi esset extrauagans Pauli preal.forte dici posset ꝙ reseruatiões predicte inquantum resultant ex regulis cancellarie non durarent nisi donec durat regula illa cancellarie que tēporalis est ad vitam pontificis contendentis, vt actus nō operetur vltra intentionem agentis, vt.l.non omnis.ff. si certum peta. ¶ Et ad illud quod dicitur ꝙ reseruatio semper durat donec sit purgata per prouisionem pape, vt in iuribus supra allegatis respondetur ꝙ intelligitur de reseruationibus emanantibus sine temporis prefinitione secus in his que sunt tempore limitate,quia + omnis dispositio limitata limitatum producit effectum, vt.l.in agris.ff.de acqui.re.domi. nisi dicatur ꝙ ex quo regula cancellarie sortita fuerat effectum suum quo ad reseruationes effectus durat perpetuo licet cesset regula illa cancellarie per ea que notat Innocen. & doct.in.c.vltimo de constitu. ¶ Sed extrauagans Pauli, vt dixi tollit hanc difficultatem.

¶ Reseruatio beneficiorum collectorum,vel vnicorum subcollectorum dicitur reseruatio specialis.

Epithome.

1 Omnis reseruatio inducta per regulas cancellarie dici-
tur specialis,
2 Reseruatio cum sit cõtra ius cõmune dicitur ius spāle.

Quest.cxvii.

Centesimodecimoseptimo

quero, An reseruatio beneficiorum resultans ex persona collectorum vel vnicorum subcollectorum pape dicatur reseruatio generalis vel specialis. Domini de Rota in nouis deci.clxxvi.que incipit. Item ꝙ beneficia collectorũ & in antiquis decis.cccc.que incipit Nota ꝙ beneficia. dicunt ꝙ de hoc fuit dubitatum, & in Rota fuit determinatum, & etiam per dominum vicecancellarium ꝙ esset reseruatio specialis. Et idem videntur velle domini de Rota in antiquis deci. septingentesima.lxxxiiii. que incipit. Et dicitur specialis reseruatio. Sed si bene aduertantur verba regule cancellarie pontificis moderni Sixti quarti de collectoribus, & subcollectoribus loquentis, videtur determinare ꝙ talis reseruatio sit generalis, dum dicit Item reseruauit generaliter omnia beneficia ecclesiastica quorumcunq; collectorum &c. Posset tamen forte dici ꝙ licet quo ad verba regule cancellarie appelletur generalis reseruatio, tamen quo ad effectum inquantum regula discrepat a terminis constitutionis ad regi-
1 men sit specialis reseruatio. ¶ ✝ Quia omnis reseruatio inducta per regulas cancellarie inquantum discrepat a reseruationibus contentis in extrauaganti Benedicti.xii. que incipit Ad regimen est specialis reseruatio secundũ dominos de Rota in nouis deci . cccxxxi . que incipit, Item si mandatur mihi, & ita dicunt fuisse terminatũ
2 in Rota post publicas relationes, quia cum sit ✝ reseruatio contra ius commune non potest negari quin il-

lud fit ius speciale, vt.l.ius singulare.ff.de legi. licet verba regule cancellarie aliud sonent.

¶Beneficia quorumcunq; collectorum etiam si non sint vnus sunt reseruata,

Epithome.

1 Verbum quorumcunq; ampliatiuum est.
2 Regule loquentes de reseruationibus loquũtur gñaliter.
3 Differentia inter collectores, & subcollectores quo ad reseruationem.

Quest.cxviii.

Centesimodecimooctauo

quero, An beneficia quorumcunq; collectorum apostolicorum sint reseruata etiam si non sint vnici collectores sed sint plures simul etiam non insolidum deputati. Respondeo ꝙ sic propter verbum quorumcunq; positum in extrauaganti Benedicti.xii.que incipit, Ad regimen. & in regula cancellarie moderni pontificis Sixti quarti de collectoribus loquente. ¶ + Quot verbum quorumcunq; est verbum ampliatiuum, vt notat glo.in cle. dignum.in verbo quorumcunq;.de cele.miss.& in clemen.si beneficio.de preben.in verbo cuiuscunq;.Et adhuc quando non esset illud verbum quorumcunq; + cõstitutiones predicte de reseruationibus beneficiorũ collectorum loquentes loquuntur generaliter, ergo generaliter sunt intelligende.l.de precio.de publicia.&.c. si romanorum.xix.distinct. Nec + vnicitas requiritur in collectoribus sed in subcollectoribus dumtaxat per regulas cancellarie ad inducendam reseruationem.

¶Beneficia collectorum, vel subcollectorũ que post officium fuerũt assecuti non dicuntur reseruata.

Quest.cxix.

Centesimodecimonono q̄ro

An beneficia que collectores vel subcollectores pape acquisiuerunt seu assecuti sunt postq̄ desierunt esse collectores vel subcollectores sint reseruata. Respondeo ꝙ non secundum dominos de Rota in antiquis deci. septingentesima que incipit. Dic ꝙ beneficia collectorum, & in nouis decisi.clxxvi.que incipit.Item ꝙ beneficia collectorum. Et hoc clare videtur etiā regula cācellarie Sixti quarti pontificis moderni que incipit, Item reseruauit generaliter, dum in fine sui dicit illa videlicet beneficia dumtaxat que durante eorum officio obtinuerint, & in quibus seu ad que ius tunc eis competierit.

¶ Beneficia collectorum vel subcollectorum que ante officium collectoriæ obtinebant etiam dicuntur reseruata.

Quest.cxx.

Centesimouigesimo quero, Collector vel vnicus subcollector pape acquisiuit seu assecutus est beneficia anteq̄ esset collector vel subcollector que etiam tenuit tempore quo fuit collector vel vnicus subcollector, an talia beneficia sint reseruata. Quidam dicunt ꝙ non, & inherentes vulgari prouerbio exponunt verbum obtinuerint positum in regula cancellarie de collectoribus loquente.i.impetrauerint seu assecuti sunt tempore quo fuerunt collectores. Sed hoc est falsum, vt patet ex finalibus verbis regule que dicunt, Et in quibus seu ad que ius eis competierit, per que verba manifeste apparet ꝙ etiam si beneficia assecuti fuerint anteq̄ essent collectores vel subcollectores dummodo ius in eis competat tempore quo fuerunt colle

ctores vel subcollectores, talia beneficia sunt reseruata. Et hoc etiam tenet decisio Rote in nouis.clxxvi.que incipit, Item ꝙ beneficia collectorum.

¶Beneficia collectorum, seu subcollectorum in quibus tempore collectorie tantum ius habebant sed non possidebant dicuntur reseruata.

Epithome.

1 Verbum obtinuerunt in regula positum refertur ad ius non ad factum,
2 Reseruatio inducitur per solum ius
3 Verbum obtinent positum in.c.presenti de prebend.in vi.inducit reseruationem.

Q uest.cxxi.

Centesimouigesimoprimo

q̃ro, collector vel vnicus subcollector pape tpe quo fuit collector vel subcollector habuit ius i bñficio sednũq̃ possedit illud beneficiũ, an tale beneficiũ erit reseruatũ. Respondeo ꝙ sic quia verbum ✝ obtinuerint positum in regula cancellarie de collectoribus loquente refertur ad ius non ad factum, vt est tex.c.si gratiose.in fine. & .c. si pro te.de rescrip.li.vi.& in.c.i.de reg.iur.li.vi.& i.c.si per eo.de preb.li.vi.& glo.in.c.vnico de eo qui mit.in poss.li.vi.Et hoc clarius ꝓbatur per vltima verba regule ꝑdicte, q̃ dicũt. Et in quibus seu ad que ius tũc eis cõpetierit, vbi papa ad reseruationẽ ✝ inducẽdã vĩ clare velle ꝙ sufficiat ꝙ hẽat ius in bñficio. Ex quo Isero ꝙ.c. pñti.de ꝑben.li.vi.volens ꝙ beneficia que ✝ obtinẽt curiales morientes apud curiã ꝑ duas dietas sũt reseruata tanq̃ vacantia in curia habet locũ etiã si ius solũ habebant in

beneficiis illis licet nunq̃ eorum possessionẽ habuerint,

¶Beneficia in quibus collector, vel vnicus sub, collector nullum ius habebat licet ea possideret tempore collecto riæ dicuntur etiam reseruata,

Epithome.

1 Vacatio solum refertur ad ius non ad possessionem
2 Papa reseruat etiam beneficium de facto possessum
3 Verba quæ obtinet intelliguntur siue de iure siue de facto dummodo possideat.
4 Interdicto supponitur terra alicuius quam ille possidet etiam de facto.
5 Genitiuus de propria, & stricta significatione in statuto denotat dominium.
6 Verbum obtinuerint positum in regula refertur ad ius
7 Verbum obtinet acommodatur ad ius, & ad factum pro materia subiecta.
8 Opinio dominorum de Rota saluatur quando titulus, Sed ius beneficii penes aliquam non reperitur tẽpore vacationis.
9 Opinio contraria saluatur, quando tempore vacationis titulus erat penes alium.
10 Papa habet liberiorem potestatem in beneficio vacanti q̃ in pleno.
11 Papa non presumitur velle derogare iuri alterius.
12 Beneficii reseruati preiudicium.
13 Beneficia reseruata non possunt permutari.

Quest.cxxii.

Cẽtesimouigesimosecũdo quero, An collector seu vnicus subcollector pape tem,

pore quo fuit collector vel subcollector possedit certa beneficia in quibus nullum ius habebat, an talia beneficia sint reseruata. Dubium facit quia in regula cancellarie non est verbum vacantia neq; vacatura quod si
1 adesset clarum esset ꝙ non essent reseruata, quia + vacatio solum refertur ad ius nō ad possessionem vt est tex. in clemen.i.§.neutro,vt lite penden. ¶ Super hoc puncto domini de Rota in antiquis decisi.cclxxiiii.que in
2 cipit,Nota ꝙ vbi papa,dicunt ꝙ si papa + reseruat beneficia que obtinet Titius,si ille possidet beneficium de facto, & sine aliquo iure, tale beneficium intelligitur reseruatum, quia verba illa, beneficia que obtinet Ti
3 tius sunt verba + generalia que intelliguntur siue obtineat de iure siue de facto dumtamen sit in possessione argu.l.stipulatio ista.§.siquis forte.de verbo.ob. Et pro hoc allegant notata per Archid.in.c.si sententia.de senten excommu.libro.vi.vbi dicit ꝙ quando mandatur
4 terram alicuius domini supponi interdicto + non solum intelligitur de terra quam possidet de iure sed etiam de facto tantum, ad quod allegant. c. i. versi. nec valet. de postula.prelato. Et ita dicunt tenere communiter audientiam. Et ita videtur esse in casu isto,quia regula cancellarie que loquitur de collectoribus vtitur verbo obtinuerint. Sed forte posset dici ꝙ predicta non procedant de iure, quia regula predicta cancellarie loquitur de beneficiis collectorum, & subcollectorum
5 qui genitiuus + de propria, & stricta significatione maxime in statuto denotat dominium, & non solam possessionem,vt notat Barto.in rubrica de no .oper. nun. & in.l.i.§. potestatis.ff.de pecul.per tex.in.l.ii.§. in locum alterius .ff.de religio.& sump.fune.& in.l.seruum titii.ff.manda.& in.l.si heredis seruus.de lega .i. Et per consequens regula cancellarie vtens genitiuo videtur habuisse respectum ad ius,& titulum beneficii non autem

6 ad solam possessionem. Et quia verbum ✝ obtinuerint ibi positum refertur ad ius tantum, vt in.c. si gratiose in fine de rescrip. libr. vi. & latius dixi supra proxima que

7 stione. ¶ ✝ Nisi quando verbum obtinet profertur in materia in qua si referretur ad ius tantum, & non ad factum tantum seu possessionem tantum quis reportaret commodum de suo dolo, & melioris conditionis esset delinquens q̃ iuste agens, vt est textus in clemen. si qs suadente. §. i. de penis. & probatur per text. in.c. si proponente. de rescrip. & in.c. non potest In. §. fina. &. c. si motu proprio. de preben. libro. vi. coniuncto. text. cum glo. in verbo obtinebat. in.c. eum qui de prebend. libro. vi. Et ita proprie loquitur Archidi. in dicto.c. si sententia quia si ibi terra quam posside de facto tantum non subiiceretur interdicto esset melioris conditionis tyrannus q̃ iuste posside ns, quod nõ occurrit in casu isto quando agitur de reseruatione, quia ex reseruatione intrusus in beneficio non est melioris conditionis nec deterioris ex quo nullum ius habet in beneficio. Nec video ꝙ. l. stipulatio. §. siquis forte, de verbo. obliga. faciat aliquid ad propositum, quoniam ibi dicit tex. ꝙ stipulatio habere licere habet locum etiam si agatur de

8 solo iure sine possessione. ¶ ✝ Posset tamen saluando opinionem dominorum de Rota distingui, Quod aut ius siue titulus beneficii ꝙ collector vel vnicus subcollector possedit sine aliquo iure vel titulo canonico tempore quo fuit collector vel subcollector non reperitur penes aliquem tunc fuisse sed vacabat. Et tunc procedat

9 opinio dominorum de Rota Aut tunc temporis ✝ ius, & titulus beneficii erat penes aliũ, licet possessio sola eẽt penes collectorem vel subcollectorem. Et tunc habeat locum opinio contraria, quia licet papa in beneficiis habeat plenissimam potestatem, vt in.c. ii. de prebend. li-

10 bro. vi. Tamen liberiorem ✝ habet potestatem in bene

ficio vacanti q̃ in beneficio pleno,& non vacanti saltem
11 ex mente sua qua + nõ p̃sumitur velle derogare iuri al terius,vt in,c.super eod. de officio delega.&.c. ex tua⸗rum.de auc.& vsu pal. Preiudicaretur enim iuri tertii penes quem est titulus beneficii si est beneficium dicere⸗
12 tur reseruatum. ¶ + Quoniam non posset illud permu tare in manibus ordinarii secundum Fede. in tractatu suo de permutatione beneficiorum questione prima, & domini de Rota in nouis decisio.xxiiii. que incipit. In secundo dubio per text. in extrauaganti Benedicti duodecimi que incipit dudum.& in extrauaganti Io⸗annis vigesimi secundi que incipit,Execrabilis. in fine.
13 vbi patet ꝙ beneficia reseruata non possunt + permu⸗tari in manibus ordinarii,quod etiam expresse tenent Lap.& Domi. de sancto Gem.in c.vnico de rerum per⸗muta.libro.vi,Et Gasp.Calde.in suis consiliis in tit. de rerum permut.consi.iii. Posset etiam ei in multis aliis preiudicare.Et ideo dici debet ꝙ tunc reseruatio nõ ex tendatur ad talia beneficia.

¶Beneficium, de quo papa mandauit prouideri col lectori vel vnico subcollectori datis exequutori bus mortuo collectore vel subcollectore an teq̃ vacet an dicatur reseruatum.

Epithome.

1 Reseruationes speciales in gratiis expectatiuis cum da⸗tione exequutoris non ligant manus ordinariorum.
2 Gratiæ expectatiuę sunt odiose
3 Reseruationes ad supplicationem partis sunt odiosæ
4 Reseruationes ex motu proprio non sunt odiosæ.
5 Dispositio.c.vnici de rerum permu.non haberet locum quando reseruatio fit motu proprio.

6 Reseruatio specialis cum clausula infra mensem non durat post mortem expectantis,
7 Gratia expectatiua sine clausula infra mensem facta motu proprio durat post mortem.
8 Regula cancellarie loquens de collectoribus reseruat beneficia in quibus collector habebat etiam ius ad rem.
9 Dispositio emanans per viam legis dicitur emanare motu proprio.
10 Appositio manus papæ ligat manus inferioris
11 Dispositio manus papæ fortius operatur super certo beneficio, q̃ incerto
12 Appositio manus papæ licet non sortita effectum liget manus ordinariorum non ligat tamen manus expectantium.

Quest.cxxiii.

Centesimouigesimotertio quero, An papa Titio collectori vel vnico subcollectori suo mandauit prouideri de primo beneficio vacaturo in certa ecclesia datis executoribus deinde moritur collector vel subcollector anteq̃ vacet beneficium postea vacat beneficium, queritur an illud beneficium censeri debeat reseruatum. Fede.de Senis in tracta.de permut.beneficio.q.i.concludit ꝙ reseruationes speciales ✠ que emanant in gratiis expectatiuis cum datione executoris non operantur effectum ad ligandas manus ordinariorum, quia sicut gratie ✠ expectatiue sunt odiose, vt in.c.quamuis.&.c.cui de non sacerdotali. de prebend. libro.vi.Ita & reseruationes ✠ & executorum deputationes super eis emanate quando emanant ad supplicationem partis, vt in.c.si super gratia.de offi. delega.lib. vi.¶ Secus secundum eum si reseruationes generales ✠ vel speciales emanent motu proprio, quia tales reseruationes non sunt odiose sed sunt fauorabiles, & plenam recipiunt

recipiunt,interpretationem,vt in.c.si pluribus de pre-
ben.libro.vi.& in clemen.si romanus.eodē.titul. quod
dictum sequuntur domini de Rota in antiquis decisi.
cclxxiiii.que incipit,Nota ꝙ vbi papa, in fine, & alle-
gant etiam Ioan,and.in.c.presenti.de offic. delegat.&
sequitur etiam Ioan.de imola in.c.vltimo in.xvii.col-
lum.de rerum permuta.versi,circa tertium principale.
5 ¶ + Et propterea concludit ꝙ dispositio.c.vnici de re-
rum permu.libro.vi.non haberet locum quando reser-
uatio expectantis emanasset motu proprio. Sed quia
hodie emanant in gratiis expectatiuis reseruationes spe
6 tiales cum clausula ꝙ infra + mensem duxeris ac-
ceptandum videtur quasi reseruatio condictionalis per
c.i.de concessi.prebend.libro.vi.& clemen.i.§.secus.de
concess,prebend.Ideo non videtur posse dici ꝙ talis re
seruatio duret post mortem expectantis, quia non po-
test impleri conditio acceptationis infra mēsem ex quo
mortuus reperitur expectans tempore vacationis benefi-
cii nec reseruatio vnq̄ potuit dici purificata,& per conse
quens remanet sine effectu per,text,in.l.in testamento ita
erat scriptum.de condi.& demon.&.in.l.legatum. C.
7 de condi.inser.¶ + Sed si in gratia expectatiua non ap
posita esset clausula communis, ꝙ infra mensem duxe-
ris acceptandum,tunc si gratia esset facta motu proprio
etiam post obitum expectantis ante vacationem benefi-
cii morientis beneficium censeretur reseruatum, & liga
te essent manus ordinarii per puram reseruationem.Per
predicta,& presertim quo ad terminos nostros in colle-
ctore,& vnico subcollectore in quibus regula cancellarie
8 de collectoribus loquens non solum + reseruat beneficia
in quibus collectores vel subcollectores habuerunt ius in
re tempore quo fuerunt officiales sed etiam illa in qui-
bus habuerunt ius ad rem prout sunt expectantes maxi-
me si sunt creati in canonicos,vt patet in fine regule dū

dicit, & in quibus seu ad que ius tunc eis competierit. Et hoc in collectore, & vnico subcollectore procederet etiam si in gratia eorum expectatiua ad vacaturum beneficium non esset clausula motus proprii, quia ex quo reseruatio eorum etiam in beneficiis ad que ius eis competit resultat ex regula cãcellarie predicta, satis dicitur
9 reseruatio facta motu proprio, quia omnis dispositio + emanans per viam legis dicitur emanare motu proprio secundum glo. & Barto. in auten. quas actiones. C. de sa. san. eccle. & in l. fina. §. donec tamen. C. de iure delibe. & in l. l. C. de bonis vacan. libro. x. & in. l. l. C. de peti. bo. subla. libro. x. ¶ Nisi dicamus ꝙ illa intelliguntur de. l. perpetua inserta in corpore iuris non autem de tẽporali, & extrauaganti non inserta in corpore iuris, vt voluit intelligere Bart. in. l. omnes. C. de peti. bo. subla. libro. x. Predictis tamen que dixi de gratia conditionali scilicet cum clausula ꝙ infra mensem duxeris acceptã
10 dum obstat ꝙ appositio + manus pape in beneficio ligat manus inferioris, vt in. c. si eo tempore. de elect. libro. vi. & c. vt nostrum. de appella. etiam si manus pape nulliter apponatur, forte quia gratia sit subreptitia secũdum Innocen. in. c. inter dilectos. de excess. prelat. quem sequuntur domini de Rota in antiquis deci. xxxix. que incipit. Item nota ꝙ vbi papa, & Petrus de ancha. consilio. cccxciiii. quod incipit In christi nomine amen, intẽtio domine, & Archid. & Ioan. and. in. c. vltimo de tempo. ord. libro. vi. quod procedit non solum si papa apponat manum super beneficio vacanti sed etiam super vacaturo, & eius gratia ex aliqua causa non fuerit sortita effectum vt dicũt domini de Rota in nouis deci. clxxvi. que incipit. Item ꝙ beneficia collectorum, & in antiqs deci. cccc x. que incipit, Nota ꝙ beneficia. Et ita dicunt contineri in declarationibus pontificũ, videlicet Vrbani quinti, & Gregorii vndecimi, quos consulẽdo sequi-

tur Petrus de ancha.consilio.lii.quod incipit,In christi nomine amen,circumspectis regulis cancellarie quamuis dicat questionem esse satis dubiam,licet Innocen.in dicto.c.inter dilectos,videatur velle ꝙ appositio manus pape nulliter facta non afficiat si apposita est manus con ditionaliter. ¶ Sed posset dici ꝙ predicte decisiones, & declarationes procedunt quando appositio manus pape fit super certo beneficio vacaturo, secus si super incerto,quia tunc non afficiuntur manus nisi iuxta clem.

11 I.§.secus.de concess.preben.quia fortius + operatur appositio manus pape super certo beneficio ꝙ super incerto,vt est tex.in.c.dudum.§.considerantes.de preben.libro.vi. ¶ Vel posset dici ꝙ licet appositio manus pape super beneficio vacanti vel vacaturo que ex aliquo respectu non fuit sortita effectum liget manus ordinariorū

12 +tamen non ligat manus aliorum expectantium qui veniunt etiam auctoritate apostolica,vt volunt domini de Rota in predicta deci.xxxix.in antiquis quos sequitur Ludo.ponta.consilio.cccxxxvii.quod incipit, Omnipotentis dei postulato suffragio,circa primum consultationis articulum. Si autem viueret expectans pro quo scriptum est per papam,tunc non esset dubium ꝙ ligate essent manus inferiorum, tum propter decretum appositum in gratia expectatiua, tum propter inhibitionem, & reseruationem executoris,vt in.c.tibi qui. de rescrip.libro.vi.&.c.si soli.de concess. preben. libro.vi. iuxta formam tamen dicte clemen.i.§.secus.de concess. prebend. Sed mortuo expectante ante vacationem beneficii remanent difficultates predicte presertim si tempore gratie expectans erat collector vel vnicus subcollector pape

Quest.cxxiiii.

Centesimouigesimoquarto

quero, Dicit regula cancellarie moderni pontificis Sixti quarti ꝙ beneficia vnicorum subcollectorum in qualibet ciuitate vel diocesi qui sua officia exercuerint: sint reseruata &c. Quid si collector successiue diuersis tẽporibus deputauit plures subcollectores, ita ꝙ eodem tempore nunq̃ fuit nisi vnicus subcollector, quoniam vnus fuit remotus, & alius subcollector eius loco fuit subrogatus, vel per deputationem secundi fuit reuocatus primus, & sic successiue, an omniũ illorũ subcollectorũ beneficia erunt reseruata. Respondeo ꝙ sic ſm dños de Rota in antiquis deci. cccc.xii. que incipit Nota licet secundum ordinationem, & in nouis deci. ccli. que incipit. Item licet iuxta. & deci. cclvi. que incipit Item collector habẽs potestatem, quia verũ est eos omnes fuisse vnicos subcollectores quorum reseruatio durat etiam post finitum officium, vt latius dixi supra. q. cxvi.

FINIS.